T.C.
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İSLAM TARİHİ VE SANATLARI ANABİLİM DALI
İSLAM TARİHİ BİLİM DALI

A 151 NOLU MAHKEME SİCİLİNE GÖRE 1593 YILINDA BURSA

Yüksek Lisans Tezi

Abdulkadir CANLI

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Salih PAY

Bursa 2006

ÖZET

Yazar	: Abdulkadir CANLI
Üniversite	: Uludağ Üniversitesi
Anabilim Dalı	: İslam Tarihi ve Sanatları
Bilim Dalı	: İslam Tarihi
Tezin Niteliği	: Yüksek Lisans
Sayfa Sayısı	: IX + 232
Mezuniyet Tarihi	:..../.../2006
Tez Danışmanı	: Yrd. Doç. Dr. Salih PAY

A 151 NOLU MAHKEME SİCİLİNE GÖRE 1593 YILINDA BURSA

Devlet gelenekleri, eğitim kurumları, maliye politikaları, toprak düzeni ve askerî teşkilatıyla tarihe damgasını vurmuş büyük bir Ortadoğu devleti olan Osmanlı Devleti'nin bütün müesselerinin araştırılarak ortaya konulması, günümüz toplumları açısından kaçınılmaz bir ihtiyaçtır. Bu amaçla yapılacak çalışmalarda öncelik verilmesi gereken ilk kaynak, Osmanlı arşivlerinin en önemli yazılı kaynağını oluşturan şer'iye sicilleridir. Şer'iye sicilleri, bir beldede yaşayan insanlar arasındaki hukukî, dinî, iktisadî, ticarî ve sosyal ilişkileri gösteren yazılı belgelerdir.

Bu çalışma, A 151/183 nolu Bursa Şer'iye Sicili'ni esas almak suretiyle 80 yıl kadar Osmanlı Devleti'ne başkentlik yapmış önemli bir şehir olan Bursa'nın 1001/1593 yılındaki özellikle sosyal hayatını ele almaktadır. Tez, temel olarak üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, fethinden 1593 yılına kadarki Bursa ve Osmanlı Devleti'nin o dönemdeki devlet yapısı hakkında kısaca bilgi verilmiş, incelenen A 151/183 nolu sicil kaydındaki bilgilerin zenginliğine göre, konuyla ilgili eserlerden de faydalanılarak 1593 yılındaki Bursa'nın özellikle sosyal hayatı tanıtılmaya çalışılmıştır. Osmanlı toplumunda yaşayan kadınların hayattan kopuk, ekonomik özgürlüğü olmayan, erkeğin güdümünde yaşayan insanlar olmadığı ve parçalanan ailelerin çocuklarının, vasilik ve nafaka gibi müesseler aracılığıyla korundukları, belgelerden anlaşılmaktadır. Ayrıca farklı inanç ve kültürlere sahip olan Müslüman ve gayrimüslim unsurların, aralarında sosyal, ticarî ve kültürel münasebetleri sürdürerek dostluk içinde beraber yaşadıkları görülmektedir. İkinci bölümde ise kayıtların defterdeki sırası esas alınarak önce belgeler konularına göre isimlendirilmiş, ardından özellikle mahalle ve şahıs isimleri belirtilerek genel bir çerçevede özetlenmiştir. Bu bölümde ayrıca geniş bir indeks çalışmasına da yer verilmiştir. Tezin üçüncü bölümünü ise 1001/1593 yılına ait A 151/183 numaralı Bursa Şer'iye Sicili'nin latinizesi oluşturmaktadır. Muhteva analizi yapılan bu mahkeme sicili, bundan sonra yapılacak olan araştırmalara, güvenilir yeni malzemeler ve veriler sunması bakımından önem arz etmektedir.

Anahtar Sözcükler

Osmanlı, Bursa, Şer'iye Sicili, Kadın, Vasî, Gayrimüslim, Köle

ABSTRACT

Yazar	: Abdulkadir CANLI
Üniversite	: Uludağ University
Anabilim Dalı	: History of Islam and Its Arts
Bilim Dalı	: History of Islam
Tezin Niteliği	: Master
Sayfa Sayısı	: IX+232
Mezuniyet Tarihi	:
Tez Danışmanı	: Assoc. Prof. Salih Pay

BURSA IN 1593 ACCORDING TO COURT RECORD NUMBER A 151

As a great middle eastern state which made significant remark in history with its government tradition, education institutions, economy policies, land regime and army, Ottoman State needs to be studied thoroughly. Sharia Records which is very important part of the Ottoman Archieves takes the priority for Ottoman studies. Sharia records is the documents contain information about legal, religious, economical, commercial and social relations in a certain place.

This work deals with the social life in Bursa in 1001 A.H./1593 A.D. according to Bursa Sharia Records number A 151/183. The thesis consist of three chapters. The first chapter gives knowledges about Ottoman State and Bursa from the conquest to 1593 and is enriched with the information derived from the court records in question. Under the lights of the records it is understood that Ottoman women were not expelled from social life, nor were they people who had no rights and lived under the men's management, and children of broken families were protected by the institutions such as guardianship and alimony. Besides it is noticed that people from different religions and cultures lived together. In the second chapter, documents are classified according to their order in the register book and each document is summarized. In addition, a detailed index followes it. The thirth chapter is the transliteration of the Bursa Sharia Record number A 151/183. This work would be significant for the following studies, for it presents dependeble materials and datum.

Key Words

Ottoman, Bursa, Sharia Record, Woman, Guardian, Non-muslim, Slave

ÖNSÖZ

Osmanlı Devleti, devlet gelenekleri, eğitim kurumları, maliye politikaları, toprak düzeni ve askeri teşkilatıyla tarihe damgasını vurmuş büyük bir devlettir. Bu devletin kuruluşundan dağılmasına kadar geçen süre zarfındaki müesseselerinin araştırılarak bütün yönleriyle ortaya konulması, günümüz toplumları açısından kaçınılmaz bir ihtiyaçtır. Altı yüz yılı aşan bir devlet tecrübesi olan Osmanlı'yı geniş bir bakış açısıyla görebilmek için onu mutlaka hükümet gelenekleri başta olmak üzere askerî, sosyal, iktisadî ve kültürel yapısıyla ele almak gerekmektedir. Bu amaçla yapılacak çalışmalarda öncelik verilmesi gereken ilk kaynak Osmanlı arşivlerinin en önemli yazılı kaynağını oluşturan şer'iye sicilleridir.

Şer'iye sicilleri, bir beldede yaşayan insanlar arasındaki hukukî, dinî, iktisadî, ticarî ve sosyal ilişkileri gösteren yazılı belgelerdir. Osmanlı toplumunun bu yönlerini yansıtması açısından şer'iye sicilleri, başta tarih ve sosyoloji olmak üzere sosyal bilimler için birincil ve özgün kaynaklardır. İnsanlar arasındaki bütün hukukî olayların kaydedildiği siciller, Osmanlı'yı daha iyi anlamak amacıyla yapılacak olan çalışmalarda, içerdiği güvenilir ve özgün bilgiler sebebiyle göz ardı edilmemesi gereken kayıtlardır.

Bu çalışma, A 151/183 nolu Bursa Şer'iye Sicili'ni esas almak suretiyle 80 yıl kadar Osmanlı Devleti'ne başkentlik yapmış önemli bir şehir olan Bursa'nın 1001/1593 yılındaki özellikle sosyal hayatını ele almaktadır. Bütün kurumlarının bozulmaya başlaması nedeniyle Osmanlı Devleti için temel bir ayrım çizgisi olan yıllara rastlayan kayıtlar, o dönemdeki Bursa hakkında bizlere değişik konularda bilgiler vermektedir. Alışveriş, boşanma, öldürme, hırsızlık, miras, vasiyet, vekâlet, kefalet, borçlanma gibi konularda Müslümanlar'ın birbirleriyle ve gayrimüslimlerle olan münasebetleriyle alakalı olarak kayıtlardan elde edilen bilgiler, o dönemin Bursa'sı hakkında bilgi sahibi olmaya yardımcı olacaktır. Ayrıca ele alınan mahkeme sicili, bu konuda yapılan araştırmalara yeni malzemeler ve veriler sunması bakımından da önem arz etmektedir.

Tezin temel kaynağı olan defter, Bursa Şer'iye Sicilleri arasında 1001/1593 yılına ait olup A 151/183 numarasıyla yer almaktadır. Toplam 50 varaktan oluşan defterde 402 belge bulunmaktadır. Bunların yaklaşık 50 adedi Arapça olup diğerleri Osmanlı Türkçesi ile yazılmıştır.

Tez, temel olarak üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, fethinden 1593 yılına kadarki Bursa ve Osmanlı Devleti'nin o dönemdeki devlet yapısı hakkında kısaca bilgi verildikten sonra, başta incelenen A 151/183 nolu sicil kaydı olmak üzere, konuyla ilgili eserlerden faydalanılarak 1593 yılındaki Bursa'nın özellikle sosyal hayatı

tanıtılmaya çalışılmıştır. Bu kısımda, belgelerde geçen her konuyu ele almak yerine, elde edilen bilgilerin zenginliğine göre bir değerlendirme yolu seçilmiştir.

İkinci bölümde ise alfabetik olarak konularına göre tasnif edilmiş, ardından özellikle mahalle ve şahıs isimleri belirtilerek genel bir çerçevede özetlenmiştir. Bu bölümde ayrıca geniş bir indeks çalışmasına da yer verilmiştir. Bu ayrıntılı indeks kısmı; şahıs, şehir, köy, mahalle, kaza, çiftlik, eşya, vakıf, medrese, imaret, uyruk vs. isimlerini ihtiva etmektedir. Zikredilen isimlerin hangi varakta ve kaç numaralı belgede geçtiği, isimlerin hemen yanında gösterilmiştir.

Tezin üçüncü ve son bölümünü ise 1001/1593 yılına ait A 151/183 numaralı Bursa Şer'iye Sicili'nin latinizesi oluşturmaktadır. Bu bölümde Osmanlıca kayıtlar latinize edilerek aktarılmış, Arapça olanlar ise özetlenerek tercüme edilmiştir. Latinize yapılırken okunamayan kelimeler metinde görüldüğü haliyle arap harfleriyle yazılmıştır. Ayrıca okunmasına rağmen doğruluğundan şüphe edilen kelimelerin yanına (?) işareti kullanılmıştır. Tezin ekler bölümünde ise, incelenen şer'iye sicilinin bazı sayfalarının fotokopisi örnek olarak verilmiştir.

Araştırmanın her aşamasında yakın ilgi ve yardımlarını gördüğüm muhterem hocam Yrd. Doç. Dr. Salih PAY'a, ayrıca tavsiye ve yardımlarını esirgemeyen değerli dostum İlhami ORUÇOĞLU'na, meslektaşım Ahmet AKBAŞ'a ve aileme şükranlarımı sunarım.

Bursa 2006 **Abdulkadir CANLI**

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAY SAYFASI.....II
ÖZET.....III
ABSTRACT.....IV
ÖNSÖZ.....V
İÇİNDEKİLER.....VII
KISALTMALAR.....IX

I.A 151/183 NOLU BURSA MAHKEME SİCİLİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ....1
A. FETHİNDEN 1593 YILINA KADAR BURSA'NIN KISA TARİHÇESİ.....1
B. DÖNEMİN SİYASİ OLAYLARI.....5
1. Devlet Merkezinde ve Sarayda Durum.....5
2. Kulpa Bozgunu (1593).....6
C. SOSYAL HAYAT.....8
1. Osmanlıda Kadın.....8
a. Evlilik-Boşanma.....9
(1) Talak.....11
(2) Muhalaa.....11
b. Evliliğin Sona Ermesinden Sonraki Koruyucu Müesseseler.....12
(1) Vasilik.....12
(2) Nafaka.....13
2. Gayrimüslimler.....14
3. Köleler.....17
SONUÇ.....19
KAYNAKLAR.....22

II. A 151/183 NOLU BURSA MAHKEME SİCİLİNİN MUHTEVA ANALİZİ...24

A. KONULARINA GÖRE BELGE ÖZETLERİ 24

B. BELGE TÜRLERİ VE ORANLARININ KARŞILAŞTIRILMASI 51

C. İNDEKS 52

1. ŞAHIS İSİMLERİ 52

2. MAHALLE İSİMLERİ 55

3. KÖY İSİMLERİ 56

4. MUHTELİF YER İSİMLERİ 56

5. KAZA İSİMLERİ 57

6. BAHÇE VE ÇİFTLİK İSİMLERİ 57

7. ÇARŞILAR 57

8. İLLER 57

9. MEHİR MİKTARLARI 57

10. İMARETLER 57

11. EŞYALAR 57

12. VAKIFLAR 58

13. MEDRESELER 58

14. MESLEKLER 58

15. UYRUKLAR 59

III. A 151/183 NOLU BURSA MAHKEME SİCİLİ METNİNİN LATİNİZESİ...60

EKLER 227

ÖZGEÇMİŞ 232

KISALTMALAR

a.g.e.	: adı geçen eser
a.g.m.	: adı geçen makale
a.g.md.	: adı geçen madde
b.	: bin
bkz.	: bakınız
bt.	: binti
c.	: cilt
çev.	: çeviren
ed.	: editör
haz.	: hazırlayan
M.Ü.İ.F.	: Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
M.E.B.	: Milli Eğitim Bakanlığı
s.	: sayfa
sy.	: sayı
S.B.E.	: Sosyal Bilimler Enstitüsü
T.D.V.	: Türkiye Diyanet Vakfı
T.T.K.	: Türk Tarih Kurumu
U.Ü.	: Uludağ Üniversitesi
vb.	: ve benzeri
vs.	: ve saire
Y.Y.L.T.	: Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi
yay.	: yayınları

I. A 151/183 NOLU BURSA MAHKEME SİCİLİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

A. FETHİNDEN 1593 YILINA KADAR BURSA'NIN KISA TARİHÇESİ

Antik çağlarda "Prusa" adı verilen Bursa'nın, Bithinya krallarından Prusias zamanında kurulduğu kabul edilir. Bithinyalılardan sonra Bursa, önce Roma, arkasından Bizans hakimiyetine girmiştir. Fethedilmeden önce Bursa, Rum tekfurlarının idaresindeydi. O yıllarda Marmara havzasında yaşayan Rum halkı bir taraftan ağır vergiler altında eziliyor, diğer taraftan da kilise aristokrasisiyle başa çıkmaya çalışıyordu. Anadolu'nun diğer bölgeleri de karışıklık içindeydi. Anadolu Selçuklu devleti 1243'teki Kösedağ Savaşı'ndan sonra İran İlhanlıları'na bağımlı hale gelmişti. Moğol istilalarının sonucunda güçlü göçebe Türk boyları, Orta Asya'dan İran ve Doğu Anadolu'ya gelmişlerdi. Bu Türkmenler Kösedağ Savaşı'ndan sonra bir kez daha batıya göçerek Bizans ile Selçuklu Devleti arasındaki Batı Anadolu'nun dağlık bölgelerinde toplandılar. Sınır bölgesi, Moğollar'dan kaçan askerler ve yöneticiler için bir sığınak ve umutsuz halk için bir yurt oluyordu[1]. Sınır bölgelerine yerleşen Türkmenler, geleneksel aşiret beylerinin idaresinde Selçuklu sultanlarına bağlı kalarak buraları korumaya çalışıyorlardı. Selçukluların Bizans sınırına yerleştirdikleri Kayılar'ın başında Ertuğrul Bey bulunuyordu. Ertuğrul Bey, 1281 veya 1288 yılında ölünce Kayı'ların başına oğlu Osman Bey geçti[2].

Sınır bölgesinin en kuzeyinde Bizans'a en yakın olan topraklar, Osman Gazi'nin elindeydi. Osman Gazi, Anadolu'dan gelen göçebelere yeni yerleşim yerleri bulmak için ilk akınlarını tekfurların elindeki Bizans şehirlerine karşı gerçekleştirdi. Yaptığı savaşlar sonunda ilk olarak Karacahisar, Bilecik, Yarhisar ve İnegöl'ü (1299) Osmanlı topraklarına kattı[3]. Ardından 1302 yılında Bizans'ın eski başkenti İznik'i kuşattı ve imparatorun kendisine gönderdiği iki bin kişilik orduyu Koyunhisar'da yenerek büyük

---

[1] İnalcık, Halil, *Osmanlı İmparatorluğu Klasik Çağ* (1300-1600), Çev.Ruşen Sezer, Y.K.Y. yay., İstanbul 2003, s.11-12

[2] Uzunçarşılı, İsmail Hakkı, *Osmanlı Tarihi*, T.T.K. yay., Ankara 1972, I, 97-103.

[3] Çetin, Osman, *Sicillere Göre Bursa'da İhtida Hareketleri ve Sosyal Sonuçları*, (1472-1909), T.T.K. yay., Ankara 1994, s. 10,11.

bir üne kavuştu. Bursa ilk olarak 1308 senesinde Osman Bey tarafından kuşatma altına alındı. Bu kuşatma sonuca ulaşmasa da şehir abluka altında tutuldu. 1315'de Osman Gazi şehri yeniden kuşatarak biri dağ eteğinde diğeri ovada olmak üzere iki kale yaptırdı. Osman Gazi, oğlu Orhan Gazi'nin yanına komutanlarını vererek ondan şehri almasını istedi. Kuzeyindeki topraklar dışında şehrin üç tarafı Türkler tarafından kuşatma altına alındı. Orhan Bey şehrin güneyinde kalan Orhaneli kalesini alıp yıktıktan sonra Bursa önlerine gelerek Pınarbaşı mevkiine karargâhını kurdu. Şehir on yıldan fazla kuşatma altında olduğu için dışarıdan yardım alamayan Bursa halkı aç ve perişan duruma düşmüştü. Orhan Bey, Köse Mihal'i Bursa tekfuruna göndererek teslim olması teklifinde bulundu. Tekfur halkın canına dokunulmaması ve kendisi ve yakınlarının İstanbul'a gitmelerinin sağlanmasını şart koşuyordu. Orhan Bey bu şartları kabul ederek tekfurun İstanbul'a gitmesini sağladı. Sonunda 6 Nisan 1326 tarihinde Türk ordusu Pınarbaşı'ndan Bursa'ya tekbir ve salavat getirerek girdi. Edebali'nin yeğeni Ahi Hasan surlara Türk bayrağını dikti[4]. Bursa'nın yerli halkı olan Rumlar kaleden aşağı kısımlara nakledilerek onların yerlerine sadece Türkler'in yerleşmesi sağlandı. Orhan Gazi Bursa'nın fethinden önce ölerek Söğüt'e gömülen babası Osman Gazi'nin vasiyetini yerine getirerek onu Aya Elia manastırı içine yaptırmış olduğu türbeye defnetti[5].

Fetihten sonra Orhan Gazi, Osmanlı Beyliği'nin merkezini buraya taşıdı ve ilk gümüş sikkesini (akçe) 1327'de burada bastırdı[6]. Kale içindeki manastırı camiye çevirterek yanına "Bey Sarayı" adı verilen bir saray yaptırdı. İl-Erioğlu Ahmet Bey ise bu sarayın yanına bir cami yaptırdı. 1339-1340 yıllarında Orhan Gazi kalenin doğu tarafına şehrin merkezini teşkil edecek olan cami, imaret, medrese, hamam ve kervansaraydan oluşan bir külliye meydana getirdi. Bizans zamanında kale içiyle sınırlı olup kale haricinde dış mahalleleri çok az yer tutan Bursa, fethedildikten sonra, Marmara havzasının en önemli şehri olan İznik'in yerini aldı. İmar faaliyetleriyle yeni bir çehre kazanarak büyüyen şehre her taraftan ahali nakli yapılarak iskan edildi.

---

[4] Neşri, Mehmed, *Neşri Tarihi*, Haz. M. A. Köymen, K.ve T.B. yay., Ankara 1983, 1, 67-69; Baykal Kazım, *Bursa ve Anıtları*, Bursa 1950, s.12; Hammer, J.V., *Osmanlı Tarihi*, Çev. Mehmet Ata, M.E.B. Yay., İstanbul 2005, I, 9-10; İnalcık, Halil, "Bursa", *T.D.V. İslam Ansiklopedisi*, T.D.V. yay., İstanbul 1992, VI, 446;Yınanç M.Halil, "Bursa", *İslam Ansiklopedisi*, M.E.B. yay., İstanbul 1961, II, 810-811.

[5] Yınanç, a.g.md., II, 811.

[6] Uzunçarşılı, a.g.e.; I,33; İnalcık, a.g.e, s.14.

Bursa'nın, beyliğin merkezi olması daha iyi şartlarda yaşamak isteyen her sınıftan insan için bir tercih sebebi oluyordu. Bursa, Orhan Gazi döneminde (1324-1362) bayındır bir şehir haline geldi. Nitekim fethinden dokuz sene sonra 1333 yılında şehri ziyarete gelen İbni Batuta, burayı güzel çarşıları, geniş sokakları ve kaplıcaları bulunan güzel bir belde olarak tarif eder[7].

Orhan Gazi'den sonraki dönemlerde Bursa'nın imarı ve gelişmesi, hızlanarak devam etti. Hanedan mensupları ve diğer ileri gelen devlet adamları tarafından birçok dinî ve ticarî merkezler imar edilmeye başlandı. I. Murad (1362-1389) hisar içine bir cami yaptırdı. Şehrin batısındaki Çekirge'de ise bir cami, imaret, medrese ve handan oluşan Hudâvendigâr Külliyesi'ni inşa ettirerek bu bölgeyi mamur hale getirdi.

Bursa'da en büyük gelişme Yıldırım Bayezid (1389-1402) döneminde gerçekleşti. I. Bayezid 1399 yılında Ulu Cami'yi inşa ettirdi. Şehrin doğusuna kendi adı ile anılan külliyeyi yaptırarak bu bölgeyi imar etti. Bu dönemde Bursa, siyasî ve dinî bir merkez haline geldi. Anadolu ve diğer İslam ülkelerinden değişik tarikatlara mensup şeyhler, dervişler ve büyük âlimler gelerek burada toplanıyorlardı. Bundan dolayı Bursa şehri, Konya ve Kayseri gibi fakihlerin nüfuz ve tesiri altında kalan bir şehir olmaktan ziyade mutasavvıfların nüfuzu altında kalan bir belde olmuştu.[8] Ancak Orta Asya ve İran'da güçlü bir imparatorluk kuran Timur'un 1402 yılında Anadolu'ya girip Osmanlıları mağlup etmesi, Yıldırım zamanındaki bu gelişmelere büyük bir darbe vurdu. Timur'un askerleri Bursa'ya girerek her tarafı yağmaladılar ve şehri ateşe vererek her yeri yakıp yıktılar. İç kaleyi ve Yıldırım'ın hazinelerini zaptettiler[9]. Bu yağma ve yangın sırasında ilk Osmanlı padişahları zamanına ait resmî vesikalar ile o zamana kadar telif edilen birçok eser kaybolmuştur.

Timur'un istilasından sonra yeniden inşa edilen Bursa, Yıldırım'ın oğulları arasındaki iç savaş sırasında çekişmelere sahne oldu. Fetret döneminde, Edirne devletin başkenti haline gelmesine rağmen şehzadeler Bursa'yı da elde tutmak istiyorlardı. Timur batıya yöneldiğinde İsa Çelebi Bursa'yı işgal etti. Daha sonra babasını defnetmek

---

[7] İnalcık, a.g.md., VI, 446; Yınanç, a.g.md., II, 811.
[8] Yınanç, a.g.md., II, 812.
[9] İnalcık, a.g.md., VI, 446. Yınanç,a.g.md., II, 812.

üzere Bursa'ya gelen Musa Çelebi, burada hükümdarlığını ilan etti. Yıldırım'ın büyük oğlu Süleyman Çelebi'den sonra Bursa, sonunda Çelebi Mehmed'in eline geçerek şehzadeler arasındaki taht kavgalarından kurtuldu. Ancak 1413 yılında Çelebi Mehmed'in, kardeşi Musa Çelebi ile Rumeli'de savaş yaptığı sırada Karaman oğlu Mehmed Bey Bursa'ya hücum ederek şehri almış ve kaleyi kuşatmıştı. Fakat İvaz Paşa'nın savunması sonunda kaleyi alamayan Karaman oğlu Mehmed Bey çekilirken şehri yağmalamıştı[10].

Çelebi Mehmed (1413-1421) ve Bursa'da tahta çıkan oğlu II. Murad (1421-1444) döneminde şehir hızlı bir şekilde toparlanmaya ve büyümeye başladı. Çelebi Mehmed şehre yakın bir yere Yeşil Külliyesi'ni yaptırdı. II. Murad ise son büyük külliye olan Muradiye Külliyesi'ni yaptırdı. Bursa'nın gelişmesi ve mamur hale gelmesinde padişahlar dışında hanedan mensupları, hayırsever devlet adamları, şairler, âlimler ve şehrin diğer ileri gelenlerinin de büyük katkıları olmuştur. Bu kimselerin tahsis ettiği vakıflar sayesinde birçok yeni dinî, ticarî ve sosyal yapılar ortaya çıkmış ve birçok yeni bölgeler ve mahalleler teşekkül etmiştir[11].

Fatih Sultan Mehmed (1444-1446/1451-1481) tarafından İstanbul'un fethedilerek başkent yapılmasından sonra Bursa ahalisinin çoğu İstanbul'a göç ettirildi. Bu dönemde siyasî ve kültürel bakımdan önemi azalmasına rağmen Bursa, büyük iktisadî gelişmelerden faydalandı ve doğuya yapılan seferler için bir askerî merkez olma özelliğini kazandı. Fatih'in ölümünden sonra başlayan saltanat mücadelelerinde Şehzade Cem'in taraftarlarının merkezi oldu. Şehzade Cem, II. Bayezid devrinde (1481-1512) Bursa'da hükümdarlığını ilan etti ve para bastırarak 18 gün saltanat sürdü[12]. Cem olayından sonra şehirde çok önemli bir hadise olmamıştır. Fakat şehir 1593 yılına kadar bazı hadiselere şahit olmuştur. Güvenliği sağlamak için 1577'de semtler arasına sağlam kapılar konulmuş ve muhafızlar yerleştirilmiştir. 1595'ten sonra ise şehir Celalî grupların saldırılarına uğramıştır.

---

[10] Yınanç,a.g.md., II, 812.
[11] Çetin.a.g.e., s.18; İnalcık, a.g.md., VI, 446.
[12] Hammer, a.g.e., I, 293-94; İnalcık, a.g.md., VI, 447.

"Bursa, Osmanlı hakimiyeti döneminde Anadolu eyaletine bağlı olan ve Hüdavendigar adını taşıyan sancağın merkezi idi. XVI. yüzyılda Hüdavendigar sancağının merkez kazası Bursa'dan başka otuz kadar kazası daha vardı."[13]

B. DÖNEMİN SİYASİ OLAYLARI

1. Devlet Merkezinde ve Sarayda Durum

1593 yılına ait belgeleri daha doğru ve sağlıklı bir şekilde değerlendirebilmek için o dönemdeki devletin genel yapısını ve siyasî durumunu genel hatlarıyla bilmek yerinde olacaktır.

Osmanlı İmparatorluğu, 16. yüzyıl sonlarında devlet gelenekleri, maliye politikaları, toprak düzeni ve askerî teşkilatıyla Ortadoğu imparatorluklarının en gelişmiş örneği idi. Bu noktadan sonra Osmanlı tarihi, eski imparatorluk kurumlarının bozulmuş şekillerinin ve Avrupa'nın siyasî, ekonomik ve kültürel meydan okuyuşunun karşısında kendini yenileme, düzeltme çabalarının tarihidir. Dolayısıyla 1590'lar Osmanlı tarihindeki temel ayrım çizgisini belirler[14] .

1574 yılında tahta çıkan III. Murad, zayıf iradeli, devlet işlerinden anlamayan, zevk ve eğlenceye düşkün, saltanatı süresince İstanbul'un dışına çıkmamış bir hükümdardı. Sokullu Mehmed Paşa, gün geçtikçe azalan nüfuzuna rağmen, öldürüldüğü tarihe kadar (1579) devleti yönetmeyi başarılı bir şekilde sürdürmüştü. III. Murad döneminde, özellikle Sokullu Mehmed Paşa'nın ölümünden sonra imparatorluğun duraklama dönemine girdiği kabul edilir. Şöyle ki, devlet yönetimi, kadınlar, nedimler, musahipler (kadın ve erkek olsun yakın sohbet arkadaşları) ve bazı nüfuz sahiplerinin müdahaleleri sonucunda ciddi biçimde sarsılıp bozuluyordu[15]. Devlet işlerine karışanların başında padişahın annesi Nurbanu Sultan ile eşi, Venedik asıllı Safiye

---

[13] İnalcık, a.g.md., VI, 449
[14] İnalcık,a.g.e., s.9-10.
[15] Uzunçarşılı, a.g.e., III ,43; Yücel Y. - Sevim, A., *Türkiye Tarihi*, T.T.K. yay., Ankara 1991, III, 28; İlgürel M., "Zirveden Dönüş (III. Selim'den III. Mehmed'e)", *Genel Türk Tarihi*, Editörler: H. C. Güzel, A. Birinci, Ankara 2002, Y.Türkiye yay., VI, 52; Hammer, a.g.e., II, 142-144.

Sultan geliyordu. Sarayda ve dışarıda sözü geçen kadınlardan biri de padişaha takdim edilecek cariyeleri yetiştiren "Canfeda" adındaki kethüda kadındı. Bunlardan başka sarayda kapı ağası, hadım Gazanfer Ağa, defterdar Kadı İdris, padişahın şeyhi Şemsi Ahmed Paşa ve padişahın hocası Sadettin Efendi, devlet işlerine müdahale ederek yönetimin ve devletin düzeninin bozulmasına sebep olan padişaha yakın kimselerdi[16]. Devlet işlerine saray mensuplarının karışması sonucunda bazı Yahudiler ile devşirmelikten yetişmiş yabancı kökenli bir takım devlet adamları yönetimde önemli roller oynamışlardır. Nurbanu Sultanın himayesini kazanan Yahudi asıllı Portekizli Yasef Nasi, haremin kilercisi Yahudi Kira Kadın, Yahudi doktor Salamon ve Venedik asıllı Safiye Sultan bunların en başta gelenleridir. Bütün bu olumsuzlukların yanında Sokullu Mehmed Paşa'dan sonra atanan sadrazamlar genellikle rüşvetle atandıkları için yetenekli ve tecrübeli değillerdi. Önemli mevkiler, ehliyete değil, çok rüşvet veren kimselere veriliyordu.

Devlet yönetimindeki bu bozulmalara paralel olarak savaşlar çok uzun sürdüğünden asker ihtiyacını karşılamak amacıyla devşirme yasasına aykırı olarak asker alınmış ve tımarlı sipahiler kendi haline bırakıldığından askeri teşkilatta disiplin bozulmaya başlamıştır. İran ve Avusturya savaşlarının uzun sürmesi, bazı yerlerin kaybı, Anadolu'da süren isyanlar sebebiyle vergilerin toplanamaması ve israfa gidilmesi gibi nedenlerden dolayı devletin mali durumu sarsılmış ve askerlerin maaşları düzenli olarak verilemez hale gelmiştir. Bütün bunların sonunda ise akçenin değeri düşmüştür[17]. 1589'da para ayarının düşürülmesi sonucunda Osmanlı tarihinde ilk defa divana gelen sipahiler Rumeli Beylerbeyi Mehmed Paşa'nın başını istediler ve öldürülmesine sebep oldular[18].

2. Kulpa Bozgunu (20 Haziran 1593)

Osmanlı Devleti ile Avusturya arasında 1565 yılında imzalanan sekiz yıllık barış antlaşması III. Murad'ın tahta çıkmasıyla tasdik edilmiş ve yenilenmek suretiyle devam

---

[16] Uzunçarşılı, a.g.e., III, 43-44; Yücel-Sevim, a.g.e., III, 17-18, Hammer, a.g.e., II, 142-144.
[17] Yücel-Sevim, a.g.e., III, 28-31; İlgürel,a.g.m., VI., 66.
[18] İlgürel, a.g.m.,VI., 66; Hammer, a.g.e., II, 198.

ettirilmişti. Bununla beraber iki tarafın sınır kumandanları fırsat buldukça birbirlerine akın yapıyorlardı. Bu saldırılar genellikle Bosna sınırında Dalmaçya'daki "Uskok" denilen haydutlar tarafından yapılıyordu. Bosna Beylerbeyi Telli Hasan Paşa'nın, 1590'da anlaşma yenilendikten sonra Avusturya topraklarına yaptığı başarılı üç büyük akın, aradaki antlaşmayı bozacak nitelikteydi. Bu olaylardan sonra Avusturya elçisinin yaptığı şikâyet ve Hasan Paşa'nın başka bir yere atanması teklifi dinlenmedi[19]. Bu sırada Avusturya büyük bir sefer hazırlığı yapmaktaydı. Bunun üzerine Sadrazam Siyavuş Paşa, Rumeli Beylerbeyi Kirli Hasan Paşa'yı Telli Hasan Paşa'ya yardım etmek için görevlendirdi. Yardım haberini alan Telli Hasan Paşa askeri önemi bulunan Siska kalesini muhasara etti. Fakat sadarette yapılan değişiklikten sonra sadrazam olan Koca Sinan Paşa, Telli Hasan Paşa'ya olan kininden dolayı yardımı iptal etti. Kırk bin kişilik düşman ordusuyla yapılan savaş tam bir hezimetle sonuçlandı. Osmanlı ordusu Kulpa çayı üzerindeki köprüden geçerken köprünün çökmesi üzerine birçok askerini kaybetti. Telli Hasan Paşa ve tecrübeli birçok sınır beyi ile on sekiz bin asker bu savaşta ölmüştü. Bu olayın geçtiği 1593 (Hicri 1001) yılını bazı Osmanlı tarihçileri "Bozgun yılı" olarak kabul ederler[20].

Kulpa bozgunundan sonra sadrazam Sinan Paşa'nın ısrarıyla Avusturya'ya savaş ilan edildi. İhtiyar, hırslı ve kindar birisi olan Sinan Paşa aslen bir Arnavut devşirmesiydi. Avrupa'daki ittifaklardan ve siyasî olaylardan habersiz olan bu sadrazam, Ferhat Paşa'nın İran'la yaptığı başarılı anlaşmayı çekemediğinden Avusturya ile yıllarca sürecek olan bir savaşın başlamasına sebep oldu[21]. Bu savaş, III. Murad zamanında iki yıl, ondan sonra tahta geçen III. Mehmed'in de tüm saltanatı boyunca sürdükten sonra, XVII. yüzyılın başlarında I. Ahmed zamanında ancak sona erecektir. 1593 tarihinden itibaren imparatorluk toprak kaybetmeye başlamıştır. Yine bu yılda ilk defa iktidarın fikrine muhalif olanlar küfürle itham edilerek bu hususta fetva alınmaya başlanmıştır.

---

[19] Uzunçarşılı, a.g.e., III, 69;Yücel-Sevim, a.g.e., III, 25; İlgürel, a.g.m.,VI., 60-61.
[20] Danişmend, İsmail Hami, *İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi*, Türkiye yay., İstanbul 1961, III, 128; Öztuna, Yılmaz, *Büyük Osmanlı Tarihi* , Ötüken yay., İstanbul 1994, III, 278-279.
[21] Uzunçarşılı, a.g.e., III, 69; Öztuna, a.g.e., III, 279-280.

C. SOSYAL HAYAT

1. Osmanlı Toplumunda Kadın

Kadın'ın Osmanlı toplumunda önemli bir yeri vardır. Oryantalistler, İslam toplumlarının kadını hareme kapattıkları, dolayısıyla onu sosyal hayata katılmaktan engellediklerine dair yanlış fikirler yaymışlardır. Bu konuda genel kanaat kadının son derece baskı altında tutularak toplum hayatının dışında olduğudur. Osmanlı toplumunda kadın bu yaygın kanaatin aksine hiç de sanıldığı gibi toplum hayatının dışında değildir. Gerek kırsal kesimde yaşayan gerekse şehirde yaşayan kadınların sadece evde oturan, hayattan kopuk, erkeğin güdümünde yaşayan insanlar olmadığı, yapılan değişik araştırmalarla tespit edilmiştir[22]. Kadın, toplumda değişik alanlarda farklı roller üstlenmiştir. Kadınlar serbestçe mahkemeye giderek dava açabilmekte[23], hatta kocalarını ve çocuklarını dahi dava edebilmekte[24], başkasının vekili olmakta ve başkasına vekâlet vermekte[25], mülk alıp mülk satabilmekte[26], mirasta hak sahibi olmakta[27], hibe yapabilmekte, vasi tayin olunmakta[28] ve istediği zaman bazı şartlarla eşinden boşanabilmekteydi.

İslam toplumunda yaşamanın bir gereği olarak Osmanlı toplumunda kadınlar, giyimlerine, davranışlarına, gitmeleri gereken yerlere ve yabancı erkeklerle olan

---

[22] Karadeniz, Feriha, "XV. ve XVI. Yüzyıllarda Farklı Sınıflardaki Osmanlı Kadınına Genel Bir Bakış", *Osmanlı* , Ed. Güler Eren, Yeni Türkiye Yay., Ankara 1999, V, 453-55.

[23] Bkz. A 151/183, 3a/2, 40b/3.

[24] Bkz. A 151/183, 28b/1 *"Mahmiye-i Bursa kazâsına tâbi' Dürdane nâm karyeden Mihrî bt. Abdullah nâm hâtûn meclis-i şer'-i şerîfde oğlu Mahmûd b. Ferhâd nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüb "karye-i mezbûrede vâki' lede'l-ahâlî mâ'lûmu'l-hudûd olan menzil bundan akdem vefât iden sulbî oğlum Ali Bâlî nâm kimesneden bi-hasebi'l-irsi'ş-şer'î bana intikâl itmiş iken mezbûr Mahmûd benim tasarrufuma mâni' olub bi-gayr-ı tarîk-i şer'î tasarruf ider. Hakîkat-ı hâl suâl olunub kasr-ı yed itmesin taleb iderim" didikden sonra Mahmud'a suâl olundukda "fi'l-vâki' menzil-i mezbûr müteveffâ-yı mezbûrdan bi-hasebi'l-irs mezbûre hâtûna intikâl eyledi. Lâkin harâbe-müşrif oldukda babam mezbûr Ferhâd kendi malından üç bin akçe sarf ve harc idüb menzil-i mezbûru tecdîd ve meremmet eyleyüb vech-i meşrûh üzre tasarruf üzre iken vefât eyledi. Bu husûsa şâhitlerim vardır" deyü cevâb virdükden sonra mâ-vaka'a bi't-taleb kayd olundu. Tahrîran fî evâsıd-ı şehr-i Ramazani'l-mübârek sene ihdâ ve elf".*

[25] Bkz. A 151/183, 4a/1, 38a/3.

[26] Bkz. A 151/183, 21b/2, 40a/3.

[27] Bkz. A 151/183, 8b/3, 10a/3.

[28] Bkz. A 151/183, 5b/2, 16a/1, 22a/2, 22b/4.

ilişkilerine dikkat etmek zorundaydılar. Yabancı bir erkekle ilişkisi olan ve zina eden kadınlar toplumda tepkiyle karşılanarak mahkemeye şikâyet edilir ve İslam hukukuna göre cezalandırılırdı. Okunan belgelerden birinde geçtiğine göre İsabey köyünden, aralarında köy imamının da bulunduğu bir grup mahkemede köy halkından olan Fatıma'nın iyi kadın olmadığını ve evine yabancı erkeklerin girdiğini gördüklerini söylemeleri üzerine Fatıma adlı kadın, evine giren Mehmed adlı acemoğlanın kendi evine göç ettiğini söyleyerek kendini savunmuştur[29]. Başka bir belgede ise Kozören köyünden bir grup mahkemeye gelerek 'Aynî adlı hatun muvâcehesinde "*Mezkûre hâtûn eyü hâtûn değildir ve kızı dahî eyü adem değildir. Evine Kara Çakır ve Ömer ve Abdi ve Mahmûd nâm kimesneler evine varırlar imiş öyle işidiriz, köyümüzde olduğun istemeziz*" dedikleri kayıtlıdır[30]. Bu belgeler bize köy sakinlerinin köyün huzur ve ahlakını korumak için namus dışı davranan kişilerin kendi aralarında yaşamalarını istemediklerini ve bu konuda çok duyarlı olduklarını göstermektedir.

a. Evlilik-Boşanma

Osmanlı hukuku, kamu ve özel hukuk alanlarında esas itibariyle İslam hukukuna dayanmaktadır. Osmanlı aile hukuku da Şer'i hukuk içerisinde yer aldığından temeli itibariyle bütünüyle İslam hukukunu esas almaktaydı[31]. Aile kurumuna çok önem veren Osmanlılar hem evliliği kolaylaştırmışlar hem de nüfusun çoğalması ve fuhşun önlenmesi amacıyla bazı uygulamalar başlatmışlardır[32].

İslam hukukunun uygulandığı Osmanlı toplumunda dörde kadar çok eşle evlenmek serbest olduğu halde çok eşle evlilik yaygın bir durum değildi. Kayıtlarda eş ve çocukların yazılı olduğu 15 terekeden sadece birinde bir erkeğin iki eşle evli olduğuna rastlanmıştır[33]. Bu konuda yapılan çalışmalar da bu görüşü doğrular niteliktedir. Değerlendirmesi yapılan A 151/183 numaralı defterin kaydedildiği zaman

---

[29] Bkz. A 151/183, 12b/5.
[30] Bkz.A 151/183, 13b/2.
[31] Aydın, M. Akif, *İslam-Osmanlı Aile Hukuku*,. M.Ü.İ.F. yay., İstanbul 1985, s.59.
[32] Kurt, Abdurrahman, *Bursa Sicillerine Göre Osmanlı Ailesi* (1839-1876), U.Ü. Basımevi, Bursa 1998, s.13.
[33] Bkz.A 151/183, 11b/1.

dilimini de kapsayan bir çalışmaya göre; 1092 evli erkekten sadece % 4.5'i, 2 veya 3 kadınla evliydi[34].

Osmanlı ailesinin sahip olduğu çocuk sayısı zannedildiğinden daha düşüktür. Belgelerde çocukların yazılı olduğu 13 terekedeki çocuk ortalaması 2.8 civarındadır. Osmanlı ailesiyle ilgili olarak yapılan çalışmalar da bu görüşü desteklemektedir[35].

Nikâh akdinin sonuçlarından birisi olan mehir, erkeğin evlenirken kadına verdiği veya vermeyi taahhüt ettiği para veya maldır. Mehir, sahih nikâh akdinin şartlarından olmayıp sonuçlarından birisi olduğu için akit sırasında belirtilmese bile kadın yine mehre hak kazanır[36]. Miktarı konusunda farklı görüşler olan mehir, kadının malıdır ve onda dilediği gibi tasarrufta bulunur. Osmanlı toplumunda nikâh bedeli olarak verilen mehir, genellikle para şeklinde olurdu. Ancak bunun yanında mehir yerine eşya, ev[37] veya bahçe verenler de vardı. Kayıtlarımızda geçen mehir miktarlarına bakıldığında en düşük rakamın 200 dirhem olduğu görülür. En yüksek mehir miktarı ise 8000 akçedir[38]. Öte yandan belirlenen mehri almayarak eşine hibe eden kadınlar da olmuştur. Örnek olarak Karaman köyünden Ümmü Hatun vefat etmeden önce 6000 akçe olan mehr-i müeccelinin[39] 4000 akçesini eşine hibe etmiştir. Fakat onun vereselerinden bazıları Ümmü Hatun'un mehrinin sadece 1500 akçesini hibe ettiğini söyleyerek kalan kısmını kocasından almak için dava açmışlardır[40].

Kayıtlardan birinde Aksu Köyü'nden Veli, birkaç yıl önce evlendiği eşi Ünzile'nin velileri olan dedesi Hüseyin ve nenesi Ayni Hatun'u mahkemede "*Mezbûrân Hüseyin ve 'Aynî mezbûre Ünzile'yi târih-i kitâbdan birkaç yıl mukaddem dört bin akçe mehr-i müeccel ve iki bin akçe mehr-i mu'accel üzre bana tezvîc idüb vech-i meşrûh üzre menkûham iken hâlen imtinâ' iderler. Hakîkat-ı hâl suâl olunsun*" diyerek kadıya şikayet etmiştir.

---

[34] Maydaer, Saadet, *Şeriyye Sicillerine Göre Bursa'da Kadın (1575-1600),* Y.Y.L.T., U.Ü. S.B.E., Bursa 2002, s. 23;.Ayrıca bkz. Erten Hayri, *Konya Şeriye Sicilleri Işığında Ailenin Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Yapısı* (XVIII.Y.Y. İlk Yarısı), Kültür ve Turizm Bakanlığı yay., Ankara 2001,s.59.
[35] Kurt, a.g.e. s.90-94, Erten, a.g.e, s.65-66.
[36] Aydın, a.g.e., s.31; Karaman Hayrettin, *İslam Hukuku*, Ensar yay., İstanbul 1985, s.95-96.
[37] Bkz. A 151/183, 25b/4.
[38] Bkz. A 151/183, 24b/1.
[39] Mehr-i müeccel: Ödenmesi sonraya bırakılan mehirdir. Evlilik, boşanma veya ölümle sona ererse hemen ödenmesi gerekir. Aydın, a.g.e., s.103; Karaman, a.g.e., s.97.
[40] Bkz. A 151/183, 29b/2.

Hüseyin ve Ayni Hatun'a bu olayın sebebi sorulduğunda ise onlar torunları Ünzile'yi Veli ile evlendirdiklerini itiraf ederek zikrolunan iki bin akçe mehr-i muaccel için gerekli şeyleri temin etmesi amacıyla beklediklerini ve gerekli şeyleri temin etmesinden sonra kızı teslim edeceklerini söylemişlerdir[41].

İslam hukukuna göre evlilik hayatı dört şekilde sona erer: Boşama, muhalaa, hâkimin ayırması ve ölüm. Boşama "Belli sözlerle evlilik bağını çözmek, evlilik ilişkisini sona erdirmektir"[42]. İslam hukuku, gerektiğinde boşamaya cevaz vermiştir. Boşamayı erkeklerin bizzat kendilerinin, kadınların ise hâkim aracılığıyla yerine getirmesine imkân sağlamıştır. Ayrıca boşamayı hem dinî hem ahlaki yönden değerlendirmiştir. Esas itibariyle talakın meydana gelmesi için bir mahkeme kararına ihtiyaç yoktur. Osmanlı toplumunda evlilikler genel olarak iki şekilde sona erdiriliyordu:

(1) Talak: Kocanın tek taraflı irade beyanıyla evliliğe son vermesidir. Boşama yetkisi kocaya aittir. Değerlendirilmesi yapılan kayıtlarda talakla ilgili bir kayıt bulunmamaktadır. Fakat Osmanlı hukukunda bu tip boşamaların mahkeme defterlerine kaydedildiği görülmektedir[43]. Bu kayıtlar, boşamanın ve buna bağlı olan sonuçların ileride gerektiğinde kolaylıkla ispat edilmesi amacıyladır.

(2) Muhâla'a: İslam hukukuna göre boşama hakkı erkeğe aittir. Erkek, istemediği bir evlilikten dilediği zaman kurtulma imkânına sahiptir. Fakat kadın maddi ve manevi olarak zarar gördüğü bir evliliğin devam etmesini istemiyorsa bu evlilikten iki yolla kurtulma imkanına sahiptir: Kadın, bir mal -genellikle mehir- karşılığında kocasını kendisini boşamaya razı eder veya bazı hallerde mahkemeye müracaat ederek hâkimden tefrik talebinde bulunur. Kadının bu şekilde, kocasına vereceği bir bedel karşılığında evlilik bağından kurtulmasına "Muhâla'a" denir[44]. Bu bedel, çoğu kere müeccel mehir ve iddet nafakası olmaktadır. Talak gibi, muhâla'anın da mahkemede yapılmasına gerek olmadığı halde bunlar bazen mahkemede yapılmış veya dışarıda yapılan muhâla'alar mahkeme defterlerine şahitlerle kaydettirilmişlerdir. Bu kayıt her iki taraf için de

---

[41] Bkz. A 151/183, 21b/3
[42] Karaman, a.g.e., s.105.
[43] Aydın, a.g.e., s.109.
[44] Aydın, a.g.e., s.42.

önemlidir. Koca, muhâla'a yaptığını tescil ettirerek eski karısının boşanma sonrası taleb edebileceği mehir ve iddet nafakası haklarına engel olmak istemektedir. Kadın ise başkasıyla tekrar evlenmek isterse eski kocasının engellemesiyle karşılaşmak istemezdi. İncelenen defterde 6 muhâla'a kaydı bulunmaktadır. Kayıtlardan birinde Canbazlar Köyü'nden Hüseyin, muhâla'a yoluyla boşandığı eski eşi Fatma'nın elinde bulunan Eski Kaplıca Mahallesi'ndeki eve yaptığı 7000 akçe masrafı dava etmekten vazgeçerek eski eşinin zimmetinden ibra etmektedir[45]. Bu olay da bize, muhala'a yoluyla boşanan eşler arasında geçmişe ait davaların olabileceğini göstermektedir.

b. Evliliğin Sona Ermesinden Sonraki Koruyucu Müesseseler

Taraflardan birisinin ölmesiyle veya devam etmesi durumunda erkeğe ve kadına sıkıntı ve mutsuzluk getiren sebeplerle evlilik sona erebilmektedir. Evliliğin sona ermesiyle parçalanan ve çözülen ailelerin üyelerinin biyolojik, fiziksel, kültürel ve ekonomik olarak korunması gereği ortaya çıkmaktadır. Osmanlılar döneminde parçalanan ailelerin korunmaya en muhtaç üyeleri olan çocukları himaye ve haklarını muhafaza, bazı müesseseler aracılığıyla yapılmaya çalışılmıştır. Bu müesseseler şunlardır:

(1) Vasilik: Parçalanmış ailelerde ekonomik varlıkları yönünden korunması gerekenlerin başında çocuklar gelmektedir. Ebeveynden birisinin veya her ikisinin vefat etmesiyle ergenlik yaşına gelmemiş çocuklara anne veya babasından miras intikal etmektedir. Henüz sorumluluk alamayan bu çocukların kendilerine intikal eden mal varlığını koruyarak değerlendirebilmeleri sorun olmaktadır.

Osmanlı aile hukukunun dayandığı İslam hukuku, ergenlik çağına girmemiş çocukların mali konulardaki bu problemini çözmek için vesayet kurumunu teşekkül ettirmiştir. Vesayet; reşit birisini, haklarını kullanma ehliyeti bulunmayan veya ehliyeti eksik olan bir kişiye mali işlerinde hukukî temsilci kılmaktır[46]. Bu kanuni temsilciye de vasi denilmektedir. Çocuğun baba ve dedesi yoksa onların hayatta iken atadıkları kişiler

---

[45] Bkz. A 151/183, 24b/2.
[46] Karaman, a.g.e., s.42.

vasi olur. Eğer bu ikisinin belirlediği kimse yoksa vasi tayin etme yetkisi kadıya aittir. Bir çocuk baliğ olsa da rüşt çağına gelmeden malı kendisine teslim edilmez. Çünkü onun eda ehliyeti eksiktir. Reşit olan kimse ise hiçbir kanuni temsilciye ihtiyaç duymadan malında tasarrufta bulunabilir[47]. İncelenen sicil kayıtlarında vasi tayini yapılan 16 belge bulunmaktadır. Bu belgelerin çoğunda babası ölen çocuklara ölen kişinin tereke taksiminden hemen sonra genellikle anneleri vasi olarak tayin edilmektedir[48]. Bazen çocuğun büyük kardeşi, amcası veya bir başkası vasi olarak atanmaktadır[49]. Vasi atamalarında geçen "*Emvâli ve erzâkı zabt içün ve yetîm-i mezkûrun ahvâlini terbiye içün*"[50] ifadesi, vesayetin sadece malî konuları değil ahlakî konuları da içerdiğini göstermektedir. Bazı durumlarda vasinin yapacağı işleri kontrol etmek için bir nazırda atanabilmektedir. Serme köyünden babası ölen Mehmed adlı çocuğun, vasisi olan abisi Mustafa'nın da vefat etmesi üzerine, amcası Hüseyin çocuğa vasi olarak atanmış ve Ali adlı kişide ona nazır olarak nasbedilmiştir[51]. Timurtaş Köyü'nden Kosta adlı çocuğa annesi Arkondi'nin vasi atanması örneğinde olduğu gibi gayrimüslimler arasında da vasi tayinleri oluyordu[52].

Başkasının vesayeti altında büyüyerek kendi malında tasarrufta bulunma ehliyetine sahip olan kimseler, önceki vasileri hakkında dava açarak haklarını arayabiliyorlardı. Serme Köyü'nden kardeşleri Emine ve Mehmed'in vasisi olan Mustafa, eski vasileri olan amcası Mehmed'in kendilerine intikal eden bağın mahsullerini satarak parasını masraflarına harcamadığını ve paraların onun zimmetinde kaldığını şahitlerle ispat ederek alacaklarını asaleten ve vesâyeten amcasının varislerinden istemektedir[53].

(2) Nafaka: Evlilik içinde kocanın eşi ve çocukları için yüklendiği yiyecek, giyecek, mesken, tedavi ve ilaç masraflarına nafaka denmektedir. Boşanan veya hâkim

---

[47] Çeker, Orhan, *İslam Hukukunda Akidler*, A.H.İ. yay., İstanbul 2006, s.21-22. Reşid: Malını israf etmeyen, saçıp savurmayan, güzelce idare eden kimsedir. (a.g.e., s.21)
[48] Bkz. A 151/183, 9a/1, 12a/3.
[49] Bkz. A 151/183, 1b/2, 12a/3, 16/b1, 16b/3.
[50] Bkz. A 151/183, 1b/2.
[51] Bkz. A 151/183, 12a/3.
[52] Bkz. A 151/183, 24a/1.
[53] Bkz. A 151/183, 2a/1, 2a/2, 2b/1.

tarafından evliliğine son verilen kadının nafakası, iddetinin sonunda biter[54]. Fakat çocukların bakımında, gıda ve giyecek masraflarını temin etmede, babanın yükümlülüğü devam etmektedir. Değerlendirilmesi yapılan mahkeme kayıtlarında anne veya babasından birisi ölen küçük çocuklara ebeveynlerinin bıraktığı mirastan kendilerine düşen hisselerinden karşılanmak üzere hâkim tarafından nafaka miktarları tayin edildiği görülmektedir. Takdir edilen bu nafakalarla çocukların yiyecek, giyecek ve diğer ihtiyaçları karşılanmaya çalışılmıştır. Kayıtlarda bu şekilde nafaka miktarı belirlenen 5 belge bulunmaktadır. Bu kayıtlardan üçünde -birisinde vasinin[55], diğer ikisinde ise çocukların annelerinin talebiyle[56]- babaları ölen çocuklara mirastan kendilerine intikal eden hisseden hâkim tarafından nafaka belirlenmiştir. Mahkeme, yetim kalan çocukların nafakalarını belirleyerek onların mallarına el konulmasını ve gereksiz yere harcanmasını önlemiş oluyordu. Aynı zamanda nafaka belirlenmekle küçük çocukların her türlü ihtiyaçlarının düzenli ve kontrollü olarak karşılanması sağlanıyor ve onlar kötü amaçlı kimselerden korunuyordu.

Kestel köyü sakinlerinden Fatma Hatun'un mahkemeye gelerek "*Fevt olan üvey oğlum İbrahim b. Veli Hâce nâm müteveffânın sağîre kızı Nefise bendedir, hizmete kâdire değildir kıbel-i şer'den nafaka ta'yîn olunmasın taleb iderin*" demesi üzerine hâkim tarafından küçük çocuğa günlük üç akçe nafaka takdir olunmuştur[57]. Yine Serme köyünden Halime Hatun mahkemeye gelerek babası ölen üvey torunu Emine için nafaka takdir edilmesini istemiştir[58].

2. Gayrimüslimler

Bursa fethedildiğinde şehirde Hıristiyan Rumlar yaşamaktaydı. Fetihten sonra bu Ortodoks Rumlar, kaleden aşağı yerlere nakledilerek yerlerine Müslüman Türkler iskân edildi. Orhan Bey ve ondan sonraki hükümdarların imar ve iskan faaliyetlerinin sonucunda Bursa, bu bölgenin en önemli yerleşim merkezi haline geldi. Müslüman

---

[54] Karaman, a.g.e., s.100-101.
[55] Bkz. A 151/183, 37a/1. (Nafaka miktarı 3 dirhemdir.)
[56] Bkz. A 151/183, 26b/3, 27a/3.
[57] Bkz. A 151/183, 5a/3.
[58] Bkz. A 151/183, 8b/1.

Türklerin Bursa'ya yerleşmesinden sonra zamanla Yahudiler, Ermeniler ve Müslüman olmayan başka unsurlar da buraya yerleşerek şehre etnik zenginlik kazandırdılar[59]. Fakat nüfus bakımından hâkim unsur Müslümanlardı.

"Osmanlı Devleti'nin en büyük şehirlerinden biri olan Bursa, tahrir defterlerine göre XVI. yüzyıl başlarında 152 civarında mahalleye sahipti. Bu asrın ikinci yarısında 168'e yükseldi, nüfusu giderek artış gösterdi. II. Mehmet devrine ait bir sicil kaydına göre Bursa'da 5000 avarız hanesi, yani yaklaşık 30.000 kadar nüfus barınıyordu. Bu rakam 1487'de 6456 haneye (yaklaşık 37.000 kişi) yükseldi. XVI. yüzyılın başlarında hemen hemen aynı durumunu muhafaza eden şehir, bu asrın ikinci yarısında daha da kalabalıklaştı ve nüfusu 1573 tarihli tahrire göre 60.000'i geçti. XVI. Yüzyılın başında Bursa'daki gayrimüslimlerin sayısı 400 Hıristiyan, 600 Yahudi olmak üzere 1000; bu asrın ikinci yarısında ise 3000 Hıristiyan, 1500 Yahudi olmak üzere 4500 kadardı."[60]

Bursa'da yaşayan bu gayrimüslimler, yoğunlukları farklı olsa da değişik mahalle ve köylerde yaşıyorlardı. Değerlendirilmesi yapılan mahkeme kayıtlarında Kazıklı, Filader, Timurtaş, Bilad-ı Yunus, Büyük Susığırlık, Kelesen, Kavaklı, Depecik ve Kavak köylerinde gayrimüslimlerin Müslümanlarla birlikte yaşadıkları görülmektedir. Kayıtların pek çoğundan, farklı inanç ve kültürlere sahip olan bu insanların birlikte, dostane bir şekilde yaşadıkları anlaşılmaktadır. Çünkü kayıtlar bize Müslümanlar ve gayrimüslimlerin birbirlerine mülk sattıklarını,[61] karşılıklı borçlandıklarını,[62] birbirlerinin yanında çalıştıklarını,[63] birbirleriyle sulh yaptıklarını[64] ve birbirlerine şahitlik yaptıklarını[65] açık bir şekilde göstermektedir. Bu konularla ilgili olarak birkaç kayıt örnek olarak verilebilir: Kazıklı köyünden Ferhad, Mehmed ve Mustafa adlı yeniçeriler, komşuları Ahmed'in, ağılını bir zimmiye satması üzerine şuf'a hakkı talebinde bulunarak ağılın yarı hissesini almışlardır.[66] Depecik köyünde Yorgi adlı

---

[59] Çetin, Osman, "Bursa (Fethi, Etnik Yapısı, Müslim-Gayrimüslim Münasebetlerine Kısa Bir Bakış)", *Osmanlı*,Yayın Kurulu Başk.: Halil İnalcık, Yeni Türkiye Yay., Ankara 1999, IV, 271.
[60] İnalcık, a.g.md., VI, 447.
[61] Bkz. A 151/183, 18b/5, 34a/1, 35b/4, 38b/2.
[62] Bkz. A 151/183, 9b/3, 13a/1, 20b/1.
[63] Bkz. A 151/183, 26a/1, 32b/1, 35b/1.
[64] Bkz. A 151/183, 35b/1.
[65] Bkz. A 151/183, 20b/4.
[66] Bkz. A 151/183, 9b/2.

zimminin işyerinde çalışan Hüseyin vefat edince, varisi olmadığından zimmiden alacağı olan 750 akçe, mîrî için subaşı Ahmed tarafından alınmıştır.[67] Filader Köyü'nden Kasım'ın Salomi adlı bir zimmiye ile evli olduğu görülmektedir[68].

Osmanlı Devleti'nde gayrimüslimlere hukukî ve kazaî muhtariyet tanınmıştı. Bu muhtariyetin sınırları ilk zamanlar daha geniş iken zaman içinde daraltılmış ve nikah, talak, vasiyet, miras, vakıf gibi ahval-i şahsiye ile sınırlı hale getirilmiştir[69]. Gayrimüslimler, aralarındaki hukukî ihtilafları kendi mahkemelerine götürme hakkına sahip oldukları gibi şer'iye mahkemelerine de götürebiliyorlardı. Eğer davanın taraflarından biri Müslüman ise davaya bakmaya yetkili tek merci şer'iye mahkemesiydi[70].

Gayrimüslimler, gerek mecburi gerek ihtiyarî yargı mercii olarak şer'iye mahkemelerine başvurmuşlardır. Çünkü Müslümanlar ile gayrimüslimler arasındaki münasebetler her zaman dostane olmamış, bazen de hasmâne olmuştur. Mesela Kazıklı köyünden Pirasko(?) mahkemeye müracaat ederek "*Karye-i mezbûre sâkinlerinden Mehmed Beşe b. Ferhâd nâm yeniçeri karye-i mezkûrede olan evimin kapusun nacak ile pâreledi mahall-i mezkûrun üzerine varılmasın taleb iderin*" diyerek "*izhâr-ı tazallüm*" de bulunmuş ve Mustafa adlı Müslüman bir kişi de, yeniçerinin aleyhine şahitlik yapmıştır[71]. Yine Mehmed adlı birisi, bahçesinde ücret ile çift süren zimmiyi bir gül fidanını kopardı diye asayla muhkem darb ettiğinden zimmi yatalak olmuş ve subaşının bu durumu mahkemeye haber vermesi üzerine keşf yapılarak olayın doğruluğu anlaşılmıştır[72].

Başka bir sicil kaydında ise Bilad-ı Yunus köyünden Yani ve Apostol adlı zimmilerin mahkemeye gelerek sipahi Mustafa Bey'in, babaları Yorgi'yi evindeyken topuzla öldürdüğünü iddia ederek babalarının kan ve diyetini sipahi Mustafa'dan

---

[67] Bkz. A 151/183, 32/b1.
[68] Bkz. A 151/183, 16a/1.
[69] Aydın, M. Akif, *Türk Hukuk Tarihi*, Hars yay., İstanbul 2005, s.162.
[70] Özel, Ahmet, "Gayri Müslim", *T.D.V. İslam Ansiklopedisi*, T.D.V. yay., İstanbul 1992, XIII, 423.
[71] Bkz. A 151/183, 20b/4
[72] Bkz. A 151/183, 26a/1.

istedikleri belirtilmektedir. Fakat bu zimmiler, iddialarını ispatlayacak delil gösteremediklerinden davalının diyetini ibra etmişlerdir[73].

3. Köleler

Kölelik, İslam'ın veya Osmanlılar'ın icat ettiği bir şey değildi. Aksine köleliğin çok eskilere uzanan bir tarihi vardı ve birçok şekliyle eskiden beri varlığını devam ettire gelmişti. Osmanlı Devleti'ndeki kölelik de eski dünya ve Akdeniz uygulamasının bir devamı niteliğindeydi. Osmanlılar'da hür olmayan kimseler için esir ve köle tabiri kullanılırdı. Fakat daha sonraları kölelik, savaş esiri olmayan, Kafkaslar'dan ve kuzey steplerinden getirilerek esir pazarlarında satılan kimseler için kullanılmıştır[74]. Bütün dünyada serbest olan köle ticareti XIX. yüzyıl başlarına kadar Osmanlılar'da belli kurallara göre yapılıyordu. Osmanlı toplumunda genellikle kadın köleler ev işlerinde, erkek köleler ise efendilerinin işlerinde çalışıyorlardı. Kölelere kötü muamele yapılmıyor ve ailenin bir üyesi gibi davranılıyordu.

Okunan belgelerde milliyetleri yazılı olan kölelerden ikisi Bosna, ikisi Rus ve biri Macar asıllıdır. Bu kölelerin Müslüman olarak Nasuh, Ferhad, Ömer, Hasan ve Yusuf adlarını aldıkları görülmektedir[75]. Bir gelenek olarak, mühtedi olanların babalarının adları söylenmez ve baba adları yerine "Allah'ın kulu" anlamına gelen Abdullah kullanılırdı.

Şer'iye sicillerinde köleliğin sona erme şekillerinden biri olan gönüllü köle azadı ile ilgili kayıtlara çokça rastlanmaktadır. Mesela, Serme Köyü'nden Maden, mahkemede Rus asıllı kölesi Geyvan'ı "*İş bu hâmil-i hâze'l-kitâb mezkûr Geyvan benim 'abd-i memlûküm olub hâlen hasbeten lillâhi'l-'azîm ve taleben li-merzât-i rabbihi'l-a'lâ etyab emvâlimden ifrâz idüb âzad itdim min-ba'd mezbûr Geyvan dahî sâir ahrâr-ı asliyye gibi hür ola*" diyerek azad eder[76]. Burada dikkati çeken şey, Maden'in, kölesini azad etmedeki amacının Allah'ın rızasını kazanmak olduğudur. Köle azadının bu

---

[73] Bkz. A 151/183, 23a/1, 23a/2, 23a/3, 23b/1, 23b/2.
[74] Engin, Nihat, "Osmanlılar'da Kölelik", *T.D.V. İslam Ansiklopedisi*, T.D.V. yay., İstanbul 1992, XXVI, 246
[75] Bkz. A 151/183, 21b/1, 25a/4, 27a/5, 30a/1.
[76] Bkz. A 151/183, 15a/3.

şekilde kayıt altına alınması, sonradan ispat probleminin ortaya çıkmaması maksadına yöneliktir. Bu amaçla, azat edilmiş köleye bu durumunu belgeleyen "ıtkname" verilmekteydi. Azat edilen köleler, eski efendilerin himayesi altında toplumsal ve ekonomik hayata atılabiliyorlardı. İsabey Köyü'nde, bir çiftlik evinde ölü bulunan Geyvan adlı azatlı kölenin, bu çiftliği sahibinden kiraladığı görülmektedir[77]. Başka bir belgede ise Hasan Köy'den Hacı Memi, kölesi Hamza'yı azat ettikten sonra bir buçuk dönüm arazisini 1000 akçeye kendisine satmıştır[78].

Mahkeme kayıtlarında, kölelerin sahiplerinden kaçmalarıyla ilgili kayıtlara da çok rastlanmaktadır. Okunan defterde, kaçak kölelerle ilgili olarak 9 kayıt bulunmaktadır[79].

---

[77] Bkz. A 151/183, 12b/1.

[78] Bkz. A 151/183, 11a/2.

[79] Bkz. A 151/183, 6a/2 "*Oldur ki mahrûse-i Bursa Sancağı Beyi olan fahru'l-ümerâ mîr-i mîrân Ahmed Paşa yesserallâhu mâ-yeşâ hazretlerinin cânib-i şeriflerinden vekîl olan fahru'l-ümerâ Hasan Bey b. Haydar nâm kimesne meclis-i şer'a işbu orta boylu ela gözlü sarı kaşlı başında üç yarası olan Hüsrev b. Abdullah nâm âbıkı meclis-i şer'a ihzâr idüb mezbûr Hüsrev'den suâl olundukta; sâbikan Bursa tevâbi'inden Polat nâm karye sâkinlerinden Kasap Hasan'ın kulu idim ba'dehû Pazarcık'da Mustafa Çelebi'ye bey' itdi ve ba'dehû ol dahî Deli Murâd nâm kimesneye satmağa virdi. Ol dahî İbrahim nâm yörük ile koyuna değişdi. Mezkûr İbrâhim dahî Akşehir'de Ramazan'a bey' itdi. Ba'dehû ol dahî Söğüt nâm karyede Hasan'a bey' itdi. Ben dahî mezbûr Hasan'dan firâr itdim. Hâlen mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Süle nâm karyede mezbur Hasan Subaşı buldu hâlen meclis-i şer'a getirdi didiği müşârun ileyh Hasan Subaşı talebi ile tahrîr olunub kanûn-ı padişâhî üzre üç ay on gün mehil verilüb mezkûr Hasan Subaşı'ya teslim olundu. Tahrîran fî 14 Cemâziye'l-âhir sene ihdâ ve elf.*"

SONUÇ

Osmanlılar tarafından fethedilmeden önce içinde Rum halkının yaşadığı, Bizans'a bağlı küçük bir kasaba olan Bursa, fethedildikten sonra devletin başkenti olmuş, Orhan Bey'in başlattığı imar ve iskân faaliyetlerini ondan sonraki hükümdarların da devam ettirmesi sonucunda da önemli bir siyasî, dinî, kültürel ve iktisadî merkez haline gelmiştir. Padişahların yaptırdığı külliyelerle, hanedan mensupları ve ileri gelen devlet adamlarının yaptırdıkları dinî, ticarî ve iktisadî merkezlerle kültürel ve ekonomik alanda bir çok gelişmelere öncülük etmiş olan bu şehir, bazı yağmalar ve taht kavgalarına rağmen, İstanbul'un fethine kadar önemini sürdürmüştür. İstanbul'un fethinden sonra siyasî ve kültürel bakımdan önemi azalsa da, büyük iktisadî gelişmelerden faydalanmış ve doğuya yapılan seferler için askeri bir merkez olma özelliğini kazanmıştır.

16. yy. sonlarında, devlet gelenekleri, maliye politikaları, toprak düzeni ve askerî teşkilatıyla büyük bir imparatorluk olan Osmanlı İmparatorluğu, III. Murat zamanında, özellikle Sokullu Mehmet Paşa'nın öldürülmesinden sonra duraklama dönemine girmiştir. Padişahın zayıf iradeli ve eğlenceye düşkün olması, sadrazamların yetenekli ve tecrübeli olmaması nedeniyle devlet işlerine saray mensupları karışmış ve bunun sonucunda da bazı Yahudiler ile devşirmeden gelen yabancı kökenli bir takım devlet adamları, yönetimde önemli roller oynamışlardır. Bu dönemde devlet yönetimi, toprak düzeni, askerî teşkilat, ilmiye teşkilatı ve devletin mali durumu bozulmaya başlamıştır. Osmanlı ordusu, 1593 yılında, Kulpa'da Avusturya ordusu karşısında büyük bir hezimete uğramış ve bu yıldan itibaren devlet toprak kaybetmeye başlamıştır. Devletin karşılaştığı bu sorunlar taşraya da yansımış, meydana gelen ayaklanma ve isyanlar sonucunda Bursa, kimi zaman yağmalanmış, kimi zaman da yakılıp yıkılmıştır.

Şer'iye sicilleri, bir bölge halkının birbirleriyle olan hukukî, ticarî, iktisadî, dinî, sosyal ve kültürel ilişkilerini gösteren asıl kaynaklardır. 1593 yılında mahkemeye intikal eden kayıtlardan oluşan A 151/183 numaralı defter, zirveden düşüşe geçen bir imparatorluğun önemli şehirlerinden olan Bursa'da yaşayan insanlar hakkında bize güvenilir bilgiler vermektedir.

Osmanlı toplumunda kadın, yaygın kanaatin aksine, toplum hayatının içinde aktif olarak yer almaktaydı. Gerek kırsal kesimde gerekse şehirde yaşayan kadınlar sadece evde oturan, hayattan kopuk, ekonomik özgürlüğü olmayan, erkeğin güdümünde yaşayan insanlar değillerdi. Mahkeme kayıtlarına göre, kadınlar serbestçe mahkemeye giderek dava açabilmekte, başkasının vekili olmakta ve başkasına vekalet verebilmekte, mülk alıp mülk satabilmekte, mirasta hak sahibi olmakta, hibe yapabilmekte, vasi tayin olunmakta ve istediği zaman anlaşarak bazı şartlarla eşinden boşanabilmekteydi. Fakat İslam toplumunda yaşamanın bir gereği olarak kadınlar, giyimlerine, davranışlarına, gitmeleri gereken yerlere ve yabancı erkeklerle olan ilişkilerine dikkat etmek zorundaydılar. Osmanlı toplumunda çok evlilik de yaygın değildi ve çocuk sayısı, zannedildiğinden daha düşüktü.

Osmanlılar döneminde, ölüm veya boşanma ile parçalanan ailelerin, korunmaya en fazla ihtiyaç duyan üyesi olan çocuklar, teşekkül ettirilen vesayet ve nafaka gibi müesseseler sayesinde, ekonomik, sosyal ve ahlakî yönden korunarak topluma kazandırılıyorlardı.

Fethinden sonra büyük bir gelişme gösteren Bursa, zaman içinde Müslüman, Hıristiyan ve Yahudilerin birlikte yaşadıkları bir şehir durumuna geldi. Fakat nüfus bakımından şehirde hâkim unsur her zaman için Müslümanlardı. Farklı inanç ve kültürlere sahip olan Müslüman ve gayrimüslim unsurlar, aralarında sosyal, ticarî ve kültürel münasebetleri sürdürerek dostluk içinde birlikte yaşıyorlardı. Bu insanlar arasında zaman zaman hasmane ilişkiler de ortaya çıkabiliyordu. Gayrimüslimler, gerek mecburi gerek ihtiyari olarak, yargı mercii olan şer'iye mahkemelerine başvuruyorlardı.

Osmanlı Devleti'nde, kölelik müessesesi eski dünya ve Akdeniz uygulamasının bir devamı niteliğindeydi. Ancak kölelere kötü muamele yapılmıyor ve ailenin bir üyesi gibi kabul ediliyorlardı. Farklı milletlere mensup olan kölelerin çoğu Müslüman oluyorlardı. Efendileri tarafından gönüllü olarak azad edilen köleler, toplumsal hayata katılıyorlardı. Sahibinden kaçan köleler ise, yakalanarak mahkemeye çıkarılıyordu.

Bu tez, bir konu çalışması olmadığından, ilgili mahkeme sicilinde yer alan bazı konulara değerlendirme bölümünde yer verilmemiştir. Bu çalışma, 1593 yılını konu alan Bursa Mahkeme sicilinin muhteva analizinin yapılmasını amaçlamaktadır. Siciller

hakkında araştırma yapacaklara, sicildeki kayıtlar, önce özet halinde verilmiş ve muhtelif başlıklar altında geniş bir indeks ilavesiyle mahkeme sicilinin muhtevası ortaya çıkarılmıştır. Ayrıca tezin son kısmına, ilgili mahkeme sicilinin metninin latinizesi eklenmiştir.

KAYNAKLAR

Aydın, M. Akif, *İslam-Osmanlı Aile Hukuku,* M.Ü. İ F. yay., İstanbul 1985.

_____, *Türk Hukuk Tarihi*, Hars yay., İstanbul 2005.

Baykal, Kazım, *Bursa ve Anıtları* , Aysan yay., Bursa 1950 .

Çeker, Orhan, *İslam Hukukunda Akidler*, A. H. İ. yay., İstanbul 2006.

Çetin, Osman, *Sicillere göre Bursa'da İhtida Hareketleri ve Sosyal Sonuçları*, (1472-1909), T.T.K. yay., Ankara 1994.

_____, "Bursa (Fethi, Etnik Yapısı, Müslim-Gayrimüslim Münasebetlerine Kısa Bir Bakış)", *Osmanlı,* Yayın Kurulu Başk. Halil İnalcık, Yeni Türkiye Yay., Ankara 1999, c. IV.

Danişmend, İ. Hami, *İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi*, I-IV, Türkiye yay., İstanbul 1961.c.III.

Engin, Nihat, "Osmanlılar'da Kölelik", *T.D.V. İslam Ansiklopedisi,* T.D.V. yay., İstanbul 1992, XXVI.

Erten, Hayri, *Konya Şeriye Sicilleri Işığında Ailenin Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Yapısı* (XVIII.Y.Y. İlk Yarısı), Kültür ve Turizm Bakanlığı yay., Ankara 2001.

Hammer, J. V., *Osmanlı Tarihi*, Çev. Mehmet Ata, M.E.B. Yay., İstanbul 2005, I-II.

İlgürel, Mücteba, "Zirveden Dönüş (III. Selim'den III. Mehmed'e)", *Genel Türk Tarihi*, Editörler: H. C. Güzel, A. Birinci, Yeni Türkiye yay., Ankara 2002, c.VI.

İnalcık, Halil, "Bursa", *T.D.V. İslam Ansiklopedisi*, T.D.V. yay., İstanbul 1992 c.VI.

_____, *Osmanlı İmparatorluğu Klasik Çağ* (1300-1600), Çev. Ruşen Sezer, Y.K.Y.yay., İstanbul 2003.

Karadeniz, Feriha, "XV. ve XVI. Yüzyıllarda Farklı Sınıflardaki Osmanlı Kadınına Genel Bir Bakış", *Osmanlı*, Editör: Güler Eren, Yeni Türkiye Yay., I-XII, Ankara 1999, c. V.

Karaman, Hayrettin, *İslam Hukuku*, I-III, Ensar yay., İstanbul 1985, c.II.

Kurt, Abdurrahman, *Bursa Sicillerine Göre Osmanlı Ailesi*, (1839-1876), U.Ü. Basımevi, Bursa 1998.

Maydaer, Saadet, *Şeriyye Sicillerine Göre Bursa'da Kadın (1575-1600)*, Y.Y.L.T., U.Ü. S.B.E., Bursa 2002.

Neşri, Mehmed, *Neşri Tarihi,* Haz. M. A. Köymen, Kültür ve Turizm Bakanlığı yay., Ankara 1983, c.I.

Özel, Ahmet, "Gayri Müslim", *T.D.V. İslam Ansiklopedisi*, T.D.V. yay., İstanbul 1992, c. XIII.

Öztuna, Yılmaz, *Büyük Osmanlı Tarihi* , Ötüken yay., İstanbul 1994, III.

Uzunçarşılı, İsmail Hakkı, *Osmanlı Tarihi*, T.T.K. yay., Ankara 1972, c. I.

_____, *Osmanlı Tarihi*, T.T.K. yay., Ankara 1983, c.III/1.

Yınanç, M. Halil, "Bursa", *İslam Ansiklopedisi*, M.E.B. yay., İstanbul 1961,c.II.

Yücel, Yaşar - Sevim, Ali, *Türkiye Tarihi*, T.T.K. yay., Ankara 1991, c.I-IV.

II. A 151/183 NOLU BURSA MAHKEME SİCİLİNİN MUHTEVA ANALİZİ

A. KONULARINA GÖRE BELGE ÖZETLERİ

1. HIRSIZLIK

7b/1 **Hırsızlık-Katl:** Timur'un yoldaşlarıyla gece yarısı koyun ağılını basarak Yani adlı zimmiyi öldürmeleri ve sekiz koyunu çalmaları.

21b/4 **Hırsızlık:** Subaşı Hasan'ın, ev basarak bazı elbiseleri alan Armağan'ın kardeşi Timur'u yakalaması.

22a/3 **Hırsızlık:** Yörük taifesinden Armağan'ın, İnegöl'e bağlı Orta köydeki Hamid'in evini basarak bazı elbiseleri alması.

35a/2 **Hırsızlık:** Hacı İvaz paşa köyünden Haydar'ın geceleyin Aksu köyünden Mehmed'in bir koyununu çalması.

2. HİBE

14b/2 **Hibe:** Canbazlar köyünden Ayşe'nin Sakine'nin kendisine hibe ettiği elbiseleri geri vermesi.

25a/1 **Hibe:** Büyük Susığırlık köyünden Alagöz'ün aynı köydeki evini kızı Nazlı'ya hibe etmesi.

25a/2 **Hibe:** Büyük Susığırlık köyünden Alagöz'ün aynı köydeki babasından intikal eden evini kızı Fatıma'ya hibe etmesi.

25a/3 **Hibe:** Büyük Susığırlık köyünden Alagöz'ün aynı köydeki evini kızı Hani'ye hibe etmesi.

28a/3 **Hibe:** Avdancık köyünden Alemşah'ın oğlu Ahmed'e sekiz baş sığır, otuz iki baş keçi ve sekiz baş kuzulu koyun hibe etmesi.

3. İBRA

24a/4 **İbra:** Eski kaplıca mahallesinden Hacı'nın Panayır köyündeki damadı Hüseyin'i zimmetindeki 1000 akçeden ibra etmesi.

24b/2 **İbra:** Canbazlar köyünden Hüseyin'in, muhala'a yoluyla boşanmadan önce eve yaptığı 7000 akçe masraftan, eski eşi Fatıma'yı ibra etmesi.

31b/1 **İbra:** İsabey köyünden Bali'nin doru kısrağını öldürdü diye dava ettiği Mehmed'i ibra etmesi.

32a/3 **İbra:** Filader köyünden Yani adlı zimminin evinde merdivenden düşerek ölen Kosto'nun varislerinin diyeti için kimseden şikayetçi olmamaları.

38a/3 **İbra:** Cumalıkızık köyünden vefat eden Şaban'ın kızlarının vekili olan Mehmed Bey'in, kızlara intikal eden hisseleri teslim alarak merhumun oğlu Mehmed'i ibra etmesi.

4. KATL

7b/1 **Hırsızlık-Katl:** Timur'un yoldaşlarıyla gece yarısı koyun ağılını basarak Yani adlı zimmiyi öldürmeleri ve sekiz koyunu çalmaları

12b/1 **Katl:** Yusuf Çelebi'nin azadlısı Geyvan'ın, İsabey köyünde bir çiftlik evinde ölü bulunması.

19a/2 **Katl:** Kazıklı köyünden Pinos adlı zimminin, altı yaşındaki oğlunun, sekiz yaşındaki oğlunu taşla öldürmesi.

23a/1 **Katl:** Bilad-ı Yunus köyünden Yani ve Apostol'un, babaları Yorgi adlı zimmiyi kendi evinde sipahi Mustafa'nın topuzla öldürdüğünü söyleyerek keşf istemeleri.

23a/2 **Katl:** Bilad-ı Yunus köyünden Yani ve Apostol'un, babaları Yorgi adlı zimmiyi kendi evinde sipahi Mustafa'nın topuzla öldürdüğünü söyleyerek babalarının kan ve diyetini istemeleri

23a/3 **Katl:** Bilad-ı Yunus köyünden Yani ve Apostol'un, babaları Yorgi adlı zimmiyi kendi evinde sipahi Mustafa'nın topuzla öldürdüğünü söyleyerek davacı olmaları.

23b/1 **Katl:** Bilad-ı Yunus köyünden Yani ve Apostol'un, babaları Yorgi adlı zimmiyi kendi evinde sipahi Mustafa'nın topuzla öldürdüğünü söyleyerek babalarının kan ve diyetini istemeleri

23b/2 **Katl:** Bilad-ı Yunus köyünden Yani ve Apostol'un, babaları Yorgi adlı zimmiyi kendi evinde sipahi Mustafa'nın topuzla öldürdüğü iddialarına delil getiremediklerinden Mustafa'nın diyetini ibra etmeleri.

32a/2 **Katl:** Filader köyünden Yani adlı zimminin evinde arkadaşı Kosto'nun merdivenden düşerek ölmesi.

5. KAYIP

24a/3 **Kayıp:** Sahibi belli olmayan katırların, Merinoz köyü subaşısına teslimi.

26a/2 **Kayıp:** İvaz Paşa köyünde yakalanan sahibi belli olmayan sığırın vakıf cabisine teslimi.

26a/3 **Kayıp:** Sahibi belli olmayan merkebin Sefer subaşına teslimi.

34b/1 **Kayıp:** Gelincik çarşısı dellalı elinden sarı bir tosunun Ömer subaşıya teslimi

37b/4 **Kayıp:** Seydi'nin kaybolan kestane tüylü kısrağının Kestel köyü zabiti Hüseyin'de bulunması.

39b/3**Kayıp:** İsabey köyünden Mehmed'in, yakaladığı kısrağı aynı köyün cabisi İbrahim'e teslim etmesi.

40b/1**Kayıp:** Timurkapı imamı oğlu elinden siyah bir boğanın, kaplıca-i atik subaşısı Mehmed'e teslimi.

41a/2 **Kayıp:** Atıcılardan Mehmed'in, sahibi belli olmayan doru kısrağı subaşı Sefer Bey'e teslimi.

6. KEFALET

17a/4 **Kefalet:** Soğanlı köyündeki leventlerin birbirlerinin nefsine kefil olmaları.

19a/1 **Kefalet:** Osman'ın İsabey köyünden Abdi'nin nefsine kefil olması.

21a/1 **Kefalet:** Zindanda yatan çingen taifesinden Kurt'un nefsine, Mustafa ve Şahbali'nin kefil olmaları.

21a/2 **Kefalet:** Zindanda yatan Yusuf'un nefsine İbrahim, Hüseyin ve Receb'in kefil olmaları.

35b/2 **Kefalet:** Avdancık köyünden Mehmed'in, aynı köyden Güvendik'in nefsine kefil olması.

37a/6 **Kefalet:** Ada köyünden Abdulkerim'in Hasan köyden İbrahim'in Ada köyü vakfına olan 2000 dirhem borcuna kefil olması.

37a/7 **Kefalet:** Mahmut'un İbrahim'in vakfa olan 2000 dirhem borcuna kefil olması.

37b/1 **Kefalet:** Mustafa'nın Mehmed'in nefsine kefil olması.

39a/2 **Kefalet:** Selçuk Hatun mahallesinden Ömer'in, babası Ramazan'ın vakfa olan 2000 dirhem borcuna kefil olması.

50a/6 **Kefâlet :** .....köyünden Ali'nin nefsine (?), babası Mustafa'nın kefil olması.

7. KÖLELER

6a/2 **Kaçak köle:** Hasan subaşı tarafından mahkemeye çıkarılan Hüsrev adlı kölenin kaçak olması.

15a/2 **İ'tâk:** Serme köyünden Memi oğlu Maden'in kölesi Geyvan'ı Allah rızası için azad etmesi.

18a/2 **Kaçak köle:** Dimboz köyünden Kasım ve İnebali'nin mahkemeye ihzar ettiği Yusuf adlı kölenin kaçak olması.

20a/1 **Kaçak Köle:** Hacı Mehmed'in, Dimboz köyünden Kasım ve İnebali'nin yakalayarak zindana verdikleri kölesi Yusuf'u teslim alması.

21b/1 **Kaçak köle:** Aksu köyünde yakalanan Rus asıllı Hasan adlı kölenin kaçak olması.

25a/4 **Kaçak Köle:** Macar asıllı Ömer adlı kölenin kaçak olması.

27a/5 **Kaçak Köle:** Soğanlı köyde yakalanan Bosna asıllı Ferhad adlı kölenin kaçak olması.

30a/1 **Kaçak Köle:** Hacı İvaz köyü imamı Mevlana Nimetullah'ın yakaladığı Bosna asıllı Nasuh adlı kaçak kölenin Sefer'e teslim edilmesi.

30b/2 **Kaçak Köle:** Soğanlı köyden Bekir'in yakaladığı Geyvan adlı kölenin kaçak olması.

36a/1 **İ'tâk:** Rüstem kızı Hani'nin vekili Abdullah'ın, Rıdvan adlı köleyi azad etmesi.

39b/1 **Kaçak Köle:** Alaca mescid mahallesinden Yusuf'un Dikencik köyünde yakaladığı Hüsrev adlı kölenin kaçak olması

8. MUHÂLA'A

16a/2 **Muhala'a:** İshak Paşa mahallesinden Kamer'in, kocası Hızır'dan hul yoluyla boşanması

24b/1 **Muhala'a:** Canbazlar köyünden Hacı kızı Fatıma'nın kocası Hüseyin'den muhala'a yoluyla boşanması.

27a/4 **Muhâla'a:** Duşmuş, Bali ve Ali'nin İsabey köyünden Emine Hatun'un merhum eşi Bostan ile muhala'a yoluyla boşandığına şahitlik etmeleri.

28a/1 **Muhâla'a:** Aksu köyünden Perihan Hatunun kocası Maksud'dan muhala'a yoluyla boşanması.

31b/2 **Muhâla'a:** İvaz kızı Hatice'nin kocası Ramazan'dan muhala'a yoluyla boşanması.

40a/2 **Muhâla'a:** Zahide Hatun'un, kocası Musa'dan muhâla'a yoluyla boşanması.

9. MUHTELİF DAVALAR

14b/3 **Dava:** Canbazlar köyünden Hacı Mehmed'in, babalarından intikal eden evi kardeşi Mustafa ile haksız paylaştıklarını ve kendisine tayin edilen yoldan geçmesine başkalarının engel olduğunu söylemesi.

14b/4 **Dava:** Mustafa'nın annesinin kendisine hibe ettiği danayı kardeşi Hacı Mehmed'in zabt ettiğini söylemesi.

15a/1 **Dava:** Mustafa'nın Aksu kasabasındaki babasının kendisine hibe ettiği evi Mevlana Kemal'in kullandığını söylemesi.

17b/1 **Dava:** Kavaklı köyünde Mehmed'in çalıştığı çiftliğin saman damına, Abdi Çelebi'nin danasının girmesi.

19b/2 **Dava:** Ada köyünden Hasan'ın babasının evini, Abdulkerim'in hilaf-ı şer' üzerine zaptetmesi.

35b/1 **Dava:** Kurt Bey'in bir susığır ineğini, Andriya adlı zimmi çobanın tarla içindeki hendeğe düşürüp öldürmesi.

40b/3 **Dava:** Kaplıca-i atik mahallesinden bir grubun, Raziye'nin evini basarak korkutmaları sonucunda, Raziye'nin çocuğunu düşürmesi.

41a/3 **Dava:** Kaplıca-i atik mahallesinden bir grubun, Raziye'nin evini basarak korkutmaları sonucunda, Raziye'nin çocuğunu düşürmesi,

10. MUHTELİF BAŞLIKTA KAYITLAR

9b/2 **Şuf'a hakkı:** Kazıklı köyünden Ferhad, Mehmed ve Mustafa adlı yeniçerilerin komşuları Ahmed'in bir zimmiye sattığı ağılında şufa hakkı taleb etmeleri.

14b/1 **İcâre:** Geyvan'ın kendisini, sahibi Maden'e 120 günlüğüne beş kile buğdaya kiraya vermesi.

18a/1 **Temessük:** Mustafa'nın Kavaklı köyünde Emirkadı çiftliğinden Mehmed'in verdiği sahipsiz danayı köyün ortasında kesmesi.

32a/1 **Darb:** Hasan köyden Fatıma'nın Ayşe tarafından asayla darb edilmesi.

37b/2 **Mütevellî Nasbı:** Alişar köyü mescidi vakfına Seydi'nin hasbi mütevelli olarak nasbı.

11. MÜLK SATIŞI

11a/2 **Mülk satışı:** Hasan köyden Hacı Memi'nin vefat etmeden önce Hamza'yı azad ederek boş arazisini kendisine 1000 akçeye satması.

14a/1 **Mülk satışı:** Şaban'ın Ak köydeki oğlu Bostan'a hibe ettiği evin dışındaki mülklerini, vefat etmeden önce köyün imamı Mevlana Kemal'e satması

14a/2 **Mülk satışı:** .... Köyünden.....'in aynı köydeki bağını ve bağ yerini 1000 akçeye İmirza'ya satması.

15a/3 **Mülk satışı:** İsa bey vakfı mütevellisi Mahmud Çelebi'nin Ak köyden vefat eden Ahmed ve Melek'e ait tarlaları Mevlana Hayreddin'e 7000 akçeye satması.

15b/1 **Mülk satışı:** Ak Köy'den Fatıma'nın evini, vekili olan Mehmed'in Hayreddin Efendi'ye 2000 akçeye satması.

17b/6 **Mülk Satışı:** Karagöz'ün evini 500 akçeye Kiro'ya satması.

18b/5 **Mülk satışı:** Kavaklı köyünden Hasan'ın aynı köydeki evini bir zimmiye 4000 akçeye satmasıi

18b/6 **Mülk satışı:** Kavaklı köyünden bir zimminin, aynı köydeki evini Osman'a 3000 akçeye satması

19a/3 **Mülk satışı:** Kestel köyü emini Mustafa Çavuş'un, aynı köyden vefat eden Osman'ın tarlalarını mîrî için 6000 akçeye Hacı Hasan'a satması.

20b/3 **Mülk satışı:** Kazıklı köyünden Ferhad'ın aynı köydeki evini, üzerine 200 akçe daha vererek, kardeş olan iki zimminin eviyle değişmesi.

21b/2 **Mülk satışı:** Aksu köyünden Ayni Hatunun, aynı köydeki evini Abdi'ye 1200 akçeye satması.

22b/2 **Mülk satışı:** Avdavcık köyünden Mehmed'in, üzüm bağını 360 dirheme Mehmed'e satması.

24b/4 **Mülk satışı:** Büyük Susığırlık köyünden Alagöz'ün aynı köydeki bahçesini İbrahim'e 300 dirheme satması.

24b/5 **Mülk satışı:** Büyük Susığırlık köyünden Alagöz'ün aynı köydeki bahçesini Kerime'ye 2400 dirheme satması.

26a/4 **Mülk satışı:** Yusuf'un Hasan köydeki evini yirmi yıl önce merhum oğlu Mehmed'e 6000 akçeye satması.

29a/1 **Mülk satışı:** Cumalıkızık köyünden Mahmud'un aynı köydeki bahçesini kardeşi Ahmed'e 800 akçeye satması.

30a/2 **Mülk satışı:** Mustafa'nın Canbazlar köyündeki evini 1800 dirheme Mehmed'e satması.

31a/2 **Mülk satışı:** İsabey köyünden Sinan Çelebi'nin aynı köydeki bahçesini 2500 dirheme Mehmed'e satması.

32b/2 **Mülk satışı:** Hasan'ın Hasan köydeki bahçesini 1800 dirheme Mevlana Mustafa'ya satması.

33a/1 **Mülk satışı:** Ada köyünden Behram'ın aynı köydeki evini 4000 dirheme Ali'ye satması.

33a/2 **Mülk satışı:** Hasan köyden Mehmed'in aynı köydeki evini 1750 dirheme Musli'ye satması.

33b/2 **Mülk satışı:** Hüseyin'in Fidyekızık ve Bayındırkızık köylerindeki bahçelerini 11500 akçeye Mehmed'e satması.

34a/1 **Mülk satışı:** Kelesen köyünden Ömer Bey'in aynı köydeki evinin avlusunu 180 akçeye bir zimmiye satması.

34a/2 **Mülk satışı:** Kelesen köyünden Kaluyan adlı çocuğun vasisi olan zimmiyenin çocuğun evini ve diğer hisselerini 2000 akçeye bir başka zimmiye satması

35b/4 **Mülk satışı:** Kavak köyünden Konstantin adlı zimminin, aynı köydeki evini 3150 dirheme Mehmed'e satması.

36b/5 **Mülk satışı:** Karahıdır köyünden Mehmed'in aynı köydeki evini 1800 akçeye Mustafa'ya satması.

36b/1 **Mülk satışı:** Karahıdır köyünden Mustafa'nın aynı köydeki bir kıta bahçesini 400 akçeye Yahşi'ye satması.

36b/2 **Mülk satışı:** Karahıdır köyünden Ali'nin aynı köydeki evini 1300 akçeye Yahşi'ye satması.

36b/3 **Mülk satışı:** Ada köyünden .....'nin aynı köydeki evini yakınındaki bağlarıyla birlikte 2000 akçeye Abdulkerim'e satması.

37a/2 **Mülk satışı:** Ali'nin Çekirge mahallesindeki evini 2500 dirheme Yusuf'a satması.

38b/2 **Mülk satışı:** Kelesen köyünden üç zimmiyenin, aynı köydeki evlerini 3000 akçeye Ömer Bey'e satmaları.

39a/1 **Mülk satışı:** Şehsuvar'ın, Hamitler köyündeki evini 2600 dirheme Ali'ye satması.

39b/2 **Mülk satışı:** Çınarlı mahallesinden vefat eden Abdi'nin oğlu Mehmed'in vasisi olan Osman Bey'in, Armutlu köyü yakınlarındaki bağı 1000 akçeye İsa'ya satması

40a/1 **Mülk satışı:** Mehmed'in Ada köyündeki evini 2750 dirheme Abdulkerim'e satması.

40a/3 **Mülk satışı:** Sinan'ın, Eski kaplıcadaki evini 5000 akçeye Fatıma'ya satması

40b/2 **Mülk satışı:** Kaplıca-i atik mahallesinden Ali'nin, aynı mahalledeki evini 3000 dirheme eşi Saliha'ya satması.

40b/4 **Mülk satışı:** Fatıma'nın, Kaplıca-i atik mahallesindeki evini 4000 dirheme Kerime ve Ayşe'ye satması.

41a/1 **Mülk satışı:** Eyyüb'ün, Kaplıca-i atik mahallesindeki evini 4000 dirheme bir kadına satması.

41a/4 **Mülk satışı:** Avdancık köyünden Ali'nin asâleten, Mahmut'un vesâyeten, vefat eden Musa'dan intikal eden mülkleri Mahmut Bey'e 10000 akçeye satmaları.

43b/1 **Mülk satışı:** Bali'ni Ada köyündeki evini, 400 dirheme Ada köyü mescidi vakfı mütevellisi Bali'ye satması.

12. NAFAKA TAKDİRİ

5a/3 **Nafaka takdiri:** Kestel köyünden Davut kızı Fatıma'nın torunu Nefise'ye hizmete kadir olmadığından günlük üç akçe nafaka takdir edilmesi,

8b/1 **Nafaka takdiri:** Serme köyünden Hasan kızı Halime'nin torunu Emine'ye günlük iki buçuk akçe nafaka takdir edilmesi

26b/3 **Nafaka takdiri:** Canbazlar köyünden babası vefat eden İvaz adlı çocuğa, annesi Şahnisa'nın talebiyle günlük iki buçuk akçe nafaka takdir edilmesi.

27a/3 **Nafaka takdiri:** İsabey köyünden babası vefat eden Mehmed adlı çocuğa annesi Nefise'nin talebiyle günlük iki dirhem nafaka takdir edilmesi.

37a/1 **Nafaka takdiri:** Babası vefat eden Nefise adlı çocuğa vasisi Ali Halife'nin talebiyle günlük üç dirhem nafaka takdir edilmesi.

13. SATIŞ

17a/3 **Satış:** Kozluören köyünden Hasan ve kardeşlerinin, bahçenin mahsulünü 1250 akçeye Hacı Ahmed Bey'e satmaları.

17b/3 **Satış:** Piri'nin Karagöz'den 500 akçeye siyah bir katır satın alması.

17b/4 **Satış:** Karagöz'ün Piri'ye 500 akçeye siyah bir katır satması.

17b/5 **Satış:** Karagöz'ün Piri'ye sattığı katırın Kiro'ya ait olması.

14. SULH

6a/1 **Sulh akdi:** Serme köyünden Ahmed adlı çocuğun vasisi olan annesi Halime'nin borç konusunda Abdi ile sulh yapması.

8b/2 **Sulh akdi:** Serme köyünden Bekir'in vasisi Ali Reis ile alacaklarına karşılık olarak 1500 akçe değerindeki mor feraceye sulh yapması.

9b/1 **Sulh akdi:** Mehmed adlı sığırtmacın Derecik köyünden Zeyni Beşe ile çalınan bir su sığırı öküzü konusunda 810 akçeye sulh yapması.

25b/4 **Sulh akdi:** Hasan köyden vefat eden Mehmed'in eşi Emine'nin, mehr-i müecceli 600 akçe ve diğer hisselerine karşılık olarak iki eski evi alması.

15. ŞİKAYET

9a/2 **Şikayet:** İmirza'nın Değırmenlikızık köyü sınırındaki kestane ve ceviz ağaçlarını fuzûlen zabt etmesi.

12b/2 **Şikayet:** İsabey köyünden Hüseyin'in Abdi'nin kendisine "bre kahbe, bre rusbi oğlu" dediğini söylemesi

12b/5 **Şikayet:** İsabey köyünden İbrahim Çelebi, İmam Durmuş ve Bali Beşe'nin Osman kızı Fatıma'nın evine yabancı erkeklerin girdiğini söylemeleri.

13b/1 **Şikayet:** Kozören köyü sipahisinin vekili olan subaşı Ali Beşe'nin köy halkının beratta mahsul kaydedilen koruların kestane ağaçlarını kestiklerini söylemesi

13b/2 **Şikayet:** Kozören köyü halkından bir grubun Ayni ve kızının evine yabancı erkeklerin girdiğini ve köyde istemediklerini söylemeleri.

13b/3 **Şikayet:** Kozören köyü subaşısı Ali Beşe'nin, köy halkının bağlarını öşür sebebiyle tımar etmediklerini söylemesi

19b/1 **Şikayet:** Kazıklı köyünden Osman'ın, komşusu Ali ile ortak kullandıkları yolun üzerindeki fırının, kendisine zarar verdiğini söylemesi.

20b/4 **Şikayet:** Kazıklı köyünden bir zimminin evinin kapısının, Mehmed Beşe adlı yeniçeri tarafından nacak ile parçalandığını söylemesi

21b/3 **Şikayet:** Aksu köyünden Veli'nin, nikahlısı olan Ünzile ile beraber yaşamasına kızın dede ve nenesinin engel olduğunu söylemesi.

22b/1 **Şikayet:** Yeniçeri İbrahim'in Rus asıllı kölesi Kasım'ın, Mehmed tarafından idlal edilmesi sonucunda kaybolması.

28b/1 **Şikayet:** Dürdane köyünden Mihri'nin, oğlundan intikal eden aynı köydeki evini kullanmaya diğer oğlu Mahmud'un engel olduğunu söylemesi.

28b/2 **Şikayet:** Dürdane köyünden Mihri'nin, oğlu Mahmud'un tosununu izinsiz satarak onun yerine verdiği hayvanların tasarrufuna engel olduğunu söylemesi.

29b/1 **Şikayet:** Bademli köyünden bir grubun Ali'nin evinin etrafını genişleterek umumi yola tecavüz ettiğini söylemeleri.

31a/1 **Şikayet:** Hacı Kasım'ın Karaman köyünde Hüdaverdi'den satın aldığı bağa girmek için Hüdaverdi'nin yol vermediğini söylemesi.

31a/3 **Şikayet:** Karaman köyünden bir grubun Hüdaverdi'nin evinin etrafını genişleterek umumi yola tecavüz ettiğini söylemeleri.

35b/5 **Şikayet:** Küçük susığırlık köyünden Mehmed'in, doru atının kuyruğunu Himmet'in kestiğini söylemesi.

37b/3 **Şikayet:** Küçük Susığırlık köyünden Mehmed'in, doru atının kuyruğunu Himmet'in kestiğini söylemesi.

16. TEFVÎZ

1b/1 **Tefvîz:** Ada köyünden Ali'nin on kıta tarlasını oğlu Abdulkerim'e 1000 dirheme tefvîzi.

20a/2 **Tefvîz:** Cumalıkızık köyünden Cihan Bey'in bir kıta tarlasını, Mehmed'e 1000 akçeye tefvizi.

29a/3 **Tefvîz:** Dikencik köyünden Ali'nin aynı köydeki iki kıta tarlasını Muharrem'e 2000 akçeye tefvîzi.

17. VAKIF

15b/2 **Vakıf:** Fidyekızık köyünden merhum Behram'ın aynı köydeki iki ev, iki bahçe ve iki bağını 996 yılında mescid imamına vakfetmesi.

16a/1 **Vakıf:** Sultan Orhan'ın vakıf köylerinden Filader köyünden Kasım'ın eşi Solomi'ye amcası tarafından hibe edilip kardeşi oğluna satılan boş arazinin vakıf tarafından tapuya müstehak olması.

17a/2 **Vakıf:** Kestel köyünden merhum Osman'ın, köy mescidi imamına 2000 akçe vakfetmesi.

41b/1 **Vakıf :** Gurbetler köyü vakfı malının, mütevelli Hacı Mehmed eliyle kaydı.

42b/1 **Vakıf :** Ak Köyü vakfı malının, mütevelli Mustafa eliyle kaydı.

43a/1 **Vakıf :** Akçalar köyü vakfının, mütevelli Hüseyin eliyle kaydı.

43a/6 **Vakıf :** Karaman köyü vakfının malı.

44a/1 **Vakıf :** Ak Köy mescidi vakfı malının, mütevelli Ali'nin eliyle kaydı.

44b/1 **Vakıf :** Akçalar Köyü mescid vakfının, mütevelli Bâlî'nin eliyle kaydedilmesi.

45a/1 **Vakıf :** Alişar köyü vakfının mütevelli Seydi eliyle kaydı.

45b/1 **Vakıf :** Karahıdır köyü vakfının malı.

46a/1 **Vakıf :** Karahıdır köyü vakfı malının kaydı.

46b/1 **Vakıf :** Hamitler köyü mescidi vakfının, mütevellisi Hasgül eliyle kaydı.

47a/1 **Vakıf :** Tutaklı köyündeki..... vakfı.

47b/1 **Vakıf :** İğdir köyü mescid vakfı ve pınar vakfının tahriri.

48a/1 **Vakıf :** Kazıklı köyü vakfının, mütevelli Ferhad eliyle tahriri.

48b/1 **Vakıf :** Serme köyü mescidi vakfının, mütevelli Abdi eliyle tahriri.

50a/1 **Vakıf :** Hamitler Köyü mescid vakfının, mütevelli Hasgül eliyle tahriri.

18. VASİYET

6a/3 **Vasiyet:** Dere köyünden vefat eden Ayşe'nin Hacı sevindik mahallesi avarız vakfına 1000 akçe vasiyet etmesi.

33b/1 **Vasiyet:** Hasan köyden Kasım'ın ölüm hastalığında köyün avarız vakfına 500 akçe vasiyet etmesi

19. VEKALET

3b/1 **Vekâlet:** Dere köyünden Bayram'ın alacakları için Hacı İlyas'ı mutlak vekil kılması.

3b/2 **Vekâlet:** Hacı Sevindik mahallesinden Esma Hatunun kendisine miras yoluyla intikal eden hisselerini almaya Hacı Veli'yi mutlak vekil kılması.

4a/1 **Vekâlet:** Şeyh Ebu İshak mahallesinden Halime Hatunun kendisine miras yoluyla intikal eden hisselerini almaya annesi Fatma Hatunu mutlak vekil kılması.

7a/1 **Vekâlet:** Gazi Hünkar vakfı mütevellisi Seyyid Ebu'l-Beka'nın Hasan Çelebi'yi Hüseyin'in metrûkatı konusunda vekil kılması.

7a/3 **Vekâlet:** Hüseyin'in Mehmed'de olan 1200 akçe alacağına Hacı Bayram'ı mutlak vekil kılması.

10a/1 **Vekâlet:** Hasan köyden Saliha'nın kendisine miras yoluyla intikal eden hisseleri almaya Ada köyünden Nebi'yi mutlak vekil kılması.

14a/3 **Vekâlet:** Serme köyünden Fatma'nın, kocası Hüseyin'den alacağı mehir ve diğer davalar için dayısı Abdurrahman'ı vekil kılması.

17b/2 **Vekâlet:** Hacı Osman'ın Kozluören köyünden Ahmet'te olan 2000 akçe alacağı için Yusuf'u vekil kılması.

20. VERASET

4a/2 **Verâset:** Filader köyünden ölen bir zimmiden kalan mirasın, kocası, annesi ve iki çocuğuna intikali.

4a/3 **Verâset:** Timurtaş köyünden ölen bir zimmiden kalan mirasın, kocası, oğlu ve annesine intikali.

4b/1 **Verâset:** Dere köyünden vefat eden Veli oğlu Mehmed'den kalan mirasın varislerine intikal ve taksimi.

4b/2 **Verâset:** Vefat eden Ayşe'den kalan mirasın kocası, iki kız kardeşi ve annesine intikal ve taksimi.

5a/1 **Verâset:** Vefat eden Pîrî'den kalan mirasın annesi ile baba bir kız kardeşlerine intikal ve taksimi.

5a/2 **Verâset:**Vefat eden Mehmed kızı Nefise'den kalan mirasın annesi, iki kız kardeşi ve amcasına intikal ve taksimi.

5b/1 **Verâset:** Serme köyünden vefat eden Maden oğlu Hüseyin'den kalan mirasın varislere intikal ve taksimi.

6b/1 **Verâset:** Gazi Hünkar mahallesinden vefat eden Kara Hasan oğlu Hüseyin'den kalan mirasın Gazi Hünkar vakfına intikali.

7b/2 **Verâset:** Cum'alıkızık köyünden vefat eden Hacı Halil kızı Halime'den kalan mirasın kocası, oğulları ve kızlarına intikal ve taksimi.

8b/3 **Verâset:** Hasan köyden vefat eden Mehmed oğlu Kara Memi'den kalan mirasın karısı, oğulları ve kızına intikal ve taksimi.

10a/3 **Verâset:** Hasan köyden vefat eden Hamza oğlu Bostan'dan kalan mirasın karısı, oğlu ve kızlarına intikal ve taksimi.

11b/1 **Verâset:** Hasan köyden vefat eden Ferhad oğlu Hacı Memi'den kalan mirasın iki eşine, oğullarına ve kızına intikal ve taksimi.

12a/1 **Verâset:** Serme köyünden vefat eden Mehmed oğlu Hüseyin'den kalan mirasın kız kardeşi, nenesi ve amcasına intikal ve taksimi.

12a/2 **Verâset:** Serme köyünden vefat eden Hasan oğlu Mustafa'dan kalan mirasın küçük kardeşi Mehmed'e intikali.

13a/2 **Verâset:** Kestel köyünden vefat eden Yahşi oğlu Osman'dan kalan mirasın eşine, kızları ve baba bir erkek kardeşine intikal ve taksimi.

13a/3 **Verâset:** Kestel köyünden vefat eden Veli Hace oğlu Süleyman'dan kalan mirasın annesine,eşine, baba bir erkek kardeşi ile baba bir kız kardeşine intikal ve taksimi.

15b/3 **Verâset:** Serme köyünden Hacı Ahmed oğlu Hüseyin'in baba bir kardeşi Hasan'dan kalan mirasın nasıl taksim edileceğini sorması.

16a/3 **Verâset:** Ada köyünden vefat eden Mehmed oğlu Hacı Ali'den kalan mirasın eşine, oğlu ve kızına intikal ve taksimi

17a/1 **Verâset:** Kestel köyünden vefat eden Osman kızı Ayşe'den kalan mirasın annesine, baba bir kız kardeşine ve amcasına intikal ve taksimi

22a/1 **Verâset:** Hamitler köyünden vefat eden Nurullah oğlu Veli'den kalan mirasın, dört oğlu , kızı ve eşine intikali.

22b/3 **Verâset:** Hasan köyden vefat eden Mehmed oğlu Hızır'dan kalan mirasın iki oğlu ile eşine intikali.

23b/3 **Verâset:** Timurtaş köyünden ölen Mihal'den kalan mirasın oğulları, kızı ve eşine intikali.

24a/2 **Verâset:** Timurtaş köyünden Kirpasine adlı zimmiyenin başka bir zimmiyeye sattığı bağın Kirpasine adlı çocuğa intikali.

25b/1 **Verâset:** Hamza Bey mahallesinde vefat eden Kırşehirli Kulu'nun mirası.

25b/2 **Verâset:** Hamza Bey mahallesinde vefat eden Kırşehirli Kulu'nun varisi olmadığından mirasının Gazi Hüdavendigar vakfına intikali.

25b/3 **Verâset:** Hasan köyden vefat eden Yusuf oğlu Mehmed'den kalan mirasın iki oğluna, babası ve eşine intikali.

26b/1 **Verâset:** Canbazlar köyünden vefat eden Mustafa oğlu Ali'den kalan mirasın oğluna, kızına ve eşine intikali.

27a/1 **Verâset:** İsabey köyünden vefat eden Abdullah oğlu Hüsrev'den kalan mirasın, iki oğluna ve eşine intikali.

27b/1 **Verâset:** Kestel köyünden vefat eden Mustafa oğlu Mehmed'den kalan mirasın kız kardeşi, nenesi ve amcasına intikal ve taksimi.

27b/2 **Verâset:** Kestel köyünden vefat eden Cafer kızı Ziyade'den kalan mirasın kızı, oğlu ,kardeşi ve eşine intikali.

27b/3 **Verâset:** Kestel köyünden vefat eden Veli oğlu Musa'dan kalan mirasın kız kardeşi, annesi ve amca oğluna intikal ve taksimi.

28b/3 **Verâset:** Kestel köyünden vefat eden Veli oğlu Musa'dan kalan mirasın kız kardeşi, annesi ve amca oğluna taksimi.

30b/3 **Verâset:** Canbazlar köyünden Şahnisa'nın kocası merhum Ali'nin mirasından 1000 akçe mehr-i müeccelini ve 2120 akçe hissesini alması.

32b/1 **Verâset:** Depecik köyünden Yorgi'nin yanında çalışırken vefat eden Hüseyin'in varisi olmadığından alacağı 750 akçenin subaşı tarafından miri için alınması.

36a/6 **Verâset:** Babaları kardeş olan Mustafa ve Hüseyin'in Karahıdır köyündeki tarlaları yarı yarıya paylaşmaları.

38b/3 **Verâset:** Kütahya'dan Mustafa'nın Gazi Hüdavendigar imaretinde ölen babasının mirasını istemesi.

39b/4 **Verâset:** Ada köyünden vefat eden Hamza'nın varislerinin, merhumun 3500 akçeye satın aldığı evi Mehmed'den istemeleri.

21. VESAYET

1b/2 **Vasî tayini:** Serme köyünden babası vefat eden Hasan oğlu Mehmed adlı çocuğa kardeşi Mustafa'nın vasi olarak tayini.

3a/1 **Vasî tayini:** Serme köyünden babaları vefat eden Mehmed ve Ayşe adlı çocuklara Ali Reis'in vasi olarak tayini.

9a/1 **Vasî tayini:** Hasan köyden babaları vefat eden Durmuş ve Ramazan adlı çocuklara anneleri Cafer kızı Fatıma'nın vasî olarak tayini.

10a/2 **Vasî tayini:** Hasan köyden babası vefat eden Mehmed adlı çocuğa annesi Mustafa kızı Hani'nin vasî olarak tayini.

11a/3 **Vasî tayini:** Hasan köyden babası vefat eden Mehmed adlı çocuğa Ahmed kızı Emine'nin vasi olarak tayini.

11a/4 **Vasî tayini:** Hasan köyden babası vefat eden Emine adlı çocuğa Abdi kızı Ayşe'nin vasî olarak tayini.

12a/3 **Vasî tayini:** Serme köyünden vasisi olan abisi Mustafa'nın vefat etmesi üzerine Mehmed adlı çocuğa amcası Hüseyi'in vasi olarak tayini.

16b/1 **Vasî tayini:** Ada köyünden babası vefat eden Mustafa adlı çocuğa annesi Ayşe'nin vasi olarak tayini

16b/2 **Vasî tayini:** Ada köyünden babası vefat eden Fatma adlı çocuğa amcası Nebi'nin vasi olarak tayini

16b/3 **Vasî tayini:** Kestel köyünden babası vefat eden Emine adlı çocuğa amcası Mahmut Bey'in vasi olarak tayini

22a/2 **Vasî tayini:** Hamitler köyünden babaları vefat eden Mehmed ve Hüseyin adlı çocuklara, anneleri Ayni'nin vasi olarak tayini.

22b/4 **Vasî tayini:** Hasan köyden babaları vefat eden Ahmed ve Mehmed adlı çocuklara, anneleri Emine'nin vasi olarak tayini.

24a/1 **Vasî tayini:** Timurtaş köyünden babası ölen Kosta adlı çocuğa annesi Arkondi'nin vasi olarak tayini.

25b/5 **Vasî tayini:** Hasan köyden babası vefat eden Abdulkerim adlı çocuğa annesi Emine'nin vasi olarak tayini

26b/2 **Vasî tayini:** Canbazlar köyünden babaları vefat eden İvaz ve Ümmühan adlı çocuklara, Hacı Mehmed oğlu Sıddık'ın vasi olarak tayini.

27a/2 **Vasî tayini:** İsabey köyünden babası vefat eden Mehmed adlı çocuğa annesi Nefise'nin vasi olarak tayini.

22. YARALAMA

7a/2 **Yaralama:** Hasan ve Mehmed adlı yeniçerilerin Ömer Dede'yi kol değneği ile döverek yaralamaları.

26a/1 **Yaralama:** Bir zimminin ücret ile bahçesinde çalıştığı Mehmed tarafından asayla darbedilmesi sonucu yatağa düşmesi.

31b/3 **Yaralama:** Timurtaş mahallesinden Abdullah oğlu Mehmed'in bıçakla yaralanması.

23. ZİMMET

2a/1 **Zimmet:**Serme köyünden küçük kardeşleri Emine ve Mehmed'in vasisi olan Mustafa'nın kardeşlerinin ve kendisinin önceki vasisi olan amcası Hüseyin'den bahçenin gelirlerini istemesi.

2a/2 **Zimmet:** Serme köyünden küçük kardeşleri Emine ve Mehmed'in vasisi olan Mustafa'nın kardeşlerinin ve kendisinin önceki vasisi olan amcası Hüseyin'den bahçenin gelirlerini istemesi.

2b/1 **Zimmet:** Serme köyünden küçük kardeşleri Emine ve Mehmed'in vasisi olan Mustafa'nın kardeşlerinin ve kendisinin önceki vasisi olan amcası Hüseyin'den bahçenin gelirlerini istemesi.

3a/2 **Zimmet:** Serme köyünden Şemsi Hatunun bağ satışından alacağı 2400 dirhemi Abdi'den istemesi.

3a/2 **Zimmet:** Serme köyünden Şemsi Hatunun bağ satışından alacağı 2400 dirhemi Abdi'den istemesi.

5b/2 **Zimmet:**Serme köyünden Ahmed adlı çocuğun vasisi olan annesi Halime'nin Seyyid Hasan'daki 2500 akçe alacağı vesâyeten istemesi.

8a/1 **Zimmet:**Hacı Bayram'ın babaları vefat eden Mehmed ve Emine'nin vasisi Hüseyin'den 800 akçe alacağını istemesi.

8a/2 **Zimmet:** Hüseyin'in vekili Bayram'ın, babaları vefat eden Mehmed ve Emine'nin vasisi Hüseyin'den 1200 akçe alacağını istemesi.

8a/3 **Zimmet:** Serme köyünden babaları vefat eden Mehmed ve Ayşe'nin vasisi olan Ali Reis'in Şemsi Hatuna olan borçlara karşılık üç dönüm bağı vermesi.

9b/3 **Zimmet:** Bilad-ı Yunus köyünden bir zimminin Hacı Mustafa'ya 450 akçe borcunun olması.

9b/4 **Zimmet:** Bilad-ı Yunus köyünden bir zimminin Hacı Mustafa'ya olan borcu için süre istemesi.

9b/5 **Zimmet:** Hasan'ın, Gazi Hüdavendigâr vakfı mütevellisinin vekili olan Hasan Çelebi'den Hüseyin'deki alacağını istemesi.

10b/1 **Zimmet:** Hasan Köyden Saliha'nın vekili Nebi'nin Bostan'daki 1500 akçe alacağını varislerden istemesi.

10b/2 **Zimmet:** Hasan Köyden Mehmed Çelebi'nin Hacı Memi'deki 360 akçe alacağını oğullarından istemesi.

11a/1 **Zimmet:** Hasan'ın Hacı Memi'deki 168 akçe alacağını oğlu Mehmed'den istemesii

12b/3 **Zimmet:** Oruç'un azatlı Geyvan'a 500 akçe borcu olduğunu söylemesi.

12b/4 **Zimmet:** Hüseyin'in azatlı Geyvan'a 300 akçe borcu olduğunu söylemesi

13a/1 **Zimmet:** Gazi Hüdavendigar mahallesinden Osman'ın Kazıklı köyündeki iki zimmiden alacağını istemesi.

14a/4 **Zimmet:** Halime'nin merhum oğlu Hüseyin'in, eşi Fatıma'ya sadece 500 akçe mehir borcunun olduğunu söylemesi.

18b/1 **Zimmet:** Halil'in Mehmed'e 2000 akçe borcunun olduğunu söylemesi.

18b/2 **Zimmet:** Mehmed başka şehre gideceğinden, borcun alınması için muhzıra emir verilmesi.

18b/3 **Zimmet:** Ali'nin Ömer'e 740 akçe borcunun olması.

18b/4 **Zimmet:** Ali'nin borcunu vermemesi üzerine tahsil için emrolunması.

20a/3 **Zimmet:** Büyük Susığırlık köyünden Mustafa'nın, Müderris Abdullah Efendi'ye 2250 akçe borcu olması.

20b/1 **Zimmet:** Büyük susığırlık köyünden Mustafa'nın, aynı köydeki bir zimmiye 1500 akçe borcu olması.

20b/2 **Zimmet:** Süle köyünden Mustafa'nın, Hasan'a 210 akçe borcu olması.

21a/3 **Zimmet:** Kurt'un Hüsrev'e 921 akçe borcu olması ve zararına, karısı Fatma'nın kefil olması.

24b/3 **Zimmet:** Osman'ın kardeşi Bekir'e 900 akçeye sattığı atın parasından sadece 280 akçesini aldığını söylemesi.

28a/2 **Zimmet:** Çingen taifesinden bir grubun, Dimitri'ye ödenmek üzere 10000 akçe borçlarının olması.

29a/2 **Zimmet:** Yeniçeri Hasan Bey'in Torbalı'daki 2700 akçe alacağını istemesi.

29b/2 **Zimmet:** Karaman köyünden vefat eden Ümmü'nün varislerinin, merhumenin 6000 akçe mehr-i müeccelinden hibe etmediği 4500 akçe alacağını, kocasının vekilinden istemeleri.

30a/3 **Zimmet:** Ömer'in Hacı Mehmed'e vermek üzere 1100 dirhem borcunun olması.

30b/1 **Zimmet:** İbrahim'in Hacı Mehmed'e vermek üzere 1100 dirhem borcunun olması.

32b/3 **Zimmet:** Ada köyünden Behram'ın Mustafa Çelebi'ye vermek üzere 2700 dirhem borcunun olması.

34b/2 **Zimmet:** Ahi köyden Ömer'in Atpazarı mahallesinden İbrahim'e vermek üzere 1450 akçe borcunun olması.

35a/1 **Zimmet:** Serme köyünden Mustafa'nın Dere köyü vakfı mütevellisi Ali Bali'ye vermek üzere 900 akçe borcunun olması.

35a/3 **Zimmet:** İsa bey köyünden Bostan'ın Hüseyin'e vermek üzere 800 akçe borcunun olması.

35b/3 **Zimmet:** Avdancık köyünden Güvendik'in, Mustafa'ya vermek üzere 2250 dirhem borcunun olması.

36a/2 **Zimmet:** Yunus'un, Kazıklı köyü mescidi vakfına vermek üzere 2600 akçe borcunun olması.

36a/3 **Zimmet:** Ali'nin kefaletinde Mehmed oğlu Ali'ye vermek üzere 400 akçe borcunun olması.

36a/4 **Zimmet:** Kazıklı köyünden Ali'nin Dudu'ya vermek üzere 1000 akçe borcunun olması.

36b/4 **Zimmet:** Ada köyünden Receb'in Hacı Yusuf'a vermek üzere 1700 akçe borcunun olması.

37a/3 **Zimmet:** Yusuf'un Ali'ye vermek üzere 500 dirhem borcunun olması.

37a/4 **Zimmet:** Hasan köyden İbrahim'in Ada köyü mescidi vakfı mütevellisi Ali'ye vermek üzere 1050 dirhem borcunun olması.

37a/5 **Zimmet:** Hasan köyden İbrahim'in Ada köyü mescidi vakfı mütevellisi Ali'ye vermek üzere 1050 dirhem borcunun olması.

38a/1 **Zimmet:** Ada köyünden Ramazan'ın Yeni Mescid mahallesinden Yusuf'a vermek üzere 2500 dirhem borcunun olması.

38a/2 **Zimmet:** Dâye Hatun mahallesinden Osman'ın, Ada köyünden Receb'e vermek üzere 1900 dirhem borcunun olması.

38b/1 **Zimmet:** İsabey köyünden Bostan'ın, Mustafa'ya vermek üzere 400 dirhem borcunun olması.

38b/4 **Zimmet:** Şehsuvar'ın, Helvalı mahallesinden Hasan'a vermek üzere 2600 dirhem borcunun olması.

39a/3 **Zimmet:** Gurbetler köyünden Ferhad'ın, köyün mescid vakfının mütevellisi Mehmed'e 1500 dirhem borcunun olması.

39a/4 **Zimmet:** Hüseyin'in, Gurbetler Köyü mescidi vakfının mütevellisi Hacı Mehmed'e 600 dirhem borcunun olması.

39a/5 **Zimmet:** İbrahim Çelebi'nin Ada köyü mescidi vakfına olan 1000 akçe borcunu mütevelli Ali'ye vermesi.

39a/6 **Zimmet:** Ada köyü mescidi vakfı mütevellisi olan Nebi'nin, önceki mütevelliden 2500 akçe teslim alması.

41b/2 **Zimmet:** Gurbetler köyünden Mehmed'in, vakfa olan borcuna karşılık aynı köydeki evinin rehin olması.

41b/3 **Zimmet:** İbrahim'in Gurbetler köyü vakfına olan borcuna, kardeşi Halil'in kefil olması.

41b/4 **Zimmet:** Şaban'ın Gurbetler köyü vakfına olan borcuna karşılık, aynı köydeki evinin rehin olması.

41b/5 **Zimmet:** Mehmed'in Gurbetler köyü vakfına olan borcuna karşılık, aynı köydeki sakin olduğu evinin rehin olması.

41b/6 **Zimmet:** Ayşe'nin Gurbetler köyü vakfına olan borcuna, Mehmed'in kefil olması.

41b/7 **Zimmet:** Mehmed'in, Gurbetler köyü vakfına olan borcuna karşılık, aynı köydeki sakin olduğu evinin rehin olması.

41b/7 **Zimmet:** ……'in Gurbetler köyü mescidi vakfına olan borcuna, İbrahim'in kefil olması.

42a/1 **Zimmet:** Mehmed'in Gurbetler köyü mescidi vakfına olan borcuna karşılık, aynı köydeki sakin olduğu evinin rehin olması.

42a/2 **Zimmet:** Nasuh'un Gurbetler köyü vakfına olan borcuna karşılık, aynı köydeki evinin rehin olması.

42a/3 **Zimmet:** Hacı Mehmed'in Gurbetler köyü vakfına olan borcuna karşılık, aynı köydeki evinin rehin olması

42a/4 **Zimmet:** Mehmed'in, Canbazlar köyü avarız vakfına borcunun olması.

42a/5 **Zimmet:** Odalı (?) köyünden Mustafa'nın, Hasan Bey'e 800 dirhem borcunun olması.

42b/2 **Zimmet:** Behram'ın Ak köyü mescidinin vakfına olan borcuna, Behram'ın kefil olması.

42b/3 **Zimmet:** Mehmed'in borcuna karşılık, aynı köydeki evinin rehin olması.

42b/4 **Zimmet:** Hızır'ın borcuna, Mehmed'in kefil olması .

42b/5 **Zimmet:** Mehmed'in borcuna, eşi Fatıma'nın kefil olması.

42b/6 **Zimmet:** Mütevelli Mustafa'nın vakfa borcunun olması.

42b/7 **Zimmet:** İbrahim'in Ak köy vakfına olan borcuna karşılık, aynı köydeki evinin rehin olması

42b/8 **Zimmet:** Mustafa'nın Ak köy vakfına olan borcuna, Mehmed'in kefil olması

43a/2 **Zimmet:** Akçalardan köyünden Mehmed'in vakfa olan borcuna karşılık, aynı köydeki sakin olduğu evinin rehin olması.

43a/3 **Zimmet:** Akçalardan köyünden Ali'nin vakfa olan borcuna karşılık, aynı köydeki evinin rehin olması.

43a/4 **Zimmet:** Akçalardan köyünden Sinan'ın vakfa olan borcuna karşılık, aynı köydeki sakin olduğu evinin rehin olması

43a/5 **Zimmet:** Yusuf'un Akçalar köyü avarız vakfına olan borcuna karşılık, aynı köydeki sakin olduğu evinin rehin olması

43a/7 **Zimmet:** Karaman köyünden Durmuş'un köyün mescidi vakfına olan borcuna karşılık, aynı köydeki sakin olduğu evinin rehin olması.

43b/2 **Zimmet:** Abdulkerim'in Ada köyü mescidi vakfına olan borcuna karşılık, aynı köydeki evinin rehin olması.

43b/3 **Zimmet:** Ada köyünden Ahmed'in vakfa olan borcuna karşılık, aynı köydeki evinin rehin olması

43b/4 **Zimmet:** Ada köyünden Receb'in vakfa olan borcuna karşılık, aynı köydeki sakin olduğu evinin rehin olması.

43b/5 **Zimmet:** Ada köyünden Ali'nin, vakfa olan borcuna Murad'ın kefil olması.

43b/6 **Zimmet:** Ada köyünden Mahmud'un, köyün mescid vakfına olan borcuna, Nebi Reis'in kefil olması.

43b/7 **Zimmet:** Abdulkerim'in Ada köyü mescidi vakfına olan borcuna karşılık, aynı köydeki sakin olduğu evinin rehin olması

44a/2 **Zimmet:** Ada köyünden Halil'in, vakfa olan borcuna karşılık aynı köydeki evinin rehin olması

44a/3 **Zimmet:** Gurbetler köyünden Fatıma Hatunun borcuna karşılık, Hasan köydeki evinin rehin olması.

44b/2 **Zimmet:** Akçalar köyünden Mehmed'in vakfa olan borcuna karşılık, evinin rehin olması

44b/3 **Zimmet:** Bali'nin vakfa olan borcuna karşılık, evinin rehin olması.

44b/4 **Zimmet:** Akçalar köyünden Mehmed'in borcuna karşılık sakin olduğu evinin rehin olması

44b/5 **Zimmet:** Akçalar köyünden Hızır'ın vakfa olan borcuna karşılık evinin rehin olması.

44b/6 **Zimmet:** Akçalar köyünden Hızır'ın vakfa olan borcuna karşılık. evinin rehin olması.

44b/7 **Zimmet:** Akçalar köyünden Hasan'ın vakfa olan borcuna karşılık, sakin olduğu evinin rehin olması.

44b/8 **Zimmet:** Yusuf'un tamir için vakfa olan borcuna, oğlu İlyas'ın kefil olması.

44b/9 **Zimmet:** Akçalar köyünden Bilal'ın vakfa olan borcuna karşılık, sakin olduğu evinin rehin olması

45a/2 **Zimmet:** Alişar köyünden Mehmed'in vakfa olan borcuna karşılık, aynı köydeki bağının rehin olması.

45a/3 **Zimmet:** Alişar köyünden Mustafa'nın vakfa olan borcuna karşılık, aynı köydeki sakin olduğu evinin rehin olması.

45a/4 **Zimmet:** Alişar köyünden Ali'nin vakfa olan borcuna karşılık, aynı köydeki sakin olduğu evinin rehin olması.

45a/5 **Zimmet:** Alişar köyünden Abdi'nin vakfa olan borcuna karşılık, bağının rehin olması.

45a/6 **Zimmet:** Alişar köyünden Ramazan'ın vakfa olan borcuna karşılık, sakin olduğu evi ve bağının rehin olması.

45a/7 **Zimmet:** Alişar köyünden Ramazan'ın vakfa olan borcuna karşılık sakin olduğu evinin rehin olması.

45a/8 **Zimmet:** Alişar köyünden Ali Bali'nin vakfa olan borcuna karşılık, sakin olduğu evinin rehin olması.

45a/9 **Zimmet:** Ahmed'in vakfa olan borcuna karşılık, evinin rehin olması.

45a/10 **Zimmet:** İbrahim'in vakfa olan borcuna karşılık, bağının rehin olması.

45a/11 **Zimmet:** Alişar köyünden Atâ'nın, imama borcunun olması

45b/2 **Zimmet:** Mehmed'in avarız vakfına borcu olması.

45b/3 **Zimmet:** Mustafa'nın mescid malından borcunun olması.

45b/4 **Zimmet:** Mustafa'nın vakfa olan borcuna karşılık, sakin olduğu evinin rehin olması.

46a/2 **Zimmet:** Karahıdır köyünden Bostan'ın avarız vakfına olan borcuna karşılık, sakin olduğu evinin rehin olması.

46a/3 **Zimmet:** Karahıdır köyünden Mustafa'nın avarız vakfına olan borcuna karşılık, sakin olduğu evinin rehin olması.

46a/4 **Zimmet:** Karahıdır köyünden Oruç'un mescid vakfına olan borcuna karşılık, sakin olduğu evinin rehin olması.

46a/5 **Zimmet:** Karahıdır köyünden Mehmed'in mescid vakfına olan borcuna karşılık sakin olduğu evinin rehin olması.

46a/6 **Zimmet:** Hasan'ın mescid vakfına olan borcuna karşılık, bağının rehin olması.

46a/7 **Zimmet:** Bali'nin mescid vakfına olan borcuna karşılık, sakin olduğu evinin rehin olması.

46a/8 **Zimmet:** Bekir'in mescid vakfına borcunun olması.

46a/9 **Zimmet:** Ahmed'in mescid vakfına olan borcuna karşılık, sakin olduğu evinin rehin olması.

46a/10 **Zimmet:** Mustafa'nın mescid vakfına olan borcuna karşılık, bağının rehin olması.

46a/11 **Zimmet:** Mustafa'nın avarız vakfına olan borcuna karşılık, bağının rehin olması.

46a/12 **Zimmet:** Mehmed'in mescid vakfına olan borcuna karşılık, sakin olduğu evinin rehin olması.

46a/13 **Zimmet:** Mehmed'in avarız vakfına olan borcuna karşılık, sakin olduğu evinin ve bahçesinin rehin olması.

46b/2 **Zimmet:** Hamitler köyünden Bali'nin mescid vakfına olan borcuna, Hasan ve Ali'nin kefil olmaları.

46b/3 **Zimmet:** Hamitler köyünden Muharrem'in mescid vakfına olan borcuna karşılık, sakin olduğu evinin rehin olması.

46b/4 **Zimmet:** Hamitler köyünden Ali'nin vakfa olan borcuna, Bostan ve Çakır'ın kefil olmaları.

46b/5 **Zimmet:** Hamitler köyünden Ali'nin vakfa olan borcuna karşılık, evinin rehin olması.

46b/6 **Zimmet:** Hamitler köyünden Mustafa'nın vakfa olan borcuna karşılık bağının rehin olması.

46b/7 **Zimmet:** Hamitler köyünden Ali'nin vakfa olan borcuna, Hasan Bali'nin kefil olması.

46b/8 **Zimmet:** Hamitler köyünden Hasan'ın vakfa olan borcuna karşılık, sakin olduğu evi ve bağının rehin olması.

47a/2 **Zimmet:** Tutaklı köyünden Ali Bali'nin köy mescidi vakfına olan borcuna karşılık, bağının rehin olması.

47a/3 **Zimmet:** Tutaklı köyünden Ramazan'ın vakfa olan borcuna karşılık, bağının rehin olması.

47a/4 **Zimmet:** Tutaklı köyünden Mustafa'nın vakfa olan borcuna karşılık, bağının rehin olması.

47a/5 **Zimmet:** Tutaklı köyünden İbrahim'in vakfa olan borcuna karşılık, bağının rehin olması.

47a/6 **Zimmet:** Tutaklı köyünden Karaca İbrahim'in vakfa olan borcuna karşılık, bağının rehin olması.

47a/7 **Zimmet:** Tutaklı köyünden Mehmed'in vakfa olan borcuna karşılık, bağının rehin olması.

47b/2 **Zimmet:** İğdir köyünden Yusuf'un köyün mescid vakfına olan borcuna karşılık, sakin olduğu evinin rehin olması.

47b/3 **Zimmet:** İğdir köyünden Memi'nin pınar vakfına olan borcuna karşılık, evinin rehin olması

47b/4 **Zimmet:** İğdir köyünden Mustafa'nın köyün mescid vakfına olan borcuna karşılık, sakin olduğu evinin rehin olması.

47b/5 **Zimmet:** İğdir köyünden Hüseyin'in köyün mescid vakfına olan borcuna karşılık, sakin olduğu evinin rehin olması.

47b/6 **Zimmet:** İğdir köyünden Pîrî'nin vakfa olan borcuna karşılık bağının rehin olması.

47b/7 **Zimmet:** İğdir köyünden Pîrî'nin vakfa borcunun olması.

47b/8 **Zimmet:** İğdir köyünden Yahya'nın vakfa olan borcuna karşılık, evinin rehin olması.

47b/9 **Zimmet:** İğdir köyünden Mehmed'in, vakfa olan borcuna karşılık sakin olduğu evinin rehin olması.

48a/2 **Zimmet:** Kazıklı köyünden Ali'nin vakfa olan borcuna, Yunus'un kefil olması.

48a/3 **Zimmet:** Kazıklı köyünden Rüstem'in vakfa olan borcuna, Mehmed'in kefil olması.

48a/4 **Zimmet:** Kazıklı köyünden Osman'ın, vakfa olan borcuna karşılık evinin rehin olması.

48a/5 **Zimmet:** Kazıklı köyünden Ramazan'ın vakfa olan borcuna, Mehmed'in kefil olması.

48a/6 **Zimmet:** Kazıklı köyünden Mehmed'in vakfa olan borcuna karşılık, sakin olduğu evinin rehin olması.

48a/7 **Zimmet:** Kazıklı köyünden Ali'nin vakfa olan borcuna karşılık, evinin rehin olması.

48b/2 **Zimmet:** Serme köyünden Mustafa'nın vakfa olan borcuna karşılık, evinin rehin olması.

48b/3 **Zimmet:** Serme köyünden Hüseyin'in vakfa olan borcuna karşılık, evinin rehin olması.

48b/4 **Zimmet:** Serme köyünden Hüseyin'in vakfa olan borcuna karşılık, aynı köydeki evinin rehin olması.

48b/5 **Zimmet:** Tutaklı köyünden Turan'ın vakfa olan borcuna karşılık, aynı köydeki evinin rehin olması.

48b/6 **Zimmet:** Tutaklı köyünden Mustafa'nın vakfa olan borcuna karşılık, rehin olması.

48b/7 **Zimmet:** Serme köyünden Ali'nin vakfa olan borcuna karşılık, sakin olduğu evinin rehin olması.

48b/8 **Zimmet:** Serme köyünden Bostan'ın vakfa olan borcuna karşılık, sakin olduğu evinin rehin olması.

48b/9 **Zimmet:** Serme köyünden Abdurrahman'ın vakfa olan borcuna karşılık, sakin olduğu evinin rehin olması.

48b/10 **Zimmet:** Serme köyünden Mustafa'nın vakfa olan borcuna karşılık, evinin rehin olması.

49a/1 **Zimmet:** Serme köyünden Nuh Bali'nin vakfa olan borcuna, Mehmed'in kefil olması

49a/2 **Zimmet:** Serme köyünden Kara Mehmed'in vakfa olan borcuna karşılık, sakin olduğu evinin rehin olması.

49a/3 **Zimmet:** Serme köyünden Bali'nin vakfa olan borcuna, Piri'nin kefil olması.

49a/4 **Zimmet:** Serme köyünden Piri'nin vakfa olan borcuna karşılık, sakin olduğu evinin rehin olması.

49a/5 **Zimmet:** Serme köyünden Hüseyin'in vakfa olan borcuna karşılık, sakin olduğu evinin rehin olması.

49a/6 **Zimmet:** Serme köyünden Harmanlı Mustafa'nın vakfa olan borcuna karşılık, sakin olduğu evinin rehin olması.

49a/7 **Zimmet:** Serme köyünden Arık Mustafa'nın vakfa olan borcuna karşılık, sakin olduğu evinin rehin olması.

49a/8 **Zimmet:** Karahıdır köyünden Bostan'ın vakfa olan borcuna karşılık, sakin olduğu evinin rehin olması.

49b/1 **Zimmet:** Dere köyünden Hacı Abdurrahman'ın vakfa olan borcuna karşılık, sakin olduğu evinin rehin olması.

49b/2 **Zimmet:** Karahıdır köyünden Hacı Kara'nın vakfa olan borcuna karşılık, sakin olduğu evinin rehin olması.

49b/3 **Zimmet:** Karahıdır köyünden Mustafa'nın vakfa olan borcuna karşılık, evinin rehin olması.

49b/4 **Zimmet:** Na'lband Mehmed'in vakfa olan borcuna karşılık, evinin rehin olması.

49b/5 **Zimmet:** Ahmed'in vakfa olan borcuna karşılık, bağının rehin olması.

49b/6 **Zimmet:** Hüseyin'in vakfa olan borcuna karşılık, evinin rehin olması.

50a/2 **Zimmet:** Hamitler köyünden Halil'in vakfa olan borcuna karşılık, bağının rehin olması.

50a/3 **Zimmet:** Hamitler köyünden Ali'nin vakfa olan borcuna karşılık, bağının rehin olması.

50a/4 **Zimmet:** Hamitler köyünden Yusuf'un vakfa olan borcuna, Mehmed'in kefil olması.

50a/5 **Zimmet:** Hamitler köyünden Kara Hacı'nın vakfa olan borcuna, Mehmed'in kefil olması.

B. BELGE TÜRLERİ VE ORANLARININ KARŞILAŞTIRILMASI

BELGENİN İÇERİĞİ	ADEDİ	%
Zimmet	172	42.78
Mülk satışı	40	9.95
Verâset	37	9.20
Vakıflarla ilgili kayıtlar	18	4.47
Muhtelif şikâyetler	17	4.22
Vesayet	16	3.98
Köleler	11	2.73
Kefalet	10	2.48
Katl	9	2.23
Kayıp	8	1.99
Vekalet	8	1.99
Muhtelif davalar	8	1.99
Muhtelif başlıkta kayıtlar (tek olan kayıtlar; kira, temessük, darb, şufa hakkı, mütevelli nasbı vs.)	8	1.99
Muhâla'a	6	1.49
Hibe	5	1.24
Nafaka takdiri	5	1.24
İbra	5	1.24
Hırsızlık	4	0.99
Satış	4	0.99
Yaralama	3	0.74
Tefviz	3	0.74
Sulh	3	0.74
Vasiyet	2	0.49
TOPLAM	**402**	**100**

C. İNDEKS

1. ŞAHIS İSİMLERİ

Abdi, 3b, 5b, 6a, 6b, 7b, 9a, 11b, 12b, 13b, 14b, 15a, 16b, 19a, 19b, 21b, 22b, 25b, 30b, 35a, 37a, 40a, 41b, 45a, 47b, 48b

Abdi (Çelebi), 17b, 18a

Abdi (el-Hâc), 31a

Abdi (sûfî), 41a

Abdulfettah (Çelebi), 43b

Abdulkadir, 5b

Abdulkadir (Mevlânâ), 3b, 6b

Abdulkerim, 1b, 15b, 19b, 25b, 36b, 37a, 39a, 39b, 40a, 43b

Abdullah, 6a, 34a, 36a, 44b

Abdullah (Efendi), 20a

Abdurrahman, 2a, 2b, 3a, 5b, 6b, 8a, 12a, 14a, 31b, 32b, 40b, 48b

Abdurrahman (el-Hâc), 3b

Abdurrasül, 28a, 42a

Abdülgani (Mevlânâ), 14a

Abdünnebi, 28b

Ahmed, 1b, 2a, 3b, 4b, 5b, 7a, 8a, 8b, 9b, 10a, 10b, 11a, 11b, 12a, 13b, 14a, 15a, 16a, 20a, 24a, 25a, 28a, 28b, 29a, 29b, 31b, 32a, 32b, 33a, 35b, 36a, 38a, 43b, 45b, 46a, 49b

Ahmed (Çelebi), 15b

Ahmed (Hacı), 2b, 23a

Ahmed (Mevlânâ), 9a

Ahmed (Paşa), 6a, 7b, 17b, 18a

Ahmed (Seydi), 22b

Ali, 1b, 2a, 3a, 3b, 4a, 6a, 6b, 7a, 7b, 8a, 8b, 10a, 11a, 11b, 12a, 14a, 14b, 15a, 18a, 18b, 19b, 21b, 22b, 23a, 23b, 24b, 25a, 25b, 26b, 27a, 27b, 28a, 28b, 29a, 29b, 32a, 32b, 33a, 36a, 36b, 37b, 38a, 39a, 40a, 41b, 43a, 43b, 44a, 44b, 45a, 45b, 46a, 46b, 47a, 47b, 48a, 48b, 49a, 49b, 50a

Ali (Beşe), 9b.13b

Ali (Bey), 34a

Ali (Çelebi), 9a, 34b, 35a, 37a, 39b, 40b, 41a

Ali (Efendi), 20a

Ali (el-Hâc), 16a, 16b, 20a, 30b, 35b

Ali (Mevlânâ), 16b, 17a

Atâullah (Mevlânâ), 35a

Aynî, 21b, 22a, 28a

Ayşe, 3a, 4a, 4b, 5a, 5b, 6a, 6b, 8b, 9a, 11a, 11b, 12a, 13a, 14b, 16a, 16b, 27b, 29b, 32a, 40a, 40b, 41b

Bâlî, 5b, 8b, 14a, 16b, 26b, 27a, 31a, 31b, 34a, 36a, 36b, 38b, 43b, 44b, 46a, 46b, 47b, 48a, 49a

Bâlî (Beşe), 12b

Bayram, 1b, 3b, 4b, 7a, 7b

Bayram (Bey), 25b

Bayram (Hacı), 2a, 2b, 3a, 8a

Behram, 15b, 32b, 33a

Bekir, 7a, 7b, 8a, 8b, 10a, 24b, 30b, 36a, 36b, 40b, 41a, 44a, 46a

Bostan, 10a, 10b, 12b, 14a, 24a, 27a, 36a, 38b, 46a

Bostan (Çelebi), 29a

Celal, 15a, 15b

Cihan, 27a

Cihan (Bey), 20a

Davud, 9a, 35b

Durmuş, 8b, 9a, 12b, 15b, 20a, 27a, 28b, 29b, 31a, 34a, 43a

Ebu'l-Bekâ (Seyyid), 7a, 9b
Emine, 2a, 2b, 10a, 10b, 11a, 12a, 13a, 17a, 22b, 27b
Fatma, 4b, 5a, 6b, 7b, 8b, 12b, 13a, 14a, 16b, 17a, 21a, 24b, 25a, 27b, 28b, 29b, 32a, 38a, 40a, 40b, 41a, 42b, 44a
Ferhad, 10a, 20b, 27a, 28b, 29b, 31a, 34a, 43a
Ferhad (Bey), 9b, 19a, 19b, 20a, 21a, 36a, 48a
Halil, 7b, 15a, 18b, 39b, 41b, 50a
Halime, 4a, 5a, 5b, 6a, 7b, 8b, 14a, 34b
Hamza, 7a, 9b, 11a, 13b, 19b, 22b, 24a, 35b, 36b, 37b, 39b, 40b, 46b, 48a, 50a
Hamza (Çelebi), 18b
Hani, 10a, 25a, 36a
Hasan, 1b, 2a, 2b, 3a, 5a, 8a, 9a, 11b, 13b, 16a, 17b, 18b, 20a, 21b, 22a, 22b, 23a, 24a, 24b, 25b, 27b, 28a, 28b, 29b, 30a, 31a, 31b, 32a, 32b, 33a, 33b, 34a, 34b, 36a, 36b, 37a, 38a, 38b, 40a, 40b, 41b, 42b, 43b, 44b, 46a, 46b, 48a, 48b
Hasan (Beşe), 19b
Hasan (Bey), 6a, 7b, 9b, 10b, 11a, 17a, 18a, 20b, 21a, 27a, 29a, 30b, 35b, 42a
Hasan (Çelebi), 7a, 10a, 13a, 19a, 35b
Hasan (Efendi), 15b, 20b
Hasan (Mevlânâ), 13a
Hasan (Seyyid), 5b, 6a
Haydar, 34a, 35a
Haydar (Bey), 40b
Haydar (el-Hâc), 41a
Hayreddin, 16a
Hayreddin (Efendi), 15a, 15b,
Hayreddin (Mevlânâ), 15b
Hızır, 9b, 14a, 15a, 16a, 19b, 21b, 22b, 31b, 32a, 37a, 40b, 42b, 44b, 45a, 49a
Hızır (Suhte), 41a
Hüseyin, 2a, 2b, 5b, 6a, 6b, 7a, 8b, 10a, 11a, 11b, 12a, 13a, 14a, 15b, 17a, 18b, 19a, 21a, 22a, 22b, 24a, 24b, 25b, 26a, 28a, 29a, 29b, 31a, 31b, 33a, 34a, 34b, 35a, 37b, 43a, 43b, 44b, 47b, 48b, 49a, 50a
Hüseyin (Bey), 25b, 34a
Hüseyin (Çelebi), 15b
Hüseyin (el-Hâc), 15b, 17b, 19a
Hüseyin (Sûfî), 13b
Hüsrev, 27a
İbrahim, 1b, 5b, 6a, 7a, 8a, 14b, 19a, 21a, 22a, 22b, 24b, 25a, 26b, 28b, 30a, 30b, 31a, 35a, 37a, 38a, 39a, 39b, 41b, 44b, 45a, 47a, 48a
İbrahim (Bey), 21b
İbrahim (Çelebi), 9a, 12b
İbrahim (el-Hâc), 4b
İnebâlî, 20a
İshak (Mevlânâ), 17a
İvaz, 26b, 30a, 31b, 35a
Kalender (Mevlânâ), 13b
Kaplan (Bey), 9a
Kasım, 16a, 18a, 20a, 22b, 24a, 31a, 32a, 33b, 35b, 37a, 50a
Kasım (Bey), 37b, 50a
Kasım (el-Hâc), 31a
Mahmûd, 3a, 3b, 15a, 28b, 30a, 31b, 32b, 33a, 35b, 36b, 37a, 37b, 39a, 40b, 42a, 43a, 43b
Mahmûd (Bey), 9a, 13a, 16b, 17a, 34a, 34b, 38b, 41a
Mahmûd (Çelebi), 10b, 11a, 11b, 18a, 19a, 32a, 33b, 42b

Mahmûd (Hacı), 18a
Ma'den, 5b, 9b, 10a, 12a, 14a, 14b, 25a, 38b
Maksud, 21b, 28a,
Mehmed, 1b, 2a, 2b, 3a, 4a, 4b, 5b, 7b, 8a, 14a, 15b, 16a, 16b, 17a, 18a, 18b, 19a, 21b, 22b, 23a, 23b, 24b, 25a, 27b, 28a, 28b, 29a, 30a, 32a, 32b, 33a, 34a, 34b, 35b, 36a, 36b, 37a, 37b, 39a, 40a, 40b, 41a, 41b, 42a, 43a, 43b, 44a, 44b, 45a, 45b, 46a, 46b, 47a, 47b, 48b, 49a, 49b, 50a
Mehmed (Beşe), 19b, 20b
Mehmed (Bey), 9b, 13b, 17b, 21a, 35a, 38a
Mehmed (Çelebi), 6a, 9a, 12b, 15a, 25b, 27a, 35a, 39b, 48a
Mehmed (Efendi), 3b, 6b, 20a
Mehmed (el-Hâc), 8b, 10a, 10b, 11a, 11b, 12a, 14b, 18a, 20a, 26b, 29b
Mehmed (Halife), 6a
Mehmed (Mevlânâ), 5a, 6b, 7a, 14b, 19b
Mehmed (Seyyid), 7a, 22a, 29b
Mehmed Ali (Çelebi), 11a
Memi, 8b, 9a, 37a, 37b
Memi (Hacı), 10b, 11a, 11b, 22a
Muharrem, 29a, 46b
Murad, 6a, 27a, 31a, 43b, 38b
Murad (Bey), 34a
Mûsâ, 7a, 13a, 13b, 22b, 24a, 25b, 27a, 28b, 32a, 40a, 41a
Mûsâ (Çelebi), 30b
Muslihiddin, 25b
Muslihiddin (Efendi), 20a, 20b
Muslihiddin (Mevlânâ), 10b, 11a, 15a
Mustafa, 1b, 2a, 2b, 3a, 3b, 5a, 7a, 7b, 8a, 9a, 11a, 11b, 12a, 13a, 13b, 14b, 16a, 17a, 17b, 18a, 18b, 21b, 22a, 22b, 24b, 25b, 26a, 27a, 27b, 28a, 28b, 29b, 30a, 30b, 31a, 31b, 33b, 34a, 35b, 36a, 36b, 38a, 38b, 40b, 41b, 42a, 42b, 43b, 44b, 46a, 46b, 48a, 49a, 49b
Mustafa (Beşe), 19b
Mustafa (Bey), 9b, 19a, 20b, 21a, 23a, 23b, 32a
Mustafa (Çelebi), 6a, 10a, 20a, 32b, 37a, 37b
Mustafa (Derviş), 50a
Mustafa (Gâzi), 34b
Mustafa (el-Hâc), 6a, 6b, 9b, 15b, 35a, 48b
Mustafa (Halife), 40a
Mustafa (Mevlânâ), 14a, 32b, 33a
Mustafa (Seyyid), 24a
Nasuh, 29a, 30a, 41a, 42a
Nazlı, 25a, 38a
Nebi, 9b, 8b, 16b, 20a, 32b, 35a, 36b, 39a, 40a, 43b, 47a
Nefise, 3b, 4a, 4b, 5a, 27a, 37a
Nimetullah (Mevlânâ), 30a
Nuh, 49a
Nuh (Çelebi), 15b, 41a
Oruç, 7b, 12b, 34b, 35a, 38a
Osman, 5a, 7b, 9a, 10b, 13a, 16a, 16b, 20b, 22b, 24b, 25b, 26a, 31b, 34b, 35b, 36b, 37a, 37b, 38a, 38b, 40b, 41b, 42a, 43a, 43b, 50a
Osman (Beşe), 19b, 20a
Osman (Bey), 9b, 14a, 15a, 39b,
Osman (Çelebi), 39b, 48a
Osman (el-Hâc), 2a, 17b, 35a
Osman (Halife), 19b
Osman (Seyyid), 7a

Ömer, 4a, 10b, 12b, 13b, 18b, 25a, 30a, 30b, 35a, 40b, 47b
Ömer (Bey), 23a, 34a, 34b, 38b
Ömer (Çelebi), 31a
Ömer (Dede), 7a
Ömer (Halife), 9b
Pîrî, 3a, 4a, 5a, 9a, 17a, 18a, 33a, 34b, 47b, 49a
Pîrî (Bey), 23a
Pîrî (el-Hâc), 14a
Piyâle (Bey), 15b
Ramazan, 2a, 6a, 9a, 15b, 31b, 34b
Râziye, 15a, 40b, 41a
Receb, 21a, 24a, 26a, 36a, 37b, 38a, 40a
Rıdvan, 18a, 23a, 36a
Rıdvan (Bey), 17b
Sefer, 7a, 13a, 23a, 30a, 35b, 37a
Sefer (Bey), 22a, 26a, 41a
Sefer (Halife), 15b
Sinan, 5b, 19a, 20a, 31b, 32a, 34a, 41b, 43a, 44b
Sinan (Bey), 23a
Sinan (Çelebi), 15b, 31a
Sinan (Seyyid), 40a, 40b
Süleyman, 7a, 37b, 38a, 39b
Süleyman (Bey), 18a, 23a
Süleyman (Efendi), 13b
Süleyman (Hacı), 13a
Şa'bân, 15a, 18b, 25b, 37b, 40a, 40b, 41b, 42a
Timur, 7b, 21b
Timur (Bey), 18a, 23a, 35b
Timur (Hacı), 13a
Turan, 24a, 48b
Ümmet, 7a
Ünzile, 21b, 27b
Veli, 3b, 7a, 8b, 9a, 13a, 21b, 22a, 31b, 32a, 34a, 36a, 36b, 39a, 46b
Veli (Hacı), 4a, 6b, 40a
Veli (Halife), 18a
Veli (Mevlânâ), 16a
Yahşi, 36b, 41a
Yusuf, 6a, 9b, 17b, 18a, 20a, 21a, 27a, 28b, 35b, 37a, 38a, 39b, 40a, 43a, 47b, 50a
Yusuf (Bey), 44b
Yusuf (Çelebi), 12b
Yusuf (Hacı), 36b, 37b, 40b
Zahide, 39b
Zeyni (Beşe), 9b
Ziyade, 27b
Zülfikar (Bey), 35b

2. MAHALLE İSİMLERİ

Alaca Mescid Mahallesi, 39b
Atbazarı Mahallesi, 7a, 34b
Bâb-ı Zemîn Mahallesi, 20a
Çekirge Mahallesi, 37a
Çınarlı Mahallesi, 39b
Dâye Hâtun Mahallesi, 38a
Eski Kaplıca Mahallesi, 24a, 24b
Kaplıca-i atîk Mahallesi, 40b, 41a
Kiremitçioğlu Mahallesi, 35b, 37b
Gazi Hüdavendigâr Mahallesi, 13a
Gazi Hünkar Mahallesi, 6b
Hacı Sevindik Mahallesi, 4a, 6a
Hamza Bey Mahallesi, 24a, 24b
Helvalı Mahallesi, 38b
İshak Paşa mahallesi, 16a
Pınarbaşı Mahallesi, 20a
Selçuk Hatun Mahallesi, 39a
Şeyh Ebu İshak Mahallesi, 4a
Timurtaş Mahallesi, 31b
Yeni Mescid mahallesi, 38a

3. KÖY İSİMLERİ

Ada Köyü, 1b, 9b, 16a, 16b, 32b, 33a, 36b, 37a, 38a, 39a, 39b, 40a, 43b, 44a
Ahiköy, 34b
Aksu Köyü, 21b, 28a, 35a
Akçalar Köyü, 43a, 44b
Alişar Köyü, 37b, 45a
Armutlu Köyü, 39b
Avdancık Köyü, 22b, 28a, 35b, 41a
Bademli Köyü, 29b
Balıklı Köyü, 35b, 37b
Bayındırkızık Köyü, 33b
Büyük Susığırlık Köyü, 20a, 20b, 30a, 30b, 42a, 48a
Canbazlar Köyü, 14b, 24b, 26b, 30a, 30b, 42a, 48a
Cum'alıkızık Köyü, 7b, 20a, 29a, 38a
Çeltik Köyü, 35b
Değirmenlikızık Köyü, 9a
Dere Köyü, 3b, 4b, 6a, 34b
Depecik Köyü, 9b, 32b
Dikencik Köyü, 29a, 39b
Dimboz Köyü, 18a, 20a, 24a
Dürdâne Köyü, 28b
Emrudlu, 42a
Fidyekızık Köyü, 15b, 33b
Filader Köyü, 4a, 16a, 32a,
Gurbetler Köyü, 69a, 41b, 42a, 44a
Hacı İvaz Paşa Köyü, 35a
Hamitler Köyü, 22a, 39a, 46a, 50a
Hasanköy, 8b, 9a, 10a, 10b, 11a, 11b, 20b, 22b, 25b, 26a, 32a, 32b, 33a, 37a, 44a, 45b
İğdir Köyü, 47b
İsabey Köyü, 12b, 15a, 19a, 27a, 31a, 31b, 35a, 38b, 39b
Karahıdır Köyü, 36a, 36b, 45b, 46a, 49a
Kazıklı Köyü, 9b, 19a, 19b, 20b, 36a, 48a
Kavak Köyü, 18a, 35b
Kavaklı Köyü, 17a, 18b
Kelesen Köyü, 34a, 38b
Kestel Köyü, 5a, 13a, 16b, 17a, 19a, 27b, 28b, 37b, 41a
Kızıklı Köyü, 13a
Kozluören Köyü, 17a
Kozören Köyü, 13b
Küçük Susığırlık, 35b, 37b
Ortaköy, 22a
Panayır Köyü, 24a
Polat Köyü, 6a
Selçuk Kadı Köyü, 50a
Serme Köyü, 1b, 2a, 2b, 3a, 5a, 5b, 6a, 8a, 8b, 12a, 14a, 15a, 15b, 34b, 35a, 48b, 49a
Soğanlı Köyü, 17b, 27a, 30b
Süle Köyü, 6a, 20b
Timurtaş Köyü, 4a, 23b, 24a
Tutaklı köyü, 47a, 48b

4. MUHTELİF YER İSİMLERİ

Akbıyık Mevzî, 7b
Akşehir, 6a
Delice Nehri, 38a
Eğridere, 23b
Galata, 25a
Hisar Altı, 13a
Kaplıkaya Deresi, 29a
Kırkkavak, 7b
Kunduzluk, 35a
Mihaliç, 22b
Pazarcık, 6a

Söğüt, 6a
Tophane, 25a
Türk Ramazan Değirmeni, 9a

5. KAZALAR

Gemlik Kazası, 32a
İnegöl Kazası, 9a, 22a

6. BAHÇE VE ÇİFTLİK İSİMLERİ

Davud Paşa Bahçeleri, 26a
Düdenciler Bahçesi, 2a, 3a, 12a
Emir Kadıoğlu Çifliği, 17b
Harmanlar Bahçesi, 12a
Kayyım Bahçeleri, 41a

7. ÇARŞILAR

Gelincik Çarşısı, 34b

8. İLLER

Bursa, (Aşağı yukarı bütün varaklarda geçmektedir)
Kırşehir, 25b
Kütahya, 43b

9. MEHİR MİKTARLARI

200 Dirhem, 40a
500 Akçe, 8a
500 Akçe, 10b
500 Akçe, 27a
800 Dirhem, 28a
1000 Akçe, 11b
1000 Akçe, 30b
1000 Dirhem, 31b
2000 Akçe, 16b
2000 Akçe, 21b
2000 Akçe, 27a
3000 Akçe, 13a
3000 Akçe, 25b
4000 Akçe, 21b
6000 Akçe, 29b
8000 Akçe, 24b

10. İMARETLER

İshak Paşa İmareti, 9a
Gazi Hüdâvendigâr Vakfı İmâreti, 38b

11. EŞYALAR

Altın Küpe, 12a
Altın Zencir, 4a
Altınlı Makrame, 4a
Bakrac, 6b, 10b, 11b, 13a, 16b, 25b, 26b
Bahari kumaş Kaftan, 4a
Baş Makramesi, 27b
Beledî Döşek, 7b
Beledî Yastık, 6a, 18a
Beledî Yorgan, 7b, 10b, 22b, 27b
Beyaz Sini, 4a
Büründek, 25b
Demir Sini, 4a, 4b
Dülbend, 26a
Dülbend Bürgüsü, 6b
Ermenek Dülbendi, 10a
Ferace, 13a
Ferace Lahorî, 27b
Güğüm, 10a, 11b
Gümüş Yüzük, 6b
Hırdavat, 6b, 8b, 16a
Kazgan, 7b, 11b, 13a, 16a, 27b
Kazgan Kebîr, 27b
Kırmızı Çuka, 5b, 6b, 11b
Kırmızı Kadife Döşek, 4a
Kırmızı kadife Yorgan, 7b
Kilim, 7b, 11b

Küçük Kazgan, 10b
Küçük Tencere, 6b, 7b
Lacivert Çuka, 6b, 10b, 11b, 13a
Maşraba, 25b
Mısır Alacası Kaftan, 7b
Mor Ferace, 8b
Nacak, 12b, 20b, 21a, 25b
Nakışlı Döşek, 4a
Nakışlı Makrame, 6b
Nakışlı Yastık, 4a
Pabuç, 6b
Peştamal, 25b
Sandık, 4b, 6b, 7b, 27b
Siyah Kutnî Kaftan, 4a
Sini, 4a
Tabak, 4a, 27b
Tâbe, 6b, 10b, 12a
Tencere, 13a, 25b, 27b
Türkî sahan, 12a
Yeşil kadife Döşek, 4a

12. VAKIFLAR

Ada Köyü Vakfı, 44a
Ahiköy Vakfı, 42b
Alişar Köyü Mescid Vakfı, 45a
Akçalar Köyü Vakfı, 43a
Gâzî Hüdâvendigâr Vakfı, 25b
Gurbetler Köyü Vakfı, 41b
Gülçiçek Hatun Vakfı, 50a
İsabey Vakfı, 15a
İshak Paşa Vakfı, 9a
İğdir Köyü Mescid Vakfı, 47b
Hamitler Köyü Mescid Vakfı, 46a
Karahıdır Köyü Mescidi Vakfı, 45b
Karaman Köyü Vakfı, 43a
Kazıklı Köyü Mescid Vakfı, 48a
Kestel Köyü Mescid Vakfı, 17a
Serme Köyü Mescid Vakfı, 48b
Yıldırım Han Vakfı, 25a, 26a

13.MEDRESELER

İshak Paşa Medresesi, 9a

14. MESLEKLER

Acemioğlanı, 25a
Câbî, 19a, 35b
Cündî, 35b
Çakırcı, 37b
Çavuş, 6a, 13b, 19a, 19b, 20b, 31a
Haddâd, 28a
İmam, 7a, 11a, 12b, 13a, 13b, 14a, 14b, 15a, 15b, 16b, 17a, 18b, 19b, 22b, 25b, 27a, 30a, 32a, 33a, 40a, 47b
Kadı, 3b, 6b
Kasab, 6a
Kethüda, 24b
Mevlâ, 1b, 4b
Muhzır, 8a, 9b, 10a, 17a, 17b, 18a, 18b, 20a, 21a, 22a, 22b, 24a, 24b, 25b, 26a, 27a, 29a, 33a, 33b, 34b
Müderris, 15b, 20a, 35a
Müezzin, 15b, 28a, 38a
Mütevelli, 6a, 6b, 9a, 12b, 15a, 15b, 34b, 35a, 39a, 42b, 43a, 43b, 44a, 44b, 47a, 48a, 48b
Na'lband, 49b
Râcil, 20b, 21a, 24a, 34a, 50a
Râ'î, 21b, 22a
Sığırtmaç, 39b
Sipahi, 23a, 23b
Subaşı, 6a, 7b, 17a, 18a, 21a, 21b, 22a, 24a, 32b, 34b, 41a
Yeniçeri, 7a, 9b, 20a, 22a, 22b, 24a, 27a
Zabit, 19a, 27a

15. UYRUKLAR

Arab, 9b, 22a
Arnavut, 20b
Bosnalı, 27a, 30a
Macar, 25a
Rus, 21b

III. A 151/183 NOLU BURSA MAHKEME SİCİLİ METNİNİN LATİNİZESİ

Kad vaka'a hâze's-sukûk min zemen-i efkari'l-verâ Abdulkerim b. Veli el-mevlâ bi-nâhiye ev hilâfe.

Vr.1b

Belge No:1

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbii'nden Adaköy karye sakinlerinden Ali b. Hamza nâm kimesne meclis-i şer'de sülbî oğlu Abdulkerim muvâcehesinde takrîr-i kelâm kılub didi ki karye-i mezbûre sınırında vâki' olan çeltik yerinde 'inde'l-ahâlî ma'lumu'l-hudûd olub babam İbrahim'den intikâl eden on kıt'a tarlayı ma'rifet-i sipâhi ile târih-i kitâbdan evvel on yıl mukadem mezbûr Abdülkerim tefvîz idûb mukâbelede ol dahî bin akçe virse gerek idi. Hâlen meblağ-ı mezkûr bin akçeyi alub kabz itdim didikten sonra işbu hamil-i hâze'l-kitâb mezbûr Abdulkerîm dahi bi'l-muvâcehe tefvîzini ve ikrârını kabûl ve tasdîk ittikten sonra mâ hüve'l-vâki' gıbbe't-taleb tahrîr olunup yed-i tâlibe def' olundu ki vakt-i hacette temesük idine. Tahrîran fi 6 cemâziye'l-âhir sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mevlanâ Muslihiddîn b. Mehmed el-imâm, Ahmed b. Durmuş, Nebi b. Mehmed, Ali b. İvaz . Nebi b. Hamza (ve diğerleri)

Belge No:2

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Serme nâm karye sakinlerinden olub fevt olan Hasan b. El-Hâc Mustafa nâm müteveffânın sağîr oğlu Mehmed'e vasi olan Hasan b. Hacı Ahmed nâm kimesne meclis-i şer'de takrîr-i kelâm kılub yetîm-i mezkûrun Mehmed'in vâsisi idim hâlen 'uhdesinden gelmem kendi hizmetim vardır ferâgat itdim yetîm-i mezkûrun emvâli ve erzâkı zâyi' ve telef olmasın didikde âhar vasî nasb idin didikde kıbel-i şer'den li-ebeveyn karındaşı Mustafa nâm kimesne emvâli ve erzâkı zabt içün ve yetîm-i mezkûrun ahvâlini terbiye içün vasî nasb olunub mezkûr Mustafa dahî vesâyet-i mezbûre 'uhdesine alub **(Vr.2a)** kabûl itdikten sonra mâ hüve'l-vâki' gıbbe't-taleb tahrîr olunub yed-i tâlibe def' olundu ki vakt-i hâcette temessük idine.Tahrîran fi 8 cemâziye'l-âhir sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Abdurrahman b. Hacı Kubad, Ali b. Hacı Mustafa, Ali b. Turan, Hacı Bayram b. Sevindik (ve diğerleri)

Belge No:3

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'iden Serme nâm karye sâkinlerinden olup fevt olan Hasan b. Hacı Ahmed nâm kimesnenin sağîr oğlu Mehmed'e kıbel-i şer'den vasî nasb olunan li-ebeveyn karındaşı Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'de li-ebeveyn 'ammisi Hüseyin muvacehesinde takrîr-i kelam kılub yine li-ebeveyn 'ammim merhûm Mehmed nâm kimesne sâbıkan kıbel-i şer'den bana ve karındaşım Mehmed'e vasî nasb olunub merhûm-ı mezbûr Mehmed karye-i mezbûre sınırında Düdenciler bağçesi dimekle ma'ruf nâm yerden dokuz yüz doksan sekiz senesinde hâsıl olan meyveyi altıyüz akçeye ve dokuz tarihinde hâsıl olan mahsûlü dörtyüzellli akçeye bey' idüb zikr olan akçeler zimmetinde kaldı. Mezkûr Mehmed tarih-i kitâbeden evvel bir ay mukaddem fevt olup sağîr oğlu Hüseyin ve sağîre kızı Emine terk idüb sağîrân-ı mezbûrâna mezkûr 'ammim Hüseyin kıbel-i şer'den vasi nasb olunub ba'dehü Hasan dahi fevt olub metrûkâtı hemşiresi Emine'ye ve mezbûr 'ammim Hüseyin'e ve ceddesi Selîme'ye intikâl itdi. Hâlen asâleten ve vesâyeten taleb iderin didik te mezkûr Hüseyin dahi bi'l-mukâbele inkâr ile cevab virüb mezbûr Mustafa'dan da'vâsına mutâbık beyyine taleb olundukta El-Hâc Bayram b. Sevindik ve Ramazan b. Ömer nâm kimesneler didiler ki biz şâhitleriz şehâdet dahî ideriz ki merhûm Mehmed mezbûrân yetîmlerin zikrolunan bağçesinden dokuzyüz doksan sekiz târihinde hâsıl olan mahsûlü altıyüz akçeye el-Hâc Osman'a ve dokuz tarihinde hâsıl olan mahsûlü dörtyüz elli akçeye el-Hâc Kara'ya bey' idüb semen-i mezkûrânı dahi alub kabz itdi. Mezbûr Mustafa'ya teslim itmedi. Zimmetinde kaldı yetimlerin masraflarına sarf itmedi deyu şehâdet itdiklerinde edâ-i şehâdetleri ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye hayyiz-i kabûlde vâki' olub merhûm Mehmed'in metrûkâtından almasıçün hükm olunub mâ hüve'l-vâki gıbbet-taleb tahrîr olunub yed-i tâlib'e def' olundu ki vakt-i hâcette temessük idine. Tahrîran fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Abdurrahman b. Hacı Kubad, Ali b. Hacı Mustafa, Ali b. Mahmud, Hasan b. Hacı Ahmed, Mehmed b. Durmuş, Hasan b. Mehmed, Ali b. Turan (ve diğerleri)

Belge No:4

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Serme nâm karye sakinlerinden olup fevt olan Hasan b. Hâcı Ahmed nâm kimesnenin sağîr oğlu Mehmed'e kıbel-i şer'de vasî nasb olan li-ebeveyn karındaşı Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'de li-ebeveyn 'ammisi Hüseyin muvacehesinde takrîr-i kelam kılub yine li-ebeveyn **(Vr.2b)** 'ammim merhûm Mehmed nâm kimesne sâbikan kıbel-i şer'den bana ve karındaşım Mehmed'e vâsi nasb olub merhûm Mehmed karye-i mezbûre sınırında ceddimiz Hacı Ahmed'den irs-i şer'le babamıza intikâl eden büyük bağçesinden dokuz yüz doksan dokuz tarihinde hâsıl olub bize ait olan mahsulü altıyüz akçeye ve bin tarihinde hâsıl olan mahsulü yediyüz akçeye bey' idüb zikrolan akçeler zimmetinde kaldı mezkûr Mehmed dahî târih-i kitâbdan evvel bir ay mukaddem fevt olub sağîr oğlu Hasan ve sağîre kızı Emine'yi terk idüb sağirân-ı mezbûrâna mezkûr 'ammim Hüseyin kıbel-i şer'den vasî nasb olub ba'dehû Hasan dahî fevt olub metrûkâtı hemşîresi Emine'ye ve mezkûr Hüseyin'e ve ceddesi Selîme'ye intikâl itdi hâlen asâleten ve vesâyeten taleb iderin didikte mezkûr Hüseyin dahî bi'l-mukâbele inkâr ile cevâb virüb mezkûr Mustafa'dan da'vâsına mutâbık beyyine taleb olundukta el-Hâc Bayram b. Sevindik ve Ramazan b. Ömer nâm kimesneler didiler ki biz şâhidleriz şehâdet dahî ideriz ki merhûm Mehmed zikrolunan bağçeden yetîmân-ı mezkûrânın hisselerine 'âid olan mahsûlü dokuz yüz doksan dokuz târihinde altıyüz akçeye ve bin târihinde hasıl olan mahsûlü yediyüz akçeye bey' idüb semen-i mezkûrân-ı dahî alub kabz itdi. Mezbûr Mustafa'ya teslim etmedi zimmetinde kaldı yetîmlerin masraflarına dahî sarf itmedi deyû eda-i şehâdet itdiklerinden sonra şehâdetleri ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye hayyiz-i kabûlde vâki' olub merhûm Mehmed'in metrukâtından edâsı içün hükmolunub mâ hüve'l-vâki' gıbbe't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: yukarıda adı geçenler

Belge No:5

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Serme nâm karye sâkinlerinden olub fevt olan Hasan b. Hacı Ahmed nâm kimesnenin sağîr oğlu Mehmed'e kıbel-i şer'den vasî nasb olunan li-ebeveyn karındaşı Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'de li-ebeveyn 'ammîsi Hüseyin muvacehesinde takrîr-i kelâm kılub yine li-ebeveyn 'ammim merhûm Mehmed nâm kimesne sâbıkan kıbel-i şer'den bana ve karındaşım Mehmed'e vasî nasb olunub merhum mezbûr Mehmed karye-i mezbûre sınırında ceddimiz Hacı Ahmed'den irs-i şer'le babamıza intikâl eden büyük bağçenin dokuz yüz doksan sekiz tarihinde beşyüz otuz akçe **(Vr.3a)** satub bize ait olan meyveyi ve yine karye-i mezbûre sınırında Düdenci bağçesi dimekle ma'rûf nâm bağçemizin mahsûlünü bin târihinde beşyüz altmış akçeye bey' idüb zikrolunan akçeler zimmetinde kaldı mezkur Mehmed dahî târih-i kitâbdan evvel bir ay mukaddem fevt olub sağîr oğlu Hasan ve sağîre kızı Emine'yi terk idüb sağîrân-ı mezbûrana mezkûr 'ammim kıbel-i şer'den vasî nasb olunub ba'dehû Hasan dahî fevt olub metrûkâtı hemşîresi sağîre Emine'ye mezkûr Hüseyin'e ve ceddesi Selîme'ye intikâl itdi hâlen asâleten ve vesâyeten taleb iderin didik de mezkûr Hüseyin dahî bi'l-mukâbele inkâr ile cevâb virüb mezbûr Mustafa'dan da'vâsına mutâbık beyyine taleb olundukta Ali b. Turan ve Hüseyin b. Mehmed nâm kimesneler didiler ki biz şâhitleriz şehâdet dahî ideriz ki merhûm Mehmed zikrolan bağçeden yetîmân-ı mezkûrânın hisselerine 'âid olan mahsûlü doksan sekiz tarihinde Hacı İbrahîm'e beşyüz otuz akçeye bey' itdi ve zikrolunan Düdenci bağçesi dimekle ma'rûf bağçe bin tarihinde hâsıl olan mahsûlü beşyüz altmış akçeye furuht idüb semen-i mezkûranı dahî alub kabz itdi. mezbûr Mustafa'ya teslim itmedi zimmetinde kaldı. Yetîmlerin masraflarına dahî sarf itmedi deyû edâ-i şehâdet itdiklerinde sonra şehâdetleri ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye hayyiz-i kabulde vâki' olub merhûm Mehmed'in metrûkâtından edâsiçün hükmolunub mâ hüve'l-vâki' gıbbe't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şuhûdü'l-hâl: el-Hâc Bayram b. Sevindik ve Ramazan b. Ömer, Abdurrahman b. Kubad, Ali b.Hacı Mustafa , Pîrî b. Mahmûd, Hasan b. Mehmed, Mahmud b. Durmuş (ve diğerleri)

Belge No:6

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Serme nâm karye sâkinlerinden olub fevt olan Ali Bâlî b. Mehmed nâm müteveffânın sağîr oğlu Mehmed'in ve sağîre kızı Ayşe nâm sağîrin kıbel-i şer'den vasîsi olan Şemsi bt. Mustafa nâm hâtûn meclis-i şer'de takrîr-i kelâm kılub mezkûrân yetimlerin vasîsi hâlen 'uhdesinden gelmen ferâğat itdim. Yetîmân-ı mezkûrânın emvâli ve erzâkı zayi' ve telef olmasın âhar vasî nasb idin didikte karye-i mezbûre sâkinlerinden Ali Reis b. Hacı Mustafa kıbel-i şer'den vasî nasb olunub mezkûr Ali dahî mezbûre 'uhdesinden alub kabûl itdikten sonra mâ hüve'l-vâki gıbbe't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şuhûdü'l-hâl: yukarıda adı geçenler

Belge No:7

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbii'nden Serme nâm karye sâkinlerinden olub fevt olan Ali Bâlî b. Mehmed nâm kimesnenin sağîr oğlu Mehmed'in ve sâğire kızı Ayşe'nin kıbel-i şer'den vasîsi olan Ali Reis b. el-Hâc Mustafa **(Vr.3b)** ve karye-i mezbûre sâkinlerinden Abdi b. İshâk nâm kimesneler muvâcehesinde Şemsi bt. Mustafa nâm hâtûn meclis-i şer'de takrîr-i kelâm kılub zevcim merhum Ali Bâlî karye-i mezbûre sınırındaki bir tarafı Veli ve bir tarafı Yenişehir'li Ali bağları ve taraf-ı âharı tarîk-i 'âm ile mahdûd olub babam Mustafa'dan irs-i şer'le intikâl bağımı mezkûr Abdi'ye ikibin dörtyüz akçeye vekâleten bey' itdi idi lâkin bana akçem vâsıl olmadı didikte mezkûr Abdi'den suâl olundukta vekîl olan Ali Bâlî'ye ikibin dörtyüz akçeyi edâ itdim ve şâhidim dahî vardır didikte Mahmud b. Durmuş ve Ramazan b. Ömer nâm kimesneler vasî-yi mezbûr Ali muvâcehesinde didiler ki biz şâhidleriz şehâdet dahî ideriz ki merhûm Ali Bâlî mezkûr Abdi'ye hüccet virdikde mezkûr bağı vekâleten bey' itdim ve semen-i mezkûre iki bin dörtyüz akçe olub kabz itdim didi deyu edâ-i şehâdet itdiklerinden sonra şehâdetleri ba'de'l-ta'dîl ve't-tezkiye hayyiz-i kabûlde vâki olub mezbûr Şemsi'ye zevcin, Ali Bâlî'den semen-i mezbûru almadığına ve hibe itmediğine vechen mine'l-vücûh saklamadığına yemin teklîf olundukta hîbe itmedim ve semen-i mezkûru almadım vechen mine'l-vücûh saklamadım deyu yemin-i billâh itdikden sonra semen-i mesfûr iki bin dörtyüz akçe merhûm Ali Bâlî'nin metrûkâtından edası içün

hükmolunub mâ hüve'l-vâki gıbbe't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: yukarıda adı geçenler.

Belge No:8

Oldur ki Mahrûse-î Bursa tevabi'inden Dere nâm karye sâkinlerinden Bayram b. Veli nâm kimesne meclis-î şer'de el-Hâc İlyas b. Mustafa nâm kimesne muvâcehesinde takrîr-i kelâm kılub yine karye-i mezbûre sâkinlerinden olub fevt olan karındaşım Mehmed nâm kimesnede olan hakkımı ve ba'dehû vefât iden kızı Nefise'den âid olan hakkımı talebe ve husûmete ve kabza mezkûr Hacı İlyas'ı vekîl-i mutlak itdim didikte mezbûr Hacı İlyas dahî vekâlet-i mesfûreyi 'uhdesine alub kabul itdikten sonra mâ hüve'l-vâki' gıbbe't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran 11 Cemâziye'l-âhir sene ihdâ ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Fahru'l-kudât Mehmed Efendi b. Ahmed, Mevlânâ Abdulkadir b. Kemal, Derviş b. İsa, Osman b. Ali, el-Hâc Abdurrahman b. Ali

Belge No:9

Oldur ki Mehmed b. Seydi ve Ömer b. Seferşâh nâm kimesneler meclis-i şer'de El-Hâc Velî b. Turgut nâm kimesne muvâcehesinde (**Vr.4a**) takrîr-i kelâm kılub didiler ki mahrûse-i Bursa mahallâtından Hacı Sevindik mahallesi sâkinelerinden Esma bt. Mehmed nâm hâtûn mezkûr el-Hâc Veli'yi bizim huzûrumuzda vekîl-i mutlak itdiği merhûm babası Mehmed'den intikâl ve biraderi Pîr'den ve hemşiresi Ayşe'den ve diğer hemşiresi Nefise'den ırs-ı şer'le intikâl iden hisse-i şer'iyyeyi talebe ve kabza ve ıslaha deyu edâ-i şehâdet itdiklerinden sonra mezbûr el-Hâc İlyas Veli dahi 'uhdesine alub kabûl itdikten sonra bi't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: yukarıda adı geçenler.

Belge No:10

Oldur ki El-Hâc Veli b. Turgut ve Ömer b. Seferşâh nâm kimesneler meclis-i şer'de Fatma bt. İlyas nâm hâtûn muvâcehesinde takrîr-i kelâm kılub didiler ki mahrûse-i Bursa mahallâtından Şeyh Ebû İshak mahallesi sâkinelerinden Halime bt. Seyfi nâm hâtûn bizim huzûrumuzda mezkûr vâlidesi Fatma vekîl-i mutlak itdiği li-ümm karındaşı merhûm Pîrî'den ve hemşîresi Ayşe'den ve diğer hemşîresi Nefise'den irs-i şer'le intikâl iden hisse-i şer'iyyeyi husûmete ve kabza ıslâha vekîl itdi deyu edâ-i şehâdet itdiklerinden sonra mezbûr Fatma dahi 'uhdesine alub kabûl itdikten sonra mâ hüve'l-vâki gıbbe't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: yukarıda adı geçenler.

Belge No : 11

Metrûkât [illegible] bt. Yani el-vâki' der-karye-i Filader tâbi'-i Bursa el-mahrûse ve tereketi'z-zevc ve ümm ve ibney sağîr tahrîran fî 11 Cemâziye'l-âhir sene ihdâ ve elf.

Beledî Döşek	Yorgan	Sini	Demir sini	Köhne mâvi fistan	Demir kelpeden?
2	2	4	1	2	1
Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet
200	300	100	300	200	40
Gömlek	[illegible]	Yekün	Minhü'r-resm		
aded	Meblağ	1500	23		
3	260				
Kıymet					
100					

Beyne'l-verese: 1477

Hissetü'z-zevc	Hissetü'l-ümm	Hissetü'l-ibn	Hissetü'l-ibn
355	250	4372	4372

Belge No:12

Metrûkât Üveyne? bt. Vâsıl el-vâki‘ der karye-i Timurtaş mâtet ve tereket ‘an zevcin Şune ve ibnin Kiryazi ve ümmin Kirane tahrîran fî 11 Cemâziye’l-âhir sene ihdâ ve elf.

Nakışlı Döşek	Kırmızı kadife döşek	Yeşil kadife döşek	Nakışlı Yastık
1	1	1	3
Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet
300	300	300	200

Saten Yastık	Altunlı Makrame	Siyah Kutnî Kaftan	Bahârî Kumaş Kaftan
3	1	1	1
Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet
100	700	250	350

Altun zencir	Tafta Gömlek	تركب	Beyaz Saten	Tencere
1	1	1	1	1
Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet
750	100	200	100	70

Vr.4b

الى يسى	Sandık	Demir sini	حبار	yekün	minhü’r-resm
6	2	1	5	3660	50
Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet	+ 50	
120	70	150	50	3710	

Beyne’l- verese

Hissetü’z-zevc	Hissetü’l-ümm	Hissetü’l-ibn
915	610	2135

Belge No : 13

Muhallefâtü'l-merhûm Mehmed b. Veli der-karye-i Dere min muzâfât-ı Bursa müteveffâ şehr-i Ramazan sene elf.

Hâne me'a sığır damı	Kara sığır çifti	Kara sığır ineği	bârgir
1	1	re's 2	1
Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet
10000	1000	1000	600

Hımâr	Bağçe	Bağ	Araba	Satıldı	Buğday
1	2	kıt'a	1	Kerm	[illegible]
Kıymet	Kıymet	4	Kıymet	100	4
400	20000	Kıymet	500		Kıymet
		6000			800

Bağçe	Yekûn bağçe mahsulü	Yekûn	Hâtûn benimdir deyü
1	Meblağ	54800	tahrîr [illegible] sonra [illegible]
Kıymet	4400		bin akçeye ben sattım
10000			idi didi.

Harrarahu'l-fakîr Mustafa b. Hüsâm el-mevlâ bi-nâhiyeti Bursa hilafe. Şehâdet-i Derviş b. İsa ve Mustafa b. Hamza. bi-tasdîki'l-vârisûn.

İhrâcât

Vasiyyet bi-tasdîki vârisûn	mührü'r-resm	def'a resm	deyn [illegible]
Meblağ	600	100	Dede
3000			Meblağ
			800

Deyn li-ecli Bayram	deyn li-ecli Derviş b. İsa	deyn li-ecli Hacı İbrahim
Meblağ	Meblağ	Meblağ
800	115	1000

Deyn li-ecli Ayşe bt. Osman.	Orağa harcolundu	Deyn-i li-ecl-i Ahmed

Meblağ	Meblağ	Meblağ
1000	1035	50
Deyn-i li-ecli Ahmed halîfe el-imam	Bağçe oldu	Mehr-i müeccel-i zevce
Meblağ	Meblağ	600
1000	300	

Yekün:10440

Cümle verese bu zikrolunan zimmetleri tasdik itdiler ve harcı da kabûl itdiler cemî'an

Beyne'l-verese: 44400

Hissetü'l-zevce Fatıma	Hissetü'l-ibn Pîrî	Hissetü'l-bint Ayşe
5550	15540	7770
Hissetü'l-bint Nefîse?	Hissetü'l-bint Esma	
7770	7770	

Belge No: 14

Mâtet Ayşe ve tereket 'an zevc ve ah li-ebeveyn ve uht li-ebeveyn ve uht li-ümm ve ümm

'An-eb hisse	mehr-i mu'accel	mehr-i müeccel	
7770	meblağ	meblağ	Yekün :13770
	3000	3000	

İhrâcât

Vasiyyet berâ-yı techîz ve tekfîn	Vasiyyet 'an 'avârız-ı mahalle-i
1200	Hacı Sevindik
	Meblağ
	1000

İki bin ikiyüz akçeyi vasiyyet itdiğine Abdülkadir b. Kemal ve Mehmed b. Seydi şehâdet itdiler.

Minhü'r-resm:183 Yekün : 2373

Vr.5a

Beyne'l-verese: 11397

Hissetü'z-zevc Mevlânâ Mehmed b. Mustafa Hissetü'l-ümm Fatıma

Meblağ :5697 1899

Hissetü'l-uht li-ümm Halime, Hissetü'l-ah Pîrî Hissetü'l-uht li-ebeveyn

1899 948 474

Hissetü'l-uht Esma

474

Belge No : 15

Mâte Pîrî ve tereke 'an ümm Fatıma ve uht li-üm Halime ve uht li-ebeveyn Nefise ve uht li-ebeveyn Esmâ

'an eb Hisse Hisse an uht li-ebeveyn Ayşe Yekün: 16488

15540 948

İhrâcât

berâ-yı techîz ve tekfîn minhü'r-resm Yekün : 6040

400 240

Beyne'el-verese: 15848

Hissetü'l-ümm Fatıma Hissetü'l-uht li-üm Halime Hissetü'l-uht li-ebeveyn

2641 2641 5282

Hissetü'l-uht li-ebeveyn Esma Müşterek Yekün : 15846

5282 2

Belge No : 16

Mâtet Nefise bt. Mehmed ve tereket 'an ümm ve uht li-ümm ve uht li-ebeveyn ve 'amm tahrîran fi't-târîhi'l-mezbûr.

‘an eb	‘an uht Ayşe	‘an ah Pîrî	
hisse	hisse	hisse	Yekün : 13526
7770	474	5282	

İhrâcât

berâ-yı techîz ve tekfîn	minhü’r-resm	Yekün : 933
732	200	

Beyne’l-verese: 12593

Hissetü’l-ümm Fatıma	Hissetü’l-uht li-ümm Halime	Hissetü’l-uht li-ebeveyn Esma
2093	2098	6294

Hissetü’l-‘am Bayram b. Veli	Yekün:12593
2097	

Cem‘an	Cem‘an	Cem‘an
Hisse-i Fatıma	Hisse-i uht li-ebeveyn Esmâ	Hisse-i Halime
12088	19820	6638

Belge No : 17

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi’inden Kestel nâm karye sâkinlerinden Fatıma bt Davud nâm hâtûn meclis-i şer’de takrir-i kelâm kılub karye-i mezbûre sâkinlerinden olub fevt olan üvey oğlum İbrahim b. Veli Hâce nâm müteveffânın sağîre kızı Nefise bendedir hizmete kâdire değildir kıbel-i şer’den nafaka ta‘yîn olunmasın taleb iderin dimeğin kıbel-i şer’den dahi yevmî üç akçe takdîr olunub nafaka ve istidâneye dahi emrolub mâ hüvel-vâki‘ bi’t-taleb kayd-ı sicil olundu. **(Vr.5b)**

Şuhûdü’l-hâl: Mehmed b. Şahkulu, Hüseyin b. Hamza, Abdi Sûfî b. Nasûh, Hasan b. Hızır (ve diğerleri)

Belge No: 18

Muhallefâtü’l-merhûm Hüseyin b. Ma’den el-müteveffâ der-karye-i Serme tâbi‘-i Bursa el-mahrûse, el-vâki‘ 13 Cemâziye’l-âhir sene ihdâ ve elf.

Araba	Bârgîr	Karasığır	Bağ yeri(kıt'a)	Tarlada gök buğdayı
Kıymet	Kıymet	öküzü(çift)	1	müd 12
400	600	1	Kıymet	Kıymet
			1000	300

Seyyid Hasan'dan alınmış	Köhne kırmızı çuka	Köhne yağmurluk	Tüfenk
Bağ bahâsından	1	1	1
513	Kıymet	Kıymet	Kıymet
	200	100	400

Yekün : 5313

İhrâcât

Berâ-yı techîz ve tekfîn	deyn-i meyyit Abdi b. Bereket	mührü'r-resm
400	513	60

Seyyid Hasan b. Seyyid Hüseyin ve Abdulkadir b. el-Hâc Sinan şehâdet itdiler ki merhûm Hüseyin bizim huzûrumuzda mezbûr Abdî'ye altıyüz otuz akçe deynim vardır didi deyu edâ-i şehâdet itdiler velâkin beşyüz on üç akçe sulh olundu.

Beyne'l-verese : 4340 Müşterek: 1

Hissetü'l-ümm Halime	Hissetü'l-ah Ahmed	Hissetü'l-uht li-ebeveyn Ayşe
723	1808	904

Hissetü'l-uht li-ebeveyn Gülsüm	
904	Yekün: 4340

Belge No : 19

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Serme nâm karye sâkinlerinden olub fevt olan Hüseyin b. Ma'den nâm müteveffânın li-ebeveyn karındaşı Ahmed nâm sağîrin kıbel-i şer'den vasîsi olan Halime bt. Hasan nâm hâtûn meclis-i şer'de Seyyid Hasan b. Seyyid Hüseyin muvâcehesinde takrir-i kelâm kılub oğlum merhûm Hüseyin mezkûr Seyyid Hasan'a karye-i mezbûre sınırında Hacı Gaffar'dan iştirâ itdiği bağ ki bir tarafı Bâlî ve bir cânibi Kubad ve bir tarafı yetîm-i mezbûr Ahmed bağları ve bir

cânibi tarik-i 'âm ile mahdûd olan cem'an bir buçuk dönüm bağını iş bu hâmil-i haze'l-kitâb mezkûr Seyyid Hasan'a iki bin beş yüz akçe'ye bey'-i bât ile bey' idüb semen-i mezkûr zimmetinde kaldı deyü edâyı hâlen asâleten ve vesâyeten taleb iderin didikde mesfûr Seyyid Hasan dahi bi'l-mukâbele cevâb virüb fi'l-vâki' iki bin beş yüz akçeye iştirâ itdim velâkin iki bin akçesin edâ itdim şâhidlerim vardır didikte Abdurrahman b. Hâce Sinan ve Abdi b. Bereket nâm kimesneler didiler ki biz şâhidleriz şehâdet dahi ideriz ki merhûm Hüseyin zikrolunan bağı mezbûr Seyyid Hasan'a iki bin beş yüz akçeye bizim huzûrumuzda bey' idüb iki bin akçesin mahrûse-i Bursa dâhilinde Atpazarı kurbunda börekçi dükkanında ikibin akçesin mezbûr Seyyid Hasan'dan alub kabz itdi deyü edâ-i şehâdet ittiklerinden sonra **(Vr.6a)** şehâdetleri ba'de-tadîl ve't-tezkiye hayyiz-i kabûlde vâki' olub ve bâki kalan beş yüz akçeyi dahi meclis-i şer'de mezbûr Halime'ye teslim itdikten sonra mâ-hüve'l-vâki' gıbbe't-taleb kayd-ı sicil olundu.Tahrîran fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Abdurrahman b. Hacı Kubad, Yusuf b. Ahmed, Kara Hüseyin b. Ahmed, Mehmed b. İbrahim, İlyas b. Ramazan, Mehmed b. Ramazan, Seydî b. Veli (ve diğerleri)

Belge No: 20

Oldur ki mahrûse-i Bursa mahallâtından Serme nâm karye sâkinlerinden olub fevt olan Hüseyin b. Ma'den nâm müteveffânın li-ebeveyn sağîr karındaşı Ahmed'in kıbel-i şer'den vasîsi olan yine vâlidesi Halime muvâcehesinde Abdî b. Bereket nâm kimesne meclis-i şer'de takrîr-i kelâm kılub merhûm Hüseyin'de altı yüz otuz akçem vardır şer'le taleb iderin didikde mezbûre Halime bi'l-mukâbele inkâr ile cevâb virüb mezbûr Abdi'den da'vâsına mutâbık beyyine taleb olundukta Seyyid Hasan b. Seyyid Hüseyin ve Abdurrahman b. Hacı nâm kimesneler didiler ki: Biz şâhidleriz şehâdet dahî ederiz ki merhûm Hüseyin bizim huzûrumuzda mezkûr Abdi'ye didi ki lütuf it birkaç gün te'hîr ile altıyüz otuz akçe vireyin sana didi ba'dehû vefât itdi zikrolunan akçe zimmetle kaldı deyu edâ-i şehâdet itdiklerinden sonra şehâdetleri ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye hayyiz-i kabûlde vâki' olup mezbûre Halime beş yüz on akçeye sulh itdi ki bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.Tahrîran fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Yukarıda adı geçenler

Belge No : 21

Oldur ki mahrûse-i Bursa Sancağı Beyi olan fahru'l-emr mîr-i mîrân Ahmed Paşa yesserallâhu mâ-yeşâ hazretlerinin cânib-i şeriflerinden vekîl olan fahru'l-ümerâ Hasan Bey b. Haydar nâm kimesne meclis-i şer'a işbu orta boylu ela gözlü sarı kaşlı başında üç yarası olan Hüsrev b. Abdullah nâm âbıkı meclis-i şer'a ihzâr idüb mezbûr Hüsrev'den suâl olundukta; sâbikan Bursa tevâbi'inden Polat nâm karye sâkinlerinden Kasap Hasan'ın kulu idim ba'dehû Pazarcık'da Mustafa Çelebi'ye bey' itdi ve ba'dehû ol dahî Deli Murâd nâm kimesneye satmağa virdi. Ol dahî İbrahim nâm yörük ile koyuna değişdi. Mezkûr İbrâhim dahî Akşehir'de Ramazan'a bey' itdi. Ba'dehû ol dahî Söğüt nâm karyede Hasan'a bey' itdi. Ben dahî mezbûr Hasan'dan firâr itdim. Hâlen mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Süle nâm karyede mezbur Hasan Subaşı buldu hâlen meclis-i şer'a getirdi didiği müşârun ileyh Hasan Subaşı talebi ile tahrîr olunub kanûn-ı padişâhî üzre üç ay on gün mehil verilüb mezkûr Hasan Subaşı'ya teslim olundu. Tahrîran fî 14 Cemâziye'l-âhir sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Uzun Hasan, Mehmed Çelebi İlyas, Ali Çavuş dergâh-ı 'âlî (ve diğerler)

Belge No:22

Oldur ki mahrûse-i Bursa mahallâtından Hacı Sevindik nâm mahallesinin vakf-ı 'avârız akçelerine mütevellî olan el-Hâc Mustafa b. Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'de mahrûse-i mezbûre tevâbi'inden Dere nâm karye sâkinelerinden Ayşe bt. Mehmed nâm müteveffânın zevci Mehmed Halife b. Mustafa **(Vr.6b)** vâlidesi Fatıma bt. İlyâs nâm kimesneler muvâcehelerinde takrîr-i kelâm kılub merhûm Ayşe mahalle-i mezbûre 'avârızına bin akçe vasiyyet itdi. On üç bin yedi yüz akçe metrûkatı kalmıştır sülüsünden müsâ'idesi vardır tevliyetim hasebiyle taleb iderin didikte mezkûrân Mevlânâ Mehmed ve Fatıma bi'l-mukâbele inkâr ile cevâb virdiklerinde Mevlânâ Abdulkadir b. Kemâl ve Mehmed b. Seydî ve Hacı Veli b. Turgut nâm kimesneler didiler ki biz şâhidleriz şehâdet dahi ederiz ki merhûme Ayşe döşekte yatarken mahalle-

i mezbûre 'avârızına bin akçe ihrâç olunub mütevellî-yi mezbûr Hacı Mustafa'ya teslîm olunduğu mâ hüve'l-vâki' gıbbü't-taleb kayd-ı sicil olundu.Tahrîran fi't-târîhi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Fahru'l-kudât Mehmed Efendi b. Ahmed, Ali b. Ali, el-Hâc Abdurrahman b. Ali, Derviş b. İsa, Ömer b. Seferşâh (ve diğerleri)

Belge No: 23

Muhallefâtü'l-merhûm Hüseyin b. Kara Hasan el-müteveffâ bi-mahalleti Gâzî Hünkâr mâte ve tereke vârisen mevcûden Seyyid Ebu'l-bekâ el-mütevellî bi-evkâfi merhûm ve mağfûrun leh Gâzî Hünkâr tâbe serâhu ve cu'ile'l-cennetü me'vâhu el-vâki' fî 15 Cemâziye'l-âhir sene ihdâ ve elf.

Beledî döşek me'a.	Köhne beledi yastık	Diğer beledî yastık	Diğer beledî köhne yastık
1	1	1	1
Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet
122	15	8	17

Köhne yorgan	Köhne kepe	Diğer kaba kepe	Köhne	Mor Çuka	Köhne laciverd çuka
1	1	1	10	1	1
Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet
34	6	5	26	100	52

Nakışlı makrame	Dülbend bürgüsü	Köhne laciverd çuka	Eski kırmızı çuka sagir
2	1	1	1
Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet
25	9	32	5

Aba paresi ve köhne tuman	sac ayak ve kenar	Köhne	Pabuç çift
1	me'a âlet	1	1
Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet
18	27	6	12

Demir terazi ve me'a âlât	Hırdavat demir	Delik küçük sahan	Küçük tencere

2	Kıymet	1	1
Kıymet	45	Kıymet	Kıymet
123		12	41

Tas	Köhne bohça	Köhne tâbe me‘a bakraç	Kuyruk yağı me’a desti
1	1	1	Kıymet
Kıymet	Kıymet	Kıymet	21
17	6	20	

Dört Köhne tas ve bir bakraç	Kızılcık	Köhne eğer körüğü	Köhne
ve bir demir	me‘a çömlek	1	1
Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet
45	8	16	2

Bıçak çift	Küçük çekme kutu	Gümüş yüzük	Yoğurt çömleği
1	1	1	3
Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet
14	18	16	25

		iki kutu me‘a hırdavat	Köhne sandık
aded	1	Kıymet	1
30	Kıymet	6	Kıymet
5	12		12

Tabla	Bir mikdar kömür ve bir mikdar odun	Bursa kilesiyle otuz altı kile
Kıymet	Kıymet	siyah üzüm ve hırdavat
10	12	meblağ
		960

Tavuk	Güvercin	Köhne	
‘aded	çift	dülbent	578
6	1	2	
Kıymet	Kıymet	Kıymet	

60 10 120

Yekün: 6731

Vr.7a

İhrâcât

Berây-ı techîz ve tekfîn	Dellâliye	İhzâriye	bekçisine ve	Harc
492	20	20	10	180

Deyn-i meyyit li-ecli Hasan b. Yusuf	Deyn li-ecli Hasan meblağ	Deyn li-ecli Osman meblağ
1000	15	50

Yekün: 1787

944

Belge No : 24

Oldur ki merhûm Gâzi Hünkâr Hazretlerinin medresesinde danişmend olan Resûl b. Veli ve Ahmed b. İsmail nâm kimesneler meclis-i şer'de Hasan Çelebi b. Musâ muvâcehesinde didiler ki biz şâhidleriz şehâdet dahi ederiz ki merhûm mezbûr Gâzi Hünkâr evkâf mütevellîsi fahru'l-akrân Seyyid Ebu'l-bekâ hazretleri Hüseyin b. Hasan'ın metrûkatını zabda ve kabza ve deynlerini edâya ve tenfîz-i vesâyâ içün vekîl itdi didiklerinde mezbûr Hasan Çelebi dahi 'uhdesine aldıktan sonra bi't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fî 15 Cemâziye'l-âhir sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Hamza b. El-Hac Mustafa, Ca'fer b. Hasan, Hacı İsmail b. Ali, Bekir b. Mehmed, Ali Dede b. Mahmûd (ve diğerleri)

Belge No: 25

Oldur ki mahrûse-i Bursa mahallâtından Atpazarı mahallesi sâkinlerinden Seyyid Celâl b. Es-Seyyid Mehmed ve Ümmet b. Nasûh ve Musa b. Bâlî ve Seyyid Hasan b. Seyyid Hüseyin ve Osman b. Mustafa ve Mustafa b. Menteş ve Seyyid Osman b. Seyyid Mustafa Hamza ve mahalle-i mezbûre imamı Mevlânâ Mehmed b. Mehmed nâm kimesneler mahalle-i mezbûre sâkinlerinden Ömer Dede b. Mustafa nâm

kimesneyi meclis-i şer'a ihzâr ve mahzarında takrîr-i kelâm kılub didiler ki mezbûr Ömer Dede, Hasan ve Mehmed nâm yeniçeriler kol değneği ile urub mecrûh itdiler ihtimâldir bu gice bir hâl ola keyfiyet-i ahvâl mezbûr Ömer Dede'den suâl olunsun dediklerinde cevâp virüp didi ki fi'l-vâki' mezbûr Hasan ve Mehmed nâm yeniçeriler beni kol değnekleri ile başım yardılar ve ikisi döşüme çöktüler ve kollarım kırdılar ve a'zâmda bir sağ yer yoktur urdu da'vâm onlar iledir gayrı ile değildir didi ki mezbûre ahâlisi taleb ile kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed b. Ömer, Hacı Süleyman b. Hasan, Seyyid Mehmed Seyyid Hasan, Seyyid Mehmed b. Celâl , Hamza b. İbrahim, Hacı Sefer b. İlyas

Belge No: 26

Oldur ki Hüseyin b. Hacı İbrahim nâm kimesne mahrûse-i Bursa tevâbi'inden olub fevt olan Mehmed b. Hacı Ahmed'de olan bin iki yüz akçesin talebe ve kabza el-Hac Bayram b. Sevindik nâm kimesne vekîl-i mutlak itdikde ol dahî 'uhdesine alub kabûl itdiği bi't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fî 17 Cemâziye'l-âhir sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Hüseyin b. Hacı İbrahim, Hasan b. Mehmed el-muhzır (ve diğerleri)

Vr.7b

Belge No : 27

Oldur ki mahrûse-i Bursa Sancağı beyi olan mîr-i mirân Ahmed Paşa yesserallâhu mâ-yeşâ hazretlerinin cânib-i şerîflerinden vekîl olan Hasan Bey b. Haydar nâm kimesne muvâcehesinde Mehmed b. Abdullah nâm 'arab meclis-i şer'de bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr ve i'tirâf kılub mahrûse-i mezbûre hâricinde Kırkkavak kurbunda Akbıyık nâm mevzi'de Bekir nâm kasabın ağılında koyun beklerdik. Yoldaşım Timur nısfu'l-leylde ben bir yere giderim yoldaşlarım vardır sen koyunları bir evkat gözle didikde ben bir topalım yerimden kalkamam kande gidersin didiğimde geldikte göresin deyü cevâb virüb gitti. Ba'de zaman iki diri koyun ve bir kanlı [illegible] ve bir kuşak getirdi. Nedir bu didiğimde "mahrûse-i mezbûre kasâblarından [illegible] ve Halil nâm

kasabların [illegible] nâm mevzide vâki' olan koyun ağılın bastık çobanı Yani nâm zimmîyi öldürdük ve sekiz koyunun aldık benim hisseme bu düştü didi bana didiği Hasan Subaşı talebiyle kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Muhlihiddin Efendi b. İskender, Osman b. Abdullah, Mehmed b. Bâlî, Hasan b. Mehmed (ve diğerleri)

Belge No : 28

Muhallefâtü'l-merhûme Halime bt. Hacı Halil el-müteveffâ der-karye-i Cum'alıkızık tâbi'-i Bursa el-mahrûse mâtet ve tereket 'an zevc Oruç ve ibn Abdî ve Ali ve Mustafa ve bintey Fatıma ve Meryem el-vâki' 17 Cemâziye'l-âhir sene ihdâ ve elf.

Bağçe,	ayaklı sahan	Büyük sahan ,	Kazgan	Büyük sini,	Köhne sini
Kıtâ'	aded	1	1	1	1
2	3	Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet
Kıymet	Kıymet	70	200	200	100
24000	60				

Beledi döşek me'a âlât	Kırmızı Kadife Yorgan,	Beledi Yorgan
3	1	1
Kıymet	Kıymet	Kıymet
800	300	100

Küçük tencere	Kilim	Beledi minder	Demirli sandık	[illegible]
1	1	2	çift 1	1
Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet
50	100	200	200	20
Mısır alacası kaftan	[illegible] kaftan	Altınlı küpe	Don ve gömlek	
1	1	çift 1	ve çenber?	
Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet	Yekûn
400	200	200	500	67700

İhrâcât

berây-ı techîz ve tekfîn	minhü'r-resm	Yekûn
300	405	705

Beyne'l-verese: 26995 Müşterek.7

Hissetü'z-zevc Oruç	Hissetü'l-ibn Abdi	Hissetü'l-ibn Ali	Hissetü'l-ibn Mustafa
6748	5060	5060	5060

Hissetü'l-bint Fatıma	Hissetü'l-bint Meryem	Yekün:26995
2530	2530	

Vr.8a

Belge No: 29

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Serme nâm karye sâkinlerinden olup fevt olan Mehmed b. el-Hâc Ahmed nâm müteveffânın sağîre kızı Emine'nin kıbel-i şer'den vasîsi olan Hüseyin b. El-Hâc Ahmed muvâcehesinde el-Hâc Bayram b. Sevindik nâm kimesne meclis-i şer'de takrir-i kelâm kılub didi ki merhûm Mehmed'e karz-ı hasen sekiz yüz akçe verdim idi alub zimmetinde kaldı hâlen Hüseyin'den vasî olduğu ve vâris olduğu ecilden taleb iderin" didikte mezbûr Hüseyin bi'l-mukâbele inkâr ile cevâp virüp mezkûr Hacı Bayram'dan beyyine taleb olundukta Hüseyin b. Ali, Ali b. Turan nâm kimesneler dahî da'vâsına mutâbık edâ-i şehâdet itdiklerinden sonra ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye hayyiz-i kabûlde vâki' olub mezkûr Mehmed'in metrûkâtından edâsıçün hükmolunup bi't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fî 18 Cemâziye'l-âhir sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Abdurrahman b. el-Hâc Kubad, Ali Bâlî b. el-Hac Mustafa, Bekir b. Hasan (ve diğerleri)

Belge No : 30

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbiînden Serme nâm karye sâkinlerinden olup fevt olan Mehmed b. el-Hâc Ahmed nâm müteveffânın sağîre kızı Emine'nin kıbel-i şer'den

vasîsi olan li-ebeveyn 'ammisi Hüseyin muvâcehesinde meclis-i şer'de vekîl iden Hüseyin Hacı İbrahim nâm kimesnenin vekîli el-Hâc Bayram b. Sevindik takrîr-i kelâm kılub didi ki mezbûr Hüseyin'in merhûm Mehmed'e bin iki yüz akçesi var idi. Alub zimmetinde kaldı didikte da'vâsına mutâbık beyyine taleb olundukta Ali b. Turan ve Bekir b. Hasan nâm kimesneler didiler ki biz şâhitleriz şehâdet dahî ideriz ki merhûm Mehmed bizim huzûrumuzda ölmezden evvel mezbûr Hüseyin'e bin iki yüz akçe deynim vardır didi ba'de zaman fevt olub zimmetinde kaldı deyu edâ-i şehâdet itdiklerinden sonra şehâdetleri ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye hayyiz-i kabûlde vâki' olub merhûm mezbûr Mehmed'in metrûkâtından edası içün hükm olub bi't-taleb kayd-ı sicil olundu . Tahrîran fi't-târihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Yukarıda adı geçenler

Belge No : 31

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Serme nâm karye sâkinlerinden Ali Bâlî b. Mehmed nâm kimesne fevt olub zevcesi Şemsi bt. Mustafa nâm hâtûna irs-i şer'le intikâl eden semen hissesi bin yüz otuz yedi akçeye ve beş yüz akçe mehr-i müecceline ve merhûm Ali Bâlî'nin zimmetinde mezbûre Şemsi içün sâbit olan iki bin dört yüz akçeye bedel karye-i mezbûre sınırındaki bir tarafı Mehmed b. [illegible] ve bir cânibi Karaoğlan b. Memi ve Mustafa b. Mehmed bağları ile mahdûd olan cem'an üç dönüm bağı merhûm Alî Bâlî'nin sağîr oğlu Mehmed'in ve sağîre kızı 'Aişe'nin kıbel-i şer'den vasîsi olan Ali Reis b. el-Hâc Mustafa ma'rifetiyle mezbûre Şemsi'ye dört bin otuz yedi akçeye virilüb mezbûre Şemsi dahî mülkiyet üzre olub kabûl itdikten sonra bi't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fi't-târîhi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Abdurrahman b. Hacı Kubad, Ali b. Hacı Mustafa, Ali b. Turan, Mahmûd b. Durmuş el-muhzır, Hasan b. Mehmed el-muhzır ve diğerleri.

Vr.8b

Belge No : 32

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Serme nâm karye sâkinlerinden Halime bt. Hasan nâm hâtûn meclis-i şer'de takrîr-i kelâm kılub karye-i mezbûre sâkinlerinden

olub fevt olan Mehmed b. Hacı Ahmet nâm kimesnenin sağîre kızı Emine benim sulbî kızım Gülsüm'ün kızı olmağın hâlen beslerim kıbel-i şer'den nafaka takdîr olmasın taleb iderin didik de nafaka kisve içün yevmî ikişer buçuk akçe nafaka takdir olunub ve istidâneye emrolunduktan sonra mezbûre Halime dahî takdîr olunan nafaka üzre الاسم ... 'uhdesine olub kabûl itdikten sonra mâ hüve'l-vâki' gıbbü't-taleb tahrîr olub yed-i tâlibe def' olundu ki vakt-i hâcette temessük idine.Tahrîran fî 20 cemâziye'l-âhir sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: el-Hâc Mehmed b. Ahmed, Kılıç b. Mehmed, Mehmed b. Hasan, Hasan b. Mehmed el-muhzır ve diğerleri.

Belge No : 33

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Serme nâm karye sâkinlerinden Bekir b. Hasan nâm kimesne meclis-i şer'de yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Ali Reis b. el-Hâc Mustafa nâm kimesne muvâcehesinde takrîr-i kelâm kılub mezbûr Ali Reis sâbıkan kıbel-i şer'den vasîm idi. vesâyeti hasebiyle merhûm babam Hasan'dan bana irs-i şer'le intikâl hissemi zabt idüb ba'zısın ba'dehû ben mezbûr Ali'den alub kabz itdim ba'zısı dahî mezbûr Ali'nin yedinde kalub hâlen da'vâ itmek sadedinde iken mâ-beynimize muslihûn tevassut idüb "es-sulhu seyyidü'l-ahkâm" muktezâsınca bin beş yüz akçe kıymetlü kuzu kürkü kaplu bir mor ferâceye sulh idüb bedel-i sulhu ben dahî alub kabz itdim. Eğer min ba'd ben dahî zikr-i mezkûr Ali'den husûs-ı mezbûrdan ötürü bir şey da'vâ idersem veyâhud bi'l-vekâle itdirsem 'inde'l-hükkâm mesmû'a ve makbûle olmayub merdûd ola didikten sonra mesfûr Ali dahî bi'l-muvâcehe takrîri kabûl ve tasdîk itdikten sonra mâ hüve'l-vâki' gıbbe't-taleb tahrîr olunub yed-i tâlibe def' olundu ki vakt-i hâcette temessük idine. Tahrîran fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Mevlânâ Ahmed b. Mehmed, Veli b. Mahmûd, Bâlî b. el-Hâc Pîrî, Abdi b. İshak, İlyas b. Mehmed, Ali b. Turan, Nebi b. Mahmûd , Bekir b. Abdullah, Ahmed b. Durmuş (ve diğerleri)

Belge No : 34

Muhallefâtü'l-merhûm Kara Memi b. Mehmed el-müteveffâ der-karye-i Hasanköy tâbi'-i Bursa el-mahrûse mâte ve tereke 'an zevce-i Fatıma ve ibney sağîr Durmuş ve Ramazan ve bint Ayşe el-vâkı' fî 21 cemâziye'l-âhir sene ihdâ ve elf.

Hâne me'a ahır	Kara Sığır Öküzü	Bârgir	Karasığır İneği**(Vr.9a)**	Araba	Buğday
1	Çift,1	1	re's 2	Kıymet	2
Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet	400	Kıymet
6000	1200	1000	1000		500

Ekilmiş Buğday,	Yulaf ,	Ekilmiş yulaf,	Saban demiri ve kayış	
2	Müd	Müd	meâ hırdavat	Yekün: 11000
Kıymet	12	10	Meblağ	
500	Kıymet	Kıymet	200	
	150	50		

İhrâcât

Berâ-yı techîz ve tekfîn	Mehr-i müeccel,	minhü'r-resm	Yekün:940
Meblağ	300	150	
490			

Beyne'l-verese:10060 Müşterek:3

Hissetü'z-zevce,	Hissetü'l-ibn Durmuş	Hissetü'l-ibn Ramazan	Hissetü'l-bint Ayşe
1762	3520	3520	1257

Belge No: 35

Ol ki Mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Hasanköy nâm karye sâkinlerinden Kara Memi b. Mehmed nâm kimesne fevt olub sağîr oğlu Durmuş ve Ramazan nâm sağirleri terk idüb merhûm-ı mezbûrden intikâl iden hisselerini zabt ve tasarruf içün ve

ahvâllerini terbiye içün bir vasî lâzım ve mühim olmağın iş bu hâmilet-i hâze'l-kitâb vâlideleri Fatıma bt. Ca'fer nâm hâtûn kıbel-i şer'den vasî ta'yîn olunub mâ hüve'l-vâki' gıbbe't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fî 20 Cemâziye'l-âhir sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fahru'l-akrân Mahmûd Bey b. Ca'fer, Hasan b. Ca'fer, Veli b. Hızır, Hasan b. Mehmed el-muhzır (ve diğerleri)

Belge No: 36

Oldur ki merhûm ve mağfûrun leh İshak Paşa'nın kazâ-i İnegöl'de binâ itdüğü imâretin ve medresenin evkâf-ı mütevellîsi olan fahru'l-akrân Kaplan Bey b. Mehmed nâm mütevellî meclis-i şer'de mahrûse-i mezbûre sâkinlerinden İmirza b. Pür-gâib nâm kimesne muvâcehesinde takrîr-i kelâm kılub "evkâf-ı mezbûre karyelerinden mahrûse-i mezbûre tevâbi'inden Değirmenlikızık nâm karye sınırında Türk Ramazan değirmeni dimekle ma'rûf nâm değirmen kurbunda hudâyî yetmiş ceviz ve kestane ağaçları vakfın iken mezkûr İmirza fuzûlen zabt ider" didikte bi'l-mukâbele cevâb virüb "fi'l-vâki' hüdâyî yetmişdir lâkin ben Şeyh Ali Çelebi'den iştirâ itdim. Ama mezbûr Ali Çelebi'nin ve benim yedimde vakf-ı sâbık mütevellîsinden dahî elimizde temessükümüz yoktur" deyu cevâb virdikten sonra zikrolunan eşcâr-ı müşârun ileyh Kaplan Bey'e vakfa zabt içün emrolunub mâ hüve'l-vâki' gıbbe't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fî 22 Cemâziye'l-âhir sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim Çelebi b. İsa, Ali b. Hasan, Mehmed Çelebi b. İsmail, Pîrî b. Mehmed, Mehmed b. Durmuş, Osman b. Mehmed, Ali Baki b. Abdullah, Davud b. Abdullah, Mehmed b. Ramazan (ve diğerleri)

Vr.9b

Belge No: 37

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevabiinden Depecik karye ahâlisinden Zeyni Beşe b. Yusuf nâm yeniçeri muvâcehesinde sâbıkan karye-i mezbûre sığırtmacı olan Mehmed

b. Abdullah nâm 'arab takrîr-i kelâm kılub sâbıkan karye-i mezbûre sığırtmacı iken mezkûr Zeyni Bey'in bir su sığır öküzü çalındı idi ol târihden beri da'vâ ve niza'dan hâlî değildir hâlen mâ-beynimize muslihûn tavassut idüb "es-sulhü seyyidü'l-ahkâm" muktezâsınca sekiz yüz on akçeye sulh idüb bedel-i sulhu bi't-tamâm alub kabz itdim idi didikte mezbûr Zeyni Bey dahî sulhu ve ikrârını bi'l-muvâcehe kabûl ve tasdîk itdikten sonra mâ hüve'l-vâki' gıbbe't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fî 23 Cemâziye'l-âhir sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan Bey b. Abdullah, Osman Bey b. Ahmed, Mustafa Bey b. Abdullah, Hasan b. Mehmed el-muhzır, Mehmed b. Süleyman (ve diğerleri)

Belge No: 38

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Kazıklı nâm karye sâkinlerinden Ferhad Bey b. Abdullah ve Mehmed Bey b. Ferhad ve Mustafa Bey b. Ferhad nâm yeniçeriler meclis-i şer'a gelüb tarîr-i kelâm kılub " karye-i mezbûrede Ahmed b. Mehmed nâm kimesnenin mülk ağıl yeri var idi. tarafları mülkümüze muttasıl idi hâlen veledi Çak nâm zimmî dört yüz akçeye iştirâ itmiş hâlen şuf'a taleb ideriz mahall-i mezkûrun üzerine varılmasın taleb ideriz. didiklerinde mahall-i mezbûrun üzerine varıldıkta mezbûrûn yeniçeriler ve mezkûr ve karındışı Kosti? nâm zimmîler dahî şefi' olmağın ruûsuna göre hükmolunduktan sonra mezbûrûn yeniçeriler nısf ile kanâ'at idüb mezkûr dahî iki yüz akçe mezbûrûn yeniçerilerin yedinden olub kabûl itdikten sonra mâ hüve'l-vâki' gıbbe't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan b. Abdullah, Ali b. Abdullah, Ali b. Mehmed, Yusuf b. Hızır Bâlî, Bekir Bey b. Abdullah, Ali Beşe b. Yusuf(ve diğerleri)

Belge No: 39

Oldur ki mahrûse-i Bursa sâkinlerinden Hacı Mustafa b. Hacı Abdî nâm kimesne muvâcehesinde mahrûse-i mezbûre tevâbi'inden Bilâd-ı Yunus nâm karye sâkinlerinden veledi Yorgi nâm zimmî bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr ve i'tirâf kılub mezkûr Hacı Mustafa'ya dört yüz elli akçe deynim vardır hâlen lâzımu'l-edâdır metâ'

bahâsıdır didikten sonra mesfûr Hacı Mustafa dahî ikrârını kabûl itdikten sonra bi't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan b. Mehmed el-muhzır, Mahmûd b. Durmuş el-muhzır (ve diğerleri)

Belge No: 40

Bâlâda mestûr Hacı Mustafa muvâcehesinde mezbûr [illegible] didi ki sâbıkan bir bârgîr satdım haklaşdım idi hâlen bârgîri üstüme bıraktı ben dahî birkaç gün mehil virsün satayın akçesin vireyin didiği bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Yukarıda adı geçenler.

Belge No: 41

Oldur ki merhûm ve mağfûrun leh Gâzi Hüdâvendigâr'ın bi'l-fi'l evkâf mütevellîsi olan fahru'l-emâcid ve'l-ekârim Seyyid Ebû'l-Bekâ Efendi **(Vr.10a)** Mevlânâ Resûl b. Bâlî ve Ahmed b. İsmail şehâdetleriyle (silik) ve zâhir olan Hasan Çelebi b. Musâ muvâcehesinde Hasan b. Yusuf nâm kimesne meclis-i şer'de takrîr-i kelâm kılub Kaplıca-i 'atîk kurbunda sâkin olub fevt olan Hüseyin b. Kara Hasan nâm kimesne fevt [illegible] oğlu olmamağla müşârun ileyh Seyyid Ebu'l-bekâ metrûkâtın zabt idüb benim dahî mezbûr merhûm Hüseyin'de sebeb-i karzdan bin akçem vardır şer'le taleb iderin ben didikte da'vâsına mutâbık beyyine taleb olundukta Mevlânâ Hamza b. Hacı Mustafa ve Hacı İsmail b. Ali nâm kimesneler didiler ki biz şâhitleriz şehâdet dahî ideriz ki mezbûr Hasan'ın merhûm Hüseyin'de sebeb-i karzdan bin akçesi vardır [illegible] meclisde zimmetimde didi ba'de zamân fevt olub zimmetinde kaldı deyu edâ-i şehâdet itdilerinden sonra şehâdetleri ba'de't-tâdîl ve't-tezkiye hayyiz-i kabûlde vâki' olub merhûm-ı mezbûrun metrükâtından edasıçün hükm olunub mâ hüve'l-vâki' gıbbe't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fî 23 Cemâziye'l-âhir sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Resül b. Bâlî, Mahmûd b. Durmuş el-muhzır, Hasan b. Mehmed el-muhzır, Ahmed b. İsmail (ve diğerleri)

Belge No: 42

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Hasanköy nâm karye sâkinlerinden Mehmed b. Hacı Ali ve Hacı Mehmed b. Hüseyin nâm kimesneler şehâdet itdi ki karye-i mezbûre sâkinlerinden Sâliha bt. Bostan nâm Ada köyünden Nebi b. Hamza nâm kimesneyi babasından ırs-ı şer'le intikâl iden hisse-i şer'iyyeyi talebe vekîl itdi mezbûr Nebi dahî 'uhdesine alub kabûl itdikten sonra bi't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fî 25 Cemâziye'l-âhir sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Osman b.Ahmed, Mehmed b. Hamza, Mustafa Çelebi b. Hüseyin el-imâm, Ma'den b. Ömer, Hüseyin b. Ca'fer (ve diğerleri)

Belge No: 43

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Hasanköy nâm karye sâkinlerinden Bostan b. Hamza nâm kimesne fevt olub sağîr oğlu Mehmet'i terk idüp merhûm mezbûrdan ırs-i şer'le intikâl iden hissesini zabt ve ahvâlini terbiye içün vasî lâzım ve mühim olmağın iş bu hâmilet-i hâze'l-kitâb Hâni bt. Mustafa nâm zevcesi kıbel-i şer'den vasî nasb olub mezbûre Hâni dahî 'uhdesine alıb kabûl itdikten sonra bi't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fi't-târîhi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Yukarıda adı geçenler.

Belge No: 44

Muhallefâtü'l-merhûm Bostan b. Hamza el-müteveffâ der-karye-i Hasanköy tabi'i Bursa el-mahrûse mâte ve tereke 'an zevce Hani bt. Mustafa ve ibn sağîr Mehmed ve bintey Emine ve Sâliha el-vâki' fî 24 Cemâziye'l-âhir sene ihdâ ve elf.

Hâne me'a havlu	Su sığır Öküzü	Karasığır Öküzü	İnek
tahtânî ve fevkânî	Çift	Çift	2
3	1	1	Kıymet
Kıymet	Kıymet	Kıymet	700
9000	2000	1000	

Tosun	Düğe	Bârgîr	Köhne Halı	Beledî Yorgan	
Re's 1	Re's 1	1	1	1	
Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet	
200	300	800	70	50	
Ermenek dülbendi	Güğüm	**(Vr.10b)**Köhne laciverd çuka	Tas	Tâbe	Bakraç
1	1	dolama	1	1	1
Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet
60	70	40	10	10	10
Küçük kazgan	Orak	el değirmeni	balta	tahra	tâbe
1	2	1	1	1	1
Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet
70	10	20	20	20	30
Küp	sac ayak	Kürek	Araba	Saban demiri me'a âlât	
2	2	1	1	1	
Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet	
100	8	10	500	60	
Çuval	Heybe	Buğday	Yulaf	Anbar	Gökbuğday
4	1	müd 3	müd 1	1	müd 62
Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet
60	15	750	120	70	570
Gök Arpa	Yekün	zimmet-i Ömer			
30	18152	meblağ			
Kıymet		1000			
200					

İhrâcât

berâ-yı teçhîz ve tekfîn	Mehr-i müeccel	deyn-i meyyit	minhü'r-resm	Yekün
(vasiyet itmiş şehâdet itti)		Saliha bt. لولد		2300

Meblağ	500	1200	140	140
600	(asılda üç bin imiş)		2440	

beyne'l-verese 15712

Hissetü'z-zevce	Hissetü'l-ibn	Hissetü'l-bint Emine	Hissetü'l-bint Ayşe
1964	6874	3437	3437

Yekün : 15713

Belge No : 45

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Hasanköy nâm karye sâkinelerinden Sâliha bt. Bostan nâm hâtûn tarafından Mehmed b. Hacı Ali ve el-Hâc Mehmed b. Hüseyin şehâdetleri ile şer'an vekâleti sâbit ve zâhir olan Nebi b. Hamza nâm kimesne meclis-i şer'de Hâni bt. Mustafa nâm hâtûn muvâcehesinde takrîr-i kelâm kılub mezbûr hâtûnun zevci Bostan'da müvekkilem Sâliha'nın bin beş yüz akçesi vardır vâlidesi fevt oldukta mezbûr Bostan intikâl iden hissesin furuht itdi ve akçesi zimmetinde kaldı didikte bi'l-mukâbele inkâr ile cevâb virüb da'vâsına mutâbık beyyine taleb olundukta Mevlânâ Muslihiddin Hüseyin ve Hasan b. Hamza nâm kimesneler didiler ki biz şâhidleriz şehâdet dahî ideriz ki merhûm Bostan bizim huzûrumuzda ikrâr itdi ki mezkûre Sâliha'ya bin altı yüz akçe deynim vardır didi ki bi't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fî 24 Cemâziye'l-âhir sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ma'den b. Memi, Hasan bey b. Ca'fer, Ali b. Ömer, Ali b. Ömer (ve diğerleri)

Belge No: 46

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Hasan nâm karye sâkinlerinden Mahmûd Çelebi b. Ca'fer nâm kimesne meclis-i şer'de Mustafa b. Hacı Memi ve Ali b. Hacı nâm kimesneler muvâcehesinde takrîr-i kelâm kılub mezbûrân Mustafa'nın ve Hacı Memi'nin babası Hacı Memi'de üç yüz altmış akçem vardır taleb iderin didikte bi'l-mukabele inkâr ile cevâb virdiklerinde Mehmed b. Hacı Ali, Osman b. Ahmed ve

Ali b. Hacı Memi nâm kimesneler döşekte yatarken üç yüz altmış akçe deynim vardır didi Hacı Memi deyü edâ-i şehâdet itdiklerinden sonra bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Mevlânâ Muslihiddin Hüseyin ve yukarıda adı geçenler.

Vr.11a

Belge No : 47

Hasan Bey b. Ca'fer nâm kimesne bâlâda mestûr olan Hacı Mehmed muvâcehesinde didi ki mezbûr Hacı Mehmed'in babası Hacı Memi'de yüz altmış sekiz akçem vardır didikde bi'l-mukâbele inkâr ile cevâb virüb Ali b. Hacı Memi ve Mustafa b. Hacı edâ-i şehâdet iddikten sonra bi't-taleb kayd-ı sicil olundu

Şuhûdü'l-hâl: Yukarıda adı geçenler

Belge No : 48

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Hasanköy nâm karye sâkinlerinden Hamza b. Abdullah nâm kimesne meclis-i şer'de Ali b. Hacı Memi ve Hacı Mehmed b. Hacı Memi ve Mustafa b. Hacı Memi nâm kimesneler muvâcehelerinde takrîr-i kelâm kılub mezbûrûn Mehmed'in ve Ali'nin ve Mustafa'nın babaları Hacı Memi bana karye-i mezbûre sınırındaki bir tarafı Mustafa b. Hacı Ali ve iki cânibi yine kendi mülkleri ve bir tarafı tarîk-i 'âm ile mahdûd olan tahmînen bir buçuk dönüm hâli yerini beni i'tâk ittikden sonra bin akçeye bey' itdi ben dahî iki yıldır zabt iderin ve içine bir ev binâ itdim hâlen da'vâ itmeden hâli değildir didiğinde mezbûrûn kimesneler bi'l-mukâbele ile cevâb virüb da'vâsına mutâbık beyyine taleb olundukta Mevlânâ Muslihiddin b. Hüseyin ve Mehmed b. Hacı ve Hasan b. Hamza ve Mustafa b. el-Hâc Ali nâm kimesneler didiler ki biz şâhitleriz şehâdet dahî ideriz ki merhûm Hacı Memi bizim huzûrumuzda didi ki; 'inde'l-ahâlî ma'lûmu'l-hudûd olan yeri bin akçeye bey' itdim ve akçesin mezkûr Hamza'nın yedinden olub kabz itdim didi deyü edâ-i şehâdet itdikten sonra bi't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fî 24 Cemâziye'l-âhir sene ihdâ ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Yukarıda adı geçenler.

Belge No: 49

(Arapça-özet)Hakimin Bursa'ya bağlı Hasanköy'deki babası ölen Hacı Memi oğlu Mehmed adlı küçük çocuğa babasından intikâl eden mallarını korumak ve davranışlarını kontrol altına almak için Ahmed kızı Emine'yi vasî olarak atadığına ve Ahmed kızı Emine'nin de bu vesâyeti kabul ederek yerine getirmeyi şer'î olarak üstlendiğine dair belgedir. Cemâziye'l-âhir'in sonu sene 1001.

Şâhitler: Mehmed Ali Çelebi b. Mehmed el-imam, Mahmûd Çelebi b. Ca'fer, Ma'den b. Memi, Mahmûd b. Durmuş, Hasan b. Mehmed, Ali b. el-Hâc Memi (ve diğerleri)

Belge No: 50

(Arapça özet)Hakimin Bursa'ya bağlı Hasanköy'deki babası ölen Hacı Memi kızı Emine adlı kız çocuğuna babasından intikal eden mallarını korumak ve davranışlarını kontrol etmek için Abdî kızı Ayşe'yi vasî olarak atadığına ve onunda bu vesâyeti kabul edip şer'i olarak yerine getirmeyi üstlendiğine dair belgedir. Cemâziye'l-âhir'in sonu 1001.

Şahitler: Yukarıda adı geçenler

Vr.11b

Belge No: 51

Muhallefâtü'l-merhûm el-Hâc Memi b. Ferhâd el-müteveffâ der-karye-i Hasanköy tâbi'-i Bursa el-mahrûse mâte ve tereke 'an zevce Emine bt. Ahmed ve Ayşe bt. Abdi ve ibn Ali ve Mustafa ve el-Hâc Mehmed ve diğer Mehmed ve bint Emine el-vâki' fi 25 Cemâziye'l-âhir sene ihdâ ve elf.

Hâne		iki kör anbar	def'a üç kör anbar	Buğday müd	bağçe-i kiraz
Tahtâni	Saz örtülü saman damı	1	8	15	1
2	3	Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet

Kıymet 4000 2000 3750 3000

15000

bağçe-i Armut bağ Araba ve iki demir Acem kılıcı Kırmızı çuka sagîr

1 kıt'a 1 2 1 1

Kıymet Kıymet Kıymet Kıymet Kıymet

600 1000 1000 200 25

Köhne laciverd çuka dolama Güğüm Bakraç Köhne Kazgan Kırmızı kilim

1 2 2 1 1

Kıymet Kıymet Kıymet Kıymet Kıymet

25 300 100 70 200

Küp Kısrak Kazgan Gök buğday Gök Arpa Gök yulaf

1 1 5 8 4 30

Kıymet Kıymet Kıymet Kıymet Kıymet Kıymet

25 1200 540 2000 530 180

der deyn-i der deyn-i Darı Su sığırı ineği

2800 Ahmed b. Ömer Manav Mehmed müd 1

400 70 20 Kıymet

Kıymet 1200

4000

def'a su sığır ineği su sığır ineği su sığır ineği def'a inek susığır tosunu

me'a buzağı 1 me'a buzağı 1 1 1 1

Kıymet Kıymet Kıymet Kıymet Kıymet

1300 1400 1200 1500 1000

Dana Kör düğe def'a düğe Kara sığır ineği bir Alaca inek

2 1 1 düğesiyle ve bir buzağısıyla 1

Kıymet Kıymet Kıymet Kıymet Kıymet

1000	500	1200	500	350
Siyah inek	Düğe inek	Karasığır öküzü	Öküz	Yekün:
1	1	Çift	1	57555
Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet	
420	280	1000	300	

İhrâcât

Techîz ve tekfîn (vasiyet itdi)	Mehr-i müeccel	Mehr-i müeccel li-ecl-i Ayşe	
Meblağ	Emine	Ayşe	
1400	1000	1000	
deyn-i Ahmed	deyn-i Mahmûd Çelebi	deyn-i Hasan ,	deyn-i Hüseyin
700	420	167	120
deyn-i Hızır Bâlî	duyûn-ı müteferrika	deyn-i Ali	deyn-i Hüseyin
70	80	120	35
ıslâh-ı tarîk ber-muceb-i vasiyet	ıslâh-ı حد ber-muceb-i	susığır boğası ber-muceb-i vasiyet	
Meblağ	vasiyyet	Kıymet	
2000	1000	1000	
resm kısmet	duyûn-ı defter	Yekün : 10377	
700	64		

Vr. 12a beyne'l-verese: 47178

Hissetü'z-zevce Emine	Hissetü'z-zevce Ayşe	Hissetü'l-ibn Ali
29482	29482	9172
Hissetü'l-ibn el-Hâc Mehmed	Hissetü'l-ibn Mustafa	Hissetü'l-bint Emine
9172	9172	4586
Hissetü'l-ibn Mehmed		
9172		

Belge No : 52

Muhallefât-ı el-merhûm Hüseyin b. Mehmed el-müteveffâ der karye-i Serme tâbi'-i Bursa el-mahrûse mâte ve tereke 'an uht Emine ve ceddet Selime ve 'âmm. Hüseyin el-vâki fî evâhir-i fi evâhir-i Cemâziye'l-âhir sene ihdâ ve elf.

Hisse 'an eb ber-muceb-i defter

Meblağ Yekün : 3010

3010

İhrâcât

berâ-yı techîz ve tekfîn ve resmi kısmet ihzâriye Yekün : 220

180 40

beyne'l-verese :2790

Hissetü'l-uht Emine Hissetü'l-cedde Selime Hissetü'l-'amm Hüseyin

1395 465 930

Yekün : 2790

Belge No : 53

Muhallefât-ı el-merhûm Mustafa b. Hasan el-müteveffâ der-karye-i Serme mâte ve terâke 'an ah sağîr Mehmed el-vâki' fi evâhir-i Cemaziye'l-âhir sene ihdâ ve elf.

Hâne me'a havlu def'a Düdenci bağçesi Harmanlar bağı

1 hisse ve bağı

Hisse 5500 1720 Kıymet kıt'a 1

3500 1500 Hisse

1000

Harmanlar bağçesi dimekle ma'rûf Çuval Küp Türkî sahan sahan

südüs hisse 3 3 3 21

meblağ Kıymet nısf hisse Kıymet Kıymet

1000		45	40	60	40

altın küpe	Tâbe	ناز	Yekün : 14605
çift 1	1	kıt'a 1	
nısf hisse	Kıymet	Kıymet	
100	50	50	

İhrâcât

berâ-yı techîz ve tekfin	minhü'r-resm	duyûn-ı defter	hüccet-i vesâye	ihzâr
Meblağ	220	30	300	Yekün:480
200				

Beyne'l verese: 14125

Belge No : 54

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Serme nâm karye sâkinlerinden Mustafa nâm kimesne fevt olub sağîr karındaşı Mehmed nâm sağîri terk idüb ve babasından intikâl iden hisseyi zabt içün dahî müteveffâ-yı mezbûr kıbel-i şer'den vasî olub hâlen merhûm Mustafa fevt olub yetîm-i mezkûra bir vasî lâzım ve mühim olmağın kıbel-i şer'den 'ammisi Hüseyin b. Hacı Ahmed nâm kimesne vasî nasb olunub ve Ali b. Turan nâm kimesne nâzır nasb olunub mezbûrân Hüseyin ve Ali vesâyeti ve nezâreti kabûl ve tasdîk itdikden sonra mâ hüve'l-vâki' gıbbe't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fî 26 Cemaziye'l-âhir sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ma'den b. Memi, Abdurrahman b. el-Hâc Kubad, Mahmûd b. Durmuş (ve diğerleri)

Vr.12b

Belge No : 55

Oldur ki mahrûse-i Bursa sâkinlerinden Yusuf Çelebi b. Kurt Bey nâm kimesne meclis-i şerb gelüb takrîr-i kelâm kılub mahrûse-i mezbûre tevâbi'inden İsabey nâm

karyede mu'tak Geyvan b. Abdullah nâm kulum maktûl bulunmuş mahalle-i mezkûrun üzerine varılmasın taleb iderin" didikte karye-i mezbûre mütevellîsi Fahru'l-emâcid ve'l-ekârim Mehmed Çelebi b. Danyal nâm mütevellî ile mahall-i mezkûrun üzerine varıldıkda mahrûse-i mezbûr sâkinlerinden zanlı Bostan b. Bâlî nâm kimesnenin karye-i mezbûrede olan çiftlik evinde mezbûr Geyvan boğazından boğazlanmış ve ensesinde nacak ile berelenmiş bulunmağın mezkûr hâne sâhibi mezbûr Bostan'dan senin mülkün midir? deyu suâl olundukta bi'l-mukâbele cevâb virüb fi'l-vâk'i hâne benimdir velâkin merhûm Geyvan icâre ile virdim idi didiği müşârun ileyh Yusuf Çelebi talebi ile tahrîr olunub yed-i tâlibe def' olundu ki vakt-i hâcette temessük idine. Tahrîran fî 39 Cemâziye'l-âhir sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl : İbrahim b. Yusuf, Mahmûd b. Durmuş, Hasan b. Mehmed (ve diğerleri)

Belge No : 56

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden İsabey nâm karye sâkinlerinden Hüseyin b. Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'de Abdi b. Veli muvâcehesinde didi ki mezkûr Abdi bana bre kahbe ve bre rusbioğlu didikte bi'l-mukâbele inkâr ile cevâb da'vâsına mutâbık beyyine taleb olundukta Ömer b. Osman, Oruç b. Mustafa nâm kimesneler da'vâsına mutâbık edâ-i şehâdet itdikten sonra ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye hayyiz-i kabûlde vâki' olub bi't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi b. Bayram, Yusuf Çelebi b. Kurt Bey (ve diğerleri)

Belge No: 57

Oldur ki Oruç b. Mustafa nâm kimesne Yusuf Çelebi b. Kurt Bey muvâcehesinden didi ki "mu'tak olan Geyvan b. Abdullah nâm kimesneye sebeb-i karzdan beş yüz akçe deynim vardır. Hâlen lâzımu'l-edâ deynimdir mezbûr Geyvan fevt olub metrûkâtı müşârun ileyh Yusuf Çelebi'ye intikâl itdi "didiği bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Yukarıda adı geçenler

Belge No: 58

Bâlâda mestûr olan Geyvan içün Hüseyin b. Mehmed nâm kimesne bi't-tav' ve'r-rızâ üç yüz akçe deynim vardır didiği bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Yukarıda adı geçenler

Belge No: 59

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden İsabey nâm karye sâkinlerinden İbrahim Çelebi b. Yusuf ve karye-i mezbûre İmamı Durmuş b. Ali ve Bâlî Beşe b. Mahmûd nâm kimesneler didi ki meclis-i şer'de Fatıma bt. Osman ve zevci Abdi b. Veli nâm kimesneler muvâcehesinde **(Vr.13a)** didiler ki mezbûre hâtûn iyi adam değildir üstüne ....[illegible] nâ-mahremler girer ve işbu mâh-ı Cemâziye'l-âhirinin yirmi sekizinci günü Mehmed b. Abdullah nâm 'acemoğlanı ile gördük ve mezbûre hatûn dahî bi'l-mukâbele cevâb virüb "fi'l-vâki' mezbûr Mehmed on gün bana göç itdi" didiği bi't-tabeb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Yukarıda adı geçenler

Belge No: 60

Oldur ki mahrûse-i Bursa mahallâtından Gâzî Hüdâvendigâr mahallesi sâkinlerinden Osman b. Murad nâm kimesne meclis-i şer'a gelüb takrîr-i kelâm kılub "mahrûse-i mezbûre tevâbi'inden Kızıklı nâm karye ahâlisinden Terentfil(?) veledi Duka ve [illegible] veledi Kosto nâm zimmîlerde akçem vardır kıbel-i şer'den adım isterin karye-i mezkûreye varılmasıçün " didikte kıbel-i şer'den Mevlânâ Hasan Çelebi b. Musa nâm imâm irsâl olunub geldikte cevâb virüb" mezkûrân zimmmiler deynlerini ikrâr idüb ve mezbûr Osman'a devr-i tarîk ile edâ idüb, mezkûr Osman dahî mezkûr Terentfil veledi Duka nâm zimmîye karz tarîkiyle üç bin akçe virüb ve mezbûr sağîr veledi Kosto'ya dahî karz tarîkiyle üç bin akçe virdi nice müselmânlar yanında" deyü haber virdikten sonra mâhüve'l-vâki' gıbbe't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Hacı Timur b. Ömer, Sevindik b. Mahmûd ve Ahmed b. İsmail ve Hasan b. Ali ve Veli b. Abdullah ve Sefer b. Hasan ve Ahmed Dede b. Hasan (ve diğerleri)

Belge No: 61

Muhallefâtü'l-merhûm Osman b. Yahşi el-müteveffâ der-karye-i Kestel tâbi'-i Bursa el-mahrûse mâte ve tereke bintey Ayşe ve Emine ve zevce Fatıma ve ah li-ebeveyn Mahmûd Bey el-vâki' fi evâhir-i Cemâziye'l-âhir sene ihdâ ve elf.

Hane ve me'a âhir tahtânî ve fevkânî	Büyük Bağçe (Han ardında) nısf hisse	Eski bağçe nısf hisse
3	4000	Kıymet
Kıymet		1000
7000		

Değirmen me'a bağçe	Lale dimekle ma'rûf bağçe	Benden iştiâ itdiği bağçe
nısf hisse	Kıta	Kıta
Kıymet	1	1
3000	Kıymet	Kıymet
	400	3000

Hisar altında fidan bağçesi	Hısar altında körpe bağ,	Bayırda bağ	Seyyid Ahmed'den
Kıt'a	dönüm	Kıt'a	aldığı bağçe
1	3	1	1
Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet
3000	1000	600	500

Su sığır ineği	Susığır tosunu	Karasığır ineği	Dana	Karasığır öküzü
re's 5	1	re's 2	re's 2	çift 1
Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet
4500	500	800	200	1600

Su sığır öküzü	bârgîr	Kazgan	Tüfenk	Keman	Bakraç

re's 1	5	1	1	1	1
Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet
1000	570	250	200	50	15

laciverd çuka dolama	Köhne ferâce	Harman yeri	Tencere	Yekün
1	1	dönüm	1	34300
Kıymet	Kıymet	2	Kıymet	
80	20	Kıymet	15	
		10000		

İhrâcât

berâ-yı teçhîz ve tekfîn ve harc-ı lâzım	mehr- i müeccel	minhü'r-resm	Yekün
Meblağ	3000	450	24450
1000			

(Asılda altı bin akçe idi, üç bini hibe itdim, zimmetinde üç bin akçe kaldı, gayrı hibe itmedim deyu yemin itdi.)

Beyne'l-verese: 29850

Hissetü'z-zevce	Hissetü'l-bint Ayşe	Hissetü'l-bint Emine
3729	9944	9944
Hissetü'l-'amm Mahmûd	Yekün: 29850	Müşterek :18
6615		

Belge No: 62

Muhallefâtü'l-merhûm Süleyman b. Veli Hâce el-müteveffâ der-karye-i Kestel tâbi'-i Bursa mâte ve tereke 'an ümm Fatıma ve zevce Şâhende ve ah li-ebeveyn Musa ve uht li-ebeveyn Emine el-vâki' fi evâhir-i Cemâziye'l-âhir sene ihdâ ve elf.

Hâne	Bağçe	Su sığır öküzü,	Bârgir	Buğday
Tahtâni ve fevkâni	rub' hisse	çift 1	1	müd

Nısf hisse	4500	1	Kıymet	2
3000		Kıymet	400	Kıymet
		2000		500
Ekilmiş Buğday	Köhne mor çakşır	mor çuka dolama	bağ dönüm	Bağçe-i Kiras
müd	1	1	2	nısf hisse
2	Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet
Kıymet	50	50	200	100
500				

İki göz anbar	Araba	Yekün:12000
1	1	
nısf hisse	Kıymet	
Kıymet	600	
100		
İhrâcât		
Minhü'r-resm		
180		

Vr.13b

Fî şehr-i Recebi'l-müreccep sene ihdâ ve elf

Belge No: 63

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Kozören nâm karye sipâhîsi olan fahru'l-çuvvâş Osman Çavuş b. Mustafa nâm çavuşun vekîli ve subaşısı olan Ali Beşe b. Muslî nâm kimesne meclis-i şer'de karye-i mezbûre ahâlisinden Fazlı Bey b. Ali ve Mehmed Bey b. Yunus ve Hüseyin Sûfî b. Abdullah ve Hamza b. Mustafa ve Hasan b. Abdullah ve Ahmed b. Pîrî ve nice müselmânlar muvâcehesinde didi ki "karye-i

mezbûrede müvekkilim Osman Çavuşun berâtında Seyfullah ve Düzce ve el-Hâc Ahmed dimekle ma'rûf nâm korular mahsûl kayd olunmuşken karye-i mezbûre ahâlisi kestane ağaçların kesdiler tehbîh olunmasın taleb iderin" didikte kıbel-i şer'den bir değnek bile bi-lâizin kesilmemesiçün tenbîh olunub eğer bade't-tenbîh kesilürse muhkem cerîmeleri alınub haklarından geline dinildikte mezkûrûn ademler dahî zikr-i fi'l-vâki' ehl-i karyeden bir kimesne keserse muhkem hakkından geline deyu 'uhdelerine aldıkdan sonra mâ hüve'l-vâki' gıbbe't-taleb kayd-ı sicil olundu . Tahrîran fi 3 Cemâziye'l-âhir sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fahru'l-müste'iddîn Süleyman Efendi b. Mehmed, Mevlânâ Kalender b. Ali el-imam, Mahmûd b. Durmuş (ve diğerleri)

Belge No: 64

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Kozören nâm karye ahâlisinden Fazlı Bey b. Ali ve Ramazan b. Nebi ve Hamza b. Mustafa ve Hasan b. Abdullah ve nice müselmanlar kıbel-i şer'de Aynî bt. Ali nâm hâtûn muvâcehesinde takrîr-i kelâm kılub didiler ki mezkûre hâtûn eyü hâtûn değildir ve kızı dahî eyü adem değildir. Evine Kara Çakır ve Ömer ve Abdi ve Mahmûd nâm kimesneler evine varırlar imiş öyle işidiriz köyümüzde olduğun istemeziz didikleri karye-i mezkûre subaşısı Ali Beşe b. Muslî talebi ile kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Yukarıda adı geçenler

Belge No: 65

Oldur ki bâlâ da mestûr olan subaşı karye-i mezbûre ahâlisi muvâcehesinde takrir-i kelâm kılub didi ki karye-i mezbure ahâlisi bağlarını tımar etmeyüb 'aşere küllî özürleri olur tımar itmek içün kıbel-i şer'den tenbih olunmasın taleb iderin Ötürü kırk değnek ve yüzer akçe cerîme aldırıvirin deyu tenbîh olunduğu mezkûr subaşısı talebiyle kayd-ı sicil olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Yukarıda adı geçenler

Vr.14a

Belge No: 66

Oldur ki mahrûse-i Bursa sâkinlerinden Bostan b. Şa'bân nâm kimesne meclis-i şer'de mahrûse-i mezbûre tevâbi'inden Aksu nâm kasaba ahâlisinden Mevlânâ Kemal b. İbrahim nâm imâm muvâcehesinde takrîr-i kelâm kılub kasaba-i mezbûrede merhûm babam Şa'ban b. Mehmed nâm kimesne bi'l-cümle mutasarrıf olduğu emlâkı eğer evdir ve eğer bağdır ve eğer gayrıdır cümlesin hâl-i hayâtında mezkûr Kemal Efendi'ye bey' itdi. Bana hibe itdüğü hâneden gayrısın benim dahî bana hibe itdüğü haneden gayrı emlâkde da'vâ ve nizâ'ım yokdur didiği mesfûr Mevlana Kemal talebi ile tahrîr olunub yed-i tâli be def' olundu ki vakt-i hâcette temessük idine. Tahrîran fî 3 Recebü'l-müreccep sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Hızır b. Sevindik, Osman Bey b. Abdullah, Ahmed b. Mehmed, Ali Bâlî b. Halil, Mahmûd b. Durmuş ve diğerleri.

Belge No: 67

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden طوقلى nâm karye sâkinlerinden سدم bt. Şa'ban nâm hâtûn meclis-i şer'de karye-i mezbûre sâkinlerinden İmirza b. Alpaşa(?) nâm kimesne muvâcehesinden takrîr-i kelâm kılub karye-i mezbûre sınırında ki bir tarafı Ali Bâlî tarlası ve bir tarafı yine müşterî-yi mezbûr mülkü ve bir tarafı tarîk-i 'âm ile mahdûd olan bir dönüm bağı ve bir dönüm hâlî bağ yerini mezkûr iş bu hâmil-i hâze'l-kitâb mezkûr İmirza bin akçeye bey'-i bât ile bey' idüb teslim-i mebî' ve kabz-ı semen itdim.min ba'd sâl-be-sâl mukâta'ası otuz akçeyi karye-i mezbûre mütevellîsine virmek şartı üzre didikten sonra mezkûr İmirza dahî bi'l-muvâcehe ve'l-müşâhede bey'i ve ikrârı kabûl ve tastik itdikten sonra mâ hüve'l-vâki' gıbbe't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fî 4 Recebi'l-müreccep sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mevlânâ Kemal b. İbrahim el-imâm, Mevlânâ Abdü'l-Ganî b. Ali el-imam, Ali b. Hasan, Mehmed b. Mahmûd, Pîr b. el- Hâc Pîrî, Bâlî b. el-Hâc Pîrî ve diğerleri.

Belge No: 68

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Serme nâm karye sâkinlerinden Mehmed b. Nesimi ve Ali b. Durak nâm kimesneler didiler ki Fatıma bt. Çırak nâm hâtûn hâli Abdurrahman b. el-Hâc Kubad nâm kimesneyi vekîl-i mutlak itdiği zevci Hüseyin'den mehrini ve 'aid olan heşt-yeki(?) ve gayrı da'vâsına deyu edâ-i şehâdet itdikden sonra mezbûr Abdurrahman dahî 'uhdesine alub kabûl itdikten sonra bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Mevlânâ Mustafa b. Hüseyin, Ahmed b. Yusuf, Hüseyin b. el-Hâc Ahmed, Kasab Ali b. Ömer ve diğerleri.

Belge No: 69

Bâlâda mestûr olan Abdurrahman muvâcehesinde merhûm Hüseyin b. Ma'den'in vâlidesi Halime bt. Hasan muvâcehesinde didi ki merhûm oğlum Hüseyin mezkûr Abdurrahman b. el-Hâc Kubad nâm kimesnenin müvekkilesi olan Fatıma'nın bir bukağısın altı yüz akçeye ve bir nezkebi iki yüz akçeye sattı velâkin akçesin virdi ve ammâ mehr-i müeccelinden beş yüz akçesi vardır didiği bi't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fî 4 Cemâziye'l-âhir sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Yukarıda adı geçenler

Vr.14b

Belge No:70

Oldur ki Geyvan b. Abdullah nâm kimesne meclis-i şer'de Ma'den b. Memi nâm kimesne muvâcehesinde takrîr-i kelâm kılub mezkûr efendim Ma'den'e nefsimi târih-i kitâbdan yüz yirmi güne mahrûse-i mezbûre kile ile beş kile buğdaya icâre ile girdim didikte mezbûr Ma'den dahî ikrârını kabûl ve tasdîk itdikten sonra mâ hüve'l-vâki' gıbbe't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fi 4 Recebü'l-müreccep sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Yukarıda adı geçenler.

Belge No: 71

Olur ki mahrûse- i Bursa tevâbi'inde Canbazlar nâm karye sâkinlerinden Ayşe bt. Hamza nâm hâtûn meclis-i şer'de kızı Sâkine bt. Maksûd nâm hâtûn muvâcehesinde takrîr-i kelâm kılub "mezkûre Sâkine sabıkan bana nice esbâb hibe itdi idi. Hâlen ben dahî yine mezkûre Sâkine'ye zikrolunan esbâbı hibe itdim. Ol dahî alub kabz itdi" didikde mezkûre Sâkine dahî bi'l-muvâcehe hibesini ve ikrârını kabûl ve tasdîk idüb ve yine alub kabz didikden sonra mâ hüve'l-vâki' gıbbe't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fî 5 Recebü'l-mürecceb sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mevlânâ Mehmed b. Hasan el-imâm, el-Hâc Mehmed b. Sıddık, Habib b. Maksûd, Mehmed b. Rasûl, Ali b. Mustafa, İbrahim b. Mahmûd ve diğerleri

Belge No:72

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Canbaz nâm karye sâkinlerinden el-Hâc Mehmed b. Sıddık nâm kimesne meclis-i şer'de karındaşı Mustafa b. Sıddık muvâcehesinden takrîr-i kelâm kılub karye-i mezbûrede 'inde'l-ahâlî ma'lûmu'l-hudûd olub babamız Sıddık'dan irs-i şer'le intikâl iden evi nâ-hak tarîk ile üleşdik ve mezbûr Mustafa'nın hissesine 'âid olan yerinin kenârında bir arabalık yer ki sınır üstündeki erik ağaçtan ve altı yanında dut ağaçlarından dere içinde söğüt ağacına varınca bana yol ta'yîn ittiler idi. müselmânlar hâlen mürûr itmeğe mâni' olur didikte bi'l-mukâbele inkâr ile cevâb virüb müdde'î-yi mezbûr el-Hâc Mehmed'den beyyine taleb olundukta Mehmed b.Rasûl ve Ali b. Mustafa nâm kimesneler da'vâsına mutâbık edâ-i şehâdet itdiklerinden sonra şehâdetleri ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye hayyiz-i kabûlde vâki' olub mâ hüve'l-vâki' gıbbe't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fi't-târihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Yukarıda adı geçenler

Belge No: 73

Oldur ki bâlâda mestûr olan Mustafa b.Sıddık nâm kimesne karındaşı el-Hâc Mehmed muvâcehesinde takrîr-i kelâm kulub mezbûr Hacı Mehmed vâlidem Paşa nâm hâtûnun bir danasın zabt ider. vâlidem öldü, miras ikimize intikâl itdi. hâlen ben dahî hissem taleb iderin didikte bi'l-mukâbele cevâb virüb "vâlidem Paşa Hâtûn bana hâl-i

hayâtında hibe itdi. Ben dahi zabt itdim didikte da'vâsına mutâbık beyyine taleb olundukta Abdi b. Hızır ve Halil b. Mahmûd nâm kimesneler da'vâsına mutâbık edâ-i şehâdet itdiklerinden sonra ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye hayyiz-i kabûlde vâki' olub mâ hüve'l-vâki' kayd-ı sicil olundu.

Vr.15a

Belge No: 74

Oldur ki mahrûse-i Bursa sâkinlerinden Mustafa b. Şa'bân nâm na'lband meclis-i şer'de mahrûse-i mezbûre tevâbi'inden Aksu nâm kasaba sâkinlerinden Mevlânâ Kemal b. İbrahim nâm hatib muvâcehesinde takrîr-i kelâm kılub merhûm babam Şa'bân karye-i mezbûrede bana bir gerdeklik bir ev binâ idüb ve bana teslîm itdi. Ben dahî ba'de'l-hibe iki yıl zabt ve tasarruf itdim ve ba'de zamân şehre kalkub gitdiğimde merhûm Şa'ban kendi mülk evlerini mezbûr Kemal Efendi'ye bey' itdi. mezkûr Mevlânâ Kemal dahî bana hibe itdüğü evi dahî zabt ider. Ne sebeb ile zabt ider suâl olunsun didikte bi'l-mukâbele cevâb virüb merhûm Şa'ban da'vâ itdüğü evi dahî me'an bey' itmişdir. Ammâ babası kendine hibe idüb teslîm itdüğüne isbât eylesün didikte da'vâsına mutâbık Osman b. Halil nâm kimesne edâ-i şehâdet itdikten sonra ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye hayyiz-i kabûlde vâki' olub mâ hüve'l-vâki' gıbbe't-taleb kayd-ı sicil olunda. Tahrîran fi't-târihi'l-mezbûr evâil-i Recebi'l-müreccep.

Şuhûdü'l-hâl: Hızır b. Sevindik, Osman Bey b. Abdullah, Ahmed b. Mehmed, Mahmud b. Durmuş el-muhzır (ve diğerleri)

Belge No: 75

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Serme nâm karye sâkinlerinden Ma'den b. Memi nâm kimesne meclis-i şer'de işbu orta boylu sarı sakallı ve sarı kaşlı rusiyyü'l-asl Geyvan b. Abdullah nâm 'abd-i memlûkü muvâcehesinde takrîr-i kelâm kılub iş bu hâmil-i hâze'l-kitâb mezkûr Geyvan benim 'abd-i memlûküm olub hâlen hasbeten lillâhi'l-'azîm ve taleben li-merzât-i rabbihi'l-a'lâ etyab emvâlimden ifrâz idüb âzad itdim min-ba'd mezbûr Geyvan dahî sâir ahrâr-ı asliyye gibi hür ola didikten sonra mezkûr Geyvan dahî 'ubûdiyetine tasdîk ve i'tâkını kabûl itdikten sonra hürriyetine

hükmolunub mâ hüve'l-vâki' gıbbet-taleb ketb ve tahrîr olunub yed-i tâlibe def' olundu ki vakt-i hâcette temessük idine. Tahrîran fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Abdurahman b. el-Hâc Kubad, Mevlânâ Muslihiddin b. Hasan el-imâm, Hüseyin b. el-Hâc Ahmed, Ahmet b. Yusuf, Ali b. Turan, Abdi b. İshak, Mustafa b. İsa, Mustafa b. Mehmed (ve diğerleri)

Belge No:76

Oldur ki bi'l-fi'l İsabey evkâfı mütevellîsi fahru'l-emâcid ve'l-akrân Mehmed Çelebi b. Danyal nâm mütevellî meclis-i şer'de fahru'l-müdekkıkîn Hayreddin Efendi muvâcehesinde takrîr-i kelâm kılub mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Ak nâm vakıf karye sâkinlerinden Ahmed nâm imâm fevt olub evlâd-ı zükûru kalmayub taht-ı tasarrufunda olan cemî'an tarlalar kânûn-ı pâdişâhi üzre tapuya müstehak olub ve karye-i mezbûre sâkinlerinden Melek nâm Hâtûn dahi fevt olub anın dahi evlâd-ı zükûru kalmayıb bir kıt'acık cerîmi kalub ol dahi kanûn-ı padişâhi üzre tapuya müstehak olmağın beyn't-tâlibin ve'r-râğıbîn mezâd olundukta iş bu hâmil-i hâze'l-kitâb mezkûr Mevlânâ Hayreddin'in üzerinde cümlesi yedi bin râyiç fi'l-vakt akçeye karâr idüb ben dahi müşârun ileyh Hayreddin Efendi'ye tapuya virüb meblağ-ı mezbûr yedi bin akçeyi vakıf içün bi't-tamâm olub kabz itdim ba'de'l-yevm (okunamadı) virüb mütasarrıf ola(**Vr.15b**) didikten sonra müşârun ileyh Hayreddin Efendi dahî bi'l-muvâcehe ikrârını kabûl ve tasdîk itdikten sonra mâ hüve'l-vâki' gıbbe't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fî 6 Recebü'l-müreccep sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Sinan Çelebi b. Abdulkerim el-imâm, Sefer Halife el-imâm, Nuh Çelebi b. Mehmed el-imâm, Mustafa b. Şücâ' el-müezzin, Ramazan b. İbrahim el-müezzin, Celal b. Mehmed, Mehmed Sûfi, el-Hâc Mustafa ve Mehmed b. Osman ve Mustafa b. Osman (ve diğerleri)

Belge No:77

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Ak nâm karye sâkinelerinden Fatıma bt. Abdu'nnebî nâm hâtûn tarafından Hüseyin Çelebi b. Hayreddin ve Celal b. Mehmed nâm kimesneler şehâdetleri ile husûs-ı âtiye vekâleti sâbite ve zâhire olan Mehmed b.

Pürgâib nâm kimesne meclis-i şer'de Mevlânâ Hayreddin b. Lütfullah nâm kimesne muvâcehesinde takrîr-i kelâm kılub mezbûr müvekkilem ile zevcem Fatıma mezkûr Hayreddin Efendi'nin kendi vakıf akçesinden mezbûr Mevlânâ Hayreddin'in yedinden iki bin akçe alub karye-i mezbûrede ki bir tarafı Müderris Ahmed Çelebi ve bir tarafı Râziye Hâtûn ve bir tarafı yine Hayreddin Efendi mülkleri ve bir tarafı tarîk-i 'âm ile mahdûd olan bir bâb evini ve bir damını havlusu ile ve cemi'-i tevâbi' ve levâhıkıyla iş bu hâmil-i hâze'l-kitâb Hayreddin Efendi'ye bi-tarîki'l-istiğlâl bey' idüb ve ba'de't-tahliye ve't-tekâbuz yine sene ihdâ ve elf Cemâziye'l-âhiresinin ibtidâsından sene-i kâmiline varınca iki yüz akçe icâreye aldı ve ben dahî damân-ı derek ile kefîl oldum didikten sonra mezbûr Hayreddin Efendi dahî bi'l-muvâcehe ikrârını kabûl ve tasdîk itdikten sonra bi't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fî 6 Recebü'l-müreccep

Şuhûdü'l-hâl: Yukarıda adı geçenler

Belge No: 78

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Fidyekızık nâm karye sâkinlerinden Behram b. Abdullah nâm kimesne fevt olub vârisi ma'rûf olmamağın karye-i mezbûre mütevellîsinin vekîli vakf-ı mezbûrun câbîsi Piyâle Bey b. Abdullah nâm kimesne ile üzerine varıldıkta yine karye-i mezkûre sâkinlerinden el-Hâc Hüseyin b. Mehmed nâm kimesne dokuz yüz doksan altı şa'bânında mahrûse-i mezkûrede nâib olan Hasan Efendi b. Ahmed mührü ile memhûr bir vakıf-nâme ibrâz idüb nazar olundukta merhûm Behram'ın karye-i mezbûre dâhilinde ve sınırın da vâki' olan cemî' emlâki iki evdir ve iki bağçedir ve iki bağdır. Cümlesini karye-i mezbûre mescidi imâmına vakf-ı sahîh ile vakf idüb ve lüzûmuna dahî hükmolunmuş bulunmağın tahrîr olunduğu mütevellî-yi mezbûr el-Hâc Hüseyin talebi ile iş bu temessük tahrîr olunub yed-i tâlibe def' olundu ki vakt-i hâcette temessük idine. Tahrîran fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa b. Mehmed, Halil b. Turgut, Durmuş b. Ali, el-Hâc Osman b. Bekir (ve diğerleri)

Belge No: 79

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Serme nâm karye sâkinlerinden Hüseyin b. el-Hâc Ahmed nâm kimesne meclis-i şer'a gelüb takrîr-i kelâm kılub karye-i mezbûre sâkinlerinden li-ebeveyn karındaşım Hasan nâm kimesne fevt olub oğlu Mehmed'i terk idüb hâlen mezbûr **(Vr.16a)** Mehmed dahî fevt olub beni ve hemşirem Zâhide'yi ve anasının babasın terk itdi kısmet ne vecihledir? deyû suâl itdikte cümlesin sana değer zîrâ sen asabesin deyû cevâb virdik de kıbel-i şer'den temessük taleb itmeğin iş bu temessük tahrîr olunub yedine vaz' olundu ki kimesne mâni' ve dâfi' olmaya. Tahrîran fi't-târihi'l-mezbûr 7 Recebü'l-müreccep.

Şuhûdü'l-hâl: Mevlânâ Veli b. Mahmûd, Mahmûd b. Durmuş, Hasan b. Mehmed (ve diğerleri)

Belge No: 80

Oldur ki merhûm ve mağfûrun leh Sultan Orhan 'aleyhi'r-rahme ve'l-ğufrân hazretlerinin vakıf karyelerinden mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Filader nâm karye sâkinlerinden Kasım b. Kulak Hamza nâm kimesne karye-i mezbûre mütevellîsi İsmail Çelebi nâm kimesnenin karye mührü ile memhûr temessük taleb ibrâz idüb nazar olunduk da mestûr olan oldur ki Kasım Kulak nâm müslimin hâtûnu Salomi bt. Todori otuz yıldan ziyâde Ağbatos(?) nâm 'ammisinden bi-târiki'l-hibe tahmînen bir kile lakin biri tasarruf idüb fevt olduktan sonra bi-hasebi'l-kânûn mezbûre hâtûnun oğullarına intikâl itmeyüb cânib-i vakıftan müstehak tapu iken bilmemeğin mezbûr Ağbatos'un karındaşı oğlu Yani Mihâl mesâlihine bey' itmiş bulunub lâkin bey' itmesi hilâf-ı kânûn olmağın mezbûr Kasım'ın yetmiş akçe resmi tapusu alınub arz-ı mahlûle mezkûre tapulayub virildiği ba'de'l-yevm zabt ve tasarruf itmek içün bu vesîka ketbolunub yedine vaz' ve def' olundu ki vaktihâ temessük idine. Tahrîran fi evâsid-i Muharremi'l-harâm ihdâ ve elf ve yılda dört akçe resm ziyâde takdîr olunmuştur deyü mestûr bulunmağın ve mezkûr Mihal mesâlihde dahî nâm zimmînin muvâcehesinde ber-mûceb-i temessük mezkûr Kasım'a zabt içün ahz olunub mâ hüve'l-vâki' gıbbe't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fî 9 Recebü'l-müreccep sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Kurt Bey b. Abdullah Çorbacı, Rüstem Bey b.Abdullah, Mustafa b. Ca'fer, Hasan b. Mehmed (ve diğerleri)

Belge No: 81

Oldur ki mahrûse-i Bursa mahallâtından İshak Paşa mahallesi sâkinelerinden Kamer bt. Abdullah nâm hâtûn meclis-i şer'de zevci Hızır b. Veli muvâcehesinde takrîr-i kelâm kılub mezbûr Hızır beni hemân itlâk itsün.mehrimden ve nafaka-i 'iddetimden ferâgat itdim didik de mezbûr Hızır dahî muhâle'a tarîki ile bâin talâk itlâk itdi ki mezbûre Kamer talebi ile kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fî 9 Recebü'l-müreccep sene ihdâ ve elf .

Şuhûldü'l-hâl: Mahmûd b. Durmuş, Hasan b. Mehmed (ve diğerleri)

Belge No: 82

Muhallefâtü'l-merhûm el-Hâc Ali b. Mehmed el-müteveffâ der-karye-i Ada tâbi'-i Bursa el-mahrûse mâte ve tereke 'an zevce Ayşe ve ibn sağîr Mustafa ve ibnet Fatıma el-vâki' fi 11 Recebü'l-müreccep sene ihdâ ve elf.

Hâne tahtânî	Su sığır öküzü	Karasığır öküzü	İnek
me'a bağçe ve havlu	Çift	Çift	re's
3	1	1	1
Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet
6000	2400	800	250

bağ me'a bağçe	def'a bağçe	Araba tekerleği	Kazgan
Kıt'a	Kıt'a	me'a demir	adet
1	1	1	4
Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet
1000	100	100	1000

Orak	Balta	Tahra	Buğday	Ekilmiş Buğday
Adet 2	1	1	müd 12	müd 12

kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet	
20	20	20	420	420	
Arpa	Kazgan	Tas	def'a tas	Bakraç	Sahan
müd 8	1	1	1	1	2
Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet
50	100	40	15	30	30

Köhne yeşil çuka me'a hırdavat. Yekün: 13885

Meblağ

70

Vr.16b

İhrâcât

Berâ-yı techîz ve tekfîn	mehr-i müeccel	deyn li-ecli Nebi Reis b. Hamza
Meblağ	2000	Meblağ
400		300
deyn li-Derviş b. İsa	deyn li-evkâf-ı mescid	deyn li-ecli Bâlî b. Pîrî
Meblağ	100	Meblağ
160		70
deyn-i Fatıma	minhü'r-resm	Yekün: 3270
110	130	

Beyne'l-verese :9610

Hissetü'z-Zevce Ayşe	Hissetü'l-ibn. Mustafa	Hissetü'l-bint Fatıma
Meblağ	Meblağ	Meblağ
1201	5608	2804
Yekün: 9615	müşterek: 2	

Belge No: 83

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Ada nâm karye sâkinlerinden el-Hâc Ali b. Mehmed nâm kimesne fevt olub sağîr oğlu Mustafa terk idüb merhûm mezbûrdan irs-i şer'le intikâl iden metrûkâtı zabt ve ahvâlini terbiye içün bir vasî lâzım ve mühim olmağın kıbel-i şer'den iş bu hâmilet-i hâze'l-kitâb vâlidesi Ayşe bt. Pîrî nâm hâtûn kıbel-i şer'den vasî nasb olunub mezkûre Ayşe dahî vasâyet-i mezbûre 'uhdesine alub kabûl itdikten sonra mâ hüve'l-vâki' gıbbe't-taleb tahrîr olunub yed-i tâlibe def' olundu ki vakt-i hâcette temessûk idine. Tahrîran fî 11 Recebü'l-mürecceb sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed b. Derviş, Derviş b. İsa, Bâlî b. Hüseyin, Bâlî b. Pîrî, Nebi Reis b. Hamza (ve diğerleri)

Belge No: 84

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Ada nâm karye sâkinlerinden el-Hâc Ali b. Mehmed nâm kimesne fevt olub sağîr kızı Fatıma terk idüb merhûm mezbûrdan irs-i şer'le intikâl iden metrûkâtı zabt ve ahvâlini terbiye içün bir vasî lâzım ve mühim olmağın iş bu hâmil-i hâze'l-kitâb 'ammîsi Nebi b. Mehmed kıbel-i şer'den vasî nasb olunub mezbûr Nebi dahî vesâyet-i mezbûre 'uhdesine alub kabûl ittikten sonra mâ hüve'l-vâki' gıbbe't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fi't-târihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Yukarıda adı geçenler

Belge No: 85

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Kestel nâm karye sâkinlerinden Osman b. Yahşi nâm kimesne fevt olub sağîr kızı Emine'yi terk idüb merhûm-ı mezbûrdan ırs-i şer'le intikâl iden hissesini zabt ve ahvâlini terbiye için bir vasî lâzım ve mühim olmağın iş bu hâmil-i hâzel-kitâb li-ebeveyn 'ammîsi Mahmûd Bey b. İsa kıbel-i şer'den vasî nasb olunub mezkûr Mahmûd dahî vesâyet-i mezbûrei 'uhdesine alub kabûl itdikten sonra mâ hüve'l-vâki' gıbbe't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Mevlânâ Ali b. Mustafa el-imâm, Nebi b. Mehmed, Mehmed b. Şahkulu, Abdi Bâlî b. Nasûh, Mehmed b. Ali, Mehmed b. Derviş, Mahmûd b. Durmuş (ve diğerleri)

Vr.17a

Belge No: 86

Muhallefâtü'l-merhûm Ayşe bt. Osman el-müteveffâ der-karye-i Kestel tâbi'-i Bursa el-mahrûse mâtet ve tereket 'an ümm Fatıma ve uht li-ebeveyn Emine ve 'amm Mahmûd el-vâki' fi 11 Recebü'l-müreccep sene ihdâ ve elf.

Hisse 'an eb

9944

İhrâcât

berâ-yı techîz ve tekfîn sebete bi-evkâf-ı mescid-i karye-i mezbûre

Meblağ Meblağ

700 672

Minhü'r-resm Yekün: 1507

Beyne'l-verese: 8437

Hissetü'l-uht Emine Hissetü'l-ümm Fatıma Hissetü'l-'âm Mahmûd

Meblağ Meblağ Meblağ

2812 2812 2812

Yekün: 8437 müşterek: 1

Belge No: 87

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Kestel nâm karye imâmı Mevlânâ Ali b. Mustafa nâm imâm meclis-i şer'de karye-i mezbûre sâkinlerinden alub fevt olan Osman b. Yahşi nâm kimesnenin li-ebeveyn karındaşı Mahmûd Bey muvâcehesinde takrîr-i kelâm kılub merhûm-ı mezbûr fevt olub metrûkâtı şer'le Mahmûd Bey'e ve kızı Emine'ye ve zevcesi Fatıma'ya naklitdi. Merhûm mezkûr Osman hâl-i hayâtında târih-i

kitâbdan evvel karye-i mezbûre mescidi imâmına iki bin akçe vakf itdiği ki her sene onun on bir iki pul akçe istirbâh olunub ribhı ile mahall-i mezkûre imâmı yatsı namazından sonra sûre-i tebâreke ve üç ihlâs ve mu'avvizeteyn ve sûre-i fatiha ve sûre-i bakara tilâvet ide muflihûn varınca ben dahî târih-i kitâbdan evvel beş ay tilâvet iderin didik de وعو mezkûr Mahmûd Bey bi'l-mukâbele inkâr ile cevâb virüb da'vâsına mutâbık beyyine taleb olunduk da Abdi Sûfi b. Nasûh, Hüseyin b. Hamza nâm kimesneler da'vâsına mutâbık edâ-i şehâdet itdikten sonra merhûm mezkûrun ihrâç olunub vakf-ı mezkûrun mütevellîsine teslim olundu. Tahrîran fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Yukarıda adı geçenler

Belge No: 88

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Kozluören nâm karye sâkinlerinden Hasan b. Pîrî nâm kimesne meclis-i şer'de bi't-tav' ve'r-rızâ Ahmed Bey el-Hâc İsmail muvâcehesinde takrîr-i kelâm kılub mezbûr el-Hâc Ahmed Bey'e karye-i mezbûrede vâki' olan bağçemizin mahsûlünü bin târihinde bin iki yüz elli akçeye bey' itdik ve karındaşlarım ile me'an olub ba'de zamân sonra o kimesneye bin yedi yüz akçeye bey' itdik didiği mezbûr el-Hâc Ahmed talebi ile kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fi 12 Recebü'l-müreccep sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fahru'l-mülâzimîn Ahmed Efendi b. Mahmûd, Mevlânâ İshak b. Ali el-imâm, Mustafa b. el-Hâc Yusuf, Ali b. Mustafa (ve diğerleri)

Belge No: 89

Oldur ki hâlen mahrûse-i Bursa sancağı beyi olan mîr-i mîrân sahibü'l-'adl ve'l-ihsân Ahmed Paşa yesserallâhu mâ-yeşâ hazretlerinin اوه subaşı olan Hasan Bey b. Haydar nâm kimesne muvâcehesinde Nasûh b. Seydi ve [illegible] b. Dede(**Vr.17b**) ve Emirşâh b. Budak nâm kimesneler muvâcehesinde takrîr-i kelâm kılub mahrûse-i mezbûre tevâbi'inden Soğanlı nâm karyede sâkin olurlar yad ellidir ve levenddir fesâd itmelerinden havf olunur kefîl virsünler nefislerine didikde mezbûrûn kimesneler biribirinin nefsine kefîl olub olduklarından sonra mâ hüve'l-vâki' gıbbe't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fî 12 Recebü'l-müreccep sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Rıdvan Bey' b. Abdullah, Mehmed b. el-Hâc Hüseyin, Mehmed Bey b. Ebu'l-bekâ (ve diğerleri)

Belge No: 90

Oldur ki mahrûse-i Bursa sancağı beyi olan mîr-i mirân sâhibü'l-adl ve'l-ihsân Ahmed Paşa yesserallâhu mâ-yeşâ hazretlerinin cânib-i şeriflerinden mahrûse-i mezbûre nahiyesi subaşı olan fakru'l-akrân Hasan Subaşı b. Haydar muvâcehesinde Mehmed b. Haydar nâm kimesne bi't-tav' ve'r-rızâ takrîr-i kelâm kılub mahrûse-i mezbûre tevâbi'inden Kavaklı nâm karyede Emirkadı oğlunun çiftliğinde çiftçi idim. Târîh-i kitâbdan mukaddem beş ay zikrolan çiftliğin saman damına Abdi Çelebi'nin bir sarı danası gelüb girdi. Ben dahî bir iki günden sonra Kaplıca mütevellîsinin koyunu ile koyunu بورسی بوزاسی nâm kimesneye virdim. Ol dahî bana koyun eti virecek oldu didiği müşârun ileyh Hasan Subaşı talebi ile kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Mahmûd b. Durmuş el-muhzır,Yukarıda adı geçenler, (ve diğerleri)

Belge No: 91

Oldur ki mahrûse-i Bursa sâkinlerinden el-Hâc Osman b. el-Hâc Abdullah nâm kimesne meclis-i şer'de Yusuf b. Seydi nâm kimesne muvâcehesinde takrîr-i kelâm kılub mahrûse-i mezbûre tevâbi'inden Kozluören nâm karye sâkinlerinden Ahmed b. Pîrî'de iki bin akçem vardır da'vâ ve husûmete kabza vekîl-i mutluk itdim" didikde mezbûr Yusuf dahî 'uhdesine alub kabul itdikten sonra bi't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fî 14 Recebü'l-mürecceb sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan b. Hamza, Mahmûd b. Durmuş el-muhzır, Safer b. Mehmed el-muhzır (ve diğerleri)

Belge No: 92

Oldur ki mahrûse-i Bursa sâkinlerinden Pîrî b. Mehmed meclis-i şer'de Karagöz veledi Yâni, Kiro veled Koni nâm zımmî muvâcehesinde didi ki mezbûr Karagöz'den bir siyah katır iştirâ itdim beş yüz akçeye didiği bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan b. Mehmed el-muhzır (ve diğerleri)

Belge No: 93

Bâlâda mestûr olan Karagöz mezkûr Pîrî'ye zikrolan katırı beş yüz akçeye sattım didiği bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Yukarıda adı geçenler

Belge No: 94

Bâlâda mestûr olan Karagöz meclis-i şer'de Kiro veled Koni nâm zimmî muvâcehesinde didi ki Pîrî 'ye beşyüz akçeye bey' itdiğim katır mezkûr Kiro'nundur didiği bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Yukarıda adı geçenler

Belge No:95

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden بولاد بيور nâm karye sâkinlerinden Karagöz veled Yâni nâm zımmî meclis-i şer'de Kiro veled Koni nâm zımmî muvâcehesinde **(Vr. 18a)** takrîr-i kelâm kılub karye-i mezbûre dâhilindeki bir tarafı Timur Bey ve bir cânibi Süleyman Bey ve bir cânibi İstaponi mülkleri ile mahdûd olan bir bâb evimi ve bir damımı, havlusu ile cemî'-i tevâbi' ve levâhıkıyla işbu hâmil-i hâze'l-kitâb mezkûr Kiro'ya beş yüz akçeye bey'-i bi'l-vefâ tarîk ile bey' itdim ki; eğer üç güne dek ikrâr idersem hoş ve itmezsem bey'im bey'i'l-bâtteye mübeddel ola" didikten sonra mâ hüve'l-vâki' gıbbe't-taleb kayd-ı sicil olundu.Tahrîran fî 14 Recebü'l-mürecceb sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mahmûd Çelebi b. Ca'fer, Veli Halife b. Mahmûd, Pîrî b. Mehmed, Mehmed b. Abdullah (ve diğerleri)

Belge No: 96

Oldur ki mahrûse-i Bursa sancağı beyi olan mîr-i mirân sâhibü'l-'adl ve'l-ihsân Ahmed Paşa yesserallâhu mâ-yeşâ hazretlerinin cânib-i şerîflerinden mahrûse-i mezbûre nâhiyesinde subaşı olan Hasan Subaşı b. Haydar nâm kimesne muvâcehesinde purasa lakabı ile ma'rûf olan Mustafa b. Haydar nâm kimesne meclis-i şer'de bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr ve i'tirâf kılub mahrûse-i mezbûre tevâbi'inden Kavak nâm karyede Emir kadı oğlu Ca'fer Çelebi'nin çiftliğinde târih-i kitâbdan mukaddem beş ay saman almağa vardığımda çiftçi Mehmed b. Haydar nâm kimesne bana bir sarı erkek dana virdi ve didi ki iki üç gündür bunda saman damında yatur sana vireyin didi. Ben dahî karye-i mezbûrenin orta cânibinde orman içinde boğazladım. Mezkûr Mehmed'e dahî bir mikdâr hisse virdim mâ'adâsın dağıttım didiği müşârun ileyh Hasan Subaşı talebi ile tahrîr olunub yed-i talibe def' olundu ki vakt-i hâcette temessük idine. Tahrîran fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Fahru'l-akrân Mahmûd Çelebi b. Ca'fer, Mevlânâ Veli Çelebi b. Mahmûd, Pîrî b. Mehmed, Mehmed b. Abdullah ve Hasan b. Mehmed (ve diğerleri)

Belge No: 97

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Dimboz nâm karye sâkinlerinden Kasım b. Mustafa ve İnebâlî b. Abdullah b. Abdullah nâm kimesneler meclis-i şer'a iş bu orta boylu ve gök ela gözlü ve sarı kaşlı, yüzü çiçekli Yusuf nâm emred 'abd-i âbıkı ihzâr ve mahzarında takrîr-i kelâm kılub karye-i mezbûre ahâlisi derbendcidir ve karye-i mezkûre hâsdır mesfûr Yusuf, karye-i mezkûre içinde dutduk hâlen haslar emini bunda olmamağla meclis-i şer'a getürdük didiklerinde mezbûr Yusuf'tan keyfiyyet-i ahvâl suâl olundukda Türkçe bilmeyüp velâkin adım Yusuf'tur ve efendimin adı Hacı Mahmûd'dur. mahrûse-i mezbûrda sâkindir. deyü cevâb virüb ve esbâbı yoklandıkda bir köhne beledî yastık ve bir keser ve bir top kırmızı keten ipliği ve bir top beyaz penbe ipliği bulunduktan sonra muhzır Hasan ile me'an zindana gönderildiği, mesfûrân Kâsım ve İnebâlî talebi ile tahrîr olunub yed-i tâlibe def' olundu ki vakt-i hâcette temessük idine. Tahrîrân fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Abdi Çelebi b. Murâd, Hasan b. Ahmed, Yusuf b. Bâlî (ve diğerleri)

Vr. 18b

Belge No: 98

Oldur ki Halil b. Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer'de Mehmed b. Mahmûd nâm kimesne muvâcehesinde takrîr-i kelâm kılub mezkûr Mehmed'e esbâb bahâsından iki bin akçe deynim var idi yedi yüz akçesin dellâla virdim didiği bi't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fî 15 Recebü'l-müreccep sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Hamza b. el-Hâc Mustafa, Şâhverdi b. Mehmed, Hasan b. Mehmed el-muhzır (ve diğerleri)

Belge No: 99

Bâlâda mestûr olan âhar şehir'e gider, akçem taleb iderin didiği ecilden muhzırbaşının vekîli Hasan muhzıra tahsîl içün emrolundu.

Şuhûdü'l-hâl: Yukarıda adı geçenler

Belge No: 100

Oldur ki Ali b. Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'de Ömer b. Osman nâm kimesne muvâcehesinde bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr ve i'tirâf kılub benim Ömer'e yedi yüz kırk akçe deynim vardır lâzım bi'l-edâ ve vâcibü'l-kazâ didikden sonra mezkûr Ömer dahî bi'l-muvâcehe ikrârını kabûl ve tasdîk itdikten sonra mâ hüve'l-vâki' gıbbbu't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Osman b. Murâd, İsmail b. Ali, Şa'bân b. Osman, Mustafa b. Yahya (ve diğerleri)

Belge No: 101

Bâlâda mestûr olan Ali virmesinde 'inâd ve muhâlefet itmeğin tahsîl içün emrolundu müdde'înin talebi ile.

Şuhûdü'l-hâl: Yukarıda adı geçenler

Belge No:102

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Kavaklı nâm karye sâkinlerinden Hasan b. Ali nâm kimesne meclis-i şer'de karye-i mezbure sâkinlerinden ترندقلو veledi Duka nâm zimmî muvâcehesinde takrîr-i kelâm kılub karye-i mezkûre dâhilindeki bir tarafı İstefano İyas ve bir cânibi bakırcı ve bir tarafı sağîr mülkleri ve bir cânibi tarik-i 'âm ile mahdûd olan bir bâb tahtânî evimi, önünde hayâtıyla ve içinde üstü açık bir damıyla ve havlusu ile ve cemi'-i tevâbi' ve levâhıkıyla iş bu hâmi'l-i haze'l-kitâb mezkûr ..ترفلو dört yüz bin râyiç fi'l-vakt akçeye bey'-i bât ile bey' idüb teslim-i mebî' ve kabz-ı semen itdim didikten sonra mezkûr ترندقلو dahî bi'l-muvâcehe bey'i ve ikrârını kabûl ve tasdîk itdikten sonra mâ hüve'l-vâki' gıbbe't-taleb tahrîr olunub yed-i tâlibe def' olundu ki vakt-i hâcette temessük idine.

Şuhûdü'l-hâl: Şâhverdi b. Mehmed, Osman b. Murâd, İsmail b. Ali, Mehmed b. Mahmûd, Mustafa Pîrî, Hamza Çelebi b. el-Hâc Mustafa el-imâm (ve diğerleri)

Belge No : 103

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Kavaklı nâm karye sâkinlerinden ...ترندقلو veledi Duka nâm zimmî meclis-i şer'de kaplıca-i 'atîk sâkinlerinden Osman b. Murâd muvâcehesinde takrîr-i kelâm kılub karye-i mezbûre sınırında cevânib-i erba'ası ma'lûmu'l-hudûd (silinmiş) Ali nâm kimesneden iştirâ itdiğim evimi havlusu ile cemi'i tevâbi' **(Vr.19a)** ve levâhıkıyla işbu hâmil-i hâze'l-kitâb mezkûr Osman'a üç bin akçeye bey'u'l-vefâ tarik ile bey' idüb teslîm itdim.Târih-i kitâbdan işbu ramazânü'l-mübârekin ibtidâsında edâ idersem hoş ve illâ bey'-i bi'l-bâta mübeddel ola didikten sonra mezkûr ترندقلو 'ya ramazânü'l-mübârekin ibtidâsına varınca üç yüz altmış akçeye icâreye virüb mezkûr ترندقلو dahî zikr olan evi icâre-i mezbûr ile kabûl itdikten sonra bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Yukarıda adı geçenler

Belge no : 104

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden İsabey nâm vakıf karye câbisi İbrahim b. Yusuf talebi ile mahrûse-i Bursa sâkinlerinden Osman b. Derviş nâm kimesne karye-i mezbûre sâkinlerinden Abdi b. Abdullah nâm kimesnenin her kaçan taleb olunursa nefsine kefîl olduğu bi't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fî 16 Recebü'l-mürecceb sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mahmûd Çelebi b. Ca'fer, Hasan Bey b. Abdullah, Sinan b. İskender, Hasan b. Mehmed el-muhzır (ve diğerleri)

Belge No : 105

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Kazıklı nâm karye sâkinlerinden Pinos(?) veledi Süne(?) nâm zimmî sâir karye ahâlisi mukâbelesinde bi't-tav've'r-rızâ ikrâr ve i'tirâf kılub târih-i kitâbdan evvel bir ay mukaddem altı yaşında olan oğlum Yorgi sekiz yaşında olan Kiryari(?) nâm sulbî oğlumun kulağı tozuna bir taş vurub öldürdü karye-i mezkûrede kapum önünde. Benim ehl-i karye ile da'vâ ve nizâ'ım yoktur. Eğer min ba'd zikrolan husûsdan ötürü da'vâ idersem ve yâhut bi'l-vekâle da'vâ ittirirsem 'inde'l-hukkâm mesmû'a ve makbûle olmayub merdûd ola didikten sonra mezkûrûn karye ahâlisi talebi ile tahrîr olunub yed-i tâlibe def' olundu ki vakt-i hâcette temessük idine. Tahrîran fî 17 Recebü'l-mürecceb sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fahru'l-akrân Mustafa Bey Zâbit-i karye-i mezbûr, Ferhad Bey b. Abdullah, Hasan Çelebi b. Hızır, Osman Bâlî b. Abdullah, Hasan b. Abdullah (ve diğerleri)

Belge No : 106

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Kestel nâm has karye emini olan fahru'l-akrân Mustafa Çavuş b. İbrahim nâm çavuş meclis-i şer'de mahrûse-i Bursa sâkinlerinden el-Hâc Hasan b. Hızır nâm hâssa-mehter muvâcehesinde takrîr-i kelâm kılub karye-i mezkûre sâkinlerinden Osman b. Yahşi nâm kimesne fevt olub evlâd-ı zükûrundan kimesnesi kalmayıb işbu hâmil-i hâze'l-kitâb mezkûr el-Hâc Hüseyin'e merhûm mezkûr Osman'ın fi'l-cümle tapuya müstehak olan tarlalarını altı bin akçeye virüb meblağ-ı mezkûru (**Vr.19b**) mîrî içün alub kabz itdim didikten sonra mezkûr el-Hâc Hasan dahî bi'l-muvâcehe tefvîzini ve ikrârını kabûl ve tasdîk itdikten sonra mâ hüve'l-vâki' gıbbe't-taleb tahrîr olunub yed-i tâlibe def' olundu ki vakt-i hâcette temessük idine. Tahrîran fî 17 Recebü'l-müreccep sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ferhad Bey b. Abdullah, Mehmed Beşe b. Ferhad, Mustafa Beşe b. Ferhad, Osman b. Murâd, Osman Beşe b. Abdullah, Mehmed b. Mustafa, Hızır Bâlî b. Yusuf (ve diğerleri)

Belge No : 107

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Kazıklı nâm karye sâkinlerinden Osman b. Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'de karye-i mezkûre sâkinlerinden Ali b. Mustafa nâm kimesne muvâcehesinde takrîr-i kelâm kılub karye-i mezkûre sınırında 'inde'l-ahâli ma'lûmu'l-hudûd olan mülk evimin yolu mezbûr Ali'nin evi yolu ile müşâ'dır ve yoldan içerü benim mülküm içinde kapum önünde bir fırın vardır, müşâ'iyyet üzre zabt ideriz ama bana küllî zararı vardır. Mahall-i mezbûrun üzerine varılmasın taleb iderin didikte huccetin zeylinde olan müselmânlar ile üzerine varıldıkta fi'l-vâki' fırın yanarken lâkin âdem ve davar geçmesinde hayli elem çeker Osman'a zararı vardır didiklerinde mezbûr Osman hissesinden ferâgat idüb mezkûr Ali dahî yirmi güne dek yerinden kaldırmasına ta'ahhüd itdikten sonra mâ hüve'l-vâki' gıbbe't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa Çavuş b. İbrahim, Hasan Beşe Abdullah, Mustafa b. Hamza (önceki şâhitler).

Belge No : 108

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Ada nâm karye sâkinlerinden Hasan b. Hamza nâm kimesne meclis-i şer'de yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Abdulkerim b. Ali muvâcehesinde takrîr-i kelâm kılub karye-i mezbûre dâhilinde ki bir tarafı Ali Bâlî mülkü ve üç cânibi tarik-i 'âm ile mahdûd olan bir bâb tahtânî evi havlusu ile cemi'-i tevâbi' ve levâhıkıyla merhûm babam Hamza sâbıkan karye-i mezbûrede müezzin olan Mevlânâ Mehmed nâm uzun imâmdan iştirâ idüb vefât idince zabt ve tasarruf itdi. Hâlen mezkûr Abdulkerim hilâf-ı şer' zabt ider didikte bi'l-mukâbele cevâb virüb zikr olan evi ben mezbûr Hamza vefât itdikten sonra ben dahî mezbûr uzun imâmdan iştirâ itdim velâkin ben Hamza'nın iştirâ itdüğün bilmem didikte Ali b. İvaz ve Mehmed b. Ali nâm kimesneler didiler ki biz şâhitleriz şehâdet dahî ideriz ki zikr olan evi mezkûr uzun imâm merhûm Hamza'ya üç bin üç yüz akçeye bey' itdi mezbûr Hamza dahî vefât idince zabt itdi deyû edâ-i şehâdet itdiklerinden sonra şehâdetleri ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye hayyiz-i kabûlde vâki' olub mâ hüve'l-vâki' gıbbe't-taleb tahrîr olunub yed-i tâlibe def' olundu ki vakt-i hâcette temessük idine. Tahrîran fî evâhir-i cemâziye'l-evvel sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Osman Halife b. Nasuh, Ali Bâlî b. Hamza, Nebi b. Ali (ve diğerleri)

Vr.20a

Belge No : 109

Oldur ki mahrûse-i Bursa sâkinlerinden el-Hâc Mehmed b. Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer'de takrîr-i kelâm kılub mahrûse-i mezbûre tevâbi'inden Dimboz nâm karye sâkinlerinden Kasım ve İnebâlî nâm kimesne Türkçe bilmez Yusuf nâm 'abd-i memlûkümü karye-i mezbûrede tutduk deyü zindana virmişiz kul benimdir ve nice müselmânlar dahî vardır bilür didikte mahrûse-i mezbûre mahallâtından Bâb-ı zemin mahallesi sâkinlerinden fahru'l-müste'iddîn el-Hâc Ali Efendi b. Ahmed ve yine mahrûse-i mezkûre mahallâtından Pınarbaşı mahallesi sâkinlerinden fahru'l-mülâzimîn el-Hâc Mehmed Efendi b. Ahmed, Yusuf b. Nasûh nâm kimesneler mezkûr Yusuf mezbûr el-Hâc Mehmed'in hâlen 'abd-i memlüküdür deyü şehâdet tarîki ile haber virdiklerinden sonra mezkûrân el-Hâc Mehmed Efendi ve Yusuf nâm kimesneler didiler

ki karye-i mezbûre hâsdır hâlen haslar emini bunda yoktur ve vekil dahî yoktur. zindandan itlâk idüb sâhibine teslim itdik. Eğer sonra vechen mine'l-vücûh müdde'î zuhûr idüb bi-hasebi'ş-şer' mezbûr el-Hâc Mehmed'in üzerine bir nesne zuhûr iderse 'abd-i mezkûr içün bir kıymetde(?) dâmin olalım deyû kefîl olduklarından sonra mezkûr Yusuf mesfûr el-Hâc Mehmed'e teslîm olunduğu mâ hüve'l-vâki' gıbbe't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fî 17 Recebü'l-müreccep sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Muslihiddin Efendi b. İskender, Mustafa Çelebi b. Mehmed Mahmûd b. İdris, Hasan b. Mehmed el-muhzır (ve diğerleri)

Belge No: 110

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Cum'alıkızık nâm karye sâkinlerinden Cihan Bey b. Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'de yine karye-i mezkûre sâkinlerinden Mehmed b. Yusuf nâm kimesne muvâcehesinde takrîr-i kelâm kılub karye-i mezbûre sınırındaki bir tarafı Abdi ve bir cânibi Durmuş b. Hüseyin bağçeleri, bir tarafı yine kendi tarlam ve bir tarafı tarîk-i 'âm ile mahdûd olub büyük alak(?) dimekle ma'rûf bir kıt'a mezra'ı karye-i mezkûre mütevellîsi ma'rifeti ile işbu hâmil-i hâze'l-kitâb mezkûr Mehmed'e tefvîz idüb mukâbelede bin akçesin alub kabz itdim" didikten sonra mezbûr Mehmed dahî bi'l-muvâcehe tefvîzini ve ikrârını kabûl ve tasdîk itdikten sonra mâ hüve'l-vâki' gıbbe't-taleb tahrîr olunub yed-i tâlibe def' olundu ki vakt-i hâcette temessük idine. Tahrîran fî 17 Recebü'l-müreccep sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan b. Servet, Sinan b. el-Hâc Hüseyin, Mustafa b. Alemşâh, Hasan b. Hüseyin, Mahmûd b. Durmuş, Nebi b. Ramazan (ve diğerleri)

Belge No: 111

Oldur ki mahrûse-i Bursa'da [illegible] (Mi'râclı) Sultan medresesinde müderris olan fahru'l-müderrisîn zahru'l-mudekkikîn Abdullah Efendi tarafından vekâleti sâbit olan fahru'l-müderrisîn Mehmed Efendi b. Mustafa nâm kimesne muvâcehesinde mahrûse-i mezkûre tevâbi'inden Büyük susığırlık nâm karye ahâlisinden Mustafa b. Derviş nâm kimesne bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr ve i'tirâf kılub müşârun ileyh Abdullah Efendi'ye öküz ve arpa ve araba ve yulaf bahâsından iki bin iki yüz elli akçe deynim

vardır didik de mezkûr Mehmed Efendi dahî bi'l-muvâcehe ikrârını kabûl ve tasdîk itdikten sonra mâ hüve'l-vâki' gıbbe't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Muslihiddin Efendi b. İskender, Hasan b. Servet, Mustafa b. Alemşâh, Hasan b. Mehmed el-muhzır (ve diğerleri)

Vr. 20b

Belge No: 112

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Büyük susığırlık nâm karye sâkinlerinden Mustafa b. Derviş nâm kimesne meclis-i şer'de yine karye-i mezkûre sâkinlerinden يالين veledi Yâni nâm zımmî muvâcehesinde bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr ve i'tirâf kılub mezkûr يالينه bin beş yüz akçe deynim vardır lâzım bi'l-edâ ve vâcibü'l-kazâ deynimdir didik de mezkûr يالين dahî bi'l-muvâcehe ikrârını kabûl ve tasdîk itdikten sonra mâ hüve'l-vâki' gıbbe't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fî 17 Recebü'l-müreccep sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Yukarıda adı geçenler

Belge No: 113

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Süle nâm karye sâkinlerinden Mustafa b. Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'de Hasan b. Mustafa muvâcehesinde didi ki mezkûr Hasan'dan ben iki yüz on akçe aldım karz-ı hasen babamın kürkçü مالى siçün Hasanköy imamına virdim ve zikr olan akçe mukâbelesi bir beyaz bârgîr emanet virdim didiği bi't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Muslihiddin Efendi b. İskender, Ali b. Musa, Hasan Efendi b. Emrullah (ve diğerleri)

Belge No: 114

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Kazıklı nâm karye sâkinlerinden Ferhad Bey b. Abdullah nâm yeniçeri meclis-i şer'de yine karye-i mezkûre mütemekkinlerinden Pirasko veledi Çak ve li-ebeveyn karındaşı Kosti muvâcehesinde takrîr-i kelâm kılub karye-i mezkûre dâhilindeki bir tarafı Aydın ve bir cânibi yine mezkûr Pirasko mülkleri ve bir cânibi tarîk-i 'âm ile mahdûd olub karındaşım Yani nâm zimmîden iştirâ itdüğüm bir saz örtülü evi cemi'-i tevâbi'i ve levâhıkıyla ve iki yüz nakid râyiç fi'l-vakt akçe dahî virüb mezbûrân Pirasko ve Kosti'ye onlar dahi mukâbelede sâkin olduğum evin kapusu önünde vâki' olan ki bir tarafı Araboğlu ve bir cânibeyni Aydın mülkleri ve bir tarafı tarîk-i 'âm ile mahdûd olan iki bâb saz örtülü evi ki Aydın mülkü tarafında vâki' olan damlalıkdan Arnavut Yani'nin duvarı ağılı bâbına varınca istibdâl itdik eğer min ba'd yine rucû' idersem 'inde'l-hukkâm mesmû'a ve makbûle olmayub merdûd ola didikten sonra mezkûrân Pirasko ve Kosti nâm zımmiler dahî istibdâlini câiz ve ikrârını bi'l-muvâcehe kabûl ve tasdîk itdikten sonra didiler ki eğer min ba'd dahî rucû' idersek inde'l-hukkâm mesmû'a olmayub merdûd ola" didiklerinden sonra câbînin(?) talebleri ile tahrîr olunub yedlerine def' olundu ki vakt-i hâcette temessük idine. Tahrîran fî 13 Recebü'l-mürecceb sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa Bey b. Ferhad er-râcil, Mehmed Bey b. Ferhad er-râcil, Hasan Bey b. Abdullah, Mustafa b. Hamza, Osman b. Mustafa, Mustafa Çavuş b. İbrahim, Osman Beşe Abdullah (ve diğerleri)

Belge No: 115

Oldur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Kazıklı nâm karye sâkinlerinden Pirasko veledi Çak nâm zimmî meclis-i şer'a gelüb izhâr-i tezallüm idüb didi ki karye-i mezbûre sâkinlerinden Mehmed Beşe b. Ferhâd nâm yeniçeri karye-i mezkûrede olan evimin kapusun nacak ile (**Vr.21a**) pâreledi. Mahall-i mezkûrun üzerine varılmasın taleb iderin didikde bu hakîr zimmî mahall-i mezkûrun üzerine varıldık da fi'l-vâki' kapuda beş altı nacak yarası olub mezkûr Mehmed Bey'den suâl olunduk da bi'l-mukâbele inkâr ile cevâb virüb müdde'î-yi mezkûrdan beyyine taleb olunduk da Mustafa b. Hızır nâm kimesne benim önümde Mehmed Bey nacak paraladı deyü edâ-i şehâdet itdik de mezbûr Mehmed Bey dahî ikrâr idüb zikrolan ev kapum önündedir.

karye-i mezkûre 'âmilini on onbeş atlı ile gelüb kondurdu. Evinin böyle olması kendinden oldu didiği mezkûr Pirasko talebi ile kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan Bey b. Abdullah er-râcil, Ferhad Bey b. Abdullah er-râcil, Mustafa Bey b. Ferhâd er-râcil, Mehmed b. Mustafa, Osman b. Mustafa (ve diğerleri)

Belge No: 116

Oldur ki mahrûse-i Bursa sancağı beyi olan mîr-i mirân sâhibü'l-'adl ve'l-ihsân Ahmed Paşa yesserallâhu mâ-yeşâ hazretlerinin cânib-i şerîflerinden ... subaşısı olan Hasan Subaşı meclis-i şer'de Kurt b. Mehmed nâm çingâne meclis-i şer'a getürüb mezbûr Kurt hilâf-ı şer' zindanda habs idi hâlen kefilleri vardır alınsın didikde Mustafa b. Karaca ve Şahbâlî b. Yusuf nâm kimesneler mezkûr Kurt bey nefsine kefîl oldukları bi't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fî 18 Recebü'l-mürecceb sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: el-Hâc Rıdvân Halife b. Abdullah, Mehmed Bey b. Haydar er-râcil, Mahmûd b. Durmuş el-muhzır, Hasan b. Mehmed, İbrahim b. Davud (ve diğerleri)

Belge No:117

Oldur ki bâlâda mestûr olan Hasan Subaşı meclis-i şer'a Yusuf b. Cemâl nâm kimesne muvâcehesinde didi ki mezkûr Yusuf üstüne bir nesne sâbit ve zâhir olmayub üstüne bir [illegible] dahî yokdur bilâ-sebeb zindanda yatar kefiller alınsın mahrûse-i mezbûreden taşra Mer'a(?) nâm karye sâkinlerinden İbrahim b. Davud, Hüseyin b. Ali nâm kimesneler nefsine ve Receb b. Mustafa mahrûse-i mezbûre [illegible] ol dâhi kefîl olduktan sonra mâ hüve'l-vâki' gıbbe't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Yukarıda adı geçenler

Belge No: 118

Oldur ki Kurt b. Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'de Hüsrev b. Pîrî muvâcehesinde takrîr-i kelâm kılub mezkûr Hüsrev'e dokuz yüz yirmi bir akçe deynim vardır didikde zevcesi Fatıma bt. Abdullah nâm hâtûn zarar-ı mala kefîl olduktan sonra bi't-taleb kayd-ı sicil olundu. Tahrîran fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Yukarıda adı geçenler

Vr. 21b

Yevmü'l-erbi'â fî 28 Recebi'l-müreccep sene ihdâ ve elf mine'l-hicreti'n-nebiyyi 'aleyhi's-selâm

Belge No: 119

Mahmiye-i Bursa muzâfâtından Aksu nâm karyede ahz olan açık kaşlı, gök gözlü, sarışın sağ ayağı a'rac arkasında boz köhne 'abâ ve ayağında beyâz köhne ..بوزك ve başında قلوج tacı olan Hasan b. Abdullah nâm gulâm-ı rûsî rıkkına ve ibâkına i'tiraf itdikden sonra yevmî dört akçe nafaka takdîr olunub karye-i mezbûrede بوه sahibi olan Hızır b. Sevindik nâm kimesneye teslîm olundu. Hurrira fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ali b. Halil, Mustafa b. Mahmûd (ve diğerleri)

Belge No: 120

Karye-i Aksu'dan 'Aynî bt. Hasan nâm hâtûn meclis-i şer'-i şerîfde hâmilü'l-kitâb Abdi b. Ali nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i merâm kılub bundan akdem karye-i mezbûrede vâki' olub iki cânibi yine benim mülküm ve bir tarafı Maksûd b. Ali'nin ve bir cânibi tarik-i 'âm ile mahdûd olan bir kıt'a ev yerimi mezbûr Abdi'ye bin iki yüz nakid akçeye bey' idüb akçesin bi't-tamâm ahz ü kabz itmiş idim ba'de'l-yevm ..مركز bi-vechin mine'l-vücûh 'alâkam yoktur keyfe mâ yeşâ tasarruf eylesin didikte mukırra-yı mezbûreyi ikrâr-ı meşrûhunda mezbûr Abdi vicâhen tasdîk itdikden sonra mâ vaka'a bi't-taleb kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Ali b. Halil, Mustafa b. Mahmûd, Nesimi b. Süleyman, Ömer b. Mehmed, Maksûd Ali, Hızır b. Sevindik, Hamid b. Ali (ve diğerleri)

Belge No: 121

Karye-i Aksu'dan hâmilü'l-kitâb Veli b. Bâyezid nâm kimesne meclis-i şer'-i şerifde Ünzile bt. Haydar nâm bikrin velisi olan ceddi Hüseyin b. Arslan ve ceddesi olan 'Aynî bt. Habîb mahzarlarında takrîri-i kelâm idüb mezbûrân Hüseyin ve 'Aynî mezbûre Ünzile'yi târih-i kitâbdan birkaç yıl mukaddem dört bin akçe mehr-i müeccel ve iki bin akçe mehr-i mu'accel üzre bana tezvîc idüb vech-i meşrûh üzre menkûham iken hâlen imtinâ' iderler hakîkat-ı hâl suâl olunsun didik de mezbûrâna suâl olunduk da fi'l-hakîka mezbûre Ünzile'yi merkûm Veli vech-i meşrûh üzre târih-i merkûmda velâyetimiz hasebiyle tezvîc eyledik, menkûhasıdır lâkin zikrolunan iki bin akçe mehr-i mu'accel içün levâzımıntedârik itmek ile tevakkuf eyledik. levâzımıntedârik idüb teslîm idelüm didiklerinde mâ vaka'a bi't-taleb kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Yukarıda adı geçenler

Belge No: 122

Bi'l-fi'l اول subaşısı olan Hasan Subaşı b. Haydar nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîfde yörük tâifesinden Timur b. Ali nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüb Hâlen yörük karındaşı olan Armağan nâm râ'î bir kimesnenin evin basub ba'zı esbâbın ahz eyledikde husus-ı mezbûrda mezbûr Timur'un dahî 'alâkası vardır deyu ahz itmiş idim el-hâletü hâzihî 'alâkası olmamağın anladım idi lâkin akçe ve esbâbından nesnesin ahz itmedim hakîkat-ı hâl suâl olunub tahrîr olunmasın taleb iderim didikde mezbûr Timur'dan suâl olundukda fi'l-hakîka beni mezbûr Hasan Subaşı vech-i meşrûh üzre ahz eyledi. lâkin akçe ve esbâbımı almadı, itlâk eyledü deyü cevâb virmeğin mâ vaka'a kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim Bey, Mehmed b. (ve diğerleri)

Vr.22a

Belge No: 123

Muhallefâtü'l-merhûm Veli b. Nurullah el-müteveffâ fî karye-i Hamitler min tevâbi'i Bursa el-mahrûse ve tereke 'alâ erba'ti ebnâ vehüm Musli ve İbrahim ve Mehmed ve Hüseyin binten Râbi'a ve zevce 'Aynî el-vâki' fi selh-i Recebi'l-mürecceb sene ihdâ ve elf.

Ev tahtânî saz	bağ	Öküz çift	araba	İnek
Kıymet	1	Kıymet	Kıymet	Kıymet
400	Kıymet	1000	200	300
	1000			
Merkeb me'a	Düğe	Gök buğday	Yulaf gök	
Kıymet	Kıymet	Bir müd	bir müd	
400	175	Kıymet	Kıymet	
		600	200	
Arpa gök	Buğday	Bel	Kazma	Hurdavât
Kile 10	Kile 8	Kıymet	Kıymet	Kıymet
Kıymet	Kıymet	15	15	25
150	120			
minhâ techîz ve tekfîn	deyn-i meyyit berâ-yı			
230	vakf-ı mescid-i karye-i mezbûr		Yekün : 4600	
	meblağ			
	200			

Belge No: 124

(Arapça-özet) Hakimin Bursa'ya bağlı Hamitler köyünden babaları vefât eden Veli oğlu Mehmed ve Hüseyin adlı küçük çocuklara babalarından kendilerine intikal eden mirası korumak ve rüşd çağına kadar davranışları kontrol edip mallarını korumak için Mustafa kızı 'Aynî'yi vasî olarak atadığına ve Mustafa kızı 'Aynî'nin de bu

vesâyeti kabûl ederek şer'i bir şekilde yerine getirmeyi üstlendiğine dair aynı tarihli belgedir.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan b. Murad, Hacı Memi b. İsa, Mahmûd b. Mehmed, Mehmed b. Maksûd, Hasan el-muhzır (ve diğerleri)

Belge No: 125

Bi'l-fi'l [illegible] subaşı olan Hasan Subaşı b. Haydar meclis-i şer'-i şerîfde yörük tâifesinden Armağan b. Ali nâm râ'î mahzarında takrîr-i kelâm idüb bundan akdem İnegöl kazâsına tâbi' Ortaköy nâm karyeden Hamid b. Bâlî nâm kimesne benim mezbûr Armağan gece ile bir kimesne ile evim basub ba'zı esbâbımı ahz itdiler deyü mezbûrdan taleb-i da'vâ eylediğinde münker olmuş idi. hâlen hakîkat-ı hâl mezbûr Armağan'dan suâl olunsun didikden sonra mezbûra suâl olunduk da fi'l-vakî' ben karye-i mezbûrda Sefer Bey nâm yeniçerinin koyunun güdüb mezbûrun Güher nâm 'arabî beni merkûm Hamid'in evine gece ile bile alub gidüb ben taşrada dururken mezbûr 'arab içeri dâhil oldukda mezbûr Hamid'in evinden ba'zı esbâbın ahz idüb arkasına getürüb alub gitti. zikrolan esbâbdan bana bir nesne virmeyüb bi't-taleb mezbûr 'arab yerindedir deyü cevâb virdikden sonra mâ vaka'a bi't-taleb kayd olundu fi selh-i recebi'l-müreccep sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim b. Mustafa yeniçeri, el-Seyyid Mehmed b. el-Seyyid Mirza, Mirzâ b. Mehmed, Hasan el-muhzır (ve diğerleri)

Vr. 22b

Belge No: 126

İbrahim b. Mustafa nâm yeniçeri meclis-i şer'-i şerîfde Mehmed b. İbrahim nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüb bundan akdem mezbûr Mehmed ve dükkanda olan rusiyyü'l-asl Kasım b. Abdi nâm 'abd-i memlûkü birkaç defa gelüb

gidüb etrâfda olan müselmânlar niçün bir kimesnenin kulu ile mu'âmele idersün didiklerinde gulâm-ı mezkûr âbıktır sâhibi vardır deyü cevâb virüb idlâl itmekle hâlen gâyib oldu hakîkat-ı hâl suâl olunsun didiğinde mezbûr Mehmed'e suâl olundukda fi'l-vâki' gulâm-ı mezkûr Mihaliç'den el-Hâc Çavuş nâm kimesnenin kulu olub ibâk itdüğü ma'lûm olmağın bi'l-fi'l mahmiye-i Bursa subaşısı gulâm-ı mezkûru gösteriver dimekle ben dahi adamlarından bir kimesne ile dükkanda varub gösterdim. lâkin bundan gayrı 'alâka ve medhalim yoktur deyu cevâb virdiğinden sonra İbrahim b. Yusuf ve Seydî Ahmed b.Mahmud ve Musa b. Hasan nâm kimesneler dahi hâzırû olub fi'l-vâki' mezbûr Mehmed gulâm-ı mezkûra bir kaç defa gelüb gidüb niçün bir kimesnenin kulu ile 'alakâ idersin didiğimizde kıssa-i merkûm üzre cevâb virmiş idi deyü haber virdiklerinde mâ vaka'a bi't-taleb kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Mirza b. Mehmed, Hasan b. , Mahmûd el-muhzır (ve diğerleri)

Belge No: 127

(Arapça-özet) Bursa'ya bağlı Avdancık köyünden Ahmed oğlu Mehmed'in aynı köydeki kendi tarlası, Ali b. Şaban'ın üzüm bağı, kendi üzüm bağı ve Mustafa oğlu Hüseyin'in üzüm bağıyla çevrili üzüm bağını bütün tabi'leri ile birlikte her sene ..... dirhem ödenmek üzere 360 dirheme Hızır oğlu Mehmed'e sattığını ikrârına ve tarafların da bu satışı şer'î bir şekilde gerçekleştirdiklerine dair belgedir.

Şahitler: Hamza b.Nasuh, Ali b. Nasuh, Hızır b. Şaban (ve diğerleri).

Belge No : 128

Muhallefâtü'l-merhûm Hızır b. Mehmed fî karye-i Hasanköy min tevâbi'i Bursa el-mahrûse mâte 'alâ ibney Ahmed ve Mahmûd ve zevce hâmile Emine bt. Ömer. el-vâki' fi 4 Şa'bânü'l –mu'azzam sene ihdâ ve elf.

Ev me'a dâm Öküz Araba İnek me'a dana ve buzağı

Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet	
3000	600	600	1000	
Buğday gök	Yulaf	Beyaz	Tabak	
17	kile 3	Kıymet	Kıymet	
Kıymet	Kıymet	100	50	
250	100			
Bel	Orak	Yorgan	Hurdavât	Yekün : 9000
Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet	
30	20	200	50	
minhâ	minhâ			
techîz ve tekfîn	deyn-i meyyit berâ-yı vakf-ı mescid-i		deyn-i meyyit vakfı	
meblağ	karye-i mezbûr		'avârız-ı karye-i mezbûr	
190	Meblağ		Meblağ	
	1000		500	
deyn-i meyyit li-Mustafa		resm kısmet		
el-imâm		ve hüccet		
Meblağ		120		
110				

Belge No : 129

(Arapça-özet) Hakimin Bursa'ya bağlı Hasanköy'den babaları vefât eden Hızır oğlu Ahmed ve Mehmed adlı iki küçük çocuğun davranışlarını kontrol etmek ve babalarından kendilerine miras yoluyla intikâl eden mallarını korumak için Ömer kızı Emine'yi vasî olarak atadığına ve onunda bu vesâyeti kabûl ederek yerine getirmeyi üstlendiğine dair belgedir.

Şahitler: Mustafa b. Hasan el-imâm, Hasan b. Mustafa, Ahmed b. Kasım, Osman b. Ahmed (ve diğerleri)

Vr.23a

Yevmü's-Sebt fî 7 Şa'bâni'l-mu'azzam

Belge No: 130

Mahrûse-i Bursa muzâfâtından Bilâd-ı Yunus nâm karyeden Yani ve Apostol veledi Yorgi nâm zimmîler meclis-i şer'-i şerîfe gelüb takrîr-i kelâm idüb hâlen karye-i mezbûrede sâkin Mustafa nâm sipâhi babamız olan mezbûr Yorgi veledi الياس nâm zimmîyi dün ikindi vaktinde topuz ile darb itmeğin mürd oldu kıbel-i şer'den üzerine varılub keşf olmasın taleb ideriz. didiklerinden sonra zeyl-i kitâbta esâmisi mestûr olan kimesneler ile mürd-i mezbûrun üzerine varılub keşf olundukda fi'-hakîka arkasının ba'zı yerinde darb 'alâmeti olub ve başının enseye karin uç yerinde eser-i cerhâ olduğu mukarrer olmağın mâ vaka'a bi't-taleb kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Süleyman Bey b. Abdullah Hamdi, Pîrî Bey Abdullah, Rıdvan b. Abdullah, Mehmed b. Ali, Nûri b. Ali Bâlî, el-Hâc Ahmed Ali (ve diğerleri)

Belge No: 131

Karye-i mezbûreden mezbûrân Yani ve Apostol veledi Yorgi meclis-i şer'i şerîfde karye-i mezbûrdan Mustafa Bey b. Ali nâm sipâhi mahzarında takrîr-i da'vâ idüb mezbûr Mustafa Bey dün ikindi vaktinde babamız mezbûr Yorgi'yi evi üzerine gelüb bi-gayr-ı hak topuz ile başından ve ba'zı azâsından darb itmekle mezbûrun darbından mürd oldu mürd-i mezbûrun demi ve diyetin bi-hasebi'ş-şer' taleb ideriz hakîkat-ı hâl olunsun didiklerinden sonra husûs-ı mezbûr merkûm Mustafa Bey'den suâl olunduk da bi't-taleb inkâr ile cevâb virdiği mâ vaka'a bi't-taleb kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Süleyman Bey b. 'Abdullah Hamdi, Mehmed b. Ahmed, Timur Bey Mehmed, Pîrî Bey Abdullah, Ali b. Sinan, Rıdvân b. Abdullah (ve diğerleri)

Belge No: 132

Karye-i mezbûreden Yani ve Apostol veledi Yorgi nâm zımmîler meclis-i şer'de ahâli-i karye-i mezbûreden Kiryakoz veledi Dimitri ve İstefanos veledi Papas ve

Çak veledi Yani ve İstimal(?) veledi Dıranos ve Nikola Veledi Yorgi ve Laskari veledi Nikola ve Lefteri veledi Todori nâm zimmîler mahzarında bi't-tav' ikrâr ve takrîr-i merâm kılub hâlen karye-i mezbûrede sâkin olub meclis-i şer'de hâzır olan Mustafa Bey b. Ali nâm sipâhi babamız mezbûr Yorgi'yi dün ikindi vaktinde evi üzerine gelüb bi-gayr-ı hak topuz nâm âlet-i harble başından ve ba'zı a'zâsından darb itmeğin mezbûr Mustafa Bey'in darbından mürd oldu ahâli-i karyeden bir kimesnenin babamız mürd-i mezbûrun katli hususunda vechen mine'l-vücûh 'alâka ve medhalleri yoktur. Babamız mürd-i mezbûr Yorgi mezbûr Mustafa Bey darbından mürd oldu. Mezbûrdan gayrı kimesneden taleb ve da'vâmız yoktur didiklerinde mezbûrân Yani ve İstopol ikrâr-ı meşrûhlarında mezkûrun zimmîler vicâhen ve şifâhen tasdîk itdiklerinden sonra mâ vaka'a bi't-taleb kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Sinan bey b. Mehmed, el-Hâc Ahmed Ali, Timur Bey Mehmed, Süleyman b. Abdullah, Ali b. Yusuf, Mehmed b. Sa'd, Pîrî b. Abdullah, Ahmed b. Yahya, Mehmed b. Sinan, Sefer b. Hüseyin, Ömer Bey b. Süleyman, Mustafa b. el-Hâc Bâlî, Ali b. Yusuf, Ali b. Hüseyin (ve diğerleri)

Vr. 23b

Belge No: 133

Mahrûse-i Bursa muzâfâtından Bilâd-ı Yunus nâm karyeden Yani ve Apostol nâm zimmîler meclis-i şer'-i şerîfde karye-i mezbûrede sâkin Mustafa Bey b. Ali nâm sipâhi mahzârında takrîr-i da'vâ idüb mezbûr Mustafa Bey babamız mezbûr Yorgi'nin evi üzerine gelüb topuz nâm âlet-i harble başından ve ba'zı a'zâsından bi-gayr-i hak darb itmeğin ol hînde mezbûrun darbından mürd oldu bi-hasebi'ş-şer' dem ve diyetin mezbûrdan taleb ideriz hakîkat-i hâl suâl olunsun. didiklerinden sonra husûs-ı mezbûr merkûm Mustafa Bey'den suâl olundukda bi't-taleb inkâr idüb müdde'iyân-ı mezkûrândan sıdk-ı mekâllerine beyyine taleb olunduk da mezbûr Mustafa Bey mürd-i mezkûru vech-i meşrûh üzre darb eyledikde müselmânlardan kimesne hâzır değil idi deyüb ikâmet-i beyyineden 'âciz olduklarında mâ vaka'a bi't-taleb kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl: Yukarıda adı geçenler

Belge No: 134

Mezbûrân Yani ve Apostol veledi Yorgi meclis-i şer'-i şerîfde mezbûr Mustafa Bey b. Ali mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr ve takrîr-i merâm kılub hâlen mezbûr Mustafa Bey babamız mezbûr Yorgi'yi evi üzerinde topuz nâm âlet-i harble başından ve ba'zı a'zâsından darb itmekle mezbûrun darbından mürd oldu deyü bi-hasebi'ş-şer' mürd-i mezbûrun dem ü diyetin mezbûr Mustafa Bey'den taleb ve da'vâ eylediğimizde, mezbûr Mustafa Bey husûs-ı mezbûru bi'l-külliye münkir olub bir ikâmet-i beyyineden 'âciz olmağın ba'de'l-yevm babamız mürd-i mezbûrun demi ve diyetine müte'allik taleb ve da'vâdan fâriğ olub mezbûr Mustafa Bey'in diyetin ibrâ ve iskât-ı hak eyledik didiklerinde mukırrân-ı mezkûrânı ikrâr-ı meşrûhlarında mezbûr Mustafa Bey vicâhen ve şifâhen tasdîk itdikden sonra mâ vaka'a bi't-taleb kayd olundu. Târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Yukarıda adı geçenler

Belge No: 135

Muhallefâtü Mihâl veledi Kosta min karyeti Timurtaş min tevâbi'i Bursa el-mahrûse mâte 'alâ ibney Todori ve Kosta ve 'alâ bint Kirpasine(?) ve zevce Arkondi(?) el-vâki' fî evâsıtı Şa'bânı'l-mu'azzam sene ihdâ ve elf.

Ev tahtâni me'a tevâbi'	ev-i diğer	bağ der-kurbı Eğridere	
Kıymet	Kıymet	Kıymet	
5000	2000	4000	
bağ-ı diğer	Öküz çift	Araba	İnek me'a dana
Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet
800	1000	300	500
Nesne 'aded	Küp 'aded	Kazma ve bel	Buğday
6	3	ve âlât-ı çift	Kile 3
Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet
100	900	100	450
Yulaf	Gök Arpa	Gök Buğday	Harmanyeri

Kile 10	24	6	Kıymet
Kıymet	Kıymet	Kıymet	200
50	64	200	
Mukâta'alı yer der-kurbı Eğridere	Hurdavât	Yekün: 16664	
Kıymet			
1000			

Vr.24a

Belge No: 136

(Arapça-özet) Hâkimin Bursa'ya bağlı Timurtaş köyünden babası ölen Mihal oğlu Kosta adlı küçük çocuğun davranışlarını kontrol etmek ve babasından kendisine şer'î olarak intikâl eden mallarını korumak için Kiryakos kızı Arkondi vasî olarak atadığına, onun da bu vesâyeti kabûl ederek yerine getirmeyi üstlendiğine dair belgedir.

Şahitler: Musa b. Abdullah er-râcil, Hamza b. Abdullah er-râcil, Mahmûd b. Mehmed muhzır, تورقيوز Kiryaki, Kiryazi Apostol, Kündi Mihal

Belge No:137

Karye-i mezbûreden Kirpasine bt. Mihal nâm zimmiye meclis-i şer'-i şerîfde bundan akdem hâlik olan Andriya nâm zimmînin sülbiye kızı Kirpasine nâm sağîrenin kıbel-i şer'den vasîsi olan Bostan Bey b. Abdullah nâm yeniçeri mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb karye-i mezbûrede vâki' bir cânibi قسدرى veledi Kiryazi ve bir cânibi İstaki veledi Valano(?) ve bir cânibi Dimitri veledi Yorgi bağlarıyla ve bir cânibi tarîk-i 'âm ile mahdûd olan bir kıt'a bağımı mürd-i mezbûra târih-i kitâbdan üç yıl mukaddem bin dört yüz elli akçeye bey'-i bât ile bey' idüb kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' itmiş idim zikrolunan bağ vefâtından sonra bi-hasebi'l-irsi'ş-şer'î sağîre-i mezbûreye intikâl eyleyüb benim vechen mine'l-vücûh 'alâkam yokdur didikde mukırr-ı mezbûreyi ikrâr-ı meşrûhunda mezbûr Bostan Bey vicâhen tasdîk itdikden sonra mâ vaka'a bi't-taleb kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Yukarıda adı geçenler

Belge No: 138

Mahrûse-i Bursa'ya tâbi' Dinboz nâm karyenin [illegible] zâbiti olan Mustafa Subaşı b. Ali nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîfe gelüb takrîr-i-i kelâm idüb işbu meclis-i şer'de hâzır olan biri kızıl ve biri kula iki 'adet alçak boylu kancık katırları karye-i mezbûrede bir kimesnenin elinde bulub, ne mekûle kimesnesin katır senin midir deyû suâl itdüğümde, bu cânibe getürürken firâr idüb katırları ihzâr eyledim ma'rifet-i şer'le tahrîr olunub bana teslîm olunsun didik de yevmî dört akçe nafaka takdîr olunub yine mezbûr Mustafa'ya teslim olunduğundan bi't-taleb kayd olundu. Tahrîran fî 12 Şa'bâni'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa b. Ali, Kasım b. Mustafa, Mehmed b. Hızır, Turan b. Ali, Receb b. Bâlî ve diğerleri

Belge No: 139

Mahrûse-i Bursa'da Eski Kaplıca mahallesinden Hacı b. Dede nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîfde mahrûse-i mezbûreye tâbi' Panayır nâm karyede damadı olan Hüseyin b. Halil mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr zimmetinde deyn-i şer'iden bin akçe hakkım olub hâlen taleb itdüğümde inkâr itmiş idi. el-hâlet-i hâzihî meblağ-ı mezbûra müte'allik taleb ve da'vâdan mezbûrun zimmetin ibrâ ve iskât-ı hak eyledim didik de mukırr-ı mezbûru ikrâr-ı meşrûhunda mezbûr Hüseyin vicâhen tasdîk itdikden sonra mâ vaka'a bi't-taleb kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: el-Seyyid Mustafa b. el-Seyyid Ali, İbrahim Halil, Ahmed Dede Abdullah, Hasan b. Hamid muhzır ve diğerleri

Vr. 24b

Belge No: 140

(Arapça-özet) Bursa'ya bağlı Canbazlar köyünden Halil oğlu Hüseyin'in eşi Hacı kızı Fatıma ile sekizbin dirhem mehr-i müeccel , nafaka iddeti ve zevcelikle ilgili davalar konusunda muhâle'a yaptığına dair belgedir.

Şahitler: Yukarıda adı geçenler

Belge No: 141

Mezbûr Hüseyin b. Halil meclis-i şer'de sâbikan zevcesi mezbûre Fatıma bt. Hacı mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem Bursa'ya tâbi' Eski Kaplıca mahallesinde vâki' hâlen mezbûre hâtûnun yedinde olan menzilde benim dahî yedi bin akçem sarf ve harç olmuş idi deyu mezbûreden taleb ve da'vâ itdikde inkâr itmekle beynimizde münâza'ât-ı kesîre-i vâfiye olmuş idi bi-hâlet-i hâzihî menzil-i mezbûre müte'allik mezbûre hâtûnun zimmetin ibrâ ve iskât-ı hak eyledim didikde mukırr-ı mezbûru ikrâr-ı meşrûhunda mezbûre hâtûn vicâhen tasdîk itdikden sonra mâ vaka'a bi't-taleb kayd olundu.

Şahitler: Yukarıda adı geçenler

Belge No: 142

Osman b. Ali meclis-i şer'de karındaşı Bekir b. Ali mahzarında da'vâ idüb mezbûra dokuz yüz akçeye bir at bey' idüb iki yüz seksen akçesin alub bâkîsi zimmetindedir didikde gıbbe's-suâl yüz seksen akçesinden mâ'adâsını teslim eyledim deyû cevâb virmeğin bi't-taleb kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan b. Mehmed, Mahmûd el-muhzır ve diğerleri

Belge No: 143

(Arapça-özet:) Bursa'ya bağlı Büyük susığırlık köyünden Abdullah oğlu Alagöz'ün aynı köydeki Yunus, Mihal veled Alagöz mülkleri ve iki tarafı 'umûmî yolla çevrili bahçesini tabi'leri ile birlikte Bâlî oğlu İbrahim'e peşin 300 dirheme sattığını ikrârına ve tarafların da bu satışı şer'î bir şekilde gerçekleştirdiklerine dair belgedir. Evâsıd-ı şa'ban.

Şâhitler: Yunus b. Abdullah, Ali b. Mehmed, Ali Kethüda, Hasan b. Pîrî, Hasan b. Mehmed el-muhzır, İbrahim Bâlî (ve diğerleri)

Belge No: 144

(Arapça-özet:) Abdullah oğlu Alagöz'ün Bursa'ya bağlı Büyük susığırlık köyündeki Mehmed b. Mustafa, zimmî Yani mülkleri ve 'umûmî yolla çevrili bahçesini peşin 2400 dirheme Sefer kızı Kerîme'ye sattığını ikrârına ve tarafların da bu satışı şer'î bir şekilde gerçekleştirdiklerine dair belgedir.

Şahitler: Yukarıda adı geçenler.

Vr.25a

Belge No. 145

Mahrûse-i Bursa'ya tâbi' Büyük susığırlık nâm karyeden Alagöz b. Abdullah nâm yeniçeri meclis-i şer'-i şerîfde zevcesi Kerîme bt. Sefer nâm hâtûn mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem karye-i mezbûrede vâki' olub bir cânibi Yunus b. Abdullah nâm yeniçeri mülkü ve bir cânibi Mihal veledi Alagöz mülkü ve iki cânibi tarîk-i 'âm ile mahdûd olan menzilimden garb cânibinde vâki' tahtânî bir ev ve bir ambar ve üzerinde bir çardağımı sadriye kızım olan Nazlı nâm sağîreye hibe-i sahîh ile hibe ve temlîk idüb mezbûre Kerîme dahî velâyeten kabz ve tesellüm itmiş idi min ba'd sağîre-i mezbûrenin mülk-i mevhûbudur. Benim vechen mine'l-vücûh 'alâkam yoktur. didikde mukırr-ı mezbûru ikrâr-ı meşrûhunda mezbûre Kerîme vicâhen tasdîk itdikden sonra mâ vaka'a bi't-taleb kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Yunus b. Abdullah Yeniçeri, Ali b. Ahmed, Ali Kethüda, Hasan b. Pîrî, İbrahim b. Bâlî, Hasan b. Mehmed ve diğerleri

Belge No: 146

Mezbûr Alagöz yeniçeri meclis-i şer'de mezbûre Kerime bt. Sefer mahzarında ikrâr ve takrîr-i merâm kılub bundan akdem karye-i mezbûre vâki' olub bir cânibi

Yunus b. Abdullah nâm yeniçeri mülkü ve bir cânibi Mihal veledi Alagöz mülkü ve bir cânibi tarîk-i 'âm ile mahdûd olan menzilimden kıble cânibinde vâki' babamdan intikâl iden tahtâhî iki ev ve bir ambarımı sulbiye kızım Fatıma nâm sağîreye hibe-i sahîh ile hibe ve temlîk itmiş anası mezbûre Kerîme dahî velâyeten kabz ve tesellüm itmiş idi min ba'd benim 'alâkam ve medhalem yokdur mezbûrenin mülk-i mevhûbudur didikde ba'de't-tasdîk bi't-taleb kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Yukarıda adı geçenler.

Belge No: 147

Mezbûr Alagöz yeniçeri meclis-i şer'de refîkası mezbûre Kerîme bt. Sefer mahzarında ikrâr ve takrîr-i merâm kılub bundan akdem karye-i mezbûrede vâki' olub bir cânibi Yunus b. Abdullah nâm yeniçeri mülkü ve bir cânibi Mihal veledi Alagöz mülkü ve bir cânibi tarîk-i 'âm ile mahdûd olan menzilimden bir bâb tahtânî ev ve bir ahır ki karındaşım Solak Ahmed'den intikâl itmiş idi, sulbiye kızım Hani nâm sağîreye hibe-i sahîh ile hibe ve temlîk idüb anası mezbûre Kerime dahî velâyeten kabz ve tesellüm eyledi min ba'd mezbûrenin mülk-i mevhûbudur. Benim 'alâka ve medhalim yokdur didikte ba'de't-tasdîk bi't-taleb kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Yukarıda adı geçenler

Belge No: 148

Mahrûse-i Bursa'da Yıldırım Han vakfının câbîsi olan İshak nâm kimesnenin vekîl-i şer'îsi Mehmed b. İsmail nâm kimesne arkasında beyaz köhne 'abâ, alçak boylu açık başlı, esmer macariyyü'l-asl Ömer b. Abdullah nâm kimesneyi mahzar-ı şer'a ihzâr ve mahzarında takrîr-i kelâm idüb mezbûr Ömer âbıkdır ahz eyledim hakîkat-ı hâl suâl olunsun didikde gıbbe's-suâl fi'l-vâki' ben mahmiye-i Galata'da Tophane'de Mehmed Çelebi nâm kimesnenin kulu olub, beni Mustafa nâm 'acemoğlanı idlâl idüb on ay mikdarı vardır ki ibâk idüb, mezbur Mustafa ile نونا gelmiş idim deyû cevâb virüb rıkkına ve ibâkına i'tirâf itdikden sonra yevmî üç akçe nafaka takdîr itdikden sonra mezbûr Mehmed'e teslim olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Mahmûd b. Mustafa, Ma'den b. Hüsam, Mehmed b. Musa, Mehmed b. Mustafa ve diğerleri

Vr. 25b

Belge No: 149

Muhallefâtü'l-merhûm Kulu mâte 'an mahalle-i Hamza Bey min vilâyet-i Kırşehir.

Köhne mavi dolama	Üç çift nacak		Bürüncek bir arşın	Kırmızı arakiye
Kıymet	اثلاث		Kıymet	aded 4
	Kıymet			Kıymet
	35			46
İpek	Peştamal	Köhne beyaz	Köhne خمس	Don ve gönlek
dirhem 3	Kıymet	kebe 3	Kıymet	4
Kıymet		Kıymet		Kıymet
Asdar	Köhne sabun	nakid meblağ	cem'an muhallefât	Yekün: 815
Kıymet	Kıymet	515	300	

Belge No: 150

Müteveffâ-yı mezbûr mahalle-i mezbûreden Şa'bân b. Abdullah nâm kimesnenin evinde vefât itmeğin vâris-i mâ'rûf olmayub Gâzi Hüdâvendigâr evkâfının beytü'l-mal zâbıtı olan Hasan b. Hüseyin nâm kimesneye teslîm olunub bi't-taleb kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Bayram Bey Abdullah, Hüseyin bey Abdullah, Mahmûd el-muhzır, Hasan b.Mehmed el-muhzır ve diğerleri

Belge No: 151

Muhallefâtü'l-merhûm Mehmed b. Yusuf min karyeti Hasanköy min tevâbi'i Bursa mâte ve tereke ibneyn Abdi ve Abdulkerim min eb Yusuf ve zevce Emine ve'l-verâsetü münhasıratün lehüm. el-vâki' fî evâhiri Şa'bâni'l-muazzam sene ihdâ ve elf.

Karasığır ineği aded 2	düğe	Tosun	Karasığır çift	Kısrak
Me'a buzağı	1	2	1	Kıymet
Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet	200
1800	300	400	1400	
Bârgîr	Araba	Kırmızı dolama	me'a minder	Libâs
Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet
300	300	200	120	100
sahan	Bel ve ve tahra(?)		Buğday müd	Gök hasıl
2	Kıymet		6	
Kıymet	60		Kıymet	Kıymet
70			1300	450
Arpa gök	Yulaf Gök müd 1	Maşraba	Bakraç	Tencere
Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet	80
60	200	15	10	
Sini kebîr	kebir	Tas	Ev ve anbar ve dam	Yekün
200	50	15	vesâir tevâbi'	17645
			Kıymet	
			10000	

zevcesine üç bin akçe mehr-i müeccel sabite ola muhallefâtından ihrâc olundu

Resm-i kısmet	hüccet ve sicil	el-bâkî: 13000
27	45	

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi b. Ca'fer, Muslihiddin el-imâm, Mehmed b. Hamza, Ali b. Hamza ve diğerleri

Belge No. 152

Müteveffâ-yı mezbûrun zevcesi mezbûre Emine meclis-i şer'de oğulları Abdi ve Abdulkerim nâm emredler mahzarlarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûrun karye-i mezbûrede vâki' ledel'l-ahâli ve'l-cirân mâ'lûmü'l-hudûd olan menzilinin şark cânibinde vâki' iki köhne evleri mu'ayyen harîmi ile altı yüz akçe mihr-i müeccelim ve müteveffâ-yı mezbûrdan bi-hasebi'l-irsi'ş-şer'î intikâl iden hisse-i şer'iyem içün alub kabûl idüb mâ'adâ muhâlefâttan mezbûrların deynin ibrâ eyledim didikde mukırr-ı mezbûreyi ikrâr-ı meşrûhunda mezbûrân Abdi ve Abdulkerim vicâhen tasdîk itdiklerinden sonra mâ vaka'a bi't-taleb kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa b. Hüseyin el-imâm, Musa b. İvaz, Osman b. Ahmed, Ali b. Ömer, Hüseyin b. Ahmed ve diğerleri

Belge No: 153

(Arapça-özet) Hâkimin, Bursa'ya bağlı Hasanköy'de babası ölen Mehmed oğlu Abdülkerim adlı çocuğa rüşdüne kadar mallarını korumak ve davranışları kontrol etmek için Süleyman kızı Emine'yi vasî olarak atadığına ve Süleyman kızı Emine'nin de bu vesâyeti kabûl ederek ve şer'î bir şekilde yerine getirmeyi üstlendiğine dair belgedir.

Şahitler: Yukarıda adı geçenler

Vr. 26a

Belge No: 154

Bi'l-fi'l nâhiye-i أوه subaşısı olan Sefer bey b. Abdullah meclis-i şer'-i şerîfe gelüb takrîr-i kelâm idüb bundan akdem veledi نام nâm zimmîyi bir kimesne muhkem darb itmekle darbından sâhib-i firâş olub hâlen Davud Paşa bağçeleri dimekle mâ'rûf bağçede yatur kıbel-i şer'den üzerine varılub keşf olmasın taleb iderim dimeğin zeyl-i kitâbda isimleri mestûr olan kimesneler ile üzerine varıldıkda fi'l-vâki' zimmî-yi mezkûr sâhib-i firâş olub istintâk olundukda beni târih-i kitâbdan on beş gün mukaddem

hâzır-ı meclis olan Mehmed b. Mustafa nâm kimesne bağçesinde ücret ile çift sürerken bir gül fidanı koparmışsın deyû örgendire nâm 'asâyla arkamdan ve ba'zı a'zâmdan muhkem darb itmeğin mezbûrun darbından sâhib-i firâş oldum. Gayrı kimesneden taleb-i da'vâm yoktur deyücek mezbûr Mehmed'e dahî suâl olunduk da fi'l-vâki' zimmî-yi mezkûr târih-i mezbûrdan mukaddem benim bağçemde ücret ile çift sürerdi lâkin darb itmedim mezbûrun sâhib-i firâş olması maraz-ı âhardandir deyû cevâb virdikden sonra zimmî-yi mezkûr keşf olunduk da arkasında vesâir a'zâsında darb 'alâmeti zâhir olmağın mâ vaka'a bi't-taleb kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed b. Mustafa, Abdü'n-nebi b. Pir Dede, Sefer b. Abdullah, Mustafa b. İbrahim, Hüseyin Hasan, Hasan b. Mehmed el-muhzır ve diğerleri

Belge No: 155

Yıldırım Han vakfı 'İvâz Paşa nâm karyeden ahz olan sağ boynuzu kırık, kuyruğunun ucu ak, siyah kara sığır ineğin sâhibi nâ-ma'lûm olmağın vakf-ı mezbûrun câbisi ve kâim makâmı İshak b. Mehmed nâm kimesneye teslîm olundu. Tahrîran fî 26 Şa'bânü'l-mu'azzam.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed b. Haydar, Hasan b. Mehmed el-muhzır, Sinân b. Hızır, Receb b. Yusuf ve diğerleri.

Belge No: 156

Boz erkek sol omuzu üzerinde uru ve üstünde semeri olan erkek merkebin sâhibi nâ-ma'lûm olmağın [illegible] zâbiti olan Sefer subaşıya teslim olundu mâ vaka'a bi't-taleb kayd olundu

Şuhûdü'l-hâl: Yukarıda adı geçenler

Belge No: 157

Yusuf b. Abdullah nâm kimesne meclis-i şer'de bundan Bursa kazâsına tâbi' Hasanköy nâm karyede vefât iden oğlu Mehmed nâm kimesnenin oğulları Abdi ve Abdulkerim mahzarında ikrâr ve takrîr-i merâm kılub târih-i kitâbdan yirmi yıl

mukaddem karye-i mezbûrede vâki‘ lede‘l-ahâlî ma‘lûmu‘l-hudûd olan menzilimi cemi‘-i tevâbi‘ ve levâhıkı ile oğlum müteveffâ-yı mezbûr Mehmed’e altı bin akçeye bey‘-i bât ile bey‘ idüb virmiş idim. İle‘l-ân tasarrufunda iken fevt oldu. Benim vechen mine‘l-vücûh ‘alâkam yokdur didikte mezbûrân Abdi ve Abdulkerim vicâhen tasdîk idüb bi‘t-taleb kayd olundu.

Şuhûdü’l-hâl: (Okunamadı), Osman b. Ali, Hüseyin b. ve diğerleri

Vr. 26b

Belge no: 158

Muhallefâtü’l-merhûm Ali b. Mustafa min karye-i Canbazlar min tevâbi‘-i Bursa mâte ve tereke ‘alâ ibn ‘İvaz ve bint Ümmühan ve zevce Şâhnisâ bt. Emine el-vâki‘ fi evâhir-i Şa‘bâni‘l-mu‘azzam sene ihdâ ve elf.

Karasığır Öküzü	İnek buzağılı	Dana aded 5	Susığırı İnek buzağılı, Susığrı	
Çift 2	aded 2	Kıymet	Kıymet	düğe
Kıymet	Kıymet	300	1400	Kıymet
2000	1600			600
Bârgîr	Araba	Kırmızı buğday	Darı 10 müd	Gök hasıl
Kıymet	Kıymet	müd 6	Kıymet	Kile 3
1300	300	Kıymet	2000	Kıymet
		1900		1800
Gök yulaf	Ev ve anbar cemî‘-i	Köhne dolama	بنورك	beyaz vesâir
4	tevabi‘	Kıymet	Kıymet	köhne
Kıymet	Kıymet	50	30	60
400	4000			

Gönlek ve don	Dülbend	Bakraç	ثوه ال	Havan	Tepsi
Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet

60	50	50	20	40	30
âlet-i çift	El değirmeni	Çuval çift	Balta	Tahra	Bel ve صم
Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet
60	70	120	30	20	25
Üç çift köhne çuval	Orak adet 2	سوه kebir	كبلب		der-zimmet-i
Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet		Pîrî Hoca
40 15	100	40	Meblağ		4000
Der-zimmet-i Memed b. Ali		Def'a	Yekün: 22600		
Meblağ		Meblağ	(bey' olan mahallefâttan fazla)		
600		400			

İhrâcât

Mühür	Vasiyet li-vücûhi'l	Vasiyyet-i berâ-yı vakf-ı	Resmi kısmet
Meblağ	-hâyrât fî imâm	mescid-i karye-i mezbûre	Meblağ
1000	1000	Meblağ	230
		2000	
Hüccet ve وظائف nezâret	sûret-i defter	ihzâriye vesâir harc	: 18600
3	Meblağ	Meblağ	
Meblağ	30	100	
90			

Belge No: 159

(Arapça özet) Hakimin Bursa'ya bağlı Canbazlar köyünden merhûm Mustafa oğlu Ali'nin çocukları İvaz ve Ümmühan'a rüşdlerine kadar mallarını korumak ve davranışlarını kontrol etmek için Sıddık oğlu el-Hâc Mehmed'i vasî olarak atadığına ve İbrahim oğlu İbrahim ve Davud oğlu Hasan'ı çocukların davranışlarına nezâret etmek için ta'yîn ettiğine ve onlarında bu nezâreti kabûl ederek şer'î bir şekilde yerine getirmeyi üstlendiklerine dair belgedir.

Şâhitler: Mehmed b. Abdurrasûl, Mehmed b. Hasan, Bâlî b. Mehmed, el-Hâc Mehmed b. Mustafa, Abdî b. Hızır, Hasan b. Mehmed el-muhzır (ve diğerleri.)

Belge No: 160

(Arapça özet) Hakimin Bursa'ya bağlı Canbazlar köyünden babası ölen İvaz adlı çocuğun giysi ve diğer ihtiyaçlarını karşılamak için babasından kendisine intikâl eden maldan annesi Şahnisa'nın talebiyle hergün üç dirhem nafaka takdîr ettiğine ve zaruret halinde borçlanabileceğine ve büyüyünce vasîsine iadeye dair belgedir.

Şahitler: Yukarıda adı geçenler

Vr.27a

Belge No: 161

Muhallefâtü'l-merhûm Hüsrev b. Abdullah fî karye-i İsabey min tevâbi'-i Bursa mâte 'alâ İbneyn Mehmed ve Ali ve zevce Nefîse bt. Abdullah el-vâki' fi evâil-i şehr-i Ramazani'l-mübârek sene ihdâ ve elf.

Ev me'a tevâbi'	Öküz çift	Gök buğday müd 2	Hurdavât
Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet
2000	1000	600	400
Yekün : 4000	minhâ mehr-i müeccel-i zevce		
	Meblağ		
	500		

Belge No: 162

(Arapça-özet) Hakimin Bursa'ya bağlı İsabey köyünden babası ölen Hüsrev oğlu Mehmed adlı çocuğa mallarını korumak ve davranışlarını kontrol etmek için annesi Abdullah kızı Nefise'yi vasî olarak atadığına ve Abdullah kızı Nefise'nin de bu vesâyeti kabûl ederek şer'-i sahîh bir şekilde yerine getirmeyi üstlendiğine dair belgedir.

Şâhitler: Yusuf Çelebi b. Kurt, Durmuş b. Ali el-imâm, Bostan Hızır ve diğerleri

Belge No: 163

(Arapça-özet) Hakimin Bursa'ya bağlı İsabey köyünden babası ölen Hüsrev oğlu Mehmed adlı çocuğun giysi ve diğer ihtiyaçlarını karşılamak için babasından kendisine intikâl eden maldan annesi Abdullah kızı Nefise'nin talebiyle hergün iki dirhem nafaka takdîr ettiğine dair belgedir. 3 Ramazan.

Şâhitler: Yukarıda adı geçenler

Belge No: 164

(Arapça-özet) Bursa'ya bağlı İsabey köyünden Bostan oğlu Hızır'ın vefat eden eşi Bekir kızı Emine ile ikibin dirhem mehr-i müeccel, nafaka iddeti ve zevcelikle ilgili da'valar konusunda Ali oğlu Durmuş (imâm), Mahmud oğlu Bâlî ve İbrahim oğlu Ali'nin şahitlikleriyle muhâle'a yaptığına dair belgedir. 8 Ramazan 1001.

Şâhitler: Yusuf Çelebi Kurt, Cihan b. Mustafa, Emir b. Himmet, Hasan b. Mehmed el-muhzır (ve diğerleri)

Belge No : 165

Gâzi Hüdâvendigâr vakfından Soğanlıköy nâm karyeden Mahmûd nâm yeniçeri yedinden ahz olunan açık başlı, orta boylu, sarışın, kumral sakallı, sol cânibinde eser-i cerha olan Ferhad b. Abdullah nâm bosneviyyü'l-asl gulâm rıkkına ve ibâkına i'tirâf itdikden sonra vakf-ı mezbûrun [illegible] zâbiti Hasan Bey nâm kimesneye yevmî dört akçe nafaka takdîr olunub teslîm olundu. Fî 6 Ramâzanü'l-mübârek sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Murâd Efendi el-müste'id, Mehmed Çelebi, Mahmûd el-muhzır ve diğerleri.

Vr. 27b

Belge No: 166

Muhallefâtü's-sağîr el-merhûm Mehmed b. Mustafa el-müteveffâ fî karye-i Kestel min tevâbi'-i Bursa ve tereke uht Ayşe ve cedde Fatıma bt. Davud ve 'âm Seydî Ali. Ve'l-verâsetü munhasıratün fîhim el-vâki' fi evâil-i Ramazâni'l-mübârek sene ihdâ ve elf.

Ev fevkânî	Bağçe Kıt'a	Bağçe-i Kiras	Bağ kıt'a	
Kıymet	1	Kıymet	1	
3000	Kıymet	200	Kıymet	bağçesi
	600		400	Kıymet
				500

Gök hasıl müd	der-zimmet-i	'an mirâs ümmühü Emine	
Kıymet	'an bahâ-i öküz	Hisse	Yekün: 8000
300	300	2700	

Hissetü'l-Uht	Hissetü'l- Cedde	Hissetü'l-'amm
Ayşe el-mezbûre	Fatıma el-mezbûre	Seydi Ali el-mezbûr
Meblağ	Meblağ	Meblağ
4000	1332	2667

Belge No : 167

Muhallefâtü'l-merhûme Ziyâde bt. Ca'fer el-müteveffat fî karye-i Kestel min tevâbi'-i Bursa ve tereket binten Ünzile ve İbnen Seydi Ali ve ahan Korkut ve zevcen Sinân ve'l-verâsetü munhasıratün fihim el-vâki' fi evâhir-i Şa'ban sene ihdâ ve elf.

Döşek beledî	Döşek kılıfı	Yastık	Yorgan	Haliçe
2	1	adet 5	Aded 3	aded 3
Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet
400	60	100	160	300

Kazgan kebir		Bakraç	Ferâce lahorî	Tafta sabun sarı
Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet

120	90	70	1300	100
Muhattem kuşak gözü Kıymet 100	Tafta sabun صابری Kıymet 160	Baş makramesi ve gönlek Kıymet 6050	Camus inek aded 2 Kıymet 2000	Camus tosunu Kıymet 200
Karasığır İnek Aded 4 1200	Tosun Kıymet 400	Tencere aded 2 Kıymet 120	Tepsi aded 2 Kıymet 80	Ayaklı sahan 2 Kıymet 80
Tabak Sağir Kıymet 30	Tepsi küçük 10	Sandık aded 2 Kıymet 50	Yekün : 7130	

Belge No : 168

Muhallefâtü Musa b. Veli es-sağîr el-müteveffâ fî karye-i Kestel min tevâbi'-i Bursa ve tereke uhten Ünzile ve ümmen Fatıma bt. Davud ve ibne 'âm Mehmed b. Şahkulu ve'l-verâsetü munhasıratün fihim el-vâki' fi evâil-i Ramazani'l-mübârek.

Bağçe-i Kebîr Nısf Kıymet 5900	Ev tahtânî ve fevkânî nısf Kıymet 3000		Su sığır ineği Kıymet 1300	
Karasığır çift Kıymet 1200	Anbar nısf Kıymet 100	Bağ kıt'a,1 nısf Kıymet 200	Bağçe-i Kiraz Kıymet 100	Gök buğday Kıymet 500
Sahan	Kazgan kebir	Tencere	Diğer kazgan	İnek ve öküz

aded 2	Kıymet	80	Kıymet	vesâir hurdavât
Kıymet	150		150	Kıymet
60				960

Yekün : 13400

Hissetü'l-uht	Hissetü'l-ümm	Hissetü ibni 'amm
Ünzile el-mezbûre	Fatıma	Mehmed el-mezbûr
Meblağ	Meblağ	Meblağ
6000	4000	2350

Vr. 28a

Belge No: 169

(Arapça-özet) Bursa'ya bağlı Aksu köyünden Ali oğlu Maksud'un eşi Perihan ile mehr-i müecceli sekizyüz dirhem, nafaka iddeti ve zevcelikle ilgili davalar konusunda muhâle'a yaptığına dair belgedir. Gurre-i Ramazan 1001.

Şâhitler: Abdurrasul el-müezzin, Ali b. Halil, Cafer el-Haddâd (ve diğerleri)

Belge No: 170

Çingâne tâifesinden Kiryakoz veledi [illegible] ve İstimad veledi Mosko(?) ve Nanos veledi Dudu ve 'Aynî bt. Abdullah nâm kimesneler meclis-i şer'-i şerîfde Dimitri veledi Yorgi mahzarında ikrâr ve takrîr-i-i kelâm idüb hâlen mezbûrdan bi-tarîki'l-karz on bin akçe ahz ve kabz eyledik. zimmetimizde lâzımu'l-edâ deynimizdir didikde mukırrûn-ı mezkûrûnu ikrâr-ı meşrûhlarında mezbûr Dimitri vicâhen tasdîk itdikden sonra mâ vaka'a bi't-taleb kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed b. Davud, Hasan b. Mehmed el-muhzır ve diğerleri

Belge No: 171

Mahmiye-i Bursa kazâsına tâbi‘ Avdancık nâm karyeden Alemşâh b. Muhammed nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîfde hâmilü’l-kitâb sulbî oğlu Ahmed nâm kimesne mahzarında bi‘t-tav‘ ve’r-rızâ ikrâr ve takrîr-i merâm kılub oğlum mezbûr Ahmed beynimizde ‘ilm-i şer‘i ile mâ‘lûm sekiz baş sığır ve otuz iki baş keçi ve sekiz kuzulu koyunlarımı mülkümden ifrâz eyledikden sonra hibe-i sahîha-i şerîye ile hibe ve teslîm eyledim mezbûr Ahmed dahî kabz ve tesellüm eyledi ba‘de‘l-yevm zikrolunan sığır ve keçi ve koyunlar mezbûrun mülk-i mevhûbudur. Benim ‘alâka ve dahlim yokdur didik de mukırr-ı mezbûru ikrâr-ı meşrûhunda mezbûr Ahmed vicâhen ve şifâhen tasdîk itdikten sonra mâ hüve’l-vâki‘ bi't-taleb kayd olundu. Hurrira fi evâsıd-ı Ramazâni’l-mübârek sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Mehmed b. Nasûh, Ali b. Nasûh, Ali b. Şa‘bân, Mehmed b. Abdullah, Hüseyin Mustafa, Sevindik Hace

Vr. 28b

Belge No: 172

Mahmiye-i Bursa kazâsına tâbi‘ Dürdane nâm karyeden Mihri bt. Abdullah nâm hâtûn meclis-i şer‘-i şerîfde oğlu Mahmûd b. Ferhâd nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüb karye-i mezbûrede vâki‘ lede’l-ahâlî mâ‘lûmu’l-hudûd olan menzil bundan akdem vefât iden sulbî oğlum Ali Bâlî nâm kimesneden bi-hasebi’l-irsi’ş-şer‘î bana intikâl itmiş iken mezbûr Mahmûd benim tasarrufuma mâni‘ olub bi-gayr-ı tarîk-i şer‘î tasarruf ider. Hakîkat-ı hâl suâl olunub kasr-ı yed itmesin taleb iderim didikden sonra Mahmud’a suâl olundukda fi’l-vâki‘ menzil-i mezbûr müteveffâ-yı mezbûrdan bi-hasebi’l-irs mezbûre hâtûna intikâl eyledi. Lâkin harâbe-müşrif oldukda babam mezbûr Ferhâd kendi malından üç bin akçe sarf ve harc idüb menzil-i mezbûru tecdîd ve meremmet eyleyüb vech-i meşrûh üzre tasarruf üzre iken vefât eyledi. Bu husûsa şâhitlerim vardır deyü cevâb virdükden sonra mâ-vaka‘a bi't-taleb kayd olundu. Tahrîran fî evâsıd-ı şehr-i Ramazani’l-mübârek sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Abdullah b. Ali, Durmuş b. Ahmed, Mehmed b. ‘İbâdi, İmirzâ b. Hasan, Hasan b. Mehmed el-muhzır ve diğerleri

Belge No:173

Mezbûre Mihrî oğlu merkûm Mahmûd mahzarında da'vâ idüb bundan akdem mezbûr Mahmûd benim mâ'rifetim yok iken fuzûli bir karasığır tosunumu bey' idüb mukâbelesinde bana bir karasığır düğesi virüb hâlen dört re's sığır olub ile'l-ân tasarrufumda iken mezbûr Mahmûd vaz'-ı yed idüb tasarrufuma mâni' olur.Hakîkat-ı hâl suâl olunsun didikde gıbbe's-suâl ve'l-inkâr ve 'akîbe'l-istişhâd Abdunnebi b. Ali ve Ahmed b. Durmuş nâm kimesneler meclis-i şer'-a hâzirân olub fi'l-hakika mezbûr Mahmûd fuzûli bey' itdüğü tosun mukâbelesinde mezbûre Mihrî Hâtûna bir karasığır düğesi virüb hâlen dört re's sığırdır. İle'l-ân vech-i meşrûh üzre mezbûre hâtûn mutasarrıfedir. Bu hakîkate şâhitleriz ve şehâdet dahî ideriz didiklerinde mezbûrânın şehâdeti ba'de't-ta'dîl hayyiz-i kabûlde vâki' olub bi't-taleb kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Yukarıda adı geçenler.

Belge No: 174

Hâlen mahmiye-i Bursa kazâsına tâbi' Kestel nâm karye Musa b. Veli nâm sağîr vefât idüb vâlidem Fatıma bt. Davud ve kız karındaşı İbrahim'in hâtûnları ve 'ammisi oğlu Mehmed b. Şâhkulu nâm kimesneyi terk itdikde haylî muhallefâtı tahrîr olunub on iki bin akçede metrûkâtı zâhir olmağın muhallefât-ı mezbûrdan nısfı kız karındaşı mezbureye ve sülüsü vâlidesine ve bâki iki bin akçe 'ammisi oğlu mezbûr Mehmed'e ta'yîn olunub mâ vaka'a bi't-taleb kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Durmuş Mehmed, Mehmed b. Şahkulu, Hüseyin b. Hamza, Yusuf b. Salih ve diğerleri.

Vr. 29a

Belge No: 175

Mahrûse-i Bursa kazâsına tâbi' Cum'alıkızık nâm karyeden Mahmûd b. Bâlî nâm kimesne meclis-i şerîfde hâmil-i hâze'l-kitâb karındaşı Ahmed nâm kimesne mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr ve takrîr-i merâm kılub karye-i mezbûrede vâki' olub bir cânibi Ahmed nâm kimesne bağçesi ve bir cânibi tarîk-i 'âm ve iki cânibi

Mustafa bağçeleri ile mahdûd olan 'alâ tariki'l-[illegible] mülk-i mevrûsum olub kestane bağçesi dimekle ma'rûf bir kıt'a bağçeden nısf hisse-i şâyi'amı karındaşım mezbûr Ahmed'e sekiz yüz nakid akçeye bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bey' idüb kabz ve tesellüm-i mebi' ile ba'de'l-yevm keyfe mâ yeşâ tasarruf eylesün didikde mukırr-ı mezbûru ikrâr-ı meşrûhunda müşterî-yi mezbûr Ahmed vicâhen ve şifâhen tasdîk itdikden sonra mâ hüve'l-vâki' gıbbe't-taleb kaydu ü ketb olundu.Tahrîran fî evâsıd-ı Ramazanı'l-mübârek li-sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Hamid b. Seydi Bâlî, Musli b. Ramazan, Mahmûd b. Durmuş, Mustafa b. Bâlî ve gayrihim mine'l-hazırîn.

Belge No:176

Hasan Bey b. Abdullah nâm yeniçeri meclis-i şer'-i şerîfde yörük tâifesinden Torbalı b. Sevindik nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüb bundan akdem mezbûr Torbalı'ya(?) bey' eyledüğüm beynimizde mâ'lûm yirmi aded bârgîr bahâsından zimmetinde ba'de külli'l-hesâb iki bin yedi yüz akçe hakkım vardır hakîkat-ı hâl suâl olunsun meblağ-ı mezbûru taleb iderin didikde mezbûr Torbâlî'ye suâl olunduk da zikrolunan bârgîr bahâsından zimmetimde ancak iki bin akçe vardır mâ 'adâsın edâ ü teslîm eyledim didikde iki bin akçeye i'tirâf idincek mâ vaka'a bi't-taleb kayd olundu. Tahrîran fî evâhir-i Şaban li-sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed b. Hasan, Emir b. Mehmed, Hasan b. Mehmed ve gayrihim mine'l-hâzırîn.

Belge no: 177

Mahrûse-i Bursa kazâsına tâbi' Dikencik nâm karyeden Ali b. Davud meclis-i şer'de hâmilü'l-kitâb Muharrem b. Ömer nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i merâm kılub karye-i mezbûrede vâki' bir cânibi Kaplıkaya dimekle mâ'rûf nehir ve bir cânibi [illegible]deresi ve iki cânibi Bostan Çelebi nâm müezzin tarlası ile mahdûd olan iki kıt'a mutasarrıf olduğum iki kıt'a tarlalarımı sâhib-i 'arz mâ'rifetiyle mezbûr Muharrem'e iki bin akçeye tefvîz idüb meb'lağ-ı mezbûru bi't-tamâm alub kabz eyledim ba'de'l-yevm keyfe mâ yeşâ tasarruf eylesün" didikde mukırr-ı mezbûru ikrâr-ı

meşrûhunda mezbûr Muharrem vicâhen tasdîk itdikten sonra mâ vaka'a bi't-taleb kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed b. Hamza el-imâm, Nasuh Abdullah, Mahmûd b. Durmuş el-muhzır, Hasan b. Mehmed el-muhzır ve diğerleri

Vr. 29b

Belge No: 178

Mahmiye-i Bursa kazâsına tâbi' Bademli nâm karye ahâlisinden Ömer Halife b. Yunus ve Seyyid Mehmed b. el-Seyyid Bahşî, [illegible] b. Hızır ve sâyirleri meclis-i şer'-i şerîfde karye-i mezbûreden Ali b. Muharrem nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüb mezbûr Ali'nin karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd olan menzilinin etrâf-ı sülüsesi tarik-i 'âm olub mâ-ba'dimizde sığır vesâir hayvânlarımız vüs'at üzre mürûr ve 'ubûr iderken mezbûr Ali vaz'-ı kadîme muhâlif mezil-i mezbûr [illegible] tevsî' idüb tarîk-i 'ama tecâvüz itmişdir. Üzerine varılub men' olunmasın taleb ideriz didiklerinde fi'l-vâki' zeyl-i kitâbda isimleri mestûr olan müselmânlar ile menzil-i mezbûrun üzerine varılub nazar olundukda mezbûrun vaz'-ı kadîme tecâvüz idüb mehûtasın tevsî' itdüğü mukarrer olmağın mezbûr Ali'ye vaz'-ı kadîm üzre olmasın tenbih olunub mâ vaka'a bi't-taleb kayd olundu. Fî târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Derviş Çelebi b. Ömer, Mehmed Bekri b. Ali, Hüseyin b. Nasuh, Hasan b. Mehmed el-muhzır ve diğerleri

Belge No: 179

Mahmiye-i Bursa kazâsına tâbi' Karaman Köyü nâm karyede vefât iden Ümmü bt. Ahmed nâm hâtûnun veresesinden li-ebeveyn kız karındaşı olan Fatıma nâm hâtûn ile vâlidesi Ayşe bt. Elvân nâm hâtûn meclis-i şer'-i şerîfde müteveffâ-yı mezbûrenin zevci Mehmed'in babası ve husûs-ı âti'z-zikre nehc-i şer'î üzre vekîl olan Durmuş nâm kimesne mahzarında takrîr-i da'vâ idüb müteveffâ-yı mezbûrenin sâbikan altı bin akçe mehr-i müeccel olub ba'dehû mezbûre hâtûn hâmil olub ölmezden vaz'-ı haml itmek murâd itdikde zikrolunan altı bin akçeden bin beş yüz akçesini zevc-i mezbûr Mehmed'e hibe idüb dört bin beşyüz akçesi bâki kalmış idi. Mezbûrdan bi-hasebi'l-irs

bize ‘âid olan hakkımız taleb ideriz. Hakîkat-i hâl suâl olunsun didiklerinde mezbûr Durmuş’a suâl olunduk da fi‘l-hakîka müteveffâ-yı mezbûrenin altı bin akçe mehr-i müeccel olub lâkin dört bin akçesini cem‘ oldukları gece zevc-i mezbûra hibe idüb mukâbelesinde bir karasığır inek alub kabz ve kabûl eyledi. Bâkî iki bin akçeden zevci bin beş yüz akçesin hisse-i merkûm üzre hâmil olub mezbûre hâtûnların evinde vaz‘-ı haml itmek içün hibe idüb ancak beş yüz akçe bâkî kalmış deyû cevâb virdüğünden sonru vekîl-i mezbûrdan sıdk-ı mekâline beyyine taleb olundukda ‘udûl-i müslimînden Mehmed b. Mustafa ve Perviz b. Abdullah nâm kimesneler hâzırân olub fi'l-hakîka müteveffâ-yı mezbûre Ümmü hâtûna zikrolunan altı bin akçe mehr-i müeccelinden dört bin akçesini cem‘ oldukları gece bizim huzûrumuzda zevc-i mezbûr Mehmed’e hibe-i sahîhle hibe idüb bir inek kabz ve kabûl eyledi. Bu husûsa şâhidleriz ve şehâdet dahî ideriz“ didiklerinde mezbûrânın şehâdeti ba‘de‘t-ta‘dîl hayyiz-i kabûlde vâki‘ olduktan sonra mâ vaka‘a bi‘t-taleb kayd olundu. Tahrîran fî ramazan li-sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Hüdâverdi b. Mehmed, Hacı b. Cemâl, Hasan b. Mehmed, Mahmûd b. Ali ve diğerleri

Vr. 30a

Yevmü’s-Sülesâ fî 7 şehri Şevvâli’l-mükerrem li-sene ihdâ ve elf mine’l-hicreti’n-nebeviyye.

Belge No: 180

Mahmiye-i Bursa’ya tâbi‘ el-Hâc İvaz nâm karyede hâlen imâm olan Mevlânâ Ni’metullah b. Yusuf nâm kimesne meclis-i şer‘a iş bu uzun boylu, sık kaşlı, gök gözlü sağ sûretinde haç olub bosneviyyü‘l-asl olan Nasuh b. Abdullah nâm emredi ihzar ve mahzarında takrîr-i merâm idüb “mezbûru târîh-i kitâbdan altı gün mukaddem karye-i mezbûrede gezerken kul fehm idüb ahz eyledim suâl olunsun“ didikde evsâf-ı mezkûre ile mevsûf olan Nasuh’a suâl olundukda ben [illegible] deyücek hala [illegible] ze ‘îmi olan Sefer nâm kimesneye teslîm olundu. Hurrira fi‘l-yevmi‘s-sâmin fî şevvâli‘l- mükerrem li-sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed b. Hasan, Hasan b. Mehmed, Mahmûd b. Durmuş, İbrahim b. Pîrî.

Belge No: 181

(Arapça-özet) Sıddık oğlu Mustafa'nın Bursa'ya bağlı Canbazlar köyünden babaları ölen İvaz ve Ümmühan adlı çocukların şer'î vasîsi olan Sıddık oğlu Mehmed'e aynı köydeki mezkûr vasînin mülkü, vadi ve 'umûmî yolla çevrili evini 1800 dirheme sattığını, taraflarında bu satışı sahîh-i şer'î bir şekilde gerçekleştirdikleri ve Ramazan ayının başından sene sonuna kadar evi sahîh bir akitle kiraladığını ikrârına dair belgedir.

Şâhitler: Hasan b. Davud, Hasan b. Mustafa, Ömer b. Mustafa, İbrahim b. Mehmed, Mahmud b. Durmuş.

Belge No: 182

(Arapça-özet) Mustafa oğlu Ömer'in Bursa'ya bağlı Canbazlar köyünden babaları ölen İvaz ve Ümmühan adlı çocukların şer'î vasîsi olan Sıddık oğlu el-Hâc Mehmed'e verilmek üzere zimmetinde 1100 dirhem borcu olduğunu ve borcunu Ramazan ayının başından sene sonuna kadar ödeyeceğini ikrârına ve Canbazlar köyünden Davud oğlu Hasan'ın bu meblağa kefîl olduğuna dair belgedir.8 Şevvâl 1001

Şâhitler: Yukarıda adı geçenler.

Vr.30b

Belge No: 183

(Arapça-özet) Mahmud oğlu İbrahim'in Bursa'ya bağlı Canbazlar köyünden babaları ölen İvaz ve Ümmühan adlı çocukların şer'î vasîsi olan Sıddık oğlu el-Hâc Mehmed'e verilmek üzere zimmetinde 1100 dirhem borcu olduğunu ve borcunu Ramazan ayının başından sene sonuna kadar ödeyeceğini ikrârına ve Canbazlar köyünden Hızır oğlu Abdi'nin bu meblağa kefîl olduğuna dair belgedir. Aynı tarih.

Şâhitler: Hasan b. Davud, Hasan b. Mustafa, Ömer b. Mustafa, İbrahim b. Mahmud, Mustafa b. Sıddık.

Belge No: 184

Mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Soğanlı nâm karyeden Bekir b. Mustafa yedinden ahz olunan gök gözlü, sık kaşlı, uzun boylu, sol kolunda eser-i cerhâ olan Geyvân b. Abdullah nâm gulâm rıkkına ve ibâka i'tirâf itdikden sonra bi'l-fi'l أجره za'îmi olan Hasan Bey'e yevmî dört akçe nafaka takdîr olunub teslîm olundu. Hurrira fi'l-yevmi'l-'âşir fi Şevvâli'l-mükerrem li-sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: el-Hâc Ali Oruç, Musa Çelebi Evhad ve diğerleri

Belge No: 185

Bundan akdem mahmiye-i Bursa'ya tâbi' Canbazlar nâm karye sâkinlerinden iken vefât iden merhûm Ali b. Mustafa nâm kimesnenin zevcesi Şâhnisâ bt. أسر nâm hâtûn meclis-i şer'de merhûmun evlâdından İvaz ve Ümmühân nâm sağîrlerin kıbel-i şer'den vasî nasb olunan bâ'isü'l-kitâb el-Hâc Muhammed b. Sıddık nâm kimesne mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb bundan esbak mezbûr Ali vefât itdikde verâseti bana ve sağîreyn-i mezbûreyne munhasır olmuşdu. el-hâletü hâzihî müteveffâ-yı mezbûrun cümle muhallefâtı mâ'rifet-i şer'le tahrîr olunub hesâb ve kitâb oldukdan sonra bin akçe mehr-i müeccelimi ve 'alâ mâ faraza ennehû te'âlâ bana intikâl iden iki bin yüz yirmi akçe semen hisse-i şer'iyemi ki cem'an üç bin yüz yirmi akçe olur, meblağ-ı merkûmu vasiy-yi mezbûr yedinden bi't-tamâm alub kabz eyledim. Muhallefât-ı mezbûra müte'allik asla 'alâkam kalmadı didikde mukırr-ı merkûmeyi ikrâr-ı meşrûhunda vasiy-yi mezbûr el-Hâc Mehmed dahî vicâhen tasdîk idincek mâ vaka'a kayd şod.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan b. Mustafa, Perviz b. Abdullah, Ömer b. Mustafa, Mahmûd b. Durmuş, İbrahim b. Mehmed, Mustafa b. Sıddık ve diğerleri

Vr. 31a

Belge No: 186

Hâmilü'l-kitâb el-Hâc Kasım b. Abdullah nâm kimesne mahfel-i kazâda mahrûse-i Bursa'ya tâbi' Karaman nâm karye sâkinlerinden Hüdâverdi b. Mehmed nâm kimesne mahzarında takrîr-i da'vâ idüb bundan akdem mezbûr Hüdâverdi'den karye-i mezbûrede vâki' lede'l-ahâli ma'lûmu'l-hudûd bir kıt'a bağ iştirâ itdikde zirkolunan bağlar güya mezbûrun bağı içinde olub ile'l-ân mürûr iderken hâlen mâni' olur. Hakîkat-ı hâl suâl olunsun didikde mezbûr Hüdâverdi'ye suâl olundukda fi'l-vâki' mezbûra mukaddemen bey' itdüğüm bağ-ı mezkûrun tarîk-i kadîmden benim bağım içinde olub lâkin mezbûra bey' itmekle bağımdan mürûruna mâni' olmuşdum el-hâletü hâzihî ba'de'l-yevm tarîk-i mezbûra mâni' değil kadîmden evvel geldiği üzre mürûr ve 'ubûr eylesin" deyû cevâb virmeğin mâ vaka'a kayd şod.

Şuhûdü'l-hâl: El-Hâc Abdi b. Hamid, Mustafa Çavuş, Rûşen Çavuş, Durmuş Hüseyin, Murad b. Abdullah ve diğerleri

Belge No: 187

(Arapça-özet) Bursa'ya bağlı İsabey köyünden Bâlî oğlu Sinan Çelebi'nin aynı köydeki Mahmud oğlu Bâlî mülkü, Muslî mülkü kendi mülkü ve 'umûmî yolla çevrili bahçesini 2500 dirheme Hamza oğlu Mehmed'e sattığını ikrârına ve tarafların da bu satışı şer'î bir şekilde gerçekleştirdiklerine dair belgedir. Aynı ayın 21'inde yazıldı.

Şâhitler: İbrahim b. Yusuf, el-Hâc Ömer Çelebi b. Osman, Osman b. Ali, İbrahim b. Mustafa, Mehmed b. Ramazan, Hüseyin Mehmed.

Belge No: 188

Mahmiye-i Bursa tevâbi'inden Karaman nâm karye ahâlisinden el-Hâc Abdi b. Himmet ve Durmuş b. Hüseyin vesâyirleri meclis-i şer'de karye-i mezbûreden Hüdâverdi b. Mehmed mahzarında takrîr-i merâm idüb mezbûr Hüdâverdi'nin karye-i mezbûrede vâki' lede'l-ahâlî mâ'lûmu'l-hudûd olan tarlasının etraf-ı sülüsesi tarîk-i 'âm olub mâ-ba'dimizden herbirimiz murûr ve 'ubûr iderken merkûm Hüdâverdi vaz'-ı

kadîme muhâlif zikrolunan tarlasına binâ zirâ'ıyla tahmînen tûlen kırk zirâ' ve 'arzan sekiz zirâ' tarik-i 'âm ilhâk eylemişdir. Üzerine varılub men' olmasın taleb ideriz didiklerinde zeyl-i kitâbda esâmîsi mestûre olan cemm-i gafîr ile mahall-i mezkûre varılub nazar olunduk da fi'l-vâki' mezbûrun vaz'-ı kadîmden tecâvüz idüb tarîk-i mersûmu ilhâk eylediği mukarrer olmağın mezbûr Hüdâverdi'ye vaz'-ı kadîm üzre olmasına tenbîh olundu mâ-vaka'a kayd şod.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa Çavuş, Rûşen Çavuş, Murad b. Abdullah, El-Hâc Mehmed b. Kemal, Perviz b. Abdullah

Vr. 31b

Belge No: 189

Mahmiye-i Bursa kazâsına tâbi' İsabey nâm karye sâkinlerinden Bâlî b. Mahmûd nâm kimesne meclis-i şer'de karye-i mezbûreden hâmilü'l-kitâb Mehmed b. Yusuf mahzarında ikrâr ve takrîr-i merâm idüb bundan akdem mezbûr Mehmed bir doru? mülk kısrağım katl eyledi deyû da'vâ ve taleb eylemişdim el-hâletü hâzihî tavassut-ı muslihîn ile mezbûrun zimmetini husûs-ı mezbûra müte'allik cemi' de'âvîden ibrâ eyledim didikde ba'de't-tasdîk mâ vaka'a kayd şod. Hurrira fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim b Yusuf, Osman b. Ali, Emir b. Mustafa, Mehmed b. Ramazan, Hüseyin b Mehmed ve diğerleri

Belge No: 190

(Arapça-özet) Ahmed oğlu Ramazan'ın eşi İvaz kızı Hatice Hâtûn ile mehr-i müecceli 1000 dirhem, nafaka iddeti ve zevcelikle ilgili davalar konusunda muhâle'a yaptığına dair belgedir. Aynı tarih

Şâhitler: Mehmed b. Selim, Hızır b. Hüsrev, Osman b.Hamza, Mahmud b. Durmuş.

Yevmü'l-Cum'a fî gurreti Zi'l-ka'de li-sene ihdâ ve elf

Belge No: 191

Mahmiye-i Bursa mahallâtından Timurtaş mahallesi sâkinlerinden Mehmed Çelebi b. el-Hâc Sinan ve el-Hâc Hasan b. Süleyman vesâyirleri meclis-i şer'a gelüb takrîr-i merâm idüb işbu târih-i kitâb şehrinin üçüncü günü mahall-i mezbûrede tarîk-i 'âm üzerinde Mehmed b. Abdullah nâm kimesne bıçak ile urulub mecrûh yatur kıbel-i şer'den üzerine varılub vâkı'-ı hâl keşf olmasın taleb ideriz didiklerinde zeylde mestûr olan kimesneler ile mahall-i mezbûra varılub keşf olundukda fi'l-vâki' mezbûr Mehmed'in sol yüzünden bir bıçak yarası olucak cârihinden suâl olunduk da benim mukaddemen Birinci Hasan nâm kimesne ile husûmetim olmak ile mezbûrun tahrîki ile beni Mehmed b. Yusuf nâm kimesne bıçak ile urdu. Bu husûsda ahâli-i mahalleden bir ferd ile da'vâm yokdur didik de mâ vaka'a kayd şod.

Şuhûdü'l-hâl: Emrullah b. Abdurrahman, Hasan b. Abdullah, Veli b. Yusuf, Hasan b. İshak, Hasan b. Mehmed, Ahmed b. Ali.

Vr. 32a

Belge No: 192

Mahmiye-i Bursa kazâsına tâbi' Hasanköy nâm karye sâkinlerinden Fatıma bt. Nasûh nâm hâtûn meclis-i şer'-i şerîfde hâmilü'l-kitâb zevcesi Ayşe bt. Musa tarafından husûs-ı âti'z-zikre bi-mâ hüve tarîkü's-sübût şer'an vekâleti sâbite olan Mehmed b. Kasım mahzarında ikrâr idüb bundan akdem müvekkilesi mezbûre Ayşe bi-gayr-ı hak 'asâyla darb eyledi deyû da'vâ itdükde merkûme dahî husûs-ı mezbûru inkâr ikmekle beynimizde münâzara-i kebîr vâki' olmadı el-hâletü hâzihî zikrolunan husûsa müte'allik da'vâdan fârig oldum didikde ba'de't-tasdîk mâ vaka'a kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Mahmûd Çelebi Ca'fer, Veli b. Hızır, Mustafa b. Abdullah el-imâm, Mehmed b. Hamid

Belge No: 193

Mahmiye-i Bursa muzâfâtından Filader nâm karyeden Yani Veledi نام nâm zimmî meclis-i şer'a gelüb takrîr-i kelâm idüb Gemlik nâm kasabadan Kosta veledi

Vasilis nâm zimmînin mâ tekaddemden benim ile âşinâlığı olmağın evime gelüb iki üç gün sâkin olmuş iken işbu târih-i kitâb şehrinin dokuzuncu günü ba'de'l-'işâ mezkûr zimmî merdübândan inerken bi-emrillâhi te'âlâ düşüb mürd oldu. Kıbel-i şer'den üzerine varılub keşf olmasın taleb eylerim didikden sonra zeyl-i kitâbda esâmisi mestûre olan kimesneler ile mürd-i mezbûrun üzerine varılub keşf aslen a'zâsında eser-i cerhâ ve kara beresi olmadığı zâhir olucak mâ vaka'a kayd şod.

Şuhûdü'l-hâl: Hızır Reis Abdullah, Hasan b. Mehmed, Mahmûd b. Durmuş, Mustafa bey Abdullah, Ahmed Bey Abdullah, Mehmed Bey Ali, Ca'fer b. Abdullah, Musli Hızır, Ali b. Mustafa el-imâm, Mustafa b. Hızır, Kerim b. Memi, Sinan b. Bâlî, Nasûh b. İlyas, Arslan Hızır, Ali b. İsa b. Bâlî, Panayot Kosta, Panayot ve diğerleri

Belge No: 194

Bundan akdem mürd olan Kosta veledi Vasilis nâm zimmînin babası mezbûr Vasilis ve anası olan Laskarina(?) bt. Kosta ve mürd-i merkûmun hâlen zevcesi olan bt. Kosta nâm zimmîler meclis-i şer'de mahrûse-i Bursa muzâfâtından Filader nâm karyeden bâ'isü'l-kitâb Yani veledi nâm zimmî mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb bundan esbak merkûm Kosta mezbûr Yani'nin merdübândan inerken bi-emrillâh düşüb mürd olmuşdu el-hâletü hâzihî mürd-i merkûmun dem ve diyetine müte'allik sâhib-i hâne ile ve karye-i mezbûreden bir merd ile da'vâ ve nizâ'ımız yokdur didiklerinde ba'de't-tasdîk mâ vaka'a kayd şod.

Şuhûdü'l-hâl: Yukarıda adı geçenler

Vr. 32b

Belge No: 195

Hâlen subaşısı olan Ahmed b. Hasan nâm kimesne meclis-i şer'de mahrûse-i Bursa'ya tâbi' Depecik nâm karyeden hâmilü'l-kitâb Yorgi veledi Dimitri mahzarında ikrâr ve i'tirâf kılub karye-i mezbûre kurbunda nâm mevzi'de vâki' mezbûr zimmînin kârhânelerinde bundan akdem ücret ile hizmet iderken vefât eyleyen

Hüseyin b. Abdullah nâm kimesnenin zâhirde vâris-i ma'rûfu olmayub muhallefâtı mîrî'ye 'âid olmağın müteveffâ-yı mezbûrun mezbûr zimmî deyninde yediyüz elli akçe hakkı olduğu itmiş idi el-hâletü hâzihî meblağ-ı merkûmu yedinden bi't-tamâm olub kabz eyledim didikde mukırr-ı merkûmu ikrâr-ı meşrûhunda mezkûr zimmî vicâhen tasdîk itdikden sonra müteveffâ-yı mezbûrûn deyn hakkı kalmadığına mezbûr zimmîye yemîn-i şer'i virilüb mâ vaka'a kayd şod.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed b. Ömer, İdris b. Abdullah, Hasan b. Mehmed.

Belge No : 196

(Arapça-özet) Ahmed oğlu Hasan'ın Bursa'ya bağlı Hasanköy'deki Nebi b. Ahmed mülkü, Mehmed b. Hızır mülkü ve, müşteri mülkü ve 'umûmî yolla çevrili bahçesini peşin 1800 dirheme İmam Hüseyin oğlu Mevlânâ Mustafa'ya sattığını ikrârına ve tarafların da bu satışı şer'î bir şekilde gerçekleştirdiklerine dair belgedir. Aynı tarih.

Şâhitler: Musa b. İvaz, Hasan b. Mustafa, Mahmud b. Ca'fer, Hasan b. Ca'fer, Mahmud b. Durmuş, Hasan b. Mehmed.

Belge No: 197

(Arapça-özet) Bursa'ya bağlı Ada köyünden Mahmud oğlu Behram'ın zimmetinde Abdurrahman oğlu Mustafa Çelebi'ye verilmek üzere 2700 dirhem şer'î vesâyetten borcu olduğunu ikrârına dair belgedir.Aynı tarih.

Şâhitler: Mahmud b.Durmuş, Ahmed b. Durmuş, Ali b. Hamza, Nebi b. Mehmed, Pîrî Nasuh Receb, Ahmed b. İsa.

Vr. 33a

Belge No: 198

(Arapça-özet) Bursa'ya bağlı Ada köyünden Mahmud oğlu Behram'ın aynı köydeki alt katta bir oda ve ahırdan oluşan iki tarafı müşteri mülkü,Ahmed b. Durmuş mülkü ve 'umûmî yolla çevrili evini peşin 4000 dirheme Aydın oğlu Ali'ye sattığını

ikrârına ve tarafların da bu satışı şer'î bir şekilde gerçekleştirdiklerine dair belgedir. Aynı tarih.

Şâhitler: Yukarıda adı geçenler.

Belge No : 199

(Arapça-özet) Bursa'ya bağlı Hasanköy'de sâkin olan Bostan oğlu Mehmed'in aynı köydeki alt katta bir oda, fırın ve meyveli ağaçlardan ahırdan oluşan bir tarafı kendi mülküne bağlı ve üç tarafı 'umûmî yolla çevrili evini peşin 1750 dirheme Yusuf oğlu Muslî'ye sattığını ikrârına ve tarafların da bu satışı şer'î bir şekilde gerçekleştirdiklerine dair belgedir.

Şâhitler: Mevlânâ Mustafa Hüseyinel-imâm, Hasan b. Ca'fer, Mahmud Çelebi Ca'fer, Mahmud b. Durmuş,Mustafa b. Abdullah,Mustafa b. Hüseyin(ve diğerleri)

Vr. 33b

Belge No: 200

Mahrûse-i Bursa kazâsına tâbi' Hasan nâm karyenin 'avârız mütevellîsi olan Hasan b. Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'de karye-i mezbûre sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden merhûm Kasım b. Abdullah nâm kimesnenin 'usûbet cihetiyle vârisi olan Ali b. el-Hâc Mehmed mahzarında takrîr-i da'vâ idüb merhûm-ı mezbûr maraz-ı mevtinde karye-i mezbûre 'avârızına vakf olmak üzre beş yüz akçe vasiyyet itmişdir. Hâlen tevliyetim hasebiyle taleb eylerim suâl olunsun didik de gıbbe's-suâl 'akibe'l-inkâr mütevellî-yi mezbûrdan da'vâsına muvâfık beyyine taleb olunduk da 'udûl-i müslimînden Mahmûd Çelebi b. Ca'fer ve Mustafa b. el-Hâc Ali nâm kimesneler meclis-i şer'a hâzırân olub istişhâd olundukda fi'l-vâki' merhûm-ı merkûm maraz-ı mevtinde karye-i mezbûre 'avârızına vakf olmak içün bizim mahzarımızda beş yüz akçe vasiyyet itdi bu husûsa şâhidleriz şehâdet dâhi ideriz didiklerinde mezbûrânın şehâdetleri ba'det ta'dîl ve't-tezkiye hayyiz-i kabûlde vâki' oldukda zikrolan beş yüz akçe merhûm-ı mezbûrun sülüs malı müsâ'id oluncak ihrâç olunub mütevellî-yi mezbûra teslîm olundukdan sonra mâ vaka'a kayd şod.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan b. Mahmûd el-muhzır, Mahmûd b. Durmuş el-muhzır

Belge No: 201

Hüseyin b. Mahmûd meclis-i şer'de hâmilü'l-kitâb Mehmed b. Mehmed mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr ve takrîr-i merâm idüb mahrûse-i Bursa kazâsına tâbi' Fidyekızık nâm karyede vâki' lede'l-ahâli mâ'lûmu'l-hudûd olan üç kıt'a mülk kestane bağçemi ve Bayındırkızık nâm karyede vâki' ma'lûmu'l-hudûd iki kıt'a mülk bağçemin cem'an beş kıt'a olur [illegible] ile mezbûr Mehmed'e tarafından icâb ve kabûlü müştemil bey'-i bâtla on bir bin beş yüz râyiç fi'l-vakt akçeye bey' idüb semen-i merkûmu mezbûr Mehmed yedinden bi't-tamâm olub kabz eyledim. Ba'de'l-yevm zikrolunan bağçeler (**Vr. 34a**) mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ tasarruf eylesün didikde mukırr-ı merkûmu ikrâr-ı meşrûhunda müşterî-yi mezbûr Mehmed dahî vicâhen ve şifâhen tasdîk idincek mâ vaka'a kayd şod.

Şuhûdü'l-hâl: Veli b. İsa, Mustafa Mehmed, Durmuş Veli, Mustafa b. Abdullah er-râcil, Mahmûd b. Durmuş, Hasan b. Mehmed, Sinan b. 'Abdullah, Ali b. Halil.

Belağa'l-kelâmü ilâ hâze'l-makâm

Harrarahu'l-hakîr Abdullah b. Hasan

El-makâm nâhiye-i Bursa, hilâfe

Yevmü's-Sebt fi'l-yevmi'l-hâmis aşer min şehr-i zi'l-hicce'ş-şerîfe li-sene ihdâ ve elf.

Belge No: 202

Budur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Kelesen nâm karye sâkinlerinden Ömer Bey b. Abdullah nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîfe hâzır olub işbu bâ'isü'l-kitâb Serkan veledi Yani nâm zimmî muvâcehesinde takrîr-i merâm idüb karye-i mezbûre dâhilinde vâki' bir cânibi Dimitri Veledi [illegible] mülkü ve bir cânibi Koluyan veledi Amire mülkü

ve bir cânibi Mahmûd Bey ibn-i Abdullah mülküyle mahdûd olan mülk menzilimin havlusunda merkûm Serkan cânibinde vâki‘ Dola merkûm Serkan’ın evi köşesinden Kaluyani(?) nâm zimmînin havlusuna varınca ve ‘arz-ı binâ zirâ‘î ile altı zirâ‘ havlumu mezkûr Serkan’a yüz seksen nakid râyiç fi’l-vakt fiddî akçeye bey‘-i bât ile bey‘ idüb teslim-i mebî‘ ve kabz-ı semen eyledim deyü ikrâr ve i‘tirâf idüb mukırr-i mezbûru ikrâr-ı meşrûhunda mezbûr Serkan vicâhen ve şifâhen tasdîk ve tahkîk itdikde mâ hüve’l-vâki‘ kayd-ı sicil olundu. cerâ zâlike ve hurrira fi evâsıd-ı şehr-i zi’l-hicce’ş-şerife li-sene ihdâ elf

Şuhûdü’l-hal: Murad Bey Abdullah, Hüseyin Bey Abdullah, Bâlî b. Mustafa, Ali Bey Abdullah, Mahmûd b. Abdullah, Hasan b. Mehmed

Belge No: 203

Budur ki mahruse-i Bursa tevâbi‘inden Kelesen nâm karye sâkinlerinden olub bundan akdem mürd olan Amire(?) veledi Vatinoz(?) nâm zimmînin Kaluyani nâm sağîrine kıbel-i şer‘den vasî olan Azgori(?) bt. [illegible] nâm zimmîye meclis-i şer‘a hâzıra olub iş bu bâ‘isü‘l-kitâb Paluluga(?) bt. Kiryakos nâm zimmîye muvâcehesinde takrîr-i merâm idüb bundan akdem mezbûre Paluluga babası merkûm Kiryakos mürd olub verâseti kızı mezbûre Yaluluga ve vasîsi olduğum mezkûr Kaluyan’a münhasır olmağın mürd-i mezbûrun karye-i merkûme dâhilinde vâki‘ ‘inde‘l-cîrân ma‘lûmu‘l-hudûd menzilinden vesâyir küllî ve cüz’î metrûkatından mezkûr Kaluyan’a ‘âyid ve râci’ hisse-i müşâyi‘asını mezbûre Kaluyan’a vesâyetim hasebiyle iki bin nakid râyiç fi‘l-vakt akçeye bey‘-i bât ile bey‘ idüb teslim-i mebî‘ ve kabz-ı semen eyledim deyû ikrâr ve i‘tiraf itdikde **(Vr. 34b)** mukırr-ı mezbûra ikrâr-ı meşrûhunda mezkûre Yaluluga vicâhen ve şifâhen tasdîk ve tahkîk itdikde mâ hüve‘l-vâki‘ kayd ketb olundu.Cerâ zâlike ve hurrira fi evâsıd-ı şehr-i zi‘l-hicce‘ş-şerife li-sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü‘l-hâl: Ömer Bey Abdullah, Mahmûd Bey Abdullah, Hasan b. Mehmed, [illegible] Veledi Sinan, [illegible] Veledi [illegible], [illegible] Veledi Kazgancı(?)

Belge No: 204

Budur ki iş bu sene ihdâ ve elf zi'l-hiccesinin on beşinci gününde Gelincik çarşısı dellâlarından küçük dellâl yedinden boynuzları uzun bir sarı tosun bi'l-fi'l ak subaşısı olan Ömer Bey'e teslîm olunub ve târih-i kitâbdan her birine yevmî ikişer akçe nafaka takdîr olunub mâ hüvel-vâki' kayd-ı sicil olundu. Zilhicce'ş-şerife li-sene ihdâ ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Osman el-muhzır, Muhyiddin Ramazan, Abdulfettah Çelebi ibn Veli el-kâdı, Hasan b. Mehmed

Belge No: 205

Budur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Ahiköy dimekle mâ'rûf karye sâkinlerinden Ömer b. Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'a gelüb iş bu bâ'isülü'l-kitâb Atpazarı mahallesi sâkinlerinden İbrahim b. Yusuf muvâcehesinde takrîr-i merâm idüb mezbûr İbrahim'e öküz bahâsından târih-i kitâbdan doksan gün tamâmına varınca zimmetimde vâcibü'l-edâ ve lâzımu'l-kazâ bin dört yüz elli akçe deynim vardır didikde mezbûr İbrahim dahî vicâhen tasdîk eyledi. Mâ hüve'l-vâki' ketb olundu. Cerâ zâlike ve hurrira fi'l-yevmi'l-ahad ve 'ışrin fî şehr-i zilhicce li-sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ali b. Mustafa, Osman b. Hasan, Pîrî b. Ahmed, Mahmûd b. Ali.

Belge No: 206

Budur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Serme nâm karye sâkinlerinden Mustafa b. Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'a hâzır olub iş bu bâ'isü'l-kitâb Dereköy dimekle ma'rûf karye vakfına mütevellî olan Ali Çelebi ibn-i Bâlî nâm kimesne muvâcehesinde takrîr-i merâm idüb "vakf-ı mezbûrun akçesinden zimmetimde lâzımu'l-kazâ emîn-i mâldan yedi yüz akçe ve murâbaha-i şer'iyeden seksen yedi akçe deynim vardır. Meblağ-ı mezbûr içün karye-i mezkûre kurbunda vâki' körbucağı(?) dimekle ma'rûf mevzi'de vâki' bir cânibi İlyas mülkü ve bir cânibi Kubad mülkü ve bir cânibi tarîk-i 'âm ile mahdûd olan mülk bağ yerimi rehin vaz' eyledim" deyû ikrâr ve i'tirâf itdikde mâ hüve'l-vâki' kayd olundu. Fi't-târihi'l-mezbûr. Cerâ zâlike ve hurrira fi evâil-i şehr-i cemâziye'l-evvel li-sene ihdâ ve elf .

Şuhûdü'l-hâl: Gazi Mustafa b. Hamid, Kara Mehmed b. Ömer, Hüseyin b. İshak , Oruç b. Mehmed, Bekir b. Hasan.

Belge No: 207

(Arapça-özet) Ali oğlu Hüseyin'in zimmetinde Dere köyü 'avârız vakfı mütevellîsi olan Bâlî oğlu Ali Çelebi'ye verilmek üzere 800 dirhem borcu olduğunu ikrârına dair belgedir. Aynı tarih

Şahitler: Yukarıda adı geçenler.

Belge No: 208

Budur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Serme nâm karye sâkinelerinden Halime bt. Hasan nâm hâtûn meclis-i şer'a hâzıra olub işbu bâ'isü'l-kitâb Ali Çelebi ibn-i Bâlî nâm kimesne muvâcehesinde takrîr-i merâm idüb bundan akdem vefât iden oğlum Hüseyin b. Ma'den nâm müteveffânın karye-i (**Vr. 35a**) mezbûre kurbunda körbucağı dimekle ma'rûf mevzi'de vâki' bir cânibi Oruç mülkü ve bir cânibi Mâ'den mülkü ve bir cânibi Mustafa mülkü ve cânib-i âharı diğer Mustafa mülkü ile mahdûd olan bir kıt'a bağ yerini müteveffâ-yı mezkûrun karye-i Baraklı vakfına olan deyn içün mezkûr Ali Çelebi'ye bin beş yüz nakid râyiç-i fi'l-vakt akçeye bey'-i bât ile bey' idüb teslim-i mebî' ve kabz eyledim deyû ikrâr ve i'tirâf itdikde mukırr-ı mezburu ikrâr-ı meşrûhunda müşârun ileyh Ali Çelebi vicâhen ve şifâhen tasdîk itdikde mâ hüve'l-vâki' kayd-ı sicil olundu. Cerâ zâlike ve hurrira fi evâhir-i şehr-i zil'hicce li-sene ihdâ ve elf.

Şuhûdül-hâl: Ömer b. Yahya, Ebubekir Hasan, Hüseyin b. Mustafa, Mehmed Ömer, Hasan b. Mehmed, Ali Süleyman, Hasan Mehmed, Mustafa b. İsa, Abdi İshak, el-Hâc Osman b. el-Hâc Abdullah, el-Hâc Mustafa b. Bâlî , Mehmed Bâlî, Mehmed Musa ve diğerleri.

Belge No: 209

Budur ki Mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Serme nâm karye sâkinlerinden Hüseyin b. Ali nâm kimesne meclis-i şer'a hâzır olub bâ'isü'l-kitâb Dereköy dimekle

mâ'rûf karye 'avârızının vakfına mütevellî olan Ali Çelebi ibn-i Bâlî muvâcehesinde takrîr-i merâm idüb vakf-ı mezbûrdan mezkûr Ali Çelebi'ye sekiz yüz akçe مال mâldan ve murâbaha-i şer'iye yüz akçe vâcibü'l-edâ deynim vardır meblağ-ı merkûm içün karye-i mezbûre kurbunda vâki' bir cânibi Hacı Mustafa bağı ve bir cânibi mescid vakfının bağı bir cânibi Hamza bağçesi ve cânib-i âharı kendi evime muttasıl olan mülk bağımı rehin vaz' eyledim didikde mâ hüve'l-vâki' kayd olundu. Cerâ zâlike ve hurrira fi Evâil-i şehr-i Cemâziye'l-evvel li-sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Abdi b. İshak, Nebi b. Mahmûd, Hasan b. Mehmed, el-Hâc Mustafa Koca, Oruç Mehmed, Mustafa Hasan.

Belge No: 210

Budur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Aksu nâm karye sâkinlerinden Mehmed b. Emrullah nâm kimesne mahrûse-i mezbûre tevâbi'inden el-Hâc İvaz Paşa köyü dimekle mâ'rûf karye sâkinlerinden Haydar b. Abdullah nâm kimesne meclis-i şer'a ihzâr ve bi'l-muvâcehe takrîr-i da'vâ idüb Kunduzluk nâm mevzi'de koyunlarım yaturken mezkûr Haydar gice ile varub içlerinden bir koyunum sirkat eyledi. Bi-hasebi'ş-şer' suâl olunmak taleb iderim didik de gıbbe's-suâl ve 'akîbe'l-inkâr ve'l-istişhâd udûl-i müslimînden Mevlânâ Atâullah el-müderris ve İbrahim b. Pîrî ve Mehmed Bey ibni Abdullah nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub istişhâd olundukda fi'l-vâki' merkûm Haydar Kunduzluk nâm mevzi'den gice ile varub mezbûr Mehmed'in bir koyunun aldım deyub bizim huzûrumuzda ikrâr eyledi. Bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahî ideriz deyû edâ-i şehâdet-i şer' itdiklerinden sonra mezkûr Haydar dahî bi'l-muvâcehe fi'l-hakîka mevzi'-i mezbûre gice ile varub merkûm Mehmed'in koyunları içinden bir koyun aldım deyu ikrâr itdikde mâ hüve'l-vâki' kayd ketb olundu. Cerâ zâlike fî evâsıd-ı şehr-i zi'l-hicce'ş-şerîfe li-sene ihdâ ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi b. Hasan, Ali b. Musa, İbrahim b. Pîrî, İvaz b. Sefer, Hüseyin b. Mehmed.

Belge No: 211

(Arapça-özet) İsabey köyünden Bâlî oğlu Bostan'ın zimmetinde Ali oğlu Hüseyin'e verilmek üzere 800 dirhem borcu olduğunu ikrârına dair belgedir. Aynı tarih.

Şâhitler: Mahmud b.Durmuş, Hasan b. Mehmed, Osman b. Hasan.

Vr. 35b

Belge No: 212

Budur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Çeltik nâm karye sâkinlerinden Kurt Bey ibn-i Bahadır nâm kimesne karye-i mezbûreden Andriya veledi Todor nâm zimmîyi meclis-i şer'-i şerîfe ihzâr ve bi'l-muvâcehe takrîr-i merâm idüb mezbûr Andriya karye-i mezkûre sığırlarını ücret ile râ'î olub sene ihdâ ve elf zi'l-hiccesinin yirmi yedinci gününde gelüb evimden sığırlarım alub gittik de karye-i mezkûre mer'âsına itmeyüb Yusuf b. Abdullah nâm kimesnenin etrâfı çit ile pekitmiş olan tarlasının içine koyub tarla içinde olan hendekde bir susığırı ineğimi düşürüb öldürüb küllî te'addî eylemişdir. Üzerine varılub görüldükde fi'l-vâki' zikrolunan tarlanın etrâfı çit ile pekitmiş olub merkûm Andriya'dan suâl olundukda cevâba mutasaddî olub fi'l-hakîka târih-i mezbûrda merkûm Kurt Bey'in evine varub sığırlarını alub mezkûr tarlanın içine götürüb koydum lâkin merkûm susığırı ineği tarlanın içinde olan hendeğe düşdükde ben hâzır değil idim oldukdan sonra gördüm deyû cevâb virüb mezkûr Andriya'nın te'addîsi zâhir olmağın mâ hüve'l-vâki' kayd olunub yed-i tâlibe def' olundu. Cerâ zâlike ve hurrira fi evâhir-i şehr-i Zi'l-hicceti'ş-şerîfe min şuhûri seneti ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: el-Hâc Ali b. Hasan, Timur Bey b. Mehmed, Yusuf b. Ali, Davud b. Abdullah, Osman b. Hasan ve diğerleri

Belge No: 213

Budur ki Avdancık nâm karyeden Güvendik b. Mehmed nâm kimesnenin nefsine ve hîn-i metâlibde ihzârına karye-i mezbûreden Mehmed b. Ahmed nâm kimesne kefîl olub Osman b. Hasan talebiyle kayd olundu. Fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Yukarıda adı geçenler

Belge No: 214

(Arapça-özet) Avdancık Köyünden Mehmed oğlu Güvendik'in zimmetinde Hasan oğlu Mustafa'ya verilmek üzere 2250 dirhem borcu olduğunu ikrârına dair belgedir. Aynı tarih.

Şâhitler: Mahmud b. Ömer, Mehmed b. Alemşâh, Hasan Çelebi b. Muharrem, Osman b. Hasan, Mahmud b.Durmuş.

Belge No: 215

(Arapça-özet) يردالذي oğlu Kostantin adlı zimmînin Bursa'ya bağlı Kavak köyündeki alt katta iki oda , meyveli ve meyvesiz ağaçlardan oluşan Evrenos veledi Yorgi mülkü, Çavuş mülkü, Cafer mülkü ve 'umûmî yolla çevrili evini peşin 3150 dirheme Mahmud oğlu Mehmed'e sattığını ikrârına ve tarafların da bu satışı şer'î bir şekilde gerçekleştirdiklerine dair belgedir. Aynı tarih

Şâhitler: Ahmed el-câbî, Mehmed b. Hüsrev, Sefer b. Abdullah, Mustafa b. .....مالك, Hasan b. Mehmed, Osman b. Hasan.

Belge No: 216

Mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Küçük susığırlık nâm karyeden Mehmed b. Abdullah nâm kimesne Himmet b. Mehmed nâm kimesneyi meclis-i şer'a ihzâr idüb mezbûr Himmet bir doru atımın kuyruğunu kesdi. Suâl olunub takrîri tahrîr olunmak taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr Himmet cevâba mütesaddî olub fi'l-vâki' Kiremitçioğlu mahallesinden Kasım ve Balıklı nâm karyeden Hamza bana hamr içürüb ve mezkûr Mehmed'in atının kuyruğunu kesmeğe gönderdiler. Ben dahî varub mezkûr

doru atın kuyruğun kesdim deyû ikrâr cevâb virdikde mâ hüve'l-vâki' kayd olundu. Fi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan b. Halil, Hasan Bey el-cündî, Zülfikar Bey el-cündî, Osman Hasan, Hasan Mehmed.

Vr. 36a

Belge No: 217

(Arapça-özet) Abdullah oğlu Hasan Bey ve Abdullah oğlu Ali Bey'in şâhitlikleriyle i'tâk için Rüstem kızı Hani'nin vekili olan Bâlî oğlu Abdullah Bey'in Abdullah oğlu Rıdvan adlı köleyi Allah rızası için azad ettiğini ikrârına dair belgedir.

Belge No: 218

Budur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Kazıklı nâm karye mescidinin vakfına mütevellî olan Ferhad Bey ibn-i Abdullah nâm kimesne Ali b. Yunus nâm kimesnede vakf-ı mezbûrdan iki bin altı yüz elli akçe vardır taleb iderim didikde gıbbe's-suâl ikrâr ile cevâb virdikde kayd olundu. Fi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Ferhâd, Ali b. Ferhâd, Bâlî Hızır, Ali b. Yunus, Osman Mustafa.

Belge No:219

Budur ki Ali b. Mehmed nâm kimesnenin kefâletinden Ali b. Yunus nâm kimesnede dört yüz akçe taleb idüb o dahi ikrâr eyledi kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Yukarıda adı geçenler

Belge No: 220

Budur ki Kazıklı nâm karyeden Dudu bt. Abdullah nâm hâtûn karye-i mezbûreden Ali b. Yunus nâm kimesneyi meclis-i şer'a ihzâr ve bi'l-muvâcehe takrîr-i merâm idüb mezbûrda karz-ı şer'îden bin akçe hakkım vardır taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezkûr Ali fi'l-vâki' zimmetimde vâcibü'l-edâ bin akçe deynim vardır

deyü ikrâr ile cevâb virdikde mâ hüve'l-vâki' kayd-ı sicil olundu. Fi't-târihi'l-mezbûr bi-taleb-i Bâlî zevc-i Dudu el-mezbûre.

Şuhûdü'l-hâl: Yukarıda adı geçenler

Belge No: 221

Budur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Karahıdır nâm karye sâkinlerinden Mehmed b. Ahmed nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîfe hâzır olub işbu bâ'isü'l-kitâb Mustafa b. Hüdaverdi nâm kimesne muvâcehesinde takrîr-i merâm idüb karye-i mezbûrede vâki' bir cânibi Köse Veli mülkü ve bir cânibi dere ve iki cânibi tarîk-i 'âm ile mahdûd olan fevkânî ve tahtânî mülk evimi حياطى sâbikan ازك Mustafa'ya bin sekiz yüz nakid râyiçü'l-vakt fiddî akçeye bey'-i bât ile bey' idüb teslim-i mebî' ve kabz-ı semen eyledim deyû ikrâr ve i'tirâf itdikde mukırr-ı mezbûru ikrâr-ı meşrûhunda mukarrun leh el-mezbûr vicâhen ve şifâhen tasdîk ve tahkîk itdikde mâ hüve'l-vâki' kayd ketb olundu. Fi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Bostan b.ارسد , Hasan b. Mehmed, Bekir b. Süleyman , Ahmed b. Seyfi, Mustafa b. Mehmed İbrahim, Mahmut Durmuş, Osman Hasan.

Belge No: 222

Budur ki Mustafa b. Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'a gelüb karındaşı Hüseyin muvâcehesinde takrîr-i merâm idüb babam mezbûr Mehmed ve merkûm Hüseyin babası İbrahim karındaşlar olub karye-i merkumede sınırında vâki' 'inde'l-cîrân ma'lûmu'l-hûdud olan müteferrika tarlaların nısfı benim ve nısfı ahî-i merkûm Hüseyin Bey'indir deyû ikrâr ve i'tirâf itdikde mukırr-ı mezbûru ikrâr-ı meşrûhunda mukarrun leh el-mezbûr vicâhen ve şifâhen tasdîk itdik de mâ hüve'l-vâki' kayd olundu. Ffi't-târihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Yukarıda adı geçenler.

Vr. 36b

Belge No: 223

Budur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Karahıdır nâm karye sâkinlerinden Mustafa b. Oruç nâm kimesne meclis-i şer'a hâzır olub işbu bâ'isü'l-kitâb Yahşi b. Hamza muvâcehesinde takrîr-i merâm idüb karye-i mezbûre dâhilinde vâki' bir cânibi بدابر mülkü ve bir cânibi وادی ve iki cânibi mezkûr Yahya mülküyle mahdûd olan bir kıt'a bağçeyi mezkûr Yahşi'ye dört yüz nakid râyiç fi'l-vakt fiddî akçeye bey'-i bât ile bey' idüb teslim-i mebî' ve kabz-ı semen eyledim deyû ikrâr ve i'tirâf itdikde mukırr-ı mezbûru ikrâr-ı meşrûhunda mezkûr Yahşi vicâhen tasdîk ve tahkîk itdikde mâ hüve'l-vâki' kayd ketb olundu. Cerâ zâlike ve hurrira fi Evâil-i şehr-i Muharremi'l-harâm sene 1002.

Şuhûdü'l-hâl: Bostan b. ارسد, Bekir b. Süleyman, Hasan b. Mehmed, Osman b. Hasan, Oruç b. Emirşah, Ahmed b. Seyfi, Mahmûd b. Durmuş.

Belge No:224

Budur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Karahıdır nâm karye sâkinlerinden Ali b. Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'a hâzır olub işbu bâ'isü'l-kitâb Yahşi b. Hamza nâm kimesne muvâcehesinde takrîr-i merâm idüb karye-i mezbûre dâhilinde vâki' bir cânibi Mustafa b. Mehmed mülkü ve bir cânibi ندار mülkü ve bir cânibi mezbûr Yahşi mülkü ve bir cânibi tarîk-i 'âm ile mahdûd olan bir bâb tahtânî mülk evi ahırı ve fırın ve bağçesi ve iki zeytun ağacıyla mezkûr Yahşi'ye bin üç yüz nakid râyiç fi'l-vakt fiddî akçeye bey'-i bât ile bey' idüb teslim-i mebî' ve kabz-ı semen eyledim deyû ikrâr ve i'tirâf itdikde mukırr-ı mezbûru ikrâr-ı meşrûhunda mezkûr Yahşi vicâhen tasdîk itdikde mâ hüve'l-vâki' kayd ketb olundu. Cerâ zâlike ve hurrira fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Yukarıda adı geçenler

Belge No: 225

Budur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Ada nâm karye sâkinlerinden Şâmil b. قولغالی nâm kimesne meclis-i şer'a hâzır olub işbu bâ'isü'l-kitâb Abdulkerim b. Ali nâm

kimesne muvâcehesinde takrîr-i merâm idüb karye-i mezbûre dâhilinde vâki' bir cânibi 'âm ve bir cânibi Ali b. Hamza bağçesi ve bir cânibi Karamanî Mehmed mülkü ve cânib-ı âharı tarîk-i 'âm ile mahdûd olan bir bâb tahtânî mülk menzilimi kurbunda olan bağı ile mezbûr Abdulkerim'e iki bin nakid râyiç fi'l-vakt fiddî akçeye bey'-i bât ile bey' idüb teslîm-i mebî' ve kabz-ı semen eyledim deyû ikrâr ve i'tirâf itdik de mukırr-ı mezbûru ikrâr-ı meşrûhunda mezkûr Abdulkerim vicâhen ve şifâhen tasdik ve tahkîk itdik de mâ hüve'l-vâki' kayd ketb olundu. Fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Mahmud b. Durmuş, Mehmed, Ali b. Hamza, Nebi b. Hamza, Ali b. İvaz, Mehmed b. Gökçek, Veli b. Hızır, Osman b. Hasan.

Belge No: 226

Budur ki mahrûse-i Bursa'dan el-Hâc Yusuf b. Ali nâm kimesne karye-i Ada sâkinlerinden Receb b. Ramazan nâm kimesneyi meclis-i şer'a ihzâr idüb ve bi'l-muvâcehe takrîr-i merâm idüb mezbûr Receb'de karz-ı şer'îden iki yüz akçe ve bârgîr bahâsından bin beş yüz akçe hakkım vardır taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezkûr Receb cevâba mütesaddî olub fi'l-vâki' karz-ı şer'îden yüz seksen akçe deynim havâle vardır zikrolunan bârgîri bin beş yüz akçeye aldım. Lâkin bir yıl va'de ile damân eyledim deyû cevâb virdikde mezbûrun cevâbına mutâbık beyyine taleb olundukda beyyineden 'âciz olmağın mezkûra yemin verilüb mâ hüve'l-vâki' kayd olundu. Fi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan b. Mehmed, Osman b. Hasan, İbrahim b. [illegible]

Vr.37a

Belge No: 227

(Arapça-özet) Hakimin, babası ölen İbrahim kızı Nefise'nin giysi ve diğer ihtiyaçlarını karşılamak için babasından kendisine intikâl eden terekeden vasîsi Mustafa oğlu Ali Çelebi'nin talebiyle hergün üç dirhem nafaka takdîr ettiğine dair belgedir. 10 Şevvâl 1001.

Şâhitler: Mehmed b. Nasûh, Abdi b. Nasûh, Osman b. Hasan, Mahmud b. Durmuş, Hasan b. Mehmed.

Belge No: 228

(Arapça-özet) Budak oğlu Ali'nin Bursa'nın Çekirge mahallesindeki alt katta iki oda, meyveli ve meyvesiz ağaçlar ve bir akarsuyu müştemil Sevindik mülkü, Sefer Dede mülkü, Çelenk mülkü ve 'umûmî yolla çevrili evini peşin 2500 dirheme Hasan oğlu Yusuf'a sattığını ikrârına ve tarafların da bu satışı şer'î bir şekilde gerçekleştirdiklerine dair belgedir. Evâsıt-ı Muharrem 1002.

Şâhitler: İmirza Veli, Mehmed b. Ahmed, Mahmud Hasan, Osman Hasan, Mahmud Durmuş, Hızır Durmuş.

Belge No: 229

(Arapça-özet) Hasan oğlu Yusuf'un zimmetinde Budak oğlu Ali'ye verilmek üzere ev parasından 500 dirhem borcu olduğunu ikrârına dair belgedir. Aynı tarih.

Şâhitler: Yukarıda adı geçenler

Belge No: 230

(Arapça-özet) Hasan Köy'den Memi(?) oğlu İbrahim'in zimmetinde Ada Köyü mescidi vakfı mütevellîsi olan İvaz oğlu Ali'ye verilmek üzere asıl vakıf malından 1050 dirhem borcu olduğunu ikrârına dair belgedir. Aynı tarih.

Şâhitler: Mahmud b.Durmuş, Hasan Mehmed, Mustafa Çelebi b. Mehmed.

Belge No: 231

(Arapça-özet) Hasanköy'den Çalabverdi oğlu İbrahim'in zimmetinde Ada Köyü mescidi vakfı mütevellîsi olan İvaz oğlu Ali'ye verilmek üzere asıl vakıf malından 1050 dirhem borcu olduğunu ikrârına dair belgedir Aynı tarih.

Şâhitler: Yukarıda adı geçenler

Belge No: 232

(Arapça-özet) Ada Köyünden Ali oğlu Abdulkerim'in Hasanköy'den Memi oğlu İbrahim'in Ada Köyü mescidi vakfı malındaki 2000 dirhem borcuna kefîl olduğuna dair belgedir.

Şâhitler: Yukarıda adı geçenler

Belge No: 233

(Arapça-özet) Durmuş oğlu Mahmud'un Bekir oğlu İbrahim'in zimmetinde bulunan vakıf malından 2000 dirhem borcuna kefîl olduğuna dair belgedir.(Aynı tarih.

Şâhitler: Yukarıda adı geçenler

Vr. 37b

Belge No: 234

(Arapça-özet) Bursa'ya bağlı ع köyünden Memi oğlu Mustafa'nın aynı köyden Halil oğlu Mehmed'i zamanında mahkemeye getirmek için nefsine kefîl olduğuna dair belgedir. Evâsıd-ı Muharrem 1002.

Şâhitler: Osman b. Hasan, Hasan b. Mehmed, Mahmud b. Durmuş, Mustafa Çelebi b. Mehmed.

Belge No: 235

Mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Alişar nâm karyede vâki' mescidin vakfına mütevellî olan Receb b. Sıddık nâm kimesne hüsn-i ihtiyârıyla tevliyet-i mezkûreden fâriğ olmağın karye-i mezkûre sâkinlerinden işbu hâmilü'l-kitâb Seydi b. Mustafa nâm kimesne kıbel-i şer'-i şerîfden hasbî mütevellî nasb olunub mezbûr Seydi dahî tevliyet-i mezbûreyi kabûl ve hıdemât-ı lâzımesin ikâmete müte'ahhid olub mâ hüve'l-vâki' kayd-ı sicil olundu. Cerâ zâlike ve hurrira fi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: ع Halife b. İbrahim, Mehmed b. İbrahim, Mehmed b. Mustafa, Osman b. Hasan, Ali b. Ramazan.

Belge No: 236

Budur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Küçük susığırlık nâm karye sâkinlerinden Mehmed b. Abdullah nâm kimesne Himmet b. Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'a ihzâr ve mahzarında takrîr-i merâm idüb mezbûr Himmet bir doru atımın kuyruğunu kat' eyledi.Suâl olunub takrîri tahrîr olunmasın taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr Himmet cevâba mütesaddî olub fi'l-vâki' bundan akdem Kiremitçioğlu mahallesinde sâkin Kasım Bey ve Balıklı nâm karyede sâkin Hamza nâm kimesneler bana hamr içürüb ve mezkûr Mehmed'in atının kuyruğun kat' içün gönderdiler. Ben dahî varub merkûm Mehmed'in atının kuyruğun kat' idüb ba'dehû mezbûr Kasım Bey'in menzili kurbunda sakladım idi deyû kat' eylediği kuyruğu mahzar-ı müslimînde mezbûr Mehmed'e teslim eyledüğü ecilden mâ hüve'l-vâki' kayd ketb olundu. Fi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: el-Hâc Yusuf Mustafa, el-Hâc [illegible] Kara Bey, Mustafa b. Mehmed, Ömer b. Abdullah, Mehmed b. Mahmûd, Hasan b. Mehmed.

Belge No: 237

Budur ki Çakırlar cemâ'atinden Şa'bân b. Seydî nâm kimesne mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Kestel nâm karye [illegible] zâbiti olan Hüseyin b. Hamza nâm kimesne meclis-i şer'a ihzâr ve bi'l-muvâcehe takrîr-i merâm idüb bundan akdem dört ayağı sekili alnı sakar kestane tüğlü bir kısrağım zâyi' olmuş idi. Hâlen mezbûr Hüseyin'de buldum taleb iderim didikde gıbbe's-suâl mezbûr Hüseyin cevâba mutasaddî olub fi'l-vâki' hilye-i mezbûre ile mahall kısrak bende vardır lâkin merkûm Şa'bân'ın olduğunu isbât eylesün didikde müdde'î-yi mezbûrun cevâbına mutâbık beyyine taleb olundukda 'udûl-i müslimînden Şa'bân Halife ibni İmirza ve Süleyman Halife ibni Seydî nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub istişhâd oldukda fi'l-vâki' dört ayağı sekili alnı sakar kestane tüğlü kısrak mezkûr Şaban'ındır mülkünden zâyi' oldu. Bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahî ideriz" deyû şehâdet-i şer'î itdiklerinde gıbbe't-ta'dîl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olub mâ hüve'l-vâki' kayd-ı sicil olundu. Cerâ zâlike ve hurrira fi Evâil-i şehr-i muharrimi'l-harâm sene 1002.

Şuhûdü'l-hâl: el-Hâc Yusuf Abdullah, Kemaleddin Abdullah, Osman b. Hasan. Hasan Mehmed.

Vr.38a

Belge No: 238

(Arapça-özet) Bursa'ya bağlı Ada köy'ünden Ramazan oğlu Receb'in zimmetinde yeni mescid mahallesinden Ali oğlu Yusuf'a sene sonuna kadar verilmek üzere 2500 dirhem borcu olduğunu ikrârına dair belgedir. Evâhır-ı Muharrem 1002.

Şâhitler: İskender Abdullah , Ahmed b. Mahmud, Yusuf b. Ali, İbrahim b. [illegible], Ali b. İvaz, Osman b. Hasan.

Belge No: 239

(Arapça-özet) Bursa'nın Dâye Hâtun mahallesinden Osman oğlu Hasan'ın zimmetinde Bursa'ya bağlı Ada Köy'ünden Ramazan oğlu Receb'e sene sonuna kadar verilmek üzere 1900 dirhem borcu olduğunu ikrârına dair belgedir Aynı tarih.

Şâhitler: Yukarıda adı geçenler

Belge No: 240

Budur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Cum'alıkızık nâm karye sâkinlerinden olub bundan akdem vefât iden Şa'bân Bey nâm kimesnenin sulbiye kızları Nazlı ve Fatıma ve zevcesi Selîme bt. Hayreddin nâm hâtûnlar cânibinden husûs-ı âti'l-beyânı ikrâra Geylan Bey b. Arslan ve Süleyman Bey b. Abdullah şehâdetleriyle vekâleti sâbit olan Mehmed Bey b. Osman nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîfe hâzır olub müteveffâ-yı mezbûrûn sulbî oğlu işbu bâ'isü'l-kitâb Mehmed Bey'in muvâcehesinde takrîr-i merâm kılub müteveffâ-yı mezbûrun karye-i mezkûrede vâki' mülklerinden ve Delice dimekle mâ'rûf nehrin üzerinde dâyir iki göz değirmeninden ve değirmen kurbunda vâki' Receb bağçesi dimekle mâ'rûf bahçesinden ve karye-i mezbûre kurbunda vâki' Hacı bağçesi dimekle mâ'ruf bağçesinden ve karye-i mezkûre kurbunda vâki' korusundan müvekkilelerim mezbûrân Nazlı ve Fatma ve Selime'ye irs-i şer'î ile intikâl iden hisse-i

şâyi'alarını mezkûr Mehmed Bey yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl alub kabz eyleyüb husûs-ı mezbûra müte'allık da'vâdan merkûm Mehmed Bey'in zimmetinden ibrâ-i 'âm ile ibrâ ve iskât eylediler deyû vekâlet-i ikrâr ve i'tirâf itdik de mukırr-ı mezbûru ikrâr-ı meşrûhunda mezkûr Mehmed Bey vicâhen ve şifâhen tasdîk ve tahkîk itdik de mâ hüve'l-vâki' kayd-ı sicil olundu. Cerâ zâlike ve hurrira fi evâhir-i şehr-i Muharrami'l-harâm li-sene isneyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ali b. Bekir el-müezzin, Mehmed b. Yusuf, Oruç b. Ramazan, Mehmed Çelebi b. Hasan, Hasan b. Durmuş, Mehmed b. el-Hâc Nebi, Mustafa b. el-Hâc Mehmed, Osman b. Hasan.

Vr. 38b

Belge No: 241

(Arapça-Özet) Bursa'ya bağlı İsabey Köy'ünden Bâlî oğlu Bostan'ın zimmetinde Abdulllah oğlu Mustafa'ya verilmek üzere 400 dirhem borcu olduğunu ikrârına dair belgedir. Evâhir-ı Muharrem 1002.

Şâhitler: Osman b. Hasan, Hasan b. Mehmed, Mahmud b. Durmuş.

Belge No : 242

Budur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Kelesen nâm karye sâkinlerinden Mariye ve [illegible] ve [illegible] benâtı Kalavuz nâm zimmiyeler meclis-i şer'a gelüb işbu bâ'isü's-sicil Ömer Bey ibn-i Abdullah nâm kimesne muvâcehesinde takrir-i merâm kılub karye-i mezbûre dâhilinde vâki' bir cânibi Dimitri Serfedin(?) mülkü ve bir cânibi Mavridi Ajgor(?) mülkü ve bir cânibi Kaloyani Ede(?) mülkü ve cânib-i âharı Mahmûd Bey mülküyle mahdûd olan bir bâb tahtânî menzilimizi mezkûr Ömer Bey üç bin nakid râyiç fi'l-vâkt fiddî akçeye bey'-i bât ile bey' idüb teslîm-i mebî' ve kabz-ı semen eyledik deyû ikrâr ve i'tirâf eylediklerinde mukırrân-ı mezbûrânın ikrâr-ı meşrûhlarında mezkûr Ömer Bey vicâhen ve şifâhen tasdîk ve tahkîk itdikde mâ hüve'l-vâki' kayd-ı sicil olundu. Cerâ zâlike ve hurrira fi evâhir-i şehr-i zi'l-hicce'ş-şerife li-sene ihdâ ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Murâd Bey Abdullah, Hasan b. Abdullah, Bâlî Mustafa, Ali b. Abdullah, Mahmûd Bey Abdullah, Hasan Mehmed, Mahmûd Durmuş.

Belge No: 243

Mahrûse-i Bursa'da vâki' merhûm ve mağfûrun leh Gâzi Hüdâvendigâr'ın 'imâret 'âmireleri evkâfından Eski kaplıca'da bi'l-fi'l beytü'l-mâl 'âmme zâbiti olan Mehmed b. Mustafa nâm kimesne nefs-i Kütahya sâkinlerinden Mustafa b. Ali nâm kimesne meclis-i şer'a ihzâr ve bi'l-muvâcehe takrîr-i merâm kılub merhûm müşârun ileyhin 'imâretinde Ali b. Mehmed nâm kimesne vefât idüb muhallefâtını vakıf cânibinden zabt itmek istediğimde mezkûr Mustafa mâni' olur bi-hasebi'ş-şer' suâl olunmasın taleb iderim didikde gıbbü's-suâl mezkûr Mustafa cevâba mutasaddî olub müteveffâ-yı mezbûr benim babamdır ve verâseti bana münhasırdır deyû cevâb virdik de merkûm Mustafa'nın cevâbına mutâbık beyyine taleb olundukda 'udûl-i müslimînden Mehmed b. Nasûh ve Mehmed b. Mustafa ve Ma'den b. Bahar(?) nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub istişhâd olundukda fi'l-vâki' müteveffâ-yı mezbûr mezkûr Mustafa'nın babasıdır ve verâseti merkûm Mustafaya münhasırdır. Bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü şehâdet-i şer'iye itdiklerinde gıbbe't-ta'dîl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olub mâ hüve'l-vâki' kayd-ı sicil olundu. Cerâ zâlike ve hurrira fi evâhir-i şehr-i Muharremi'l-harâm li-sene isneteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ebû Bekir b. Mehmed, Osman b. Hasan, Hızır b. Durmuş, Haydar b. Ali.

Belge No: 244

(Arapça özet) [illegible] oğlu Şehsuvar'ın zimmetinde Bursa'nın Helvalı mahallesinden Aydın oğlu Hasan'a verilmek üzere ev satışından 2600 dirhem borcu olduğunu ikrârına dair belgedir Aynı tarih.

Şâhitler: Mustafa b. Hamza, Hasan b. Sa'dî, Ali b. [illegible] , Osman

Vr. 39a

Belge No: 245

(Arapça özet) حاصلجاى oğlu Şehsuvar'ın Bursa'ya bağlı Hamitler köyündeki alt katta bir oda ve üst katta bir odadan müştemil Safiye bt. Ali mülkü, 'umûmî yolla, Mehmed mülkü ve İnebeyi yeri ile çevrili evini peşin 2600 dirheme ولقال oğlu Ali'ye sattığını ikrârına ve tarafların da bu satışı şer'î bir şekilde gerçekleştirdiklerine dair belgedir. Evâhir-i Muharrem 1002.

Şâhitler: Mustafa b. Hamza, Hasan b. Sa'dî, Osman b. Hasan, Hasan Çelebi b. Aydın, Mehmed b. Durmuş, Mahmud Hızır.

Belge No: 246

(Arapça-özet) Bursa'nın Selçuk Hâtûn mahallesi sâkinlerinden Mehmed oğlu Ömer'in 2000 dirhem vakıf malı konusunda babası Ramazan oğlu Mehmed'e kefîl olduğuna ve Bursa'ya bağlı Ada köyünden Ali oğlu Abdulkerim'in de mezbûr Ömer'in nefsine kefîl olduğuna dair belgedir. Aynı tarih.

Şâhitler: Osman b. Hasan, Mahmud b. Durmuş (ve diğerleri)

Belge No: 247

(Arapça-özet) Gurbetler köyünden Ferhad oğlu Mehmed'in zimmetinde aynı köyün mescid vakfının mütevellîsi olan Sıddık oğlu Mehmed'e verilmek üzere asıl maldan 1370 dirhem ve murâbaha-i şer'îden 130 dirhem borcu olduğunu ikrârına dair belgedir.

Şâhitler: Mehmed b. Hasan, Abdî b. Hızır, Mehmed b. Rasûl, Osman b. Hasan, İbrahim b. Mahmud.

Belge No: 248

(Arapça-özet) Abdullah oğlu Hüseyin'in zimmetinde Gurbetler köyü mescidi vakfı mütevellîsi olan Hacı Mehmed'e verilmek üzere 600 dirhem borcu olduğunu ikrârına ve Rasûl oğlu Mehmed'in kendisine kefîl olduğına dair belgedir.

Belge No: 249

Budur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Ada nâm karye mescidinin vakfına mütevellî olan Ali b. İvaz nâm kimesne meclis-i şer'e hâzır olub işbu bâ'isü'l-kitâb İbrahim b. Çalabverdi nâm kimesne muvâcehesinde takrîr-i merâm idüb mezbûr İbrahim'de mütevellîsi olduğum vakıf akçeden bin akçe var idi. Hâlen tevliyetim hasebiyle zikrolunan bin akçeyi olub kabz eyledim. Zimmetinde bir akçe ve bir habbe bâkî kalmadı deyû ikrâr ve i'tirâf itdikde mukırr-ı mezbûru ikrâr-ı meşrûhunda mezkûr İbrahim vicâhen ve şifâhen tasdîk ve tahkîk itdikde mâ hüve'l-vâki' kayd olundu. Cerâ zâlike ve hurrira fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa b. Mehmed, Mehmed b. Ramazan el-imâm, el-Hâc Veli b. Mahmûd, Ali b. Hamza, Mehmed b. Hamza.

Belge No: 250

Budur ki Ada nâm karye mescidinin vakfına mütevellî olan Nebi b. 'İvaz nâm kimesne bundan akdem mütevellî olub vefât iden Mehmed b. Hamza'nın yetîmlerine vasî olan Nebi b. Hamza muvâcehesinde takrîr-i merâm idüb mütevellî-yi mezbûrun vakıfdan iki bin beşyüz akçesi var idi alub kabz eyledim didikde kayd olundu. Fi'l-mezbûr.

Şâhitler: Yukarıda adı geçenler

Vr. 39b

Belge No: 251

Budur ki avcılardan Kundakçı Yusuf 'an mahalle-i Alaca mescid yedinden işbu Muharremü'l-harâmın yirmi beşinci gününde orta boylu, kara yağız açık kaşlı, ela gözlü .بدر Hüsrev nâm 'abd-i âbık üzerinde siyah köhne kıyâfet ve 'abâ, köhne babuç ve yeşil kürklü takye başında ahz olunub karye-i Dikencik kurbunda ahz eyleyüb meclis-i şer'a ihzâr olunub ibâkına ikrâr eyledi mezbûr Hüsrev'e yevmî dörder akçe nafaka takdîr olunub ناوه zâbit olan Mehmed Bey'e teslîm olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan b. Ali, Osman Bey b. Abdullah, İsa b. Murâd, Osman b. Hasan.

Belge No : 252

Budur ki mahrûse-i Bursa mahallâtından Çınarlı mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem vefât iden Abdi b. Mehmed nâm müteveffânın sulbî oğlu Mehmed nâm sağîrin kıbel-i şer'den vasîsi olan Osman Bey ibn-i Abdullah nâm kimesne meclis-i şer'a hâzır olub işbu bâ'isü'l-kitâb İsa b. Murâd nâm kimesne muvâcehesinde takrîr-i merâm kılub vasîsi olduğum mezbûr Mehmed'in mahrûse-i mezbûre tevâbi'inden Armutlu nâm karye kurbunda vâki' bir cânibi Mehmed bağı ve bir cânibi Süleyman bağı ve bir cânibi Nasûh bağı ve cânib-i âharı cebel ile mahdûd olan bir kıt'a bağını sağîr-i mezbûrun zarûreten deyni içün merkûm İsa'ya vesâyetim hasebiyle mezkûr İsa'ya bin nakid râyiç fi'l-vakt fiddî akçeye bey'-i bât ile bey' idüb teslîm-i mebî' ve kabz-ı semen eyledim deyû ikrâr ve i'tirâf itdik de mukırr-ı mezbûru ikrâr-ı meşrûhunda mezkûr İsa vicâhen tasdîk ve tahkîk itdikde mâ hüve'l-vâki' kayd-ı sicil olundu. Fi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed [illegible] , Şücâ' b. Abdullah, Osman Çelebi Mustafa, Osman Ali, Ali b. Yusuf, Mustafa Mahmûd, Osman Hasan, Mahmûd Durmuş.

Belge No : 253

Budur ki 'İsabey karyesi sâkinlerinden Mehmed b. Yunus nâm kimesne yedinden işbu sene isneteyn ve elf muharremü'l-harâmının yirmi beşinci gününde [illegible] kısrak yüzünün iki cânibi ak karnın cânibinde damgası var kısrağı karye-i mezbûre mütevellîsi olan Mehmed Çelebi ibn-i Danyâl nâm kimesnenin vekîli ve karye-i mezbûre câbisi olan İbrahim b. Yusuf nâm kimesne teslîm olundu ve yevmî dört akçe nafaka takdîr olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Ali Çelebi b. Osman, Hasan b. Mehmed, Osman b. Hasan, Mahmûd b. Durmuş.

Belge No: 254

Budur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Ada nâm karye sâkinlerinden olub bundan akdem vefât Hamza nâm müteveffânın sulbî oğulları Hasan ve Nebi nâm kimesneler asâleten ve müteveffâ-yı mezbûrun sulbiye kızı Ayşe nâm hâtûn cânibinden bi-mâ hüve tariki's-subût şer'an vekâleti sâbite olan zevci Mustafa vekâleten ve müteveffâ-yı mezbûrun oğlu olub mezbûr Hamza'dan sonra vefât iden Mehmed'in kebîr oğlu Halil asâleten ve sağîr oğulları İbrahim ve Ali nâm yetîmlerin kıbel-i şer'den vasîleri olan merkûm Nebi vesâyeten Mehmed b. Ramazan nâm kimesneyi meclis-i şerîfe ihzâr ve mahzarında takrîr-i merâm kılub bundan akdem merkûm Mehmed karye-i mezbûre dâhilinde vâki' bir cânibi Karamanî Mehmed mülkü ve bir cânibi Abdulkerim mülkü ve cânibeyn tarîk-i 'âm ile mahdûd olan bir bâb tahtânî menzilini mezkûr Hamza'ya üç bin yüz akçeye bey'-i bât ile bey' eyledi. Ba'dehû merkûm Hamza vefât itmeğin menzil-i merkûmu bize teslîm itmekde 'inâd ve muhâlefet ider. Bi-hasebi'ş-şer' suâl olunub menzil-i mezkûru bize teslim eylemesin taleb ideriz" (**Vr.40a**) didiklerinde gıbbe's-suâl mezkûr Mehmed cevâba tasaddî olub fi'l-vâki' bundan akdem menzil-i mezbûru üç bin yüz akçeye mezbûr Hamza'ya bey' idüb meblağ-ı mezbûrun iki bin akçesin karye-i mezbûre vakfına olan deynime virüb ve bin yüz akçesini bana teslîm eylesün deyû kavl eylemiş idik. Lâkin vakf-ı mezbûrun mütevellîsi olan Mehmed nâm kimesne meblağ-ı mezbûru merkûm Hamza'dan kabûl itmeyüb benden taleb eylemeğin ben dâhî meblağ-ı mezkuru mezbûr Hamza'dan bi't-tamâm taleb itdiğimde virmeyüb bey'-i mezbûru rızâmız ile müslimîn mahzarında fesh eyledik" deyû cevâb virdikde mezkûr Mehmed'in cevâbına mutâbık beyyine taleb olundukda karye-i mezbûreden Nebi b. Mehmed ve Nebi b. Hamza ve Ali b. Hamza nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub istişhâd olundukda merkûm Mehmed'in lafzan ve mâ'nen cevâbına mutâbık edâ-i şehâdet-i şer'iye itdiklerinde gıbbe't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olub mâ hüve'l-vâki' kayd-ı sicil olundu. Cerâ zâlike ve hurrira fi evâhir-i şehr-i muharremi'l-harâm li-sene isneteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa Halife Mehmed el-imâm, Nebi b. Mehmed, Receb b. Nasûh, Mehmed Durmuş, Nebi b. İvaz, Ali Ömer, İbrahim Hüdâverdi, Osman b. Hasan, Mahmud b. Durmuş, el-Hâc Veli b. Mahmud ve diğerleri.

Belge No : 255

(Arapça-özet) Ramazan oğlu Mehmed'in Bursa'ya bağlı Ada köyündeki alt katta bir odayı müştemil Karamâni Mehmed mülkü, müşteri mülkü ve iki tarafı 'umûmî yolla çevrili evini peşin 2750 dirheme Ali oğlu Abdulkerim'e sattığını ikrârına ve tarafların da bu satışı şer'î bir şekilde gerçekleştirdiklerine dair belgedir. Aynı tarih

Şahitler: Yukarıda adı geçenler.

Belge No: 256

(Arapça-özet) Hasan oğlu Musa'nın eşi Hasan kızı Zahide ile 200 dirhem mehr-i müeccel, nafaka iddeti ve zevcelikle ilgili davalar konusunda muhâle'a yaptığına dair belgedir. Aynı tarih

Şâhitler: Musa b. Mustafa, Veli b. Receb, Mustafa b. Hasan, Osman b. Hasan, Mustafa b. Mehmed.

Belge No: 257

Budur ki mahrûse-i Bursa sâkinlerinden Osman Çelebi ibn-i Sinan nâm kimesne meclis-i şer'de işbu hâmiletü'l-kitâb Fatıma bt. Hasan Bey nâm hâtûn muvâcehesinde tâkrîr-i merâm kılub bundan akdem vefât iden Dudu bt. Abdullah nâm hâtûndan bana irs-i şer'i ile intikâl idüb Kaplıca-i 'atik mahallesinde vâki' bir cânibi Şa'bân b. Abdullah mülkü ve bir cânibi Seyyid Sinan mülkü ve iki cânibi tarîk-i 'âm ile mahdûd olub beyt-i süflî ve bir çardak ve ahırı ve mâ-i cârî muhavvitayı müştemil olan menzili her yılda on üç akçe mukâta'a ile mezkûre Fâtıma Hâtûn'a târih-i kitâbdan üç yıl mukaddem beş bin nakid râyiç fi'l-vakt fiddî akçeye bey'-i bât ile bey' idüb teslîm-i mebî' ve kabz eyledim deyû ikrâr ve i'tirâf etdik de mukırr-ı mezbûru ikrâr-ı meşrûhunda mezkûre Fatıma vicâhen tasdîk itdikde kayd ketb olundu. Fi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Yusuf Abdullah, Osman Hasan, Mahmûd Durmuş, Mehmed b. Ali ve diğerleri.

Vr. 40b

Belge No: 258

Budur ki Timurkapu imâmı oğlu yedinden işbu Muharremü'l-harâmın yirmi sekizinci gününde siyah boğa, kısa boynuzlu, alçak, kaplıca-i 'atîk subaşısı olan Mehmed b. Mustafa'ya teslîm olundu üç akçe nafaka takdîr olundu.

Şahitler: Osman b. Hasan, Mahmûd b. Durmuş

Belge No: 259

Mahruse-i Bursa tevâbi'inden olub Kaplıca-ı 'atîk mahallesi sâkinlerinden olan Ali b. Abdullah nâm kimesne meclis-i şer'a hâzır olub işbu bâ'isetü'l-kitâb zevcesi Sâliha bt. Abdullah nâm hâtûn muvâcehesinde takrîr-i merâm kılub mahalle-i mezbûrede vâki' etrâf-ı erba'ası tarîk-i 'âm ile mahdûd olub beyt-i süflî ve beyt-i 'ulvî ve sofa ve [illegible] ve muhavvita ve fırını müştemil olan mülk menzilimin beyt-i süflîsi önünde vâki' sofa ve beyt-i 'ulvînin duvarı köşesinden fırına doğru varır havlusuyla mezkûre Sâliha'ya üç bin nakid râyiç fi'l-vâkt fiddî akçeye bey'i bâtt ile bey' idüb teslîm-i mebî' ve kabz-ı semen eyledim deyû ikrâr ve i'tirâf itdik de mukırr-ı mezbûru ikrâr-ı meşrûhunda mezkûre Sâliha vicâhen ve şifâhen tasdîk ve tahkîk itdik de mâ hüve'l-vâki' kayd olundu. Cerâ zâlike ve hurrira fi evâhir-i şehr-i Muharrami'l-harâm li-sene isneteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hal: Mahmud b. Durmuş, Osman b. Hasan, Mehmed b. Mustafa, Haydar b. Ali, Mustafa b. Bekrî, Mustafa b. Şa'bân, Hasan b. Ca'fer, Ali b. İlyas, İsmail b. Ali, Abdullah b. İbrahim.

Belge No: 260

Mahruse-i Bursa mahallâtından Kaplıca-i 'atîk mahallesi sâkinlerinden Râziye bt. Murâd nâm hâtûn meclis-i şer'a hâzıra olub mahalle-i mezbûre sâkinlerinden Hamza b. el-Hâc Mustafa ve Mustafa b. Mahmûd ve Bekir b. Mahmûd ve Osman b. Murâd ve Musa b. Ali ve Mehmed b. Murâd ve el-Hâc Yusuf b. İshak ve İmirza b. Veli vesâir ahâli-i mezbûre muvâcehesinde takrîr-i merâm kılub bundan akdem mezkûrûn Hamza

ve Mustafa ve Bekir ve Osman ve Musa ve Mehmed ve el-Hâc Yusuf ve İmirza evim basub beni tahvîf eylemek ile vaz'-ı haml eyledim deyû da'vâ ve taleb eylemiş idim. el-Hâletü hâzihî [illegible] mezbûra müte'allık mezbûrûn Hamza ve Mustafa ve Bekir ve Osman ve Musa ve Mehmed ve el-Hâc Yusuf ve İmirza vesâir ahâliye da'vâ ve husûmetim yoktur. Min ba'd benden asâleten ve vekâleten da'vâ sâdır olursa lede'l-hukkâmil-kirâm istimâ' olunmaya deyû ikrâr ve i'tirâf itdik de mukırr-ı mezbûreyi ikrâr-ı meşrûhunda mezkûrûn vicâhen ve şifâhen tasdîk ve tahkîk itdik de mâ hüve'l-vâki' kayd-ı sicil olundu. Cerâ zâlike ve hurrira fi Evâil-i şehr-i saferi'l-mu'azzam 1002.

Şuhûdü'l-hâl: Ali Çelebi b. Mehmed, el-Hâc Haydar b. Abdullah, el-Hâc Mehmed b. Yusuf, Sâlih Seyfi, el-Hâc Dede b. Hüseyin.

Belge No : 261

Budur ki mahrûse-i Bursa sâkinlerinden Fatıma Hâtûn ibt-i Hasan nâm hâtûn cânibinden ikrâr-ı âti'l-beyân bi-mâ hüve tarîkı'l-mesbût şer'an vekâleti sâbite olan Damâne(?) bt. Nasûh nâm hâtûn meclis-i şer'a hâzıra olub işbu hâmiletü'l-kitâb Kerime ve Ayşe bintey Ahmed nâm hâtûnlar muvâcehesinde takrîr-i merâm kılub müvekkile-i mezbûre Fâtıma'nın Kaplıca-ı 'atîk'de vâki' olub etrâf-ı sülüsesi Şa'bân b. Abdullah ve Seyyid Sinan mülkleri ve tarîk-i 'âm ile mahdûd olub beyt-i süflîyi ve çardak ve ahırı ve mâ-i cârîyi ve muhavvitayı müştemil olan menzilini her yılda on üç akçe mukâta'asıyla mezbûretân Kerime ve Ayşe'ye dört bin nakid râyiç fi'l-vakt fiddî akçeye bey'-i bât ile bey' idüb teslîm-i mebî' ve kabz-ı semen eyledi deyû ikrâr ve i'tirâf itdik de mukırr-ı mezbûre ikrâr-ı meşrûhunda mukırrun lehüme'l-mezbûratân vicâhen ve şifâhen tasdîk ve tahkîk itdiklerinde mâ hüve'l-vâki' kayd-ı sicil olundu. Fi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed, Hızır b. Durmuş, Osman b. Hasan, Abdurrahman b. Haydar, Osman Çelebi b. Sinan.

Vr. 41a

Belge No: 262

(Arapça-özet) Ahmet oğlu Eyyüb'ün Kaplıca-i 'atîk'deki Tekyeli mülkü, Fatıma mülkü, meşhûr Kayyım bahçeleri ve 'umûmî yolla çevrili evini 4000 dirheme

Nasuh kızı Damâne'ye sattığına ve Ramazan ayının başından sene sonuna kadar 500 dirheme kiraladığına ve taraflarında bu satışı sahîh-i şer'î bir şekilde gerçekleştirdiklerine dair belgedir. Evâil-i Safer 1002.

Şâhitler: Ömer b. Mustafa, Hızır b. Durmuş, Osman b. Hasan, Abdurrahman b. Haydar, Osman b. Bostan.

Belge No : 263

Budur ki Atıcılar sâkinlerinden Mehmed b. Abdî nâm kimesne yedinden işbu isneteyn ve elf şehr-i saferi'l-muâzzamın evvelki gününde doru kısrak, alnı sakar sâhibi nâ-mâ'lûm olmağın bi'l-fi'l ak subaşısı olan Sefer Bey Celal nâm kimesneye yevmî dörder akçe nafaka ile teslîm olundu. mâ hüve'l-vâki' kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Nuh Çelebi b. Mustafa, Osman b. Hasan, Ali Bâlî b. Hasan, Mehmed b. Abdullah, Mahmud b. Durmuş.

Belge No: 264

Budur ki mahrûse-i Bursa muhallâtından Kaplıca-i 'atîk mahallesi sâkinelerinden Râziye bt. Murâd nâm hâtûn meclis-i şer'a hâzıra olub mahalle-i mezbûre sâkinlerinden Mustafa b. Mahmûd ve Bekir b. Mehmed ve Osman b. Murâd ve Musa b. Ali vesâyir ahâli-i mahalle-i mezbûre muvâcehesinde takrîr-i merâm kılub bundan akdem mezkûrûn Mustafa ve Bekir ve Osman ve Musa vesâyir ahâli-i mahalle-i mezbûre evim önünde gelüb zevcim olan Ali b. Budak nâm kimesneyi benden taleb eyleyüb gittiklerinden sonra müddet-i hamlim tamâm olmağın vaz'-ı haml eyleyüb iki günden sonra hamlim vefât eyledikde müddet-i hamlim tamâm olmadan, mezbûrûn Mustafa ve Bekir ve Osman ve Musa vesâyir mahalle-i mezbûre ahâlîsi gelüb tahvîf itmek ile vaz'-ı haml eyledim deyû da'vâ ve taleb eylemiş idim. el-Hâletü hâzihî husûs-ı mezbûra müte'allık mahalle-i mezkure ahâlisinden bir ferd ile vechen mine'l-vücûh da'vâ ve husümetim yoktur. Min ba'd eğer benden asâleten veya vekâleten da'vâ sâdır olursa lede'l-hukkâmi'l-kirâm istima' olunmaya deyû ikrâr ve i'tirâf itdikde mukırr-ı mezbûra ikrâr-ı meşrûhunda merkûmûn Mustafa ve Bekir ve Osman ve Musa vesâyir

ahâli-i mahalle-i mezbûre vicâhen ve şifâhen tasdîk ve tahkîk itdiklerinde mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb kayd ketb olundu. Fi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ali Çelebi b. Mehmed, el-Hâc Haydar b. Abdullah, el-Hâc Mehmed b. Yusuf, Sâlih b. Seyfi, el-Hâc Dede Hüseyin.

Belge No : 265

Mahrûres-i Bursa tevâbi'inden Avdancık nâm karye sâkinlerinden Ali b. Mehmed asâleten ve Mustafa b. Mehmed nâm sağîrin kıbel-i şer'den vasîsi olan Mahmûd b. Durmuş nâm kimesne vesâyeten meclis-i şer'a hâzırân olub işbu bâ'isü'l-kitâb Mahmûd Bey' ibni Yahşi nâm kimesne muvâcehesinde takrîr-i merâm kılub mahrûse-i mezbûre tevâbi'inden Kestel nâm karye sâkinlerinden olub bundan akdem vefât iden Musa b. Veli nâm kimesneden bize ırs-i şer'î ile intikâl idüb karye-i Kestel'de vâki' olub bir cânibi Suhte Hızır mülkü ve bir cânibi mezbûr [illegible] mülkü ve bir cânibi Abdi Sûfî mülkü ve cânib-i âharı tarîk-i 'âm ile mahdûd beyt-i süflîyi ve beyt-i 'ulvîyi hâvî menzili ve armutlu bağçe dimekle ma'ruf bağçenin nısf hisse-i şâyi'asını ve anbarın nısf şayi'ini ve damın nısf şâyi'ini mezkûr Mahmûd Bey'e on bin nakid râyiç fi'l-vakt fiddî akçeye bey'-i bât ile bey' idüb teslîm-i mebî' ve kabz-ı semen eyledik" deyû asâleten ve vesâyeten ikrâr ve i'tirâf itdiklerinde mukırrân-ı mezbûrân ikrâr-ı meşrûhlarında merkûm Mahmûd Bey vicâhen ve şifâhen tasdîk ve tahkîk itdik de kayd-ı sicil olundu fi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl : Nasuh, Mehmed , Ali Halife b. Mustafa.

Vr. 41b

Belge No : 266

'An mâl-i vakf-ı karye-i Gurbetler 'an tevâbi'-i Bursa el-mahrûse bi-yedi'l-Hâc Mehmed b. Râsul el-mütevellî 'an ibtidâ-i Muharrami'l-harâm.

Belge No : 267

Der-zimmet-i Mehmed b. Rasûl 'an karye-i Gurbetler 'an tevâbi'-i Bursa el-mahrûse 'an mâl-i mescid-i karye-i mezbûre.

Asl-ı mâl 'an icâre-i hâne

2000 200

Medyûn-ı mezbûrun karye-i mezbûrede vâki' bir cânibi İbrahim ve tarîk-i 'âm ve bir cânibi Mehmed ve arz-ı hâliye ile mahdûd menzili rehindir.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed b. Hasan el-imâm, Abdi Hızır, Osman b. Hasan, Mahmûd b. Durmuş.

Belge No: 268

Der-zimmet-i İbrahim b. Mahmûd karye-i mezbûre 'an mâl-ı 'avârız.

Asl-ı mâl 'an murâbaha-i

300 şer'iye Kefîl-i bi'l-mâl:Karındaşı Halil

30

Şuhûdü'l-hâl:el-mezbûrûn

Belge No: 269

Der-zimmet-i Şa'bân b. Nasûh karye-i mezbûre 'an mescid-i karye-i mezbûre.

Asl-ı mâl 'an icâre-i hâne

600 60

Medyûn-ı mezbûrun karye-i mezbûrede vâki' tarîk-i 'âm ve bir cânibi Mehmed ve Mehmed Ferhâd ve Sinan Mehmed menzili rehindir.

Şuhudü'l-hâl:el-mezbûrûn

Belge No: 270

Der-zimmet-i Mehmed b. Sıddık 'an mâl-i vakf-ı 'avârız-ı karye-i mezbûre.

Asl-ı mâl 'an icâre-i hâne

500 50

Medyûn-ı mezbûrûn sâkin olduğu bir cânibi Ahmed ve bir cânibi Mustafa ve bir cânib-i âharı ve tarîk-i 'âm rehindir.

Şuhûdü'l-hâl:el-mezbûrûn

Belge No : 271

Der-zimmet-i Ayşe bt. Mahmûd 'an karye-i mezbûre

asl-ı mâl	'an murâbaha-i şer'iye
500	50
واود akçe	Kefil-i bi'l-mâl
	Mehmed b. Rasûl

Şuhûdü'l-hâl: el-mezbûrûn

Belge No: 272

Der-zimmet-i Mehmed b. Rasûl 'an karye-i 'avârız mâl-i mezbûre

Asl-ı mâl	'an murâbaha-i şer'iye
300	30

Medyûn-ı mezbûrun sâkin olduğu menzil rehindir.

Şuhûdü'l-hâl:el-mezbûrûn

Belge No: 273

Der-zimmet-i [illegible] b. Mustafa 'an mâl-i vakf-ı mescid-i karye-i mezbûre

Asl-ı mâl	'an murâbaha-i şer'iye	kefîl-i bi'l-mâl
300	30	İbrahim b. Mahmûd

Şuhûdü'l-hâl:el-mezbûrûn

Vr. 42a

Belge No: 274

Der-zimmet-i Mehmed b. Ferhâd 'an karye-i Gurbetler 'an mâl-i vakf-ı mescid-i karye-i mezbûre.

Asl-ı mâl	‘an icâre-i hâne
1370	137

Medyûn-ı mezbûrun karye-i mezbûrede vâki‘ tarîk-i ‘âm ve bir cânibi Şa‘bân ve bir cânibi arz-ı hâliye ve tarîk-i ‘âm ile menzili rehindir. Kefîl-i bi’l-mâl : Mehmed b. Rasûl.

Şuhûdü'l-hâl:el-mezbûrûn

Belge No: 275

Der-zimmet-i Nasuh b. Ali ‘an karye-i Gurbetler ‘an mâl-i vakf-ı mescid-i karye-i mezbûre ve mâl-i vakf-ı ‘avârız.

‘an mâl-i mescid	‘an mâl-i ‘avârız	cem‘an	‘an icâre-i hâne
1000	300	1300	130

Medyûn-ı mezbûrun karye-i mezbûre vâki‘ etrâf-ı erba‘ası tarîk-i ‘âm ile mahdûd olan menzili rehn-i makbûzdur.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan b. Musa, Mahmud b. Durmuş, Osman b. Hasan. el-mezbûrûn

Belge No : 276

Der-zimmeti’l-Hâc Mehmed b. Sıddık ‘an karye-i mezbûre ‘an mâl-i vakf-ı karye-i mezbûre.

‘an mâl-i mescid	an mâl-i ‘avârız	cem‘an	‘an icâre-i hâne
300	500	800	80

Medyûn-ı mezbûrun karye-i mezbûre vâki‘ menzili rehindir.

Şuhûdü'l-hâl:el-mezbûrûn

Belge No : 277

Der-zimmet-i Mehmed b. Abdurrasul

Meblağ	icâre-i hâne
50	50

ve vakf-ı 'avârız-ı karye-i Canbazlar

Şuhûdü'l-hâl: mâ-sebak

Belge No: 278

(Arapça-özet) Emrudlu Köyünde sâkin Hamza oğlu Mustafa'nın zimmetinde Abdullah oğlu Hasan Bey'e verilmek üzere 800 dirhem borcu olduğunu ikrârına dair belgedir. Evâil-i Safer 1002.

Şâhitler: Osman b. Hasan, Mahmud b.Durmuş.

Vr. 42b

Belge No: 279

Mâl-i vakf-ı karye-i Ahi 'an tevâbi'-i Bursa el-mahrûse bi-yedi'l-mütevellî el-med'uv Mustafa b. Ramazan 'an ibtidâ-i muharremi'l-harâm li-sene isneteyn ve elf.

Belge No : 280

Der-zimmet-i Behrâm b. Abdullah 'an karye-i mezbûre 'an mâl-i vakf-ı mescid-i karye-i mezkûre bi-yed-i mütevelli'l-mezbûr.

Asl-ı mâ	'an murâbaha-i şer'iye	kefîl-i bi'l-mâl
1000	120	Behrâm b. Ahmed 'an karye-i mezbûre.

Şuhûdü'l-hâl : Hızır b. Ali, Mehmed b. Abdullah, Osman b. Hasan, Mahmûd b. Durmuş

Belge No : 281

Der-zimmet-i Mehmed b. Abdullah 'an karye-i mezbûre.

asl-ı mâl	'an icâre-i hâne
500	62

Medyûn-ı mezbûrun karye-i mezbûrede vâki‘ üç cânibi Behrâm mülkü ve bir cânibi tarîk-i ‘âm ile mahdûd menzili rehindir.

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Belge No : 282

Der-zimmet-i Hızır b. Ali ‘an karye-i mezbûre.

asl-ı mâl ‘an murâbaha-i şer‘iye Kefîl-i mâl: Mehmed b.Osman ‘an karye-i mezbûre

500 62

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Belge No : 283

Der-zimmet-i Mehmed b. Pürgâib ‘an karye-i mezbûre.

asl-ı mâl ‘an murâbaha-i şer‘iye Kefîl-i mâl : Fatıma bt. Abdullah zevce-i mezbûr

500 62

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Belge No : 284

Der-zimmet-i Mustafa b. Ramazan el-mütevellî-yi karye-i mezbûr.

Asl-ı mâl ‘an murâbaha-i şer‘iye

500 62

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Belge No : 285

Der-zimmet-i İbrahim b.İbrahim ‘an vakf-ı karye-i mezbûre.

Asl-ı mâl ‘an icâre-i hâne

1000 125

Medyun-ı mezbûrun bir cânibi Mustafa bir cânibi tarik-i 'âm ve bir cânibi Mahmûd Çelebi mülküyle mahdûd menzili rehindir.

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Belge No : 286

Der-zimmet-i Celâl b. Mehmed 'an karye-i mezbûre.

Asl-ı mâl	'an icâre-i hâne
1000	125

Medyûn-ı mezbûrun dört tarik-i 'âm ile mahdûd olunan menzili rehindir.

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Belge No : 287

Der-zimmet-i Mustafa b. Osman 'an karyeti'l-mezbûre

asl-ı mâl	'an icâre-i hâne
1200	150

Medyûn-ı mezbûr zarar-ı mâla Mehmed b. Osman kefîldir.

Yekün asl-ı mâl cem'an : 6200

Şuhûdü'l-hâl: mâ sebak

Vr.43a

Belge No : 288

'An vakf-ı karye-i Akçalar bi-yed-i Hüseyin b. Hasanü'l-mütevellî. Cerâ zâlike ve hurrira fi evâhir-i şehr-i muharrami'l-harâm 1002.

Belge No : 289

Der-zimmet-i Mehmed b. İbrahim ‘an karye-i Akçalar

‘an mâl-i ta‘mîr	‘an mâl-i şem’	cem‘an	‘an icâre-i hâne
130	160	290	30

Medyûn-ı mezbûrun sâkin olduğu menzil rehindir.

Şuhûdü’-hâl : el-mezbûrûn

Belge No : 290

Der-zimmet-i Ali b. Mustafa ‘an karye-i mezbûre ‘an mâl-i vakf-ı ‘avârız-ı karye-i mezkûre.

asl-ı mâl	‘an icâre-i hâne
1000	125

Medyûn-ı mezbûrûn karye-imezkûrede vâki‘ bir cânibi Mehmed ve bir cânibi Nasûh ve bir cânibi tarik-i vakf-ı Sultan ile mahdûd menzili rehindir

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Belge No : 291

Der-zimmet-i Sinan b. Mahmûd ‘an karye-i Akçalar ‘an mâl-i vakf-ı avârız-ı karye-i mezbûre.

Asl-ı mâl	‘an icâre-i hâne
150	17

Medyûn-ı mezbûrun sâkin olduğu menzili rehindir.

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Belge No : 292

Der-zimmet-i Yusuf b. Kâsım ‘an mâl-i vakf-ı ‘avârız-ı karye-i mezbûre.

Asl-ı mâl	‘an icâre-i hâne
250	25

Medyûn-ı mezbûrun sâkin olduğu menzili rehindir.

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Belge No : 293

'An mâl-i vakf-ı karye-i Karaman 'an tevâbi'-i Bursa el-mahrûse el-vâki' fî Evâil-i şehr-i Muharremi'l-harâm sene 1002.

Belge No : 294

Der-zimmet-i Durmuş b. Mustafa 'an karye-i Karaman 'an mâl-i vakf-ı mescid-i karye-i mezbûre.

asl-ı mâl	'an râyiç-i şer'iye
2000	200

Medyûn-ı mezbûrun sâkin menzili rehindir.

Şuhûdü'l-hâl: Mahmud b. Durmuş, Osman b. Hasan

Vr. 43b

Belge No : 295

(Arapça-özet) Hüseyin oğlu Bâlî'nin Bursa'ya bağlı Ada köyündeki Osman mülkü, Hasan mülkü, boş arsa ve 'umûmî yolla çevrili evini 400 dirheme Ada Köyü mescidi vakfı mütevellîsi olan Musa oğlu Bâlî'ye sattığını ve 1001 senesinin ramazan ayı başından sene sonuna kadar 50 dirheme kiraladığını ikrârına ve tarafların da bu satışı şer'î bir şekilde gerçekleştirdiklerine dair belgedir.Evâsıd-ı Muharrem 1002.

Şâhitler: Abdulkerim Ali, Mustafa b. Mehmed, Murad Bâlî, Ahmed b. Mehmed, Mahmud b. Durmuş.

Belge No : 296

Der-zimmet-i Abdulkerim b. Ali ‘an mâl-i vakf-ı mescid-i karye-i Ada min tevâbi‘-i Bursa el-mahrûse bi-yed-i mütevellî Ali b. İvaz.

asl-ı mâl ‘an icâre-i hâne

500 62

Medyûn-ı mezbûrun karye-i mezbûrede vâki‘ ‘inde’l-cîrân ma’lûmül-hudûd olan menzili rehindir.

Şuhûdü'l-hâl el-mezbûrûn.

Belge No : 297

Der-zimmet-i Ahmed b. Mehmed ‘an karye-i mezbûre ‘an mâl-i mezbûr fi’t-târihi’l-merkûm.

Asl-ı mâl ‘an icâre-i hâne

500 62

Medyûn-ı mezbûrun sâkin olduğu menzili rehindir.

Şuhûdü'l-hâl: el-mezbûrûn

Belge No: 298

Der-zimmet-i Receb b. Abdullah ‘an karye-i mezbûre ‘an mâl-i vakf-ı mezbûr

Asl-ı mâl ‘an bahâ-i çuka

500 62

Şuhûdü'l-hâl el-mezbûrûn

Belge No : 299

Der-zimmet-i Ali b. Aydın ‘an karye-i mezbûre ‘an mâl-i mezbûr bi-ikrâr-ı kefîl

asl-ı mâl ‘an bahâ-i çuka Kefîl-i mâl

500 62 Murâd b. Bâlî ‘an karye-i mezbûre

Şuhûdü'l-hâl el-mezbûrûn

Belge No : 300

Der-zimmet-i Mahmud b. Ahmed 'an karye-i Ada 'an mâl-i vakf-ı mescid-i karye-i mezbûre.

Asl-ı mâl	'an murâbaha-i şer'iye	Kefîl-i bi'l-mâl
500	62	Nebi Reis 'an karye-i mezbûre

Şuhûdü'l-hâl el-mezbûrûn

Belge No : 301

Der-zimmet-i Abdulkerim b. Ali 'an karye-i Ada 'an vakf-ı mescid-i karye-i mezbûre.

Asl-ı mâl	'an icâre-i hâne
2500	312

Medyûn-ı mezbûrun sâkin olduğu menzili rehindir.

Şuhûdü'l-hâl el-mezbûrûn

Vr.44a

Belge No : 302

Mâl-i vakf-ı mescid-i karye-i Ada tevâbi'-i mahrûse-i Bursa bi-yed-i Ali el-mütevellî.Cerâ zâlike ve hurrira fi Evâil-i muharremi'l-harâm li-sene isneteyn ve elf.

Belge No : 303

Der-zimmet-i Halil b. Mehmed 'an karye-i Ada 'an tevâbi'-i Bursa el-mahrûse bi-yed-i mütevelli'l-mezkûr fi't-târihi'l-mezbûr.

Asl-ı mâl	'an icâre-i hâne
2300	289

Medyûn-ı mezbûrun sâkin olduğu iki cânibi tarîk-i 'âm ve bir cânibi Bekir mülkü ve bir cânibi İdris oğlu mülkü mahdûd rehindir.

Şuhûdü'l-hâl: el-mezbûrûn

Belge No : 304

Der-zimmet-i Fatıma Hâtûn 'an karye-i Gurbetler zevce-i imâm.

Asl-ı mâl	'an icâre-i hâne
500	62

Mezbûrenin Hasanköy dimekle ma'rûf karyede vâki' menzili rehindir.

Şuhûdü'l-hâl: el-mezbûrûn

Vr. 44b

Belge No : 305

Vakf-ı İbrahim karye-i Akçalar tahrîr olunub mâ hüve'l-vâki' kayd olunub bi-yed-i Bâlî b. Hüseyin el-mütevellî vaka'a et-tahrîr fi evâil-i şehr-i muharrami'l-harâm sene 1002. vakf-ı mescid

Belge No : 306

Der-zimmet-i Mehmed b. Mûsâ 'an karye-i mezbûre

asl-ı mâl	'an bahâ-i çuka	Asl-ı mâl rehindir
500	50	

Şuhûdü'l-hâl : Osman b. Hasan, Mahmûd b. Durmuş, Hasan b. Mehmed

Belge No : 307

Der-zimmet-i Bâlî b. Hüseyin 'an mâl-i vakf-ı mezbûr 'an mâl-i vakf-ı mezbûr.

asl-ı mâl	'an icâre-i hâne	Menzili rehindir.
500	50	

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Belge No : 308

Der-zimmet-i Hüseyin Mehmed b. Karamanlı Ali ‘an karye-i mezbûr

asl-ı mâl	‘an icare-i hâne
700	70

Medyûn-ı mezbûrun sâkin olduğu menzili rehindir.

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Belge No : 309

Der-zimmet-i Hızır b. Yusuf ‘an karye-i Akçalar ‘an mâl-i vakf bi-yed-i Hüseyin el-mütevellî.

Asl-ı mâl	‘an icâre-i hâne
800	100

Medyûn-ı mezbûrun karye-i mezbûrede vâki‘ bir cânibi Yusuf ve bir cânibi Hüseyin ve bir cânibi Yusuf ve bir cânibi Hüseyin ve bir cânibi Abdullah Çelebi ve tarîk-i ‘âm ile mahdûd menzili rehindir.

Şuhûdü'l-hâl : Yusuf Bey b. Kâsım, Hüseyin b. Mehmed, Sinan Mahmûd, Mehmed b. Ali, Bilal Umur, Mehmed b. İbrahim.

Belge No : 310

Der-zimmet-i Hızır b. Mûsâ ‘an karye-i mezbûre ‘an mâl-i vakf-ı

Asl-ı mâl	‘an icâre-i hâne
1200	150

Medyûn-ı mezbûrun karye-i mezkûrede vâki‘ iki cânibi Osman ve iki cânibi tarîk-i ‘âm ile mahdûd menzili rehindir.

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Belge No : 311

Der-zimmet-i Hüseyin b. Hasan ‘an karye-i mezbûre ‘an mâl-i vakf-ı mescid-i

Asl-ı mâl	‘an icâre-i hâne
500	67

Medyûn-ı mezbûrun karye-i mezbûre vâki‘ menzili rehindir.

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn.

Belge No : 312

Der-zimmet-i Yusuf b. Bâlî ‘an mâl-i vakf-ı mescid-i berâ-yı ta’mir

Asl-ı mâl	‘an murâbaha-i şer‘iye
400	40

Medyûn-ı mezbûrun oğlu İlyas kefîl-i bi’l-mâldır. Sâkin olduğu menzili rehindir.

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Belge No : 313

Der-zimmet-i Bilal b. Ömer ‘an karye-i mezbûre ‘an mâl-i vakf.

Ta’mîr	‘an mâl-i şem’?	cem‘an	‘an murâbaha-i şer‘iye
200	150	350	35

Medyûn-ı mezbûrun sâkin olduğu menzili rehindir.

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Vr.45a

Belge No : 314

Vakf-ı mescid-i karye-i Alişar ‘an tevâbi‘-i Bursa el-mahrûse ‘an ibtidâ-i muharremi’l-harâm sene 1002 bi-yed-i Seydî b. Mustafa’l-mütevellî

Belge No : 315

Der-zimmet-i Mehmed b. İbrahim ‘an karye-i mezbûre ‘an mâl-i vakf-ı mescid-i mezbûr.

Asl-ı mâl ‘an bahâ-i çuka

500 50

Medyûn-ı mezbûrun karye-i mezkûrede vâki‘ bağı rehindir.

Şuhûdü'l-hâl : Melih b. İbrahim, Mehmed b. Mustafa, Mustafa b. İbrahim, Osman b. Hasan, Ali b. Ramazan

Belge No : 316

Der-zimmet-i Mustafa b. İbrahim ‘an karye-i mezbûre ‘an mâl-i mescid-i mezbûr.

Asl-ı mâl ‘an icâre-i hâne

500 50

Medyûn-ı mezbûrun sâkin olduğu menzili rehindir.

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Belge No : 317

Der-zimmet-i Ali b. Ramazan ‘an mâl-i vakf imâm karye-i mezbûre

Asl-ı mâl ‘an icâre-i hâne

500 50

Medyûn-ı mezbûrun sâkin olduğu menzili rehindir.

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Belge No : 318

Der-zimmet-i Abdi b. Mehmed ‘an karye-i mezbûre ‘an mâl-i mescid-i mezbûr.

Asl-ı mâl ‘an murâbaha-yı şer’iye medyûn-ı mezbûrun bağı rehindir.

500 50

Şuhûdü'l-hâl: el-mezbûrûn

Belge No : 319

Der-zimmet-i Ramazan b. Yahya 'an karye-i mezbûre 'an mescid.

Asl-ı mâl	'an icâre-i hâne
500	50

Medyûn-ı mezbûrun sâkin olduğu menzil ve bağı rehindir.

Şuhûdü'l-hâl: el-mezbûrûn

Belge No : 320

Der-zimmet-i Ramazan b. Mehmed 'an mâl-i mescid

Asl-ı mâl	'an icâre-i hâne
500	50

Medyûn-ı mezbûrun sâkin olduğu menzil rehindir

Şuhûdü'l-hâl: el-mezbûrûn

Belge No : 321

Der-zimmet-i Ali Bâlî b. Mehmed 'an mâl-i vakf-ı imâm.

Asl-ı mâl	'an icâre-i hâne
300	30

Medyûn-ı mezbûrun sâkin olduğu rehindir.

Şuhûdü'l-hâl: el-mezbûrûn

Belge No : 322

Der-zimmet-i Ahmed b. Durmuş 'an mâl-i imâm.

Asl-ı mâl	'an icâre-i hâne
500	50

Medyûn-ı mezbûrun menzili rehindir.

Şuhûdü'l-hâl: el-mezbûrûn

Belge No : 323

Der-zimmet-i İbrahim b. el-Hâc Nebi 'an karye-i mezbûre 'an mâl-i vakf-ı mescid-i karye-i mezbûre.

asl-ı mâ 'an murâbah-i şer'iye

500 50

Medyûn-ı mezbûrun bağı rehindir.

Şuhûdü'l-hâl: el-mezbûrûn

Belge No : 324

Der-zimmet-i 'Ata b. Hızır 'an karyeti'l-mezbûre 'an mâl-i imâm

asl-ı mâl ribh

300 30

Şuhûdü'l-hâl:el-mezbûrûn, Kılıç el-imâm, Mehmed b. Mustafa, İbrahim b. Nebi

Vr. 45b

Belge No : 325

'An mâl-i vakf-ı karye-i Karahıdır

Belge No : 326

Der-zimmet-i Mehmed b. Ahmed ''an mâl-i vakf-ı 'avârız

Asl-ı mâl 'an bahâ-i çuka

200 25

Şuhûdü'l-hâl: el-mezbûrûn

Belge No : 327

Der-zimmet-i Mustafa b. Hüdâverdi ‘an mâl-i vakf-ı mescid.

Asl-ı mâl	‘an bahâ-i
500	622

Şuhûdü'l-hâl: el-mezbûrûn

Belge No : 328

Der-zimmet-i Mustafa b. Oruç ‘an mâl-i ‘avârız-ı karye-i mezbûre

Asl-ı mâl	‘an bahâ-i çuka
600	85

Medyûn-ı mezbûrun sâkin olduğu rehindir.

(Hasanköy’ünden Mustafa b. el-Hâc Ali 700 mescid)

Şuhûdü'l-hâl: el-mezbûrûn

Vr.46a

Belge No : 329

Tahrîr-i vakf-ı mâl-ı karye-i Karahıdır ‘an tevâbi‘-i Bursa el-mahrûse.Tahrîran fi evâil-i şehr-i muharremi’l-harâm sene 1002.

Belge No : 330

Der-zimmet-i Bostan b. ارسلی ‘an karye-i mezbûre ‘an mâl-i vakf-ı ‘avârız karye-i mezbûre

Asl-ı mâl	‘an bahâ-i çuka
1100	138

Medyûn-ı mezbûrun sâkin olduğu menzil rehin olub zararına oğlu Kerim kefildir.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan b. Mehmed, Mustafa b. Hasan, İsa b. Hamza, Osman b. Hasan, Mahmûd b. Durmuş

Belge No : 331

Der-zimmet-i Mustafa b. Hasan 'an mâl-i 'avârız-ı karye-i mezbûre fi't-târihi'l-merkûm.

Asl-ı mâl	'an bahâ-i çuka
1000	125

Medyûn-ı mezbûrun sâkin olduğu menzili rehin olub ve zarar-ı mâla hâtûnu Kamer bt. Memi kefîl olub kayd olundu.Fi'l-mezbûr menzil hâtûnundur.

Şuhûdü'l-hâl: el-mezbûrûn

Belge No : 332

Der-zimmet-i Oruç b. Emirşâh 'an karye-i mezbûre 'an mâl-i vakf-ı mescid-i mezbûr fi't-târîhi'l-mezbûr.

Asl-ı mâl	'an bahâ-içuka
300	37

Medyûn-ı mezbûrun sâkin olduğu menzil rehn-i makbûzdur.

Şuhûdü'l-hâl: el-mezbûrûn

Belge No : 333

Der-zimmet-i Mehmed b. Mestân 'an karye-i Karahıdır 'an mâl-i vakf-ı mescid-i karye-i mezbûre fi't-târihi'l-mezbûr.

Asl-ı mâl	'an bahâ-i çuka
500	621

Medyûn-ı mezbûrun sâkin olduğu menzil rehn-i makbûzdur.

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn.

Belge No : 334

Der-zimmet-i Hasan b. Mehmed ‘an mâl-i vakf-ı mescid.

Asl-ı mâl	‘an bahâ-i çuka
200	25

Medyûn-ı mezbûrun harman başında olan bağı rehindir.

Şuhûdü'l-hâl: el-mezbûrûn

Belge No : 335

Der-zimmet-i Bâlî b. Mehmed ‘an mâl-i vakf-ı mescid-i karye-i mezbûre.

Asl-ı mâl	‘an bahâ-i çuka
200	20

Medyûn-ı mezbûrun sâkin olduğu menzil rehindir.

Şuhûdü'l-hâl: el-mezbûrûn

Belge No : 336

Der-zimmet-i Bekir b. Süleyman ‘an mâl-i vakf-ı mescid-i mezbûr.

Asl-ı mâl	‘an bahâ-i çuka
260	32

Şuhûdü'l-hâl: el-mezbûrûn

Belge No : 337

Der-zimmet-i Ahmed b. Seyfi ‘an karye-i mezbûre ‘an mâl-i vakf-ı mescid

Asl-ı mâl	‘an bahâ-i çuka
560	63

Medyûn-ı mezbûrun sâkin olduğu menzil rehindir.

Şuhûdü'l-hâl: el-mezbûrûn

Belge No : 338

Der-zimmet-i Mustafa b. Mehmed ‘an mâl-i mescid.

Asl-ı mâl	‘an bahâ-i çuka
300	37

Medyûn-ı mezbûrun bağı rehindir.

Şuhûdü'l-hâl: el-mezbûrûn

Belge No : 339

Der-zimmet-i Mustafa b. Mehmed ‘an mâl-i ‘avârız-ı karye-i mezbûre .

Asl-ı mâl	‘an bahâ-i çuka
300	32

Medyûn-ı mezbûrun bağı rehindir.

Şuhûdü'l-hâl: el-mezbûrûn

Belge No : 340

Der-zimmet-i Mehmed b. Ahmed ‘an mâl-i vakf-ı mescid-i mezbûr.

Asl-ı mâl	‘an bahâ-i çuka
400	50

Bağçesi ve menzili rehindir.Medyûn-ı mezbûrun akçesi alındı.

Şuhûdü'l-hâl: el-mezbûrûn

Belge No : 341

Der-zimmet-i Mehmed b. Ahmed ‘an mâl-i vakf-ı ‘avârız

Asl-ı mâl	‘an bahâ-i çuka
900	112

Medyûn-ı mezbûrun sâkin evi ve bağçesi rehindir.

Şuhûdü'l-hâl: el-mezbûrûn

Vr.46b

Belge No : 342

'An vakf-ı mescid-i karye-i Hamitler 'an tevâbi'-i Bursa el-mahrûse el-vâki' fî evâsit-i şehr-i zi'l-hicce'ş-şerife li-sene ihdâ ve elf bi-yed-i Hasgül el-mütevellî

Belge No : 343

Der-zimmet-i Bâlî b. Ahmed 'an karye-i Hamidler 'an vakf-ı mescid-i karye-i mezbûre bi-talebi'l-mütevellî Hasgül

asl-ı mâl	'an bahâ-i çuka	kefîl-i bi'l-mâl
500	50	Hasan b. Yusuf, Ali b. [illegible]

Şuhûdü'l-hâl: Hasan b. Mehmed, Muharrem b. Nebi

Belge No : 344

Der-zimmet-i Muharrem b. Nebi 'an karye-i Hamitler 'an mâl-i vakf-ı karye el-mezbûre bi-yed-i el-mütevellî el-merkûm fi't-târihi'l-mezbûr.

asl-ı mâl	'an bahâ-i çuka
1300	130

Medyûn-ı mezbûrun evi rehin olub kefîl-i zararına Receb b. Nebi olub kayd şod.

Şuhûdü'l-hâl : Hamza b. el-Hâc Mustafa el-imâm, Derviş Mustafa, Mustafa b. Yusuf, Behrâm b. Abdullah, Ali b. Mehmed

Belge No : 345

Der-zimmet-i Ali b. Bostan 'an karye-i mezbûre 'an mâl-i vakf-ı mezbûr fi't-târihi'l-mezbûr

asl-ı mâl	'an bahâ-i çuka	kefîl-i bi'l-mâl
1500	150	Bostan b. Seydi ve Çakır b. Mehmed

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Belge No : 346

Der-zimmet-i Ali b. Mehmed 'an karye-i mezbûre 'an mâl-i vakfi'l-mezbûr fi't-târihi'l-merkûm ('avârız)

Asl-ı mâl	'an bahâ-i çuka
500	50

Medyûn-ı mezbûrun ma'lûmu'l-hudûd olan menzili rehn-i makbûzdur ve Mustafa b. Mehmed kefîl olur.

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Belge No : 347

Der-zimmet-i Mustafa b. Memi 'an karye-i mezbûre 'an mâl-i vakfi'l-mezbûr fi't-târihi'l-merkûm.

asl-ı mâl	'an bahâ-i çuka
500	50

Medyûn-ı mezbûrun inde'l-cîrân mâ'lûmü'l-hudûd olan bağı rehn-i makbûzdur.

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Belge No : 348

Der-zimmet-i Ali b. Nurullâh 'an karye-i mezbûre 'an mâl-i vakfi'l-mezbûr fi't-târih 'an kefateti Veli bin Tevân(?)

Asl-ı mâl	'an bahâ-i çuka	kefîl-i bi'l-mâl
500	50	Hasan Bâlî ibn-i Murâd

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Belge No : 349

Der-zimmet-i ‘avârız-ı Hasan b. Ali ‘an karye-i mezbûre ‘an mâl-i vakfi’l-mezbûr fi‘t-târihi'l-mezbûr.

asl-ı mâl ‘an bahâ-i çuka

500 50

Medyûn-ı mezbûrun menzili ve bağı rehindir.

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Vr.47a

Belge No : 350

‘An vakf-ı el-Hâc Ali b. Hamza bi-karye-i Tutaklı bi-nâhiye-i Bursa el-mahrûse vaka‘a et-tahrîr fi Evâil-i şehr-i Muharremi’l-harâm li-sene isnâ ve elf.

Belge No : 351

Der-zimmet-i Ali b. Bâlî ‘an karye-i Tutaklı bi-nâhiye-i Bursa ‘an vakfı mescid-i karye-i mezbûre bi-yed-i Mehmed el-mütevellî.

Asl-ı mâl ‘an bahâ-i çuka

600 75

Medyûn-ı mezbûrun karye-i mezbûre kurbunda vâki‘ ‘inde’l-cîrân ma’lûmü’l-hudûd bağı rehn-i makbûzdur.

Şuhûdü'l-hâl : Abdulgâni Ali el-imâm, Ali Bâlî Hasan, Hasan b. Mûsâ, Nebi b. Pîrî, Hasan b. Mehmed

Belge No : 352

Der-zimmet-i Ramazan b. Yusuf ‘an vakf-ı mezbûr

Asl-ı mâl ‘an bahâ-i çuka

500 65

Medyûn-ı mezbûrun karye-i mezkûre kurbunda vâki‘ ‘inde’l-cîrân mâ’lûmu’l-hudûd olan bağı rehn-i makbûzdur.

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Belge No : 353

Der-zimmet-i Mustafa b. İlyâs ‘an vakf-ı mezbûre.

Asl-ı mâl	‘an bahâ-i çuka
400	50

Medyûn-ı mezbûrun ‘inde’l-cîrân mâ’lûmu’l-hudûd olan bağı rehn-i makbûzdur fi‘t-târihi'l-mezbûr .

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Belge No : 354

Der-zimmet-i İbrahim b. Paşa Bey ‘an karye-i mezbûre ‘an vakf-ı mezbûr

Asl-ı mâl	‘an bahâ-i çuka
200	25

Medyûn-ı mezbûrun karye-i mezbûre vâki‘ olan bağı rehn-i makbûzdur fi‘t-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Belge No : 355

Der-zimmet-i Karaca İbrahim b. Ali ‘an karye-i mezbûre ‘an vakf-ı mezbûr

Asl-ı mâl	‘an bahâ-i çuka
600	75

Medyûn-ı mezbûrun karye-i mezkûrede vâki‘ ‘inde’l-cîrân ma’lûmu’l-hudûd olan bağı rehn-i makbûzdur fi‘t-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Belge No : 356

Der-zimmet-i Mehmed b. Ali ‘an karye.

asl-ı mâl 'an bahâ-i çuka medyûn-ı mezbûrun bağı rehindir.

200 25

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Vr. 47b

Belge No : 357

Tahrîr-i vakf-ı mescid-i karye-i İğdir ve vakf-ı Pınar karye-i mezbûre vak'a et-tahrîr fi Evâil-i şehr-i muharremi'l-harâm bi-taleb-i Mustafa b. Abdi.

Belge No : 358

Der-zimmet-i Yusuf b. 69 'an karye İğdir 'an mâl-i vakf-ı mescid-i karye-i mezbûre bi-talebi'l-mütevellî el-mezbûr.

Asl-ı mâl 'an bahâ-i çuka

450 45

Medyûn-ı mezbûrun sâkin menzili rehn-i makbûzdur.

Şuhûdü'l-hâl : Hasan b. Davud, Ömer b. Mustafa, Mehmed b. Seydî, Osman b. Hasan, Mahmûd b. Durmuş.

Belge No : 359

Der-zimmet-i Memi b. Mustafa 'an karye-i mezbûre 'an mâl-i vakf-ı Pınar karye-i mezbûre bi-talebi'l-mütevellî.

Asl-ı mâl 'an bahâ-i çuka

500 50

Medyûn-ı mezbûrun karye-i mezbûrede vâki' 'inde'l-cîrân mâ'lûmu'l-hudûd menzili rehn-i makbûzdur.

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Belge No : 360

Der-zimmet-i Mustafa b. Şirmerd ‘an karye-i mezbûre ‘an mâl-i mescidi’l-mezbûr fi‘t-târihi'l-mezkûr.

Asl-ı mâl ‘an bahâ-i çuka

400 40

Medyûn-ı mezbûrun sâkin olduğu menzil rehindir.

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Belge No : 361

Der-zimmet-i Hüseyin b. Hüseyin ‘an karye-i mezbûre ‘an mâl-i vakf-ı mezbûr fi‘t-târihi'l-mezbûr.

Asl-ı mâl ‘an bahâ-i çuka

600 60

Medyûn-ı mezbûrun sâkin olduğu menzili rehn-i makbûzdur.

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Belge No : 362

Der-zimmet-i Pîrî b. Ali el-imâm bi-karye-i mezbûre ‘an mâl-i vakf-ı mezbûr fi‘t-târihi'l-mezkûr.

Asl-ı mâl ‘an bahâ-i çuka

600 60

Karye-i mezbûrede vâki‘ bağı rehindir.

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Belge No : 363

Der-zimmet-i Pîrî b. Ali el-imâm ‘an karye-i mezbûre ‘an mâl-i vakf-ı şem‘

Asl-ı mâl ‘an bahâ-i çuka

200 20

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Belge No : 364

Der-zimmet-i Yahya b. Hasan 'an karye-i mezbûre 'an mâl-i vakf-ı mezbûr.

Asl-ı mâl	'an bahâ-i çuka	Medyûn-ı mezbûrun menzili rehindir.
400	40	

Şuhûdü'l-hâl: el-mezbûrûn

Belge No : 365

Der-zimmet-i Mehmed b. Hüseyin 'an karye-i mezbûre

Asl-ı mâl	'an bahâ-i çuka	kefîl-i bi'l-mâl
700	70	Yahya b. Hasan

Medyûn-ı mezbûrun sâkin olduğu menzili rehindir.

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim, Bâlî b. Murâd, Pîri Hâce b. Ali, Mahmûd b. Durmuş, Davud b. Bâlî

Vr. 48a

Belge No : 366

Budur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Kazıklı nâm karye mescidinin vakfına mütevellî olan Ferhad Bey yediyle tahrîr olunub ki zikr olunur. Cerâ zâlike ve hurrira fî Evâil-i şehr-i muharremi'l-harâm sene 1002.

Belge No : 367

Der-zimmet-i Ali b. Yunus 'an karye-i mezbûre 'an vakf-ı mezbûre.

asl-ı mâl	'an bahâ-i çuka	Kefîl-i mâl
1300	130	Yunus b. Abdullah

Şuhûdü'l-hâl : Mehmed b. Ferhâd, Ali b. Ferhâd, Bâlî b. Hızır, Osman b. Mustafa, Osman b. Hasan.

Belge No : 368

Der-zimmet-i Rüstem b. Hüseyin 'an karye-i mezbûre 'an mâl-i vakf-ı mezbûr.

Asl-ı mâl	'an bahâ-i çuka	Kefîl-i bi'l-mâl
500	50	Mehmed b. Mustafa

Şuhûdü'l-hâl: el-mezbûrûn

Belge No : 369

Der-zimmet-i Osman b. Ali 'an karye-i mezbûre 'an mâl-i vakf-ı mezbûr fi't-târihi'l-mezkûr.

asl-ı mâl	'an bahâ-i çuka
1000	100

Medyûn-ı mezbûrun karye-i mezkûrede vâki' bir cânibi Hamza ve bir cânibi Kiryazi bir cânibi Ramazan ve tarîk-i 'âm ile mahdûd menzil rehindir. Mahmud Durmuş kefîl kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: el-mezbûrûn

Belge No : 370

Der-zimmet-i Ramazan b. Mahmûd 'an karye-i mezbûre 'an mâl-i vakf-ı mezbûr

Asl-ı mâl	'an bahâ-i çuka	Kefîl-i bi'l-mâl
600	60	Mehmed b. Mustafa

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Belge No : 371

Der-zimmet-i Mehmed b. Hızır 'an karye-i mezbûre 'an mâl-i vakf-ı mezbûr.

Asl-ı mâl	'an bahâ-i çuka	Kefîl-i bi'l-mâl

500 50 Medyûn-ı mezbûrun sâkin olduğu menzil rehn-i makbûzdur.

Şuhûdü'l-hâl: el-mezbûrûn

Belge No : 372

Der-zimmet-i Ali b. Mustafa 'an karye-i Kazıklı 'an mâl-i vakf-ı mezbûr.

Asl-ı mâl	'an bahâ-i çuka	'an icâre-i hâne
2400		230

Medyûn-ı mezbûrun karye-i mezkûrede vâki' bir cânibi Osman Çelebi'ye ve bir cânibi [illegible] ve bir cânibi Mehmed Çelebi b. [illegible] ve tarîk-i 'âm mahdûd olan menzili rehin olub zarar-ı mâla Abdî b. Hızır 'an karye-i Canbazlar.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa , Hızır, Osman , Hasan

Vr. 48b

Belge No : 373

Vakf-ı mescid-i karye-i Serme bi-yed-i 'Abdi b. İsâ el-mütevellî vaka'a et-tahrîr fi evâhir-i şehr-i zi'l-hicce'ş-şerife li-sene isnâ ve elf.

Belge No : 374

Der-zimmet-i Mustafa b. İsâ 'an karye-i vakf-ı mezbûr bi-yed-i el-mütevellî el-mezkûr fi't-târihi'l-mezbûr.

Asl-ı mâl	'an bahâ-i çuka
200	25

Medyûn-ı mezbûrun karye-i mezkûrede vâki' menzili rehn-i makbûzdur.

Şuhûdü'l-hâl: el-mezbûrûn

Belge No : 376

Der-zimmet-i Hüseyin b. Mehmed eş-şehîr[illegible] 'an karye-i mezbûre fi't-târihi'l-mezkûr

Asl-ı mâl	'an icâre-i hâne
1000	125

Medyûn-ı mezbûrun karye-i mezkûrede vâki' 'inde'l-cîrân ma'lûm olan menzili rehn-i makbûzdur.

Şuhûdü'l-hâl : es-sâbikûn

Belge No : 377

Der-zimmet-i Turan b. Mehmed 'an karye-i Tutaklı 'an mâl-i vakf-ı mezbûr fi't-târihi'l-mezkûr.

Asl-ı mâl	'an icâre-i hâne
400	50

Medyûn-ı mezbûrun 'inde'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd olan menzili rehn-i makbûzdur.

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Belge No : 378

Der-zimmet-i Mustafa b. İlyâs 'an karye-i Tutaklı 'an mâl-i vakf-ı mezbûr fi't-târihi'l-mezkûr.

Asl-ı mâl	'an icâre-i hâne
900	113

Medyûn-ı mezbûrun 'inde'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd olan menzili rehn-i makbûzdur.

Şuhûdü'l-hâl : es-sâbikûn

Belge No : 379

Der-zimmet-i Ali b. Turan ‘an karye-i Serme ‘an mâl-i vakf-ı mezbûr fi‘t-târihi‘l-mezbûr.

Asl-ı mâl ‘an icâre-i hâne

600 75

Medyûn-ı mezbûrun sâkin olduğu menzil rehn-i makbûzdur.

Şuhûdü'l-hâl : es-sâbikûn

Belge No : 380

Der-zimmet-i Bostan b. Gani ‘an karye-i Serme ‘an mâli’l-mezbûr fi‘t-târihi‘l-mezkûr.

Asl-ı mâl ‘an icâre-i hâne

500 621

Medyûn-ı mezbûrun sâkin olduğu menzili rehindir.

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Belge No : 381

Der-zimmet-i Abdurrahman b. el-Hâc Kubad ‘an karye-i Serme ‘an mâl-i vakf-ı mezbûr fi‘t-târihi‘l-mezkûr.

Asl-ı mâl ‘an icâre-i hâne

500 621

Medyûn-ı mezbûrun sâkin olduğu menzil rehin.

Şuhûdü'l-hâl: el-mezbûrûn

Belge No : 382

Der-zimmet-i el-Hâc Mustafa b. Ali Koca eş-şehir bi-karga ‘an karye-i Serme ‘an mâl-i vakf-ı mezbûr fi‘t-târihi‘l-mezkûr.

asl-ı mâl ‘an icâre-i hâne

500 621

Medyûn-ı mezbûrun menzil rehn-i makbûzdur.

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Vr. 49a

Belge No : 383

Der-zimmet-i Nuh Bâlî b. Mehmed ve birâderi Mehmed 'an karye-i Serme 'an mâl-i vakf-ı mezbûr fi't-târihi'l-mezkûr.

asl-ı mâl	'an bahâ-i çuka	Kefîl-i bi'l-mâl Mehmed b. Ahmed
600	75	medyûn-ı mezbûrânın üvey babasıdır

Şuhûdü'l-hâl: Kara Mehmed b. Ömer, Hasan b. Mehmed, Hüseyin b. el-Hâc Ahmed, Oruç b. Mehmed, Mustafa b. Hüseyin.

Belge No : 384

Der-zimmet-i Kara Mehmed b. Ömer 'an karye-i Serme 'an mâl-i vakf-ı mezbûr bi-yed-i el-mütevellî el-mezkûr fi't-târihi'l-mezbûr.

Asl-ı mâl	'an icâre-i hâne
730	92

Medyûn-ı mezbûrun sâkin olduğu menzil rehn-i makbûzdur.

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Belge No : 385

Der-zimmet-i Bâlî b. Derzi 'an karye-i Serme 'an mâl-i vakf-ı mezbûr fi't-târihi'l-mezkûr

Asl-ı mâl	'an bahâ-i çuka	Kefîl-i bi'l-mâl
600	75	Pîrî b. Derzi 'an karye-i mezbûre

Şuhûdü'l-hâl : Ali b. Turan, Hüseyin b. Mustafa, Mustafa b. Mehmed, Hüseyin b. Mehmed

Belge No : 386

Der-zimmet-i Pîrî b. Derzi ‘an karye-i Serme ‘an mâl-i vakf-ı mezbûr fi‘t-târihi‘l-mezkûr.

Asl-ı mâl ‘an icâre-i hâne

700 87

Medyûn-ı mezbûrun sâkin olduğu menzil rehindir.

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Belge No : 387

Der-zimmet-i Hüseyin b. Ali ‘an karye-i Serme ‘an mâl-i vakf-ı mezbûr fi‘t-târihi‘l-merkûm.

Asl-ı mâl ‘an icâre-i hâne

840 105

Medyûn-ı mezbûrun sâkin olduğu menzil rehn-i makbûzdur.

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Belge No : 388

Der-zimmet-i Harmanlı Mustafa b. Hüseyin ‘an karye-i Serme ‘an mâl-i vakf-ı mezbûr fi‘t-târihi‘l-mezkûr.

Asl-ı mâl ‘an icâre-i hâne

700 88

Medyûn-ı mezbûrun sâkin olduğu menzil rehindir.

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Belge No : 389

Der-zimmet-i Arık Mustafa b. Dana(?) Mehmed ‘an-karye-i Serme ‘an mâli’l-vakf el-mezbûr fi‘t-târihi‘l-mezkûr.

Asl-ı mâl ‘an icâre-i hâne

2100 263

Medyûn-ı mezbûrun sâkin olduğu menzil ve bağçesi rehn-i makbûzdur.

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Belge No : 390

Der-zimmet-i Bestân b. Rasûl Kara Hızır 'an mâl-i vakf-ı mezbûr fi't-târihi'l-mezkûr

Asl-ı mâl	'an bahâ-i çuka	Medyûn-ı mezbûrun sâkin
440	55	olduğu menzil rehindir.

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Vr. 49b

Belge No : 391

Der-zimmet-i el-Hâc Kara 'an karye-i Karahıdır 'an mâl-i vakfı'l-mezbûr fi't-târihi'l-mezkûr.

asl-ı mâl	'an icâre-i hâne
200	25

Medyûn-ı mezbûrun sâkin olduğu menzil rehindir.

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Belge No : 393

Der-zimmet-i Mustafa b. Mehmed 'an karye-i Karahıdır 'an mâl-i vakfi'l-mezbûr fi't-târihi'l-mezkûr.

Asl-ı mâl,	'an icâre-i hâne,	Medyûn-ı mezbûrun
200	25	menzil rehindir.

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Belge No : 394

Der-zimmet-i Mehmed na'lband 'an mâl-i vakf-ı mezbûr fi't-târihi'l-mezkûr.

Asl-ı mâl 'an icâre-i hâne

600 75

Medyûn-ı mezbûrun sâkin olduğu menzil rehindir.

Şuhûdü'l-hâl : el-mezbûrûn

Belge No : 395

Der-zimmet-i Ahmed b. Yusuf 'an karyeti'l-mezbûr

meblâğ, ribh

400 80

Evi ve bağı rehn vaz' eyledi ve Poyraz nâm kimesne kefîl-i bi'l-mâldır.

Şuhûdü'l-hâl: Mâ-sebak

Belge No : 396

Der-zimmet-i Hüseyin b. Hasan 'an mâl-i vakf-ı mezbûr fi't-târîhi'l-mezkûr.

asl-ı mâl 'an icâre-i hâne

800 90

Medyûn-ı mezbûrun karye-i mezbûre vâki' lede'l-ahâli malûmu'l-hudûd olan evi rehin vaz' olunmuşdur.

Şuhûdü'l-hâl: mâ-sebak

Vr. 50a

Belge No : 397

Budur ki mahrûse-i Bursa tevâbi'inden Hamitler nâm karyede vâki' olan mescidin vakıf ve 'avârız akçesidir mütevellî Hasgül b. Ali yediyle tahrîr olunub kayd olundu. Cerâ zâlike ve hurrira fi evâsıd-ı şehr-i zi'l-hicce li-sene ihdâ ve elf.

Belge No : 398

Der-zimmet-i Halil b. İbrahim ‘an karye-i mezbûre ‘an mâl-i vakf-ı ‘avârız-ı karye-i mezbûre.

asl-ı mâl	‘an bahâ-i çuka
500	50

Medyûn-ı mezbûrun bağı rehn-i makbûzdur.

Şuhûdü'l-hâl:Hamza b. Mustafa, Derviş Mustafa, Mustafa Yusuf, Ali b. Mehmed.

Belge No . 399

Der-zimmet-i Ali b. Başçı Mehmed ‘an karye-i Hamidler ‘an mâl-i vakf-ı mescid-i karye-i mezbûre

Asl-ı mâl	‘an bahâ-i çuka	Medyûn-ı mezbûrun bağı rehindir.
500	50	

Şuhûdü'l-hâl: el-mezbûrûn

Belge No : 400

Der-zimmet-i Yusuf b. Dilaver ‘an karye-i mezbûre ‘an mâl-i vakf-ı mezbûr

Asl-ı mâl	‘an bahâ-i çuka	Kefîl-i bi’l-mâl
200	20	Mehmed b. Nâsûh

Şuhûdü'l-hâl: el-mezbûrûn

Belge No : 401

Der-zimmet-i Kara Hacı b. Nasûh ‘an karye-i mezbûre ‘an mâl-i mezbûr.

Asl-ı mâl	‘an bahâ-i çuka	Kefîl-i bi’l-mâl
500	5	Mehmed b. Nasûh.

Şuhûdü'l-hâl: el-mezbûrûn

Belge No : 402

Selçuk Kadı karyesinden Ali b. Mustafa nâm kimesne nefsine ? babası Mustafa b. Mehmed kefîl olub Mustafa b. Hasan talebiyle kayd olundu. Gülçiçek Hâtûn vakfıdır.

Şuhûdü'l-hâl: Osman b. Hasan, Ali b. Oruç, Hüseyin b. Halil, İsa b. Mehmed

Kasım bey b. Abdullah er-râcil nâm kimesne Musa b. Mehmed vekîl eyledi kayd olundu Mehmed b. Bostan.

EKLER

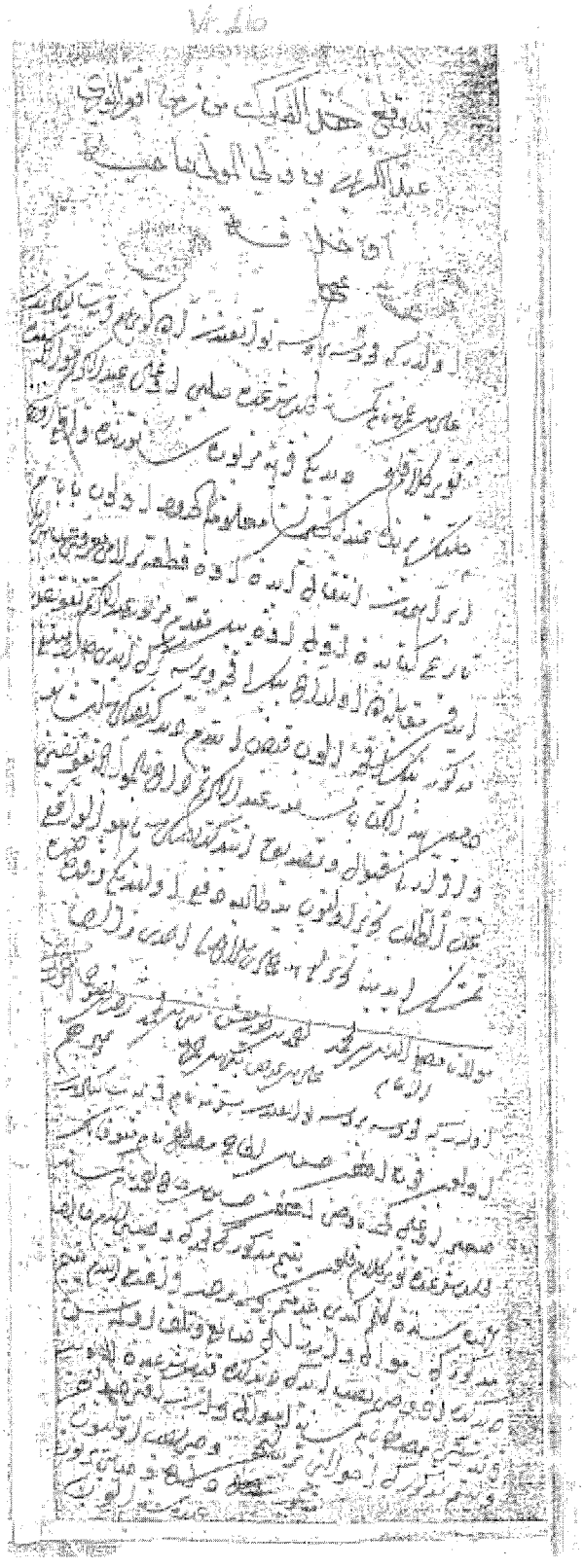

Ek-1: A 151/183 nolu defterin 1b varağı

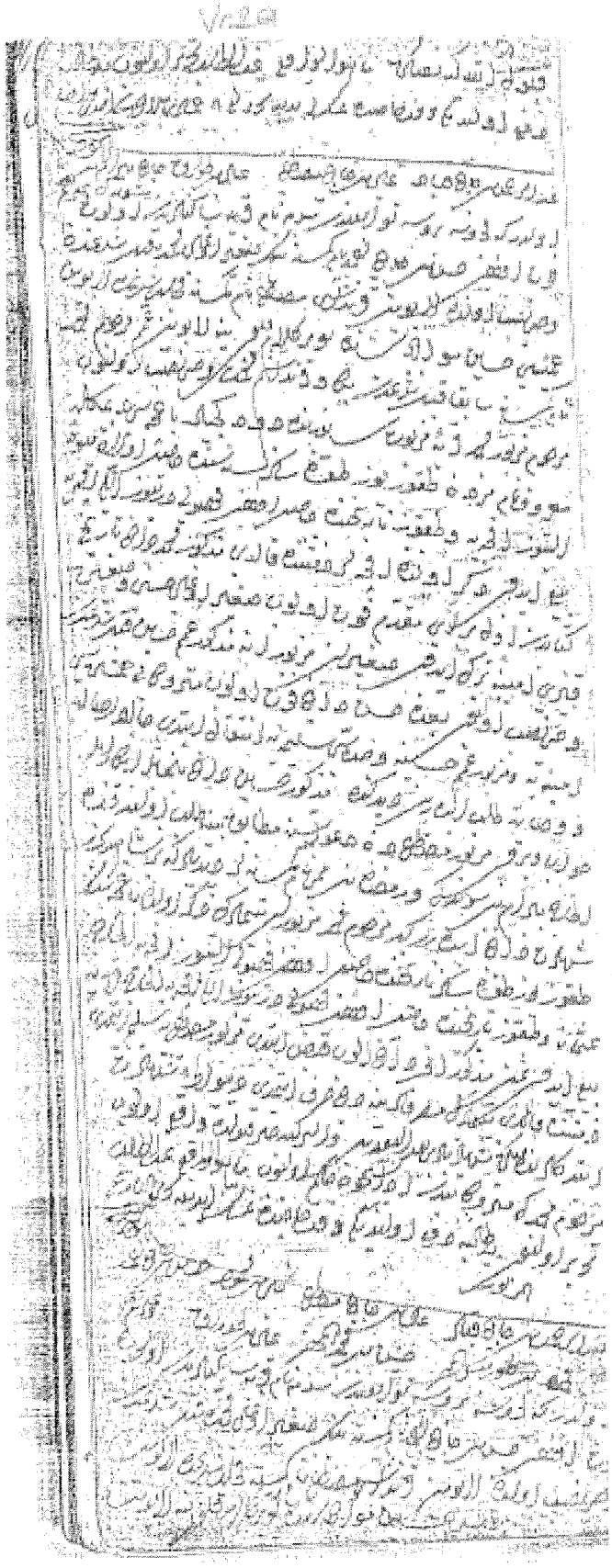

Ek-2: A 151/183 nolu defterin 2a varağı

Ek-3: A 151/183 nolu defterin 2b varağı

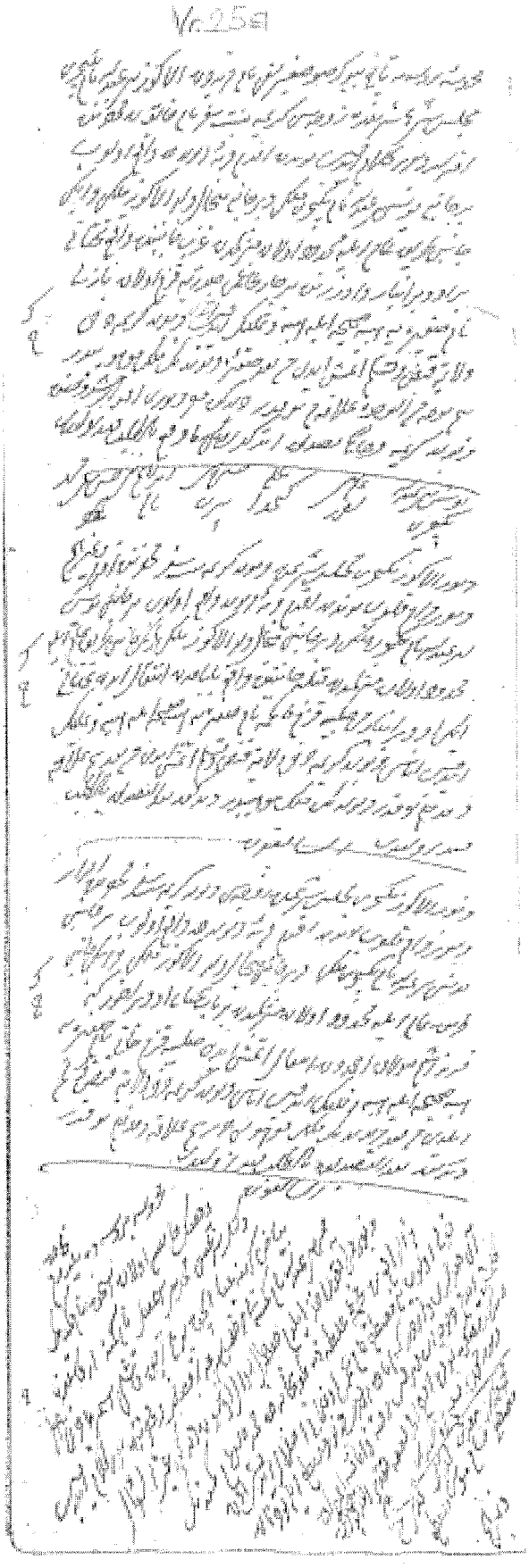

Ek-4: A 151/183 nolu defterin 25a varağı

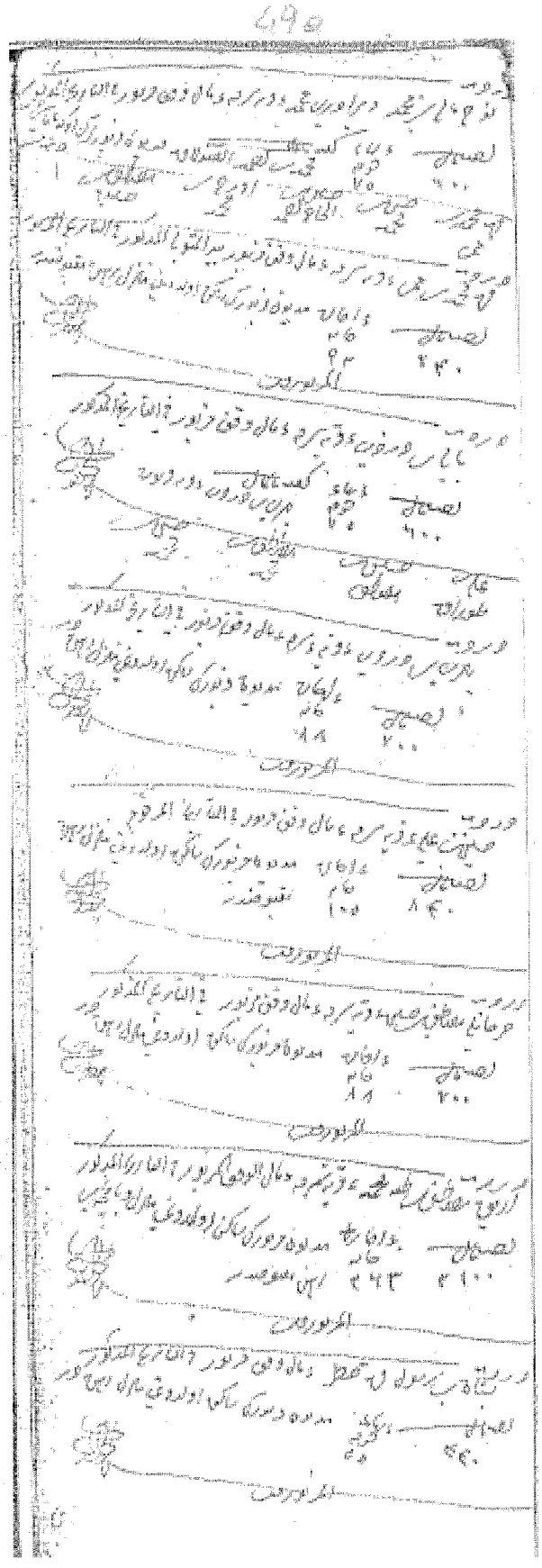

Ek-5: A 151/183 nolu defterin 49a varağı

ÖZGEÇMİŞ

Doğum Yeri ve Yılı :	KONYA		05.08.1976
Öğr.Gördüğü Kurumlar :	**Başlama Yılı**	**Bitirme Yılı**	**Kurum Adı**
Lise :	1990	1993	Konya Selçuklu Lisesi
Lisans :	1993	1998	Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Yüksek Lisans :	.....	.....	Uludağ Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü
Doktora :			
Medeni Durum :	Evli		
Bildiği Yabancı Diller ve Düzeyi:	Arapça, İngilizce		
Çalıştığı Kurum (lar) :	**Başlama ve Ayrılma Tarihleri**		**Çalışılan Kurumun Adı**
1.	17.01.2001		T.C. Diyanet İşleri Başkanlığı
...			
Yurtdışı Görevleri :			
Kullandığı Burslar :			
Aldığı Ödüller :			
Üye Olduğu Bilimsel ve Mesleki Topluluklar :			
Editör veya Yayın Kurulu Üyelikleri :	.		
Yurt İçi ve Yurt Dışında katıldığı Projeler :			
Katıldığı Yurt İçi ve Yurt Dışı Bilimsel Toplantılar:			
Yayımlanan Çalışmalar :			
Diğer :			
			04.08.2006 Abdulkadir CANLI